

འབྲུག་གི་ཁྲིམས་བཟོའི་ཟིན་འགོད་ལག་དེབ་ ༢༠༡༤ ཅན་མ།

Legislative Drafting Manual

2016

TABLE OF CONTENTS

CHAPTER 1	1
1.1 Purpose and scope of the manual	1
1.2 Forms of legislation	1
1.3 Subordinate legislation	3
1.4 Forms of subordinate legislation	4
 CHAPTER 2	 6
2.1 Legislative process in general	6
2.2 Legislative process relating to bills	7
2.3 Legislative process relating to subordinate legislation.....	9
 CHAPTER 3	 11
3.1 Drafting process.....	11
3.2 Understanding the legislative intent	11
3.3 Analyzing the legislative proposal	12
3.4 Designing a suitable legislative structure	12
3.5 Logical sequence of contents.....	13
3.6 Conciseness and effective communication.....	14
3.7 Responsibilities of the instructing Ministry	14
3.8 Responsibilities of the drafter.....	16
3.9 Submission of the draft.....	16
3.10 Consultation.....	17

དཀར་ཆག།

ལེའུ་དང་པ། ༡

- ༡.༡ ལག་དེབ་ཀྱི་དགོས་དོན་དང་དམིགས་ཡུལ། ༡
- ༡.༢ ཁྲིམས་བཟོའི་སྒྲིག་བཀོད། ༡
- ༡.༣ ཡན་ལག་ཁྲིམས་བཟོ། ༣
- ༡.༤ ཡན་ལག་ཁྲིམས་བཟོའི་རྣམ་པ། ༤

ལེའུ་གཉིས་པ། ༦

- ༡.༡ ཁྲིམས་བཟོའི་སྒྱིར་བཏང་བྱ་རིམ། ༦
- ༡.༢ དབྱད་ཡིག་དང་འབྲེལ་བའི་ཁྲིམས་བཟོའི་བྱ་རིམ། ༧
- ༡.༣ ཡན་ལག་ཁྲིམས་ཡིག་དང་འབྲེལ་བའི་ ཁྲིམས་བཟོའི་བྱ་རིམ། ༩

ལེའུ་གསུམ་པ། ༡༡

- ༡.༡ ཟིན་བྲིས་བཀོད་ནི་གི་བྱ་རིམ། ༡༡
- ༡.༢ ཁྲིམས་བཟོའི་དམིགས་པ་ཏ་གོ་ནི། ༡༡
- ༡.༣ ཁྲིམས་བཟོའི་གྲོས་འཆར་དབྱེ་དབྱད། ༡༢
- ༡.༤ འོས་འབབ་ཅན་གྱི་ཁྲིམས་བཟོའི་གཞི་བཀོད་བཟོ་ཐངས། ༡༢
- ༡.༥ རྒྱ་མཚན་ལྡན་པའི་དོན་ཚན་གྱི་གོ་རིམ། ༡༣
- ༡.༦ བཅུད་དོན་དང་ དོན་སྤྲིན་ཅན་གྱི་གོ་བད། ༡༤
- ༡.༧ བཀོད་རྒྱ་བྱིན་མི་ལྟན་ལག་གི་འགན་འཁུར། ༡༤
- ༡.༨ ཟིན་འགོད་པའི་འགན་འཁུར། ༡༥
- ༡.༩ ཟིན་བྲིས་སྤུལ་ནི། ༡༥
- ༡.༡༠ གྲོས་སྟོན། ༡༧

CHAPTER 4.....	18
4.1 Appropriate use of legislation	18
4.2 Workability and enforceability	18
4.3 Act or subordinate legislation.....	19
4.4 Coherence and consistency with existing laws	20
4.5 Constitutional guidance	20
4.6 Ouster of courts' jurisdiction	21
4.7 Natural justice.....	21
4.8 Retrospective effect.....	22
4.9 Reversal of burden of proof.....	22
4.10 Power to make subordinate legislation.....	23
4.11 Limits to making subordinate legislation	24
 CHAPTER 5.....	 25
5.1 Types of legislation.....	25
5.2 Free-standing legislation	25
5.3 Amending legislation.....	26
5.4 Repealing legislation	26
5.5 General repeals and repeals by implication.....	27
5.6 Repeal versus amendment	28
 CHAPTER 6.....	 29
6.1 Format of the legislation.....	29
6.2 Uniformity in presentation of legislative provisions	29
6.3 Sections.....	30

ལེའུ་བཞི་པ།.....	༡༥
༤.༡ ཁྲིམས་བཟོ་འོས་འཚམས་དང་ལྷན་སྡེ་ལག་ལེན་འཐབ་ནི།.....	༡༥
༤.༢ བཀོལ་སྦྱོང་དང་ བསྟར་སྦྱོང་འབད་རུང་བ།	༡༥
༤.༣ བཅའ་ཁྲིམས་ ཡངན་ ཡན་ལག་གི་ཁྲིམས་ཡིག།.....	༡༩
༤.༤ ལག་ལེན་འཐབ་བཞིན་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་ཚུ་དང་ གཅིག་མཐུན་དང་གཅིག་མཚུངས།.....	༢༠
༤.༥ ཅ་ཁྲིམས་ཆེན་མོའི་ལམ་སྟོན།.....	༢༠
༤.༦ ཁྲིམས་འདུན་གྱི་དབང་ཁུབ་ཕྱིར་དབྱུང།	༢༡
༤.༧ རང་བཞིན་གྱི་བྱང་ཁྲིམས།.....	༢༡
༤.༨ རྒྱབ་ལོག་བསྟར་སྦྱོང།.....	༢༢
༤.༩ མདོན་རྟགས་འཁྲི་འགན་བསྟར་བཅོས།.....	༢༢
༤.༡༠ ཡན་ལག་གི་ཁྲིམས་བཟོ་ནིའི་དབང་ཚད།.....	༢༣
༤.༡༡ ཡན་ལག་གི་ཁྲིམས་བཟོ་ནིའི་ཚད་འཛིན།.....	༢༤

ལེའུ་ལྔ་པ།.....	༢༥
༥.༡ ཁྲིམས་བཟོའི་དབྱེ་བ།.....	༢༥
༥.༢ རང་རྒྱུད་གི་ཁྲིམས།.....	༢༥
༥.༣ འཕྲི་སྟོན་གྱི་ཁྲིམས།.....	༢༦
༥.༤ ཆམེད་གྱི་ཁྲིམས།.....	༢༦
༥.༥ སྤྱིར་བཏང་གི་ཆམེད་དང་ ཆཞེན་ལས་བརྟེན་ཏེ་ཆམེད།.....	༢༧
༥.༦ ཆམེད་དང་འཕྲི་སྟོན།.....	༢༨

ལེའུ་དྲུག་པ།.....	༢༩
༦.༡ ཁྲིམས་ཡིག་གི་སྒྲིག་བཀོད།.....	༢༩
༦.༢ ཁྲིམས་གྱི་དགོངས་དོན་ཚུའི་གསལ་སྟོན་ནང་གཅིག་མཚུངས།.....	༢༩
༦.༣ དོན་ཚན།.....	༣༠

6.4	Use of elements below section level: subsections, paragraphs, etc.....	31
6.5	Subsections	32
6.6	Paragraphs	32
6.7	Sub-paragraphs	34
6.8	Description of legislative provisions and their subdivisions	35
CHAPTER 7		37
7.1	Drafting of penal provisions	37
7.2	Avoidance of duplicative penal provisions.....	37
7.3	The actus reus	38
7.4	Mens rea	38
7.5	Forms of penal provisions	41
7.6	Necessity of penal provisions	42
7.7	Drafting of declaratory provisions.....	42
7.8	Drafting of amending and repealing provisions	43
7.9	Types of amending provisions.....	43
7.10	Method of amendment.....	43
7.11	Types of textual amendment.....	44
7.12	Repealing provisions	45
7.13	Drafting of transitional and saving provisions	45
7.14	Saving provisions	46
7.15	Drafting of definitions	46

༤.༤	དོན་ཚན་གྱི་གོ་རིམ་འོག་ལས་ཆུ་ལག་ལེན་འཐབ་ཐངས་ རང་གསེས་དོན་ཚན་དང་ དོན་མཚན་ལ་སོགས་པ།.....	༣༡
༤.༥	རང་གསེས་དོན་ཚན།.....	༣༢
༤.༦	དོན་མཚན་ལ།.....	༣༢
༤.༧	རང་གསེས་དོན་མཚན་ལ།.....	༣༤
༤.༨	ཁྱིམ་གྱི་དགོངས་དོན་ཚུ་དང་ དེ་ཚུ་ལི་རང་གསེས་སྡེ་ཚན།.....	༣༥

ལེའུ་བདུན་པ།..... ༣༧

༧.༡	ཉེས་འགེལ་གྱི་དགོངས་དོན་ཚུ་ཟིན་ཟིན་བཀོད་ཐངས།.....	༣༧
༧.༢	ཡང་བསྐྱར་ཡོད་པའི་ཉེས་ཆད་གྱི་དགོངས་དོན་ཚུ་སྤང་དགོ།.....	༣༧
༧.༣	ཉེས་ལས་གྱི་བྱ་སྤྱོད།.....	༣༨
༧.༤	ཉེས་ལས་གྱི་བསམ་སྤྱོད།.....	༣༨
༧.༥	ཉེས་འགེལ་གྱི་དགོངས་དོན་ཚུ་ལི་དབྱེ་བ།.....	༤༡
༧.༦	ཉེས་འགེལ་གྱི་དགོངས་དོན་ཚུ་ལི་མཁོ་གཤམ།.....	༤༢
༧.༧	གསལ་སྟོན་དགོངས་དོན་ཚུ་ཟིན་ཟིན་བཀོད་ནི།.....	༤༢
༧.༨	འཕྲི་སྟོན་དང་ ཆ་མེད་གྱི་དགོངས་དོན་ཚུ་ཟིན་ཟིན་བཀོད་ཐངས།.....	༤༣
༧.༩	འཕྲི་སྟོན་གྱི་དགོངས་དོན་ཚུ་ལི་དབྱེ་བ།.....	༤༣
༧.༡༠	འཕྲི་སྟོན་གྱི་ཐབས་ལམ།.....	༤༣
༧.༡༡	ཆོག་དོན་འཕྲི་སྟོན་གྱི་དབྱེ་བ།.....	༤༤
༧.༡༢	ཆ་མེད་གྱི་དགོངས་དོན།.....	༤༥
༧.༡༣	འཕྲི་འགྱུར་དང་ རང་འཇགས་གི་དགོངས་དོན།.....	༤༥
༧.༡༤	རང་འཇགས་གྱི་དགོངས་དོན།.....	༤༦
༧.༡༥	ངེས་ཆོག་ཚུ་ཟིན་ཟིན་བཀོད་ཐངས།.....	༤༦

CHAPTER 8.....	51
8.1 What is a schedule?	51
8.2 Purpose of schedules	51
8.3 Matters which may be placed in schedules	51
8.4 Drafting of schedules.....	52
8.5 Link between schedule and provision	52
8.6 Numbering of schedules	52
 CHAPTER 9.....	 54
9.1 Nature and order of elements of bills	54
9.2 Organization and structure of subordinate legislation.....	61
9.3 Use of parts, chapters and headings	61
 CHAPTER 10.....	 66
10.1 Use of simple language and grammar	66
10.2 Locate the sentence subject and related verb near the beginning.....	66
10.3 Use of active voice in sentences	67
10.4 Use of present tense.....	68
10.5 Words of authority	68
10.6 Use of the singular instead of plural.....	71
10.7 Avoid the use of redundant phrases.....	71
10.8 Consistency in choice of words.....	71
10.9 Express provisions positively	72
10.10 Avoidance of gender-specific terms	72

ལེའུ་བརྒྱུད་པ།..... ༥༡

༡.༡	ཟུར་དེབ་ཟེར་མི་འདི་ག་ཅི་སྟོ་?	༥༡
༡.༢	ཟུར་དེབ་གྱི་དགོས་དོན།	༥༡
༡.༣	ཟུར་དེབ་ནང་བརྩམས་ཆོག་པའི་གནད་དོན་ཚུ།	༥༡
༡.༤	ཟུར་དེབ་ཟིན་བྲིས་བཞོད་ཐངས།	༥༢
༡.༥	ཟུར་དེབ་དང་དགོངས་དོན་གྱི་བར་ན་འབྲེལ་བ།	༥༢
༡.༦	ཟུར་དེབ་གྱི་ཨང་བཞོད་ཐངས།	༥༢

ལེའུ་དགུ་པ།..... ༥༤

༧.༡	དཔུང་ཡིག་གི་ཆ་ཤས་ཚུའི་ རང་བཞིན་དང་ གོ་ཤིམ།	༥༤
༧.༢	ཡན་ལག་ཁྲིམས་གྱི་ གོ་ཤིམ་དང་ གཞི་བཞོད།	༥༧
༧.༣	བཅ་ཆན་དང་ ལེའུ་ འགོ་བརྗོད་ཚུ་ལག་ལེན་འཐབ་ཐངས།	༥༧

ལེའུ་བརྒྱུ་པ།..... ༥༨

༡༠.༡	སྐད་ཡིག་དང་ ཡི་གུའི་སྒྲིབ་བ་འཇམ་ཏོང་ཏོ་ལག་ལེན་འཐབ་ནི།	༥༨
༡༠.༢	བརྗོད་ཆོག་གི་དོན་ཆན་དང་ འབྲེལ་ཡོད་བྱ་ཆོག་འདི་འགོ་བརྩམས་གྱི་ཉེ་འདབས་ལུ་བཞོད།	༥༨
༡༠.༣	བརྗོད་ཆོག་ནང་ བྱེད་སྒྲུ་ལག་ལེན་འཐབ་ནི།	༥༩
༡༠.༤	ད་ལྟ་བའི་ཆོག་ལག་ལེན་འཐབ་ནི།	༥༩
༡༠.༥	དབང་ཆ་ད་ཅན་གྱི་ཆོག།	༥༩
༡༠.༦	མང་ཆོག་གི་ཆབ་ལུ་གཅིག་ཆོག་ལག་ལེན་འཐབ་ནི།	༦༡
༡༠.༧	དགོས་མཁོ་མེད་པའི་ཆོག་ཚུ་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་སྤང་དགོས།	༦༡
༡༠.༨	ཆོག་ཚུ་གཅིག་མཚུངས་གདམ་ཁ་རྒྱབ་ནི།	༦༡
༡༠.༩	དགོངས་དོན་ཚུ་སྒྲུབ་ཆོག་གི་ཐོག་ལུ་བཞོད།	༦༢
༡༠.༡༠	ཕོ་མོ་ལོགས་སུ་སྟེ་བཞོད་མི་མིང་ཆོག་ཚུ་སྤང་དགོས།	༦༢

CHAPTER 11	74
11.1 “and” and “or”	74
11.2 “that” and “which”	75
11.3 “all”, “each”, “every”	75
11.4 “deem”	76
11.5 “notwithstanding”, “subject to”	76
11.6 “pursuant to”	77
11.7 Contradictions	77
 CHAPTER 12	 78
12.1 Introduction	78
12.2 Full-stop	78
12.3 Comma	78
12.4 Serial comma	79
12.5 Quotation marks	79
12.6 Semi-colon	79
12.7 Colon	80
12.8 Parenthesis	80
12.9 Bold and italic fonts	80
 Schedule 1	 81
Schedule 2	84
Schedule 3	86
Schedule 4	88

ལེའུ་བརྩུག་ཅིག་པ།..... ༡༤

༡༡.༡	“དང” དང་ “ཡངན”	༡༤
༡༡.༢	“དེ” དང་ “ཡིན་མི”	༡༥
༡༡.༣	“ག་ར་” “རེ་རེ” “རེ་རེ་བཞིན་དུ”	༡༥
༡༡.༤	“བཙུན་ཅི”	༡༤
༡༡.༥	“མ་སྟོས་པར་” “དབང་ལས་མ་འགལ་བར་”	༡༤
༡༡.༦	“བསྐྱུན་ཏེ”	༡༧
༡༡.༧	རྒྱབ་འགལ།	༡༧

ལེའུ་བརྩུག་ཉིས་པ།..... ༡༥

༡༢.༡	རྫོགས།	༡༥
༡༢.༢	ཚག་ཤད།	༡༥
༡༢.༣	འབྲེལ་ཚག།	༡༥
༡༢.༤	གཤམ་རིམ་གྱི་འབྲེལ་ཚག།	༡༧
༡༢.༥	ལུང་འབྲེལ་གྱི་རྟགས།	༡༧
༡༢.༦	གཅད་མཚམས།	༡༧
༡༢.༧	འབྲེད་རྟགས།	༢༠
༡༢.༨	གྲག་ཤད།	༢༠
༡༢.༩	འབྲུར་ཡིག་དང་ ཡི་གུ་གསལ་གྱི་ཅན་མ།	༢༠

རྩུར་དེབ་༡ པ།..... ༢༡

རྩུར་དེབ་༢ པ།..... ༢༤

རྩུར་དེབ་༣ པ།..... ༢༦

རྩུར་དེབ་༤ པ།..... ༢༩

CHAPTER 1

PRELIMINARY

1.1 Purpose and scope of the manual

- 1.1.1 This manual outlines relevant existing practices and generally accepted drafting principles and conventions for the drafting of bills or subordinate legislation with the intent to promote uniformity in the drafting style and to ensure consistency in the legislation enacted by Parliament.
- 1.1.2 The form and style provided in the manual must be used in the preparation of bills and other legislative documents that may be considered and voted on by the legislature.
- 1.1.3 It also explains and illustrates the basic principles of drafting bills and other legislative documents.
- 1.1.4 Legislative document is a term used in this manual to describe a bill to be considered and voted on by the legislature or subordinate legislation.

1.2 Forms of legislation

- 1.2.1 Laws in Bhutan consist of the Constitution, the Acts enacted by Parliament, the subordinate legislation made under those Acts and international conventions, covenants, treaties, Protocols and Agreements ratified by Parliament.

ལེའུ་དང་པ། སྒྲིན་བརྗོད།

༡.༡ ལག་དེབ་ཀྱི་དགོས་དོན་དང་དམིགས་ཡུལ།

- ༡.༡.༡ ལག་དེབ་འདི་གིས་ སྤྱི་ཚྭ་གསུམ་ཆ་འཛོལ་མཛད་མི་ཁྲིམས་ཡིག་ནང་ ཟིན་བྱིས་བཀོད་ཐངས་གཅིག་མཚུངས་དང་ཡར་དྲག་གཏང་ནི། འབྲེལ་མཐུན་ཡོད་པ་ངས་གཏན་བཟོ་ནིའི་དམིགས་པ་དང་བཅས་པ་སྟེ་ དཔུང་ཡིག་ཟིན་བྱིས་བཀོད་ནི་ ཡང་ན་ ཡན་ལག་གི་ཁྲིམས་བཟོའི་དོན་ལུ་ འབྲེལ་ཡོད་སྒྲར་གྱི་ལག་ལེན་དང་ སྤྱིར་བཏང་ལུ་ངས་ལེན་ཅན་གྱི་ཟིན་བྱིས་བཀོད་ཐངས་ཀྱི་གཞི་རྩ་དང་ གནས་ཚད་ཚུ་བཀོད་པ་ཡིན།
- ༡.༡.༢ ལག་དེབ་འདི་ནང་བཀོད་དེ་ཡོད་མི་ སྒྲིག་བཀོད་དང་ འབྲི་ཐངས་ཚུ་ ཁྲིམས་བཟོ་ལྷན་སྡེ་གིས་ བརྩི་འཛོལ་འབད་དེ་ཚྭ་གསུམ་རྒྱུ་བསྐྱར་ནི་ཨིན་པའི་ དཔུང་ཡིག་དང་ ཁྲིམས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་གཞན་ཚུ་ བཟོ་བའི་སྐབས་ལུ་ལག་ལེན་འཐབ་དགོས་ཡིན།
- ༡.༡.༣ ལག་དེབ་འདི་གིས་ དཔུང་ཡིག་དང་ ཁྲིམས་བཟོའི་ཡིག་ཆ་གཞན་ཚུ་ཟིན་བྱིས་བཀོད་ནི་གི་གཞི་རྩེ་གྱི་གཞི་རྩ་ཚུ་ཡང་ འབྲེལ་བཤད་དང་ལམ་སྟོན་འབད་པ་ཡིན།
- ༡.༡.༤ ཁྲིམས་བཟོའི་ཡིག་ཆ་ཟེར་མི་འདི་ ཁྲིམས་བཟོ་ལྷན་སྡེ་གིས་ བརྩི་འཛོལ་འབད་དེ་ ཚྭ་གསུམ་རྒྱུ་བསྐྱར་ནི་ཨིན་པའི་དཔུང་ཡིག་ཅིག་འབྲེལ་བཤད་རྒྱུ་ནི་ ཡང་ན་ ཡན་ལག་ཁྲིམས་བཟོ་གི་དོན་ལུ་ ལག་དེབ་འདི་ནང་ལག་ལེན་འཐབ་ནིའི་ ཚེག་དོན་ཅིག་ཡིན།

༡.༢ ཁྲིམས་བཟོའི་སྒྲིག་བཀོད།

- ༡.༢.༡ འབྲུག་གི་ཁྲིམས་ཀྱི་གྲངས་སྟེ་ ཅ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་དང་ སྤྱི་ཚྭ་གསུམ་ཆ་འཛོལ་མཛད་མི་བཅའ་ཁྲིམས་ དེ་ལས་བཅའ་ཁྲིམས་དེ་ཚུ་གི་འོག་ལུ་བཟོ་ཡོད་པའི་ཡན་ལག་ཁྲིམས་ གཞུང་གིས་ཚུལ་མཐུན་ངོས་སྤྱོད་གྲུབ་སྟེ་ སྤྱི་ཚྭ་གསུམ་ཆ་ རྒྱབ་སྐྱོན་གནང་མི་ རྒྱལ་སྤྱིའི་མཐུན་གྲོས་དང་ གན་འཛིན་ ཆིངས་ཡིག་ དཔུང་གཞིའི་གན་འཛིན་ གན་རྒྱ་ཚུ་ཚུད་པ་ཡིན།

- 1.2.2 The Constitution of Bhutan is the supreme law of the Kingdom and as such, all laws in force in the territory of Bhutan at the time of adopting this Constitution shall continue until altered, repealed or amended by Parliament. However, the provisions of any law, whether made before or after the coming into force of this Constitution, which are inconsistent with this Constitution shall be null and void.
- 1.2.3 The Constitution lays down the structure and organization of the three organs of State (the Executive, the Legislature and the Judiciary), as well as the individual's fundamental rights vis-a-vis the State.
- 1.2.4 Article 10(1) of the Constitution, makes Parliament the supreme legal authority by vesting in it all legislative powers under the Constitution. Thus Parliament has the authority to enact Acts and through them to implement policies and effectively govern the nation.
- 1.2.5 Parliament consists of the Druk Gyalpo, the National Assembly and the National Council.
- 1.2.6 An Act of Parliament is a law enacted as primary legislation aimed to provide a basic legislative framework for the implementation of a particular proposal, usually by the government, and it is usually left to subordinate legislation to set out the administrative and operational details that may be required for the implementation of the Act.
- 1.2.7 The prevalent practice in Bhutan is for the Acts to confer power on a Minister or other persons or bodies to make subordinate legislation for the purpose of giving full effect to the parent Act or for other purposes specified by the parent Act.

༡.༢.༢ འབྲུག་གི་ཕ་ཁྱིམ་ས་ཆེན་མོ་འདི་ རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མངོན་མཐོའི་ཁྱིམ་ས་ཡིན་པ་ལས་ ཕ་ཁྱིམ་ས་ཆེན་མོ་འདི་ ཆ་འཛིག་གྲུབ་པའི་དུས་ཚོད་ལུ་ འབྲུག་གི་མངའ་ཁོངས་ལུ་ རྒྱབ་དབང་ཡོད་པའི་ཁྱིམ་ས་ཆ་མཉམ་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་ སོར་བཙོས་ཡང་ན་ ཆམེད་ འཕྲི་སྒྲོན་མ་གནང་ཚུན་ དེ་ཚུའི་རྒྱབ་དབང་འཕྲོ་མཐུད་དེ་ཡོད་པ་ཡིན། ཡིན་རུང་ ཕ་ཁྱིམ་ས་ཆེན་མོ་འདི་ ཆ་འཛིག་གྲུབ་པའི་ཕྱི་ནས་རང་བཅུམས་པའི་ཁྱིམ་ས་གང་ནིག་གི་དགོངས་དོན་ཚུ་ལས་ ཕ་ཁྱིམ་ས་ཆེན་མོ་འདི་དང་མ་མཐུན་མི་ཚུ་ ལུ་སྤྲོད་དང་བདེན་སྟོང་ཡིན།

༡.༢.༣ ཕ་ཁྱིམ་ས་ཆེན་མོའི་ནང་ རྒྱལ་ཁབ་ས་ཀྱི་ལྷན་སྡེ་ནཱ་གསུམ་གྱི་གཞི་བཀོད་དང་སྤྱིག་གཞི་ཚུ་ རྒྱ་འཛིན་སྐྱོང་ལྷན་སྡེ་དང་ ཁྱིམ་ས་བཟོ་ལྷན་སྡེ་ ངང་ཁྱིམ་ས་ལྷན་སྡེ། བཀོད་དེ་ཡོད་པ་མ་ཆད་ རྒྱུ་ལྷན་གཞི་རྒྱུ་ཐོབ་དབང་དང་ རྒྱལ་ཁབ་ས་གཉིས་ཡན་ཚུན་འབྲེལ་མཐུན་གྱི་སྐྱོར་ལས་བཀོད་དེ་ཡོད།

༡.༢.༤ ཕ་ཁྱིམ་ས་ཆེན་མོའི་ཕ་ཚན་༡༠ (༡) པ་ནང་ སྤྱི་ཚོགས་འདི་ ཕ་ཁྱིམ་ས་ཆེན་མོའི་འོག་ལུ་ ཁྱིམ་ས་བཟོའི་དབང་ཆ་དེ་ཡོངས་རྒྱུ་གནང་ཐོག་ མངོན་མཐོའི་ཁྱིམ་ས་བཟོའི་ལྷན་སྡེ་ཅིག་སྡེ་གྲུབ་སྟེ་ ཡོད། དེ་འབདལ་ལས་ སྤྱི་ཚོགས་ལུ་ ཁྱིམ་ས་ཆ་འཛིག་མཛད་ནི་དང་ དེ་ཚུ་གི་ཐོག་ལས་ སྤྱི་དབུས་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་དང་ རྒྱལ་ཁབ་དོན་སྤྱིན་ཅན་སྡེ་སྐྱོང་ནིའི་གནད་དབང་ཡོད།

༡.༢.༥ སྤྱི་ཚོགས་དེ་ནང་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་དང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་སྡེ་བཙས་ཚུད་པ་ཡིན།

༡.༢.༦ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་བཙའ་ཁྱིམ་ས་འདི་ མང་ཤོས་རང་གཞུང་གིས་ དམིགས་བསལ་གྱི་གྲོས་འཆར་ཅིག་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་གི་དོན་ལུ་གཞི་རྒྱུ་ཁྱིམ་ས་ཀྱི་གཞི་བཀོད་བྱིན་ཐབས་ལུ་དམིགས་སྟེ་ ཁྱིམ་ས་གཙོ་བོ་སྡེ་ཆ་འཛིག་མཛད་མཛད་པ་ཅིག་ཡིན་པ་དང་ བཙའ་ཁྱིམ་ས་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་གི་དོན་ལུ་ དགོ་པའི་ བདག་སྐྱོང་དང་ ལག་ལེན་གྱི་ཁ་གསལ་བཀོད་ནི་འདི་ མང་ཤོས་རང་ལན་ལག་ཁྱིམ་ས་ཡིག་གི་དོན་ལུ་བཞག་པ་ཡིན་པས།

༡.༢.༧ འབྲུག་ལུ་ ད་ལྟོ་ལག་ལེན་དང་རྒྱབ་ཡོད་མི་ མ་ཁྱིམ་ས་དེ་ཡོངས་རྒྱུ་གསུམ་བསྟར་སྟེན་འབད་ནིའི་དོན་ལུ་ ཡངན་ བཙའ་ཁྱིམ་ས་དེ་ནང་ཆེད་དུ་བཀོད་དེ་ཡོད་པའི་དགོས་དོན་གཞན་ཚུའི་དོན་ལུ་ ཡན་ལག་གི་ཁྱིམ་ས་ཡིག་བཟོ་ནིའི་ཐད་ལུ་ བཙའ་ཁྱིམ་ས་ཀྱི་ཐོག་ལས་ སྒྲོན་པོ་ ཡངན་ མི་ངོ་གཞན་ ཡངན་ འདུས་ཚོགས་ཚུ་ལུ་དབང་ཆ་སྟོན་དེ་ཡོད།

1.2.8 Article 20(8) of the Constitution prohibits the Lhengye Zungtshog from issuing any Executive order, circular, rule or notification which is inconsistent with or shall have the effect of modifying, varying or superseding any provision of a law made by Parliament or a law in force:

1.3 Subordinate legislation

1.3.1 Subordinate legislation is a legislative instrument made under the parent Act by a Minister or any other person or any other body under a power delegated by Parliament and therefore, it is also the law of land as any other Acts.

1.3.2 Anything that is done under any subordinate legislation is deemed to be done under the parent Act of the subordinate legislation while an executive order, circular, rule or notification issued by the Lhengye Zhungtshog is made under the authority of the Constitution.

1.3.3 A subordinate legislation may be necessary for any of the following reasons:

- a. the matter is too technical or detailed to be suitable for parliamentary consideration;
- b. the legislation needs to be brought into existence or modified more quickly than Parliamentary processes.

1.3.4 Any changes to be made to the administrative or operational details spelt out by subordinate legislation, it can be simply amended for the purpose without an Act of Parliament.

1.3.5 Subordinate legislation may be made to operate retrospectively to any date not being a date earlier than the date of commencement of the Act under which it is made.

༡.༢.༡ ཅ་ཁྲིམས་ཆེན་མོའི་ཅ་ཆན་༢༠ (༡) པ་གིས་ ལྷན་ཀྲས་གཞུང་ཚོགས་ཀྱིས་ འཛིན་སྐྱོང་བཀའ་རྒྱ་
ཡང་ན་ རྒྱབ་བསྐྱུགས་ བཅའ་ཡིག་ བཟང་བསྐུལ་གནང་ནི་ཚུ་དམ་འཛིན་འབད་ཤ་ཡིན།

༡.༣ ཡན་ལག་ཁྲིམས་བཟོ།

༡.༣.༡ ཡན་ལག་ཁྲིམས་འདི་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་གནང་ཡོད་པའི་དབང་ཆ་དེ་གི་ཐོག་ལས་ གློན་པོ་ ཡང་ན་
མི་ངོ་གཞན་གང་རུང་ ཡང་ན་ འདུས་ཚོགས་གང་རུང་ཚུ་གིས་ མ་ཁྲིམས་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ བཟོ་བའི་
ཁྲིམས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཡིན་མ་ལས་ འདི་ཡང་བཅའ་ཁྲིམས་བཟུམ་སྟེ་རང་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་ཁྲིམས་རང་
ཡིན།

༡.༣.༢ ཡན་ལག་ཁྲིམས་ཡིག་ཅིག་གི་འོག་ལུ་འབད་ཡོད་མི་ག་ཅི་རང་ཡིན་རུང་ ཡན་ལག་ཁྲིམས་ཡིག་
དེའི་མ་ཁྲིམས་ཀྱི་འོག་ལུ་འབད་ཡོད་པ་སྟེ་བཅུ་འཛོག་འབད་དགོཔ་དང་ ལྷན་ཀྲས་གཞུང་ཚོགས་
ཀྱིས་གནང་བའི་འཛིན་སྐྱོང་བཀའ་རྒྱ་ རྒྱབ་བསྐྱུགས་ བཅའ་ཡིག་ ཡང་ན་ བཟང་བསྐུལ་ཚུ་ཅ་
ཁྲིམས་ཆེན་མོ་གིས་གནང་བའི་དབང་ཆ་དེ་གི་ཐོག་ལུ་འབད་ཤ་ཡིན།

༡.༣.༣ ཡན་ལག་གི་ཁྲིམས་ཡིག་འདི་ གཤམ་གསལ་རྒྱ་མཚན་ཚུ་ལས་གང་རུང་གི་དོན་ལུ་ མཁོ་གལ་
འཐོན་ནི་ཡིན་མི་འདི་ཡང་།

(༡) གནད་དོན་འདི་ཉ་ཅང་གིས་ཁྱད་རིག་ཐོག་ཡོད་མི་ ཡང་ན་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་བཅུ་འཛོག་གི་
དོན་ལུ་ཁ་གསལ་བཀོད་ནི་གི་འོས་འབབ་ཡོད་པ་དང་།

(ཁ) ཁྲིམས་ཡིག་འདི་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་བྱ་རིམ་ལས་ འཕྲལ་མཁོ་བཟོ་དགོཔ་ ཡང་ན་ བསྐྱར་
བཅོས་འབད་དགོཔ་འཐོན་ཆོ།

༡.༣.༤ ཡན་ལག་ཁྲིམས་ཡིག་ནང་བཀོད་པའི་བདག་སྐྱོང་ ཡང་ན་ ལག་ལེན་གི་ཁ་གསལ་ཚུ་ནང་བསྐྱར་
བཅོས་འབད་དགོཔ་ཡོད་པ་ཅིན་འདི་གི་དོན་ལུ་ སྤྱི་ཚོགས་ལས་བཅུམས་པའི་ཁྲིམས་མེད་རུང་
འདི་འཕྲི་སྟོན་འབད་བཏུག།

༡.༣.༥ ཡན་ལག་གི་ཁྲིམས་ཅིག་ འདི་གི་མ་ཁྲིམས་དེའི་འགོ་བཙུགས་ཆོས་གངས་ཀྱི་ཉེ་མ་མེན་པའི་ ཆོས་
གངས་གང་རུང་གྱར་སྟེན་མའི་ཆོས་གངས་ཐོག་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་གི་དོན་ལུ་བཟོ་ཆོག་པ་ཡིན།

- 1.3.6 The extent to which a power should be delegated always requires careful consideration. The power should not extend to matters of principle on which a decision of Parliament alone ought to be taken.
- 1.3.7 Essential legislative functions like repeal of laws, retrospective operation, adoption of future laws, tax imposition, ouster of jurisdiction of courts and offences and penalties cannot be delegated.

1.4 Forms of subordinate legislation

- 1.4.1 In Bhutan subordinate legislation takes the form of rules or regulations authorised by the parent Act, or executive orders, circular, or notifications made under the authority of the Constitution.
- 1.4.2 Each of these various forms of subordinate legislation has its own appropriate use and may be described as follows:
- a. “Rules” refers to subordinate legislation that are of general application and that deal with procedural matters, for example, procedures for obtaining licences or permits, disciplinary procedures.
 - b. “Regulations” refers to subordinate legislation that expands on the substantive provisions of the parent Act, or subordinate legislation that deals with both substantive and procedural matters;
 - c. “Executive order” refers to orders issued by the Government and it derives authority from a power granted directly to the Lhengye Zhungtshog by the Constitution, or made in pursuance of a certain Act.

༡.༣.༤ དབང་ཚད་སྤྱོད་པའི་སྐབས་ལུ་ རྩལ་ཚད་ཀྱི་ཐད་ལུ་ དུས་ནམ་རང་འབད་རུང་ དན་ཤེས་ཆེ་བའི་
བརྩི་འཛིག་འབད་དགོཔ་ཨིན། དབང་ཚད་འདི་ སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་ ཐག་གཅད་པའི་གཞི་ཚུའི་གནད་
དོན་ཚུ་དང་འབྲེལ་དགོ།

༡.༣.༥ ཁྲིམས་ཆ་མེད་གཏང་ནི་དང་ སྤྱོད་མའི་ཆོས་གངས་ཐོག་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་ མ་འོངས་པའི་ཁྲིམས་
ཚུ་ཆ་འཛིག་འབད་ནི་ ཁྲལ་བཀལ་ནི་ ཁྲིམས་འདུན་གྱི་དབང་རྩལ་ལུ་ཐེག་ཏོགས་འབད་ནི་ གནོད་
འགལ་དང་ཉེས་ཆད་ལ་སོགས་པའི་ ཁྲིམས་བཟོའི་བྱ་སྤྱོད་གལ་ཅན་ཚུའི་དབང་ཚད་སྤྱོད་མི་རུང་།

༡.༤ ཡན་ལག་ཁྲིམས་བཟོའི་རྣམ་པ།

༡.༤.༡ འབྲུག་ལུ་ ཡན་ལག་ཁྲིམས་ཡིག་ཚུ་ བཅའ་ཁྲིམས་མ་དེགས་དབང་ཚད་སྤྱོད་མི་བཅའ་ཡིག་
ཡངན་ སྤྱིག་གཞི་ “དང” ཡངན་ “ཡངན་” ཅུ་ཁྲིམས་ཆེན་མོའི་དབང་ཚད་ཀྱི་ཐོག་ལུ་གནད་བའི་
འཛིན་སྐྱོང་བཀའ་ཆུ་ ཡངན་ རྩལ་བསྐྱུགས་ བན་བསྐྱུལ་ཚུ་གི་ཐོག་ལུ་འོངམ་ཨིན།

༡.༤.༢ ཡན་ལག་གི་ཁྲིམས་བཟོའི་རྣམ་པ་སྤྱོད་ཆོགས་འདི་ཚུ་ རེ་རེ་བཞིན་དུ་ལུ་ རང་གི་འོས་འཚམས་ཀྱི་
ལག་ལེན་སོ་སོ་ཡོད་པ་དང་ གཤམ་གསལ་ལྟར་དུ་འབྲེལ་བཤད་འབད་ཆོགཔ་དེ་ཡང་།

(ཀ) “བཅའ་ཡིག་” ཟེར་མི་འདི་ སྤྱིར་བཏང་སྦྱོར་འཇུག་གི་དོན་ལུ་ཨིན་མི་དང་ དཔེར་ན་ ཆོག་
ཐམ་ ཡངན་ གནད་བའི་ལེན་ནི་གི་བྱ་བའི་གནད་སྤྱོད་ ཡངན་ སྤྱིག་ཁྲིམས་ཀྱི་བྱ་བའི་གནད་
སྤྱོད་ཚུ་གི་སྐོར་ལས་འབྲེལ་བ་ཡོད་མི་ཡན་ལག་གི་ཁྲིམས་ཡིག་ཅིག་ལུ་སྤྱབ་ཨིན།

(ཁ) “སྤྱིགས་གཞི་” ཟེར་མི་འདི་ མ་ཁྲིམས་དེ་གི་དངོས་འབྲེལ་གྱི་དགོངས་དོན་ ཡངན་ དངོས་
འབྲེལ་དང་བྱ་བའི་གནད་སྤྱོད་ཀྱི་གནད་དོན་གཉིས་ཆ་ར་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ཡན་ལག་
ཁྲིམས་ཡིག་གུར་ རྒྱ་བསྐྱེད་འབད་མི་ཡན་ལག་གི་ཁྲིམས་ཡིག་ལུ་སྤྱབ་ཨིན།

(ག) “འཛིན་སྐྱོང་བཀའ་ཆུ་” ཟེར་མི་འདི་ གཞུང་གིས་གནད་མི་བཀའ་ཆུ་ཚུ་ལུ་གོ་ནི་དང་ འདི་གི་
དབང་འཛིན་འདི་ཡང་ ཅུ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་གིས་ཐད་ཀར་དུ་ལྷན་རྒྱས་གཞུང་ཆོགས་ལུ་གནང་མི་
ལས་བྱུང་མི་ ཡངན་ དམིགས་བསལ་གྱི་བཅའ་ཁྲིམས་དང་འབྲེལ་ཏེ་གནངམ་ཨིན།

- d. “Circular” refers to a written statement of government policy and often provides information, guidance “and” or “or” background information on legislative or procedural care matters;
- e. “Notification” refers to short pieces of subordinate legislation that make special provisions or directions in respect of particular persons or things or classes of persons or things. Notification is usually used when it is desired to emphasize the need for public information as to their contents.

***** ————— *****

- (ང) “བྱབ་བསྐྱུགས་” ཟེར་མི་འདི་གཞུང་གི་སྤྱི་ཕྱི་ལོ་ཐོག་ངག་བརྗོད་ཅིག་ལུ་གོ་ནི་དང་
འདི་ནང་མང་ཤོས་རང་ ཁྲིམས་ཡིག་ ཡངན་ བྱ་བའི་གནད་སྤྱོད་ཀྱི་གནད་དོན་ཚུ་འོས་
ལས་ བན་དོན་ “དང” ཡངན་ “ཡངན་” ལམ་སྟོན་ རྒྱབ་བྱངས་ཀྱི་བན་དོན་ཚུ་
བཀོད་པ་ཨིན།
- (ཅ) “བན་བསྐྱུལ་” ཟེར་མི་འདི་ དམིགས་བསལ་གྱི་མི་རོ་ ཡངན་ ཅ་དངོས་ཚུ་ ཡངན་ མི་
རོ་ ཡངན་ཅ་དངོས་ཚུ་འདྲེ་བ་གི་སྟོར་ལས་ དམིགས་བསལ་གྱི་དགོངས་དོན་ ཡངན་
བཀོད་རྒྱ་གནང་མི་ཡན་ལག་ཁྲིམས་ཀྱི་ཀྱི་ ཆམས་ཐུང་ཀྱུ་ལུ་སྒྲུབ་ཨིན། བན་བསྐྱུལ་འདི་
ཡང་ སྤྱིར་བཏང་ལུ་ འདི་གི་ནང་དོན་ཚུ་མི་སེར་ལུ་བན་དོན་སྤེལ་ཐབས་ལུ་ གསལ་བཀོད་
འབད་དགོ་པའི་སྒོ་འདོད་བསྐྱེད་པའི་སྐབས་ལུ་ལག་ལེན་འཐབ་ཨིན།

CHAPTER 2

LEGISLATIVE PROCESS

2.1 Legislative process in general

2.1.1 Main steps

- 2.1.1.1 The process begins when the relevant Ministry or the appropriate authority approves any proposal that requires legislation for its implementation and prepares drafting instructions for the required legislation.
- 2.1.1.2 The bill or draft rules and regulation is then drafted and approved by the relevant Ministry or authority.
- 2.1.1.3 In the case of a bill, it is introduced in one of the Houses by the sponsoring Minister or a Member of that House, proceeds through the process of adoption by both Houses and is presented to the Druk Gyalpo for assent.
- 2.1.1.4 In the case of subordinate legislation, the person or entity with the authority to make it does so in accordance with the authority for its making.
- 2.1.1.5 An Act of Parliament takes effect or comes into force on the date of Royal Assent nor on any other date that is specified in its commencement section. Subordinate legislation takes effect or comes into force on its making or on any other date that it specified.

ལེབ་གཉིས་པ། ཁྲིམས་བཟོའི་བྱ་རིམ།

༡.༡ ཁྲིམས་བཟོའི་སྤྱི་བཏང་བྱ་རིམ།

༡.༡.༡ གོ་རིམ་གཙོ་བོ་ཚུ།

༡.༡.༡.༡ བྱ་རིམ་འདི་ཡང་ འབྲེལ་ཡོད་ལྷན་ཁག་ ཡངན་ འོས་འཚམས་ཅན་གྱི་དབང་འཛིན་
ཅིག་གིས་ ལག་ལེན་འཐབ་ནི་གི་དོན་ལུ་ཁྲིམས་དགོ་པའི་སྤྱད་བྱས་ཡངན་གྲོས་འཆར་
ཅིག་གནང་བ་གྲུབ་ཞིན་མ་ལས་ དགོས་མཁོ་ཅན་གྱི་ཁྲིམས་དེ་ ཟིན་བྲིས་བཏབ་ནི་གི་
དོན་ལུ་བཀོད་རྒྱ་ཚུ་ག་སྤྱི་ག་འབདཝ་ཨིན།

༡.༡.༡.༢ དེ་ལས་ དཔྱད་ཡིག་ ཡངན་ བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱི་གསལ་གཞིའི་ཟིན་བྲིས་འདི་ ཟིན་བྲིས་
བཀོད་ཞིན་མ་ལས་ འབྲེལ་ཡོད་ལྷན་ཁག་ ཡངན་ དབང་འཛིན་གྱིས་གནང་བ་གྲུབ་ཨིན།

༡.༡.༡.༣ དཔྱད་ཡིག་ཅིག་ཨིན་པ་ཅིན་ ཚོགས་ཁང་ཅིག་ནང་ འབྲེལ་ཡོད་གྲོན་པོ་ ཡངན་
ཚོགས་ཁང་དེའི་འཐུས་མི་ཅིག་གིས་ རོ་སྤྱོད་ཕུལ་ཞིན་མ་ལས་ ཚོགས་ཁང་གཉིས་ཆར་
ལས་ཆ་འཛོག་གི་བྱ་རིམ་གྱི་ཐོག་ མཛད་རིམ་ཚུ་མཐུག་བསྟུ་ཞིན་མ་ལས་ བཀའ་གྲོལ་
གྱི་དོན་ལུ་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གི་ཞབས་སར་ཕུལ་མ་ཨིན།

༡.༡.༡.༤ ཡན་ལག་གི་ཁྲིམས་ཨིན་པ་ཅིན་ ཁྲིམས་དེ་བཟོ་ནི་གི་དབང་འཛིན་ཡོད་པའི་མི་ངོ་
ཡངན་ ལས་སྡེ་གིས་ འདི་བཟོ་ནི་གི་དབང་འཛིན་དང་འཁྲིལ་ཏེ་འབདཝ་ཨིན།

༡.༡.༡.༥ སྤྱི་ཚོགས་ལས་བརྩམས་པའི་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཐད་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གིས་བཀའ་
གྲོལ་གནང་བའི་ཆོས་གྲངས་ལས་ ཡངན་ འགོ་འཇུགས་ལྷན་ཆོས་ཀྱི་དོན་ཚན་ནང་ ཆེད་
དུ་བཀོད་པའི་ཆོས་གྲངས་གཞན་གང་རུང་ཅིག་ལས་ བསྟར་སྤྱོད་ ཡངན་ སྤྱིར་འཇུག་
འབད་ནི། ཡན་ལག་གི་ཁྲིམས་ཀྱི་ཐད་ འདི་བཟོ་བའི་ཆོས་གྲངས་ ཡངན་ ཆེད་དུ་
བཀོད་པའི་ཆོས་གྲངས་གཞན་གང་རུང་ཅིག་ལས་ བསྟར་སྤྱོད་ ཡངན་ སྤྱིར་འཇུག་
འབད་ནི།

2.2 Legislative process relating to bills

2.2.1 Overview of process

2.2.1.1 A Bill is a proposed legislation for the consideration of Parliament and it will become an Act when it is passed by Parliament and assented to by the Druk Gyalpo.

2.2.1.2 A bill is the exclusive means by which Parliament may enact, amend, or repeal an Act. The contents of a bill are prepared in the exact form of the Act it is intended to become when passed by Parliament.

2.2.1.3 A bill may be initiated to achieve any of the following purposes:

- a. to fulfill a requirement under the constitution;
- b. to implement the policies and programmes of the government;
- c. to address specific issues or inconveniences suffered by the community; or
- d. to repeal any laws that are no longer needed or wanted.

2.2.2 Approval of bills by cabinet

2.2.2.1 In the case of government bill, the responsible Ministry shall transmit the draft bill to Cabinet for approval.

2.2.2.2 Once the Cabinet approval is accorded, the bill is ready to be introduced in Parliament.

༡.༢ དཔྱད་ཡིག་དང་འབྲེལ་བའི་ཁྲིམས་བཟོའི་བྱ་རིམ།

༡.༢.༡ སྤྱིར་བཏང་གི་བྱ་རིམ།

༡.༢.༡.༡ དཔྱད་ཡིག་འདི་ སྤྱི་ཚྭ་གས་ཀྱིས་བརྩི་འཛིན་གི་དོན་ལུ་ གྲོས་འཆར་བཀོད་པའི་ཁྲིམས་ཡིག་ཅིག་ཡིན་མ་དང་ སྤྱི་ཚྭ་གས་ཀྱིས་ཆ་འཛིན་མཛད་དེ་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གིས་བཀའ་གྲོལ་ཞེན་མ་ལས་བཅའ་ཁྲིམས་ལུ་གྱུར་ཤ་ཡིན།

༡.༢.༡.༢ དཔྱད་ཡིག་འདི་ བཅའ་ཁྲིམས་ཆ་འཛིན་ ཡངན་ འཕྲི་སྟོན་ ཆ་མེད་ཚུ་ག་ཅི་རང་ཡིན་རུང་ སྤྱི་ཚྭ་གས་ཁོ་ན་གི་མཛད་སྟོན་ཅིག་ཡིན། དཔྱད་ཡིག་གི་ནང་དོན་ཚུ་ སྤྱི་ཚྭ་གས་ཀྱིས་ཆ་འཛིན་མཛད་པའི་སྐབས་སུ་ གྲུབ་ནི་ཡིན་པའི་དམིགས་གཏང་བསྐྱེད་མི་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་ བྱད་ཆོས་ག་ཡིན་མ་སྟེ་བཟོ་ཤ་ཡིན།

༡.༢.༡.༣ དཔྱད་ཡིག་ཅིག་ གཤམ་གསལ་དགོས་དོན་ཚུ་ལས་གང་རུང་ཅིག་གྲུབ་ནི་གི་དོན་ལུ་བཟོ་ཆོག་པ་དེ་ཡང་།

(ཀ) ཕ་ཁྲིམས་ཆེན་མོའི་འོག་གི་དགོས་མཁོ་ཅིག་ གྲུབ་ནི་གི་དོན་ལུ།

(ཁ) གཞུང་གི་སྲིད་བྱུས་དང་ ལས་རིམ་ཚུ་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་གི་དོན་ལུ།

(ག) མི་སྡེ་ནང་བྱུང་མི་ དམིགས་བསལ་གྱི་གནད་དོན་ ཡངན་ བྱ་སྐབས་མ་བདེ་མ་ཚུ་སེལ་ནི་གི་དོན་ལུ།

(ང) ད་ལས་ཡར་དགོས་མཁོ་ ཡངན་ དགོ་པ་མེད་པའི་ཁྲིམས་གང་རུང་ཆ་མེད་གཏང་ནི་གི་དོན་ལུ།

༡.༢.༢ ལྷན་རྒྱས་གཞུང་ཚྭ་གས་ཀྱིས་དཔྱད་ཡིག་གནང་བ་གྲུབ་ཐངས།

༡.༢.༢.༡ གཞུང་གི་དཔྱད་ཡིག་ཡིན་པ་ཅིན་ འགན་འཁུར་ཅན་གྱི་ལྷན་ཁག་གིས་ དཔྱད་ཡིག་ཟིན་བྲིས་དེ་ གནང་བ་གི་དོན་ལུ་ལྷན་རྒྱས་གཞུང་ཚྭ་གས་ལུ་ལུ་དགོ།

༡.༢.༢.༢ ལྷན་རྒྱས་གཞུང་ཚྭ་གས་ལས་གནང་བ་གྲོལ་ཞེན་མ་ལས་ དཔྱད་ཡིག་འདི་སྤྱི་ཚྭ་གས་ནང་ལུ་འདི་དོན་ལུ་ཤ་སྐྱིག་འགྱུར་ཡིན།

2.2.3 Types of bills

- 2.2.3.1 There are two main categories of bills: bills that implement the government's policies, i.e. Government bills and bills that implement an initiative of a member of one of the Houses without being part of the official government program, i.e, private members' bills.

2.2.4 Introduction of bills

- 2.2.4.1 A government bill is introduced in the National Assembly or the National Council by the sponsoring Minister. A private member's bill is introduced in the House in which the member sits by the member and, if approved there, is presented in the other House.
- 2.2.4.2 Parliament shall ensure that the Government safeguards the interests of the nation and fulfils the aspirations of the people through public review of policies and issues, bills and other legislation.

2.2.5 Passing of bills

- 2.2.5.1 A bill introduced in either House of Parliament shall be subjected to the stages and procedures as elaborated in the constitution and in the relevant Acts and Rules of Procedure of the respective Houses. In some cases, a bill is considered at a joint sitting of the Houses. When a bill is approved by both Houses or at a joint sitting, it should be submitted to the Druk Gyalpo for assent.

१.१.३ དཔུང་ཡིག་གི་དབྱེ་བ།

१.१.३.१ དཔུང་ཡིག་གི་དབྱེ་བ་གཙོ་བོ་གཉིས་ཡོད་མི་དེ་ཡང་ གཞུང་གི་སྲིད་བྱུས་ལག་ལེན་
འཐབ་མིའི་དཔུང་ཡིག་དང་ རྒྱ་དེ་ཡང་ གཞུང་གི་དཔུང་ཡིག་། ཆོག་མཁན་ཁང་གཅིག་གི་
འཕུས་མི་ཅིག་གི་འགོ་བརྩུགས་ཐོག་ལས་ ལག་ལེན་འཐབ་མི་དཔུང་ཡིག་ གཞུང་དོན་
ལས་རིམ་ནང་མ་ཚུད་མི་ཅིག་། རྒྱ་དེ་ཡང་ སྒྲེར་གྱི་འཕུས་མིའི་དཔུང་ཡིག་།

१.१.ॣ དཔུང་ཡིག་གི་ངོ་སྤྲོད།

१.१.ॣ.१ གཞུང་གི་དཔུང་ཡིག་ཅིག་ འབྲེལ་ཡོད་སྒོན་པོ་གིས་ རྒྱལ་ཡོངས་ཆོག་མཁན་འདུ་འབད་
རུང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཆོག་མཁན་སྡེ་འབད་རུང་གཅིག་ནང་ངོ་སྤྲོད་ཕུལ་ཤ་ཨིན། སྒྲེར་གྱི་འཕུས་
མིའི་དཔུང་ཡིག་འདི་ འཕུས་མི་དེ་ཡོད་སའི་ཆོག་མཁན་ཁང་ནང་ངོ་སྤྲོད་འབད་ཞིན་མ་ལས་
དེ་ནང་ཆ་འཛོག་གྲུབ་པ་ཅིན་ ཆོག་མཁན་ཁང་གཞན་མི་ནང་ཕུལ་ཤ་ཨིན།

१.१.ॣ.२ སྤྱི་ཆོག་མཁན་གྱིས་ སྲིད་བྱུས་དང་ གནད་དོན་ དཔུང་ཡིག་ཚུ་དང་ ཁྲིམས་ཡིག་གཞན་
ཚུ་ མི་དམངས་བསྐྱར་ཞིབ་ཐོག་ལས་ གཞུང་གིས་ མི་སེར་གྱི་རེ་འདོད་བསྐྱར་ནི་དང་
རྒྱལ་ཁབ་གྱི་མཐའ་དོན་ཉེན་སྲུང་འཐབ་ཚུགས་པ་ངེས་གཏན་བཟོ་དགོ།

१.१.। དཔུང་ཡིག་ཆ་འཛོག་།

१.१.।.१ སྤྱི་ཆོག་མཁན་གྱི་ཆོག་མཁན་ཁང་གང་རུང་ཅིག་ནང་ ངོ་སྤྲོད་འབད་མི་དཔུང་ཡིག་ཅིག་ ཚུ་
ཁྲིམས་ཆེན་མོ་དང་ ཆོག་མཁན་ཁང་རང་སའི་འབྲེལ་ཡོད་བཅའ་ཁྲིམས་དང་ བྱ་བའི་གནད་
སྤྱོད་ནང་ཁ་གསལ་བཀོད་མི་ལྟར་དུ་ གོ་རིམ་དང་ བྱ་བའི་གནད་སྤྱོད་ཀྱི་དབང་ལུ་འདུ་
དགོ། གནས་སྐྱབས་ལ་ལོ་ཅིག་ནང་ དཔུང་ཡིག་ཅིག་སྤྱི་ཆོག་མཁན་ལྷན་བཅུགས་ནང་ཆ་
འཛོག་མཛད་པ་ཨིན། དཔུང་ཡིག་ཅིག་ཆོག་མཁན་ཁང་གཉིས་ཆ་ར་གིས་ ཡངན་ ལྷན་
བཅུགས་ནང་ཆ་འཛོག་མཛད་ཞིན་མ་ལས་ བཀའ་བྲོ་ལ་གྱི་དོན་ལུ་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་
མཆོག་གི་ཞབས་སར་ཕུལ་ཤ་ཨིན།

2.2.6 Assent to bills

2.2.6.1 Under Article 13 of the Constitution, a bill that has been passed by the Houses of Parliament has to be assented to by the Druk Gyalpo before it becomes law.

2.2.7 Publication of acts

2.2.7.1 The Act is to be published immediately upon the assent being given by the Druk Gyalpo in accordance with any applicable legislation or administrative directives.

2.3 Legislative process relating to subordinate legislation

2.3.1 Making the subordinate legislation

2.3.1.1 As the authority for subordinate legislation is delegated to a specific entity, such as ministry, department or statutory board, the process for the enactment of subordinate legislation is simpler than that for the enactment of Acts.

2.3.1.2 Upon finalizing the draft of the proposed subordinate legislation, the entity sponsoring the subordinate legislation will submit the draft for approval to the person empowered by the parent Act to make the subordinate legislation.

2.3.1.3 Once the draft of the subordinate legislation has been approved by the person or entity empowered by the parent Act to make it, it must then be formally made. Usually this involves the dating and signing of the subordinate legislation by the person or entity making it.

१.१.५ དཔུང་ཡིག་བཀའ་གྲོལ།

१.१.५.१ ཅ་ཁྲིམས་ཆེན་མོའི་ཅ་ཆན་^१༣ པའི་འོག་ལུ་ སྤྱི་ཚྭ་གས་ཀྱིས་ཆ་འཛོག་གྲུབ་པའི་དཔུང་
ཡིག་ཅིག་ ཁྲིམས་ལུ་མ་གྱུར་བའི་ཏེ་མ་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གིས་ བཀའི་གནང་བ་
གྲོལ་དགོཔ་ཨིན།

१.१.༥ བཅའ་ཁྲིམས་དཔར་བསྐྱུན།

१.१.༥.१ བཅའ་ཁྲིམས་ཅིག་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གིས་བཀའི་གནང་བ་གྲོལ་ཞེན་ལས་ འོས་
འབབ་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་ཡིག་ ཡངན་ བདག་སྐྱོང་གི་བཀོད་རྒྱ་ཚུ་དང་འཁྲིལ་ཏེ་དཔར་
བསྐྱུན་འབད་དགོཔ་ཨིན།

१.३ ཡན་ལག་ཁྲིམས་ཡིག་དང་འབྲེལ་བའི་ ཁྲིམས་བཟོའི་བྱ་རིམ།

१.३.१ ཡན་ལག་གི་ཁྲིམས་ཡིག་བཟོ་ཐངས།

१.३.१.१ ཡན་ལག་གི་ཁྲིམས་བཟོའི་དབང་ཚད་འདི་ དམིགས་བསལ་གྱི་ལས་སྡེ་ དཔེར་ན་ལྷན་
ཁག་ ཡངན་ ལས་ཁུངས་ ཁྲིམས་ཀྱི་བཀོད་ཚྭ་གས་ལུ་གནང་སྟེ་ཡོད་པ་ལས་བཟོན་ཏེ་
ཡན་ལག་གི་ཁྲིམས་ཡིག་ཆ་འཛོག་གི་བྱ་རིམ་འདི་ བཅའ་ཁྲིམས་ཆ་འཛོག་གི་བྱ་རིམ་
ལས་ འཇམ་སྤྱི་ཅིག་ཨིན།

१.३.१.२ གོས་འཆར་བཀོད་པའི་ཡན་ལག་ཁྲིམས་ཡིག་གི་ཟིན་བྲིས་འདི་མཐའ་དཔུང་བཟོ་ཆར་
ཞེན་ལས་ ཡན་ལག་གི་ཁྲིམས་ཡིག་བཟོ་མི་ལས་སྡེ་གིས་ ཟིན་བྲིས་དེ་ མ་ཁྲིམས་
དེ་གིས་ཡན་ལག་ཁྲིམས་ཡིག་སྟེ་བཟོ་ནི་གི་དོན་ལུ་དབང་ཚད་སྤྱོད་དེ་ཡོད་པའི་མི་དོ་ལུ་
གནང་བ་གི་དོན་ལུ་སྤྱོད་འོང།

१.३.१.३ ཡན་ལག་ཁྲིམས་ཡིག་གི་ཟིན་བྲིས་འདི་ མ་ཁྲིམས་ཀྱིས་དབང་ཚད་གནང་སྟེ་ཡོད་མི་
མི་དོ་ ཡངན་ ལས་སྡེ་གིས་གནང་བ་གྲུབ་ཞེན་ལས་ སྤྱིག་མཐུན་བཟོ་དགོ། སྤྱིར་
བཏང་འདི་ནང་ ཡན་ལག་གི་ཁྲིམས་བཟོ་མི་ མི་དོ་ ཡངན་ ལས་སྡེ་གིས་ ཆོས་
གངས་བཀོད་ནི་དང་ ལག་བྲིས་བཀོད་ཐོག་ལས་འབདཱ་ཨིན།

2.3.2 Publication of subordinate legislation

- 2.3.2.1 Any subordinate legislation must be published in accordance with any applicable legislation or administrative directives.

***** ————— *****

༡.༣.༢ ཡན་ལག་ཁྲིམས་ཡིག་དཔར་བསྐྱུན།

༡.༣.༢.༡ ཡན་ལག་ཁྲིམས་གང་རུང་ སྦྱོར་འཇུག་རུང་བའི་ཁྲིམས་ ཡངན་ བདག་སྦྱོང་གི་བཀོད་
ཁྱུ་གང་རུང་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ དཔར་བསྐྱུན་འབད་དགོཔ་ཨིན།

***** ————— *****

CHAPTER 3

PRELIMINARY DRAFTING CONSIDERATIONS

3.1 Drafting process

- 3.1.1 The aim of the drafter is to create a law that carries out the intent of the sponsoring Ministry [or member of the National Assembly or National Council] in a manner that is clear and concise.
- 3.1.2 This requires the drafter to translate the legislative proposal into a legally effective form using language that will be easily understood by persons administering and enforcing the law and by persons to whom it applies.

3.2 Understanding the legislative intent

- 3.2.1 The first and most vital task of the drafter is to gain a thorough and complete understanding of the purposes of the legislation that he or she is instructed to draft. The drafter therefore must familiarize himself or herself with the subject matter of the proposed legislation, with the problems to which the legislation responds and with the proposed solutions.
- 3.2.2 For example: what is the “mischief” or “defect” intended to be remedied? What is the legislation intended to achieve? How is the mischief or defect to be remedied?
- 3.2.3 The instruction from the instructing Ministry are intended to ensure that the drafting instructions given to the drafter are clear, complete and comprehensive so as to facilitate his or her proper understanding of the legislative intent.

ལེའུ་གསུམ་པ།

ཟླན་འགོད་ཅིན་བྲིས་བཀོད་ནི་གི་བཅི་འཛགས།

༣.༡ ཟླན་བྲིས་བཀོད་ནི་གི་བྱ་རིམ།

- ༣.༡.༡ ཟླན་འགོད་པ་གི་དམིགས་གཏང་འདི་ གསལ་ཏྲུག་ཏྲོང་དང་ བཅུད་དང་ལྷན་ཏྲུག་ཏྲོང་གི་སྤྱོད་ལམ་ ཐོག་ལུ་ འབྲེལ་ཡོད་ལྷན་ཁག་ ༼ཡངན་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་ ཡངན་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་ སྡེའི་འཐུས་མི༽ གི་དམིགས་པ་བསྐྱེད་མི་དེ་གྲུབ་ནི་གི་མཐའ་དོན་ལུ་བཀོད་དགོ།
- ༣.༡.༢ འདི་གིས་སྡེ་ ཟླན་འགོད་པ་གི་ཏྲོང་ལས་ ཁྲིམས་བཟོའི་གྲོས་འཆར་འདི་ ཁྲིམས་བསྐྱར་སྤྱོད་དང་ བདག་སྤྱོད་འཐབ་མི་ མི་ངོ་ཚུ་དང་ ཁྲིམས་སྤྱོད་འཇུག་འབད་སའི་མི་ངོ་ཚུ་གིས་འཇམ་ཏྲོང་ཏྲོ་སྡེ་ ཏྲ་གོ་ཚུགས་པའི་ རྟེན་ཡིག་ལག་ལེན་འཐབ་ཐོག་ལས་ ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་དོན་སྤྲོན་ཅན་གྱི་ཁྱད་ ཚོས་ཐོག་ལུ་ཕབ་དགོ།

༣.༢ ཁྲིམས་བཟོའི་དམིགས་པ་ཏྲ་གོ་ནི།

- ༣.༢.༡ ཟླན་འགོད་པ་གིས་ གལ་ཆེ་བའི་ལཱ་འགན་འགོ་ཐོག་དང་ ཁག་ཆེ་ཤོས་རང་ ཁོ་ཡངན་ མོ་ལུ་ཟླན་ བྲིས་བཀོད་དགོ་པའི་ བཀོད་རྒྱ་ཐོབ་མི་ཁྲིམས་ཡིག་དེ་གི་དགོས་དོན་ཚུ་ གྲུན་ཚང་དང་ཡོངས་ རྫོགས་སྡེ་ཏྲ་གོ་དགོ་པ་ཨིན། དེ་འབདམ་ལས་བརྟེན་ ཟླན་བྲིས་བཀོད་མི་ ཁོ་ ཡངན་ མོ་གིས་ གྲོས་འཆར་བཀོད་པའི་ཁྲིམས་བཟོ་དེ་ལས་བྱུང་བའི་དཀའ་ངལ་དང་ དེ་སེལ་ཐབས་གྱི་གྲོས་འཆར་ དང་བཅས་པའི་ རྟེན་བས་སུ་བབ་པའི་དོན་ཚན་ཚུ་ལུ་གོམས་འདྲིས་ཚུད་དགོ།
- ༣.༢.༢ དཔེར་ན། ལེགས་བཅོས་འབད་ནི་གི་དམིགས་པ་བསྐྱེད་མི་ “གཞོད་པ་” ཡངན་ “སྤྱོད་” ག་ཅི་ ཨིན་ན་? ཁྲིམས་ཡིག་དེ་གིས་ག་ཅི་གྲུབ་ནི་གི་དམིགས་པ་བསྐྱེད་པ་ཨིན་ན་? གཞོད་པ་ ཡངན་ སྤྱོད་དེ་ག་དེ་སྡེ་ལེགས་བཅོས་འབད་ནི་ཨིན་ན་?
- ༣.༢.༣ བཀོད་རྒྱ་བྱིན་མི་ལྷན་ཁག་ལས་གནང་མི་ བཀོད་རྒྱ་ཚུ་ ཟླན་འགོད་པ་དེ་ལུ་བྱིན་མི་ཟླན་བྲིས་ བཀོད་ནི་གི་བཀོད་རྒྱ་ཚུ་ ཁྲིམས་བཟོའི་དམིགས་པ་གི་སྟོར་ལས་ ཁོ་ཡངན་ མོ་གིས་ཏྲ་ལེགས་ ཤོམ་གོ་ནིའི་ཕན་ཐབས་ལུ་ གསལ་ཏྲུག་ཏྲོང་དང་ ཡོངས་རྫོགས་ གྲུན་ཚང་སྡེ་ཡོད་པ་ངེས་གཏན་ བཟོ་ནི་ལུ་དམིགས་པ་བསྐྱེད་དགོ་པ་ཨིན།

3.3 Analyzing the legislative proposal

- 3.3.1 Legislative proposals are usually broad statements which leave the minor details to be worked out. Many of these details occur to the drafter when the drafter examines the instructions.
- 3.3.2 The drafter must consider the legislation in relation to other legislation and to maintain this harmony, a drafter may well suggest a modification to the legislative proposal, or a consequential amendment to other legislation.
- 3.3.3 The drafter must proceed to analyze the implications of the legislative proposal, and the legislative requirements arising from the legislative proposal, in order to ensure that the legislation as drafted will contain all the provisions necessary for the effective implementation of the legislative proposal.

3.4 Designing a suitable legislative structure

- 3.4.1 A legislative structure with a logical organization of the provisions will enhance clear communication of the law and thereby, assist the users of the legislation in their understanding of the law.
- 3.4.2 In designing a suitable legislative structure, it is important to consider the organization of the subject matter and the organization of the format of the proposed legislation.
- 3.4.3 The design process involves the drafter in working out a logical plan for arranging the contents of the proposed legislation. This plan:

3.3 ཁྲིམས་བཟུང་གྲོས་འཆར་དབྱེད་པ།

- 3.3.1 ཁྲིམས་བཟུང་གྲོས་འཆར་ཚུ་ མང་ཤོས་རང་ ཁྱབ་ཆེ་བའི་དོན་ཚན་ཐོག་འོང་ནི་ཡིན་མ་ལས་ ཁ་གསལ་ཚུང་ཁྱུ་ཚུ་དབྱེ་ཞིབ་འབད་དགོཔ་ཡིན། ཁ་གསལ་འདི་ཚུ་མང་ཤོས་རང་ ཟིན་འགོད་པ་གིས་བཀོད་ཁྱུ་ཚུ་བརྟག་ཞིབ་འབད་བའི་སྐབས་སུ་ ཟིན་འགོད་པ་ཚུ་ལུ་བྱུང་མ་ཡིན།
- 3.3.2 ཟིན་འགོད་པ་གིས་ ཁྲིམས་ཡིག་དེ་ ཁྲིམས་ཡིག་གཞན་དང་གཅིག་ཁར་ཁ་འབབ་ཞིན་མ་ལས་ མཐུན་སྒྲིག་ཁྱུ་སྒྲིང་འབབ་ནི་གི་བརྩེ་འཛུགས་འབད་ཞིན་མ་ལས་ ཟིན་འགོད་པ་གིས་ ཁྲིམས་བཟུང་གྲོས་འཆར་དེ་ལུ་ལེགས་བཅས་འབད་ནི་ ཡངན་ ཁྲིམས་གཞན་མི་ལུ་ དེ་ལས་བརྟེན་པའི་འཕྲི་སྟོན་འབད་དགོ་པའི་བསམ་འཆར་ལེགས་ཤོམ་བཀོད་ཆོག།
- 3.3.3 ཟིན་འགོད་པ་གིས་ ཁྲིམས་ཡིག་ཟིན་བྲིས་བཀོད་པའི་སྐབས་སུ་ ཁྲིམས་བཟུང་གྲོས་འཆར་ དོན་སྟོན་ཅན་སྟེ་ ལག་ལེན་འབབ་ནི་དང་ མཁོ་བའི་ དགོངས་དོན་ཚུ་ག་རུ་ཅུད་པ་སྟེ་ངེས་གཏན་བཟོ་ནིའི་དོན་ལུ་ ཁྲིམས་བཟུང་གྲོས་འཆར་འདི་གི་ཕན་གཞི་དང་ ཁྲིམས་བཟུང་གྲོས་འཆར་འདི་ལས་བརྟེན་ཏེ་འཐོན་མི་ཁྲིམས་བཟུང་གྲོས་འཆར་མཁོ་ཚུ་དབྱེད་པུ་འབད་ནི་འགོ་བཙུགས་དགོ།

3.4 འོས་འབབ་ཅན་གྱི་ཁྲིམས་བཟུང་གཞི་བཀོད་བཟོ་ཐངས།

- 3.4.1 དགོངས་དོན་ཚུའི་ཁྱུ་མཚན་དང་ལཱ་ན་པའི་བཀོད་སྒྲིག་དང་བཅས་པའི་ ཁྲིམས་བཟུང་གཞི་བཀོད་འདི་གིས་ ཁྲིམས་ཀྱི་གོ་བདེ་གསལ་ཏྲིག་ཏྲི་སྟོན་དེ་ ཁྲིམས་ཡིག་དེ་ལག་ལེན་འབབ་མི་ཚུ་གིས་ ཁྲིམས་ལེགས་ཤོམ་ཏེ་གོ་ཚུགས་ནི་ལུ་ཕན་ཐོག་འབྱུང་འོང།
- 3.4.2 འོས་འབབ་ཅན་གྱི་ཁྲིམས་བཟུང་གཞི་བཀོད་ཅིག་བཟོ་བའི་སྐབས་སུ་ གྲོས་འཆར་བཀོད་པའི་ ཁྲིམས་ཡིག་དེ་གི་ སྐབས་སུ་བབ་པའི་གནད་དོན་གྱི་བཀོད་སྒྲིག་དང་ གཞི་བཀོད་ཀྱི་རིམ་པ་ཚུ་ལུ་བརྩེ་འཛུགས་འབད་དགོཔ་ཁག་ཆེ།
- 3.4.3 གཞི་བཀོད་ཀྱི་བྱ་རིམ་ནང་ ཟིན་འགོད་པ་གིས་ གྲོས་འཆར་བཀོད་པའི་ཁྲིམས་ཡིག་གི་ནང་དོན་ཚུ་གོ་རིམ་བསྒྲིག་ནི་གི་དོན་ལུ་ ཁྱུ་མཚན་ལཱ་ན་པའི་འཆར་གཞི་བཟོ་དགོཔ་འཐོན་མ་ཡིན། འཆར་གཞི་འདི་གིས།

- a. Identifies the principal areas and topics to be covered by the provisions of the proposed legislation; and
 - b. structures the proposed legislation taking into account themes and conceptual groupings of provisions and their logical order and relationship.
- 3.4.4 The organization of a piece of legislation should be apparent from the nature of its subject matter.
- 3.4.5 Laws dealing with different subject matters should not be dealt with in the same piece of legislation. Each law must serve one precise purpose. It is not appropriate to regulate motor vehicles together with aircraft in one single piece of legislation on transport.

3.5 Logical sequence of contents

- 3.5.1 A logical sequence of the contents of the legislation must be established in the following order:
- a. main principles to be established by the legislation should be provided first;
 - b. general provisions before specific ones;
 - c. substantive provisions before ancillary, procedural or administrative ones;
 - d. more important provisions before less important;
 - e. more frequently used provisions before less frequently used;
 - f. provisions describing a process follow the order of the process;
 - g. provisions relating to a chronology of events follow the chronology; and
 - h. permanent provisions before temporary provisions.

(ཀ) གྲོས་འཆར་བཀོད་པའི་ཁྲིམས་ཡིག་གི་དགོངས་དོན་ཚུའི་འོག་ལུ་འདྲུ་མི་ གནད་དོན་དང་
འགོ་བརྒྱུད་གཙོ་བོ་ཚུ་དོས་འཛིན་འབད་ནི་དང་།

(ཁ) དགོངས་དོན་ཚུའི་བརྒྱུད་དོན་དང་ གོ་རྟོགས་ཀྱི་དབྱེ་ཁག་བཟོ་ནི་དང་ དེ་ཚུའི་རྒྱ་མཚན་
ལཱ་པའི་གོ་རིམ་དང་ འབྲེལ་བ་ཚུ་བརྩི་འཛིན་འབད་ནི་ནམ་ལས་ གྲོས་འཆར་བཀོད་པའི་
ཁྲིམས་ཡིག་གི་གཞི་བཀོད་བཟོ་ནི།

3.4.3 ཁྲིམས་ཡིག་ཅིག་གི་བཀོད་སྒྲིག་འདི་ ཁྲིམས་ཡིག་འདི་འོས་བསམ་སྤྱོད་བབས་པའི་གནད་དོན་གྱི་རང་
བཞིན་ལུ་བརྟེན་ གསལ་ཏྲིག་ཏྲོ་འོང་དགོཔ་ཨིན།

3.4.4 གྲླབས་སྤྱོད་བབ་པའི་དོན་ཚན་སོ་སོ་ལུ་འཇུག་མི་ཁྲིམས་ཚུ་ ཁྲིམས་ཡིག་གཅིག་གི་ནང་ལུ་བཀོད་ནི་
མི་འོང། ཁྲིམས་ཡིག་གཅིག་གི་ དགོས་དོན་ངེས་ཏྲིག་གཅིག་གི་མཐའ་དོན་གྲུབ་དགོ། སྤྱེལ་
འབྲེན་གྱི་ཁྲིམས་ཡིག་གཅིག་ནང་ སྤྲུམ་འཁོར་དང་ གནམ་གྲུ་གཅིག་ཁར་སྤེལ་ སྤྲངས་འཛིན་
འབད་ནི་གི་འོས་མཚམས་མེད།

3.5 རྒྱ་མཚན་ལཱ་པའི་དོན་ཚན་གྱི་གོ་རིམ།

3.5.1 ཁྲིམས་ཡིག་གི་ནང་དོན་ཚུའི་རྒྱ་མཚན་ལཱ་པའི་གོ་རིམ་འདི་ གཤམ་གསལ་རིམ་པ་གི་ཐོག་ལུ་
བསྒྲིག་དགོམི་འདི་ཡང་།

(ཀ) ཁྲིམས་ཡིག་དེ་གིས་གཞི་བཙུགས་འབད་དགོ་པའི་གཞི་རྩ་དོན་ཚུ་དང་པ་བཀོད་དགོཔ་དང་།

(ཁ) སྤྱིར་བཏང་གི་དགོངས་དོན་ཚུ་ དམིགས་བསལ་གྱི་དགོངས་དོན་ཚུའི་ཉེ་མ།

(ག) རྩ་བའི་དགོངས་དོན་ཚུ་ ཡན་ལག་གི་དགོངས་དོན་དང་ བྱ་བའི་གནད་སྤྱོད་ ཡངན་
བདག་སྤྱོད་གི་དགོངས་དོན་ཚུའི་ཉེ་མ།

(ང) གལ་ཆེ་སྤྱོད་འབད་མི་དགོངས་དོན་ཚུ་ གལ་ཚུང་སྤྱོད་འབད་མི་ཚུ་གི་ཉེ་མ།

(ཅ) ཐོངས་མང་སྤྱོད་ལག་ལེན་འཐབ་དགོམི་དགོངས་དོན་ཚུ་ ཐོངས་ཉུང་སྤྱོད་ལག་ལེན་འཐབ་མི་
ཚུ་གི་ཉེ་མ།

(ཆ) བྱ་རིམ་གྱི་འབྲེལ་བཤད་རྒྱུ་མི་དགོངས་དོན་ཚུ་ བྱ་རིམ་གྱི་གོ་རིམ་དང་འབྲེལ་ནི།

(ཇ) ལས་རིམ་གྱི་བྱུང་རིམ་ཚུ་དང་འབྲེལ་བའི་དགོངས་དོན་ཚུ་ བྱུང་རིམ་དང་འབྲེལ་ནི།

(ཉ) གཏན་འཇགས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ཚུ་ གནས་སྐབས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ཚུའི་ཉེ་མ།

3.6 Conciseness and effective communication

- 3.6.1 Legislative provisions should not be jumbled with too much detail as it will tend to obscure essential information and will affect effective communication and ease of understanding.
- 3.6.2 The use of alternatives to an Act will allow the main legislative provisions to avoid certain details that can be better located elsewhere. This will enhance the prominence and clarity of the purpose and objectives of those provisions. Following alternatives can be considered:
 - a. subordinate legislation to supplement a bill by spelling out such details therein; or
 - b. schedules to a bill or a piece of subordinate legislation to contain such details.

3.7 Responsibilities of the instructing ministry

- 3.7.1 The instructing Ministry must formulate the a legislative proposal and initiate the drafting of the requisite legislation as the Ministry concerned would have the needed expert knowledge on the subject matter relating to the legislation.
- 3.7.2 Before instructing the drafter to prepare the draft legislation, the instructing Ministry is required to do the following:
 - a. ensure that all the principal issues of the proposal relating to the proposed legislation have been decided;
 - b. seek the views and approval of all interested Ministries and authorities concerning the legislative proposal; and

3.6 བཅུད་དོན་དང་ དོན་སྤྲིན་ཅན་གྱི་གོ་བདམ།

3.6.1 ཁྲིམས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ཚུ་ གཤམ་ཆེ་བའི་བདམ་དོན་ལུ་ཐོ་རྒྱུ་བ་ནི་དང་ དོན་སྤྲིན་ཅན་གྱི་གོ་བདམ་དང་
ཏྲ་གོ་ནི་ལུ་གནོད་ཉེན་ཡོདཔ་ལས་བརྟེན་ཏེ་ ཁ་གསལ་ལེ་ཤ་དང་གཅིག་ཁར་སྤྲོ་བ་སྤེམ་ནི་མི་འོང།

3.6.2 བཅའ་ཁྲིམས་ལུ་གདམ་ཁ་ཚུ་ལག་ལེན་འཐབ་མི་དེ་གིས་ ཁྲིམས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ངོ་མ་ གཙོ་བོ་
ཚུ་གིས་ གོ་རིམ་གཞན་ཁར་ལེགས་ཤོམ་སྤྱོད་འཁོད་བརྟུབ་མི་ དམིགས་བསལ་གྱི་ཁ་གསལ་ཚུ་
སྤང་ནི་ལུ་ཕན་ཐོགས་འབྱུང་འོང། འདི་གིས་སྤྱོད་ དགོངས་དོན་དེ་ཚུ་འི་དགོས་དོན་དང་དམིགས་
ལུ་ལུ་ཚུ་འི་མངོན་གསལ་དང་གསལ་ཆ་ཚུ་ཡར་འགྲུག་གཏང་འོང། བཟི་འཛིག་འབད་རུང་མི་འི་
གཤམ་གསལ་གྱི་གདམ་ཁ་ཚུ་ཡང།

(ག) ཡན་ལག་གི་ཁྲིམས་ཡིག་གིས་ དེ་ནང་དེ་ལུགས་ཀྱི་ཁ་གསལ་ཚུ་གསལ་བཀོད་འབད་ཐོག་
ལས་ དཔུང་ཡིག་ལུ་ལྷན་ཐབས་འབད་ནི། ཡངན།

(ཁ) དཔུང་ཡིག་ ཡངན་ ཡན་ལག་ཁྲིམས་ཡིག་ཅིག་ལུ་ དེ་ལུགས་ཀྱི་ཁ་གསལ་ཚུ་དེ་ནི་འི་དོན་
ལུ་ ཟུར་དབ་ཚུ།

3.7 བཀོད་རྒྱ་བྱིན་མི་ལྷན་ཁག་གི་འགན་འཁུར།

3.7.1 བཀོད་རྒྱ་བྱིན་མི་ལྷན་ཁག་གིས་ ཁྲིམས་བཟོའི་གྲོས་འཆར་ཅིག་བཟོ་ཞིན་མ་ལས་ འབྲེལ་ཡོད་
ལྷན་ཁག་དེ་ལུ་ ཁྲིམས་ཡིག་དེ་དང་འབྲེལ་བའི་སྐབས་སུ་འབབ་པའི་དོན་ཚན་གུར་ དགོས་མཁོ་
ཅན་གྱི་མཁས་མཆོག་གི་ཤེས་བྱ་ཡོདཔ་ལས་བརྟེན་ཏེ་ དགོས་མཁོ་བཀོད་པའི་ཁྲིམས་ཡིག་དེ་འི་
ཟིན་བྲིས་ཀྱི་འགོ་འདྲེན་འཐབ་དགོ།

3.7.2 བཀོད་རྒྱ་བྱིན་མི་ལྷན་ཁག་གིས་ ཟིན་འགོད་པ་ལུ་ ཁྲིམས་ཡིག་ཟིན་བྲིས་བཀོད་ནི་གི་བཀོད་རྒྱ་མ་
བྱིན་པའི་ཉེ་མ་ གཤམ་གསལ་ཚུ་འབད་དགོཔ་འདི་ཡང།

(ག) གྲོས་འཆར་བཀོད་པའི་ཁྲིམས་ཡིག་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་མི་ གྲོས་འཆར་གྱི་གནད་དོན་གཙོ་
བོ་ཚུ་ག་ར་ཐག་བཅད་ཡོདཔ་ངེས་གཏན་བཟོ་ནི།

(ཁ) ཁྲིམས་བཟོའི་གྲོས་འཆར་དེ་འི་སྐོར་ལས་ དང་འདྲོད་ཅན་གྱི་ལྷན་ཁག་དང་ དབང་འཛིན་ག་
ར་ལས་བསམ་འཆར་དང་ གནད་བ་ཚུ་ལེན་ནི་དང།

- c. in the case of a bill, obtain Cabinet's endorsement.

3.7.3 The instructing Ministry must at least convey the following information to the drafter:

- a. purpose of the bill;
- b. scope of subject to be covered by the bill;
- c. relevant background information, history “and” or “or” circumstances giving rise to the proposal, including what difficulty, issue, or situation (sometimes referred to as the existing “mischief” or “defect”) to which the bill is to respond;
- d. nature of the measures proposed;
- e. who will be responsible for implementing the proposed measures;
- f. if there is a new entity or institution to be established, details of its name and organization;
- g. information on whether other Ministries and authorities are affected by the proposed measures and the results of any consultation with the stakeholders;
- h. whether there is a need for transitional or saving provisions, and if so, what sort of transitional measures are contemplated and what rights etc. need to be saved;
- i. whether any other laws need to be amended or repealed as a consequence;
- j. the proposed time frame for drafting and introduction of the bill; and
- k. contact information for the persons from the instructing Ministry who can provide clarifications or further instructions to the drafter.

(ག) དཔུང་ཡིག་ཅིག་ཨིན་པ་ཅིན་ ལྷན་ཁག་གཞུང་ཚོགས་ལས་ གནང་བ་ལུ་དགོ།

3.2.3 བཀོད་ཆུ་བྱིན་མི་ལྷན་ཁག་གིས་ ཟིན་འགོད་པ་ལུ་གཤམ་གསལ་བན་དོན་ཚུ་ རེས་པར་བྱ་སྤྱོད་ དགོཔ་དེ་ཡང་།

(ཀ) དཔུང་ཡིག་གི་དགོས་དོན།

(ཁ) དཔུང་ཡིག་ནང་ཚུད་དགོ་པའི་གནད་དོན་གྱི་བྱབ་ཚད།

(ག) དཔུང་ཡིག་དེ་གིས་དང་ལེན་འབད་དགོ་པའི་ དཀའ་སྤྱད་ ཡངན་ གནད་དོན་ གནས་ ལྷངས་ ༼རེ་སྐབས་ “གཞོད་པ་” ཡངན་ “སྦྱོན་”ཟེར་སྐབ་སྤོལ་ཡོད་མི༽ ཚུ་བཅིས་ཏེ་ གྲོས་འཆར་འདི་བཀོད་དགོཔ་འཐོན་མི་གི་ འབྲེལ་ཡོད་རྒྱབ་ཁུངས་ཀྱི་བན་དོན་ བྱང་རིམ་ “དང” ཡངན་ “ཡངན་” ཆ་རྒྱུན་ཚུ།

(ང) གྲོས་འཆར་བཀོད་པའི་ཐབས་ལམ་ཚུ་འི་རང་བཞིན།

(ཅ) གྲོས་འཆར་བཀོད་པའི་ཐབས་ལམ་ཚུ་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་གི་འགན་འཁུར་ག་ལུ་ཕོག་ནི་ཨིན་ན།

(ཆ) ལས་སྡེ་ ཡངན་ གཙུག་སྡེ་གསར་པ་བཙུགས་དགོཔ་ཡོད་པ་ཅིན་ འདི་གི་མིང་དང་ སྤྱི་ག་ བཀོད་ཀྱི་ཁ་གསལ།

(ཇ) གྲོས་འཆར་བཀོད་པའི་ཐབས་ལམ་ཚུ་གིས་ ལྷན་ཁག་དང་ ལས་ཁུངས་གཞན་ཚུ་ལུ་ཕན་ གཞོད་ཡོད་མེད་ཀྱི་བན་དོན་དང་ འབྲེལ་བ་ཡོད་མི་ཚུ་དང་གཅིག་ཁར་གྲོས་སྦྱོན་གང་རུང་ འབད་བའི་གྲུབ་འབྲས།

(ཉ) དགོངས་དོན་ཚུ་འཕོ་འགྱུར་འབད་དགོཔ་ ཡངན་ སྤར་བཞིན་བཞག་དགོཔ་རེ་ཡོད་ག་མེད་ ག་ གལ་སྤྱད་ཡོད་པ་ཅིན་ འཕོ་འགྱུར་གྱི་ཐབས་ལམ་ཚུ་ག་ཅི་བཟུམ་ཅིག་བརྟག་ཞིབ་འབད་ ཡོད་པ་ཨིན་ན་དང་ ཐོབ་དབང་ལ་སོགས་པ་ག་ཅི་རང་སྤར་བཞིན་བཞག་དགོཔ་ཨིན་ན།

(ཏ) དེ་ལས་བརྟན་ཏེ་ ཁྲིམས་གཞན་གང་རུང་ འཕྲི་སྦྱོན་ ཡངན་ ཆ་མེད་གཏང་དགོཔ་ཡོད་ག་ མེད་ག།

(ཐ) ཟིན་བྲིས་བཀོད་ནི་དང་ དཔུང་ཡིག་དོ་སྤྱོད་ཀྱི་དོན་ལུ་གྲོས་འཆར་བཀོད་པའི་བྱས་ཡུལ།

(ད) བཀོད་ཆུ་བྱིན་མི་ལྷན་ཁག་ལས་ ཟིན་འགོད་པ་ལུ་དོགས་པ་སེལ་མི་ ཡངན་ བཀོད་ཆུ་ ཐབས་བྱིན་ཚུ་གསལ་མི་ མི་ངོམ་དང་འབྲེལ་བ་འཐབ་སའི་བན་དོན།

3.7.4 Drafting instructions should be accompanied by any legal opinion from the Office of the Attorney General on the subject matter as well as any opinion as to whether the measures will involve additional expenditures of public funds.

3.8 Responsibilities of the drafter

3.8.1 The drafter's responsibility is to prepare the requisite legislative text. During the course of the drafting process, the drafter may occasionally become involved in the development or even the modification of the legislative proposal.

3.8.2 At each stage of the drafting process, the legislative proposal itself could undergo further redevelopment, re-examination, refinement and testing.

3.8.3 Any amendment to the legislative proposal to be expressed in the legislation can be effected by:

- a. the Cabinet, if the issue affects more than two Ministry or nation as a whole;
- b. a Minister, if the issue concerns only one Ministry;
- c. a Department Head, if the issue pertains to a particular department;
- d. the drafter, if it is a technical matter.

3.9 Submission of the draft

3.9.1 When the first draft is completed, the drafter submits it to the instructing Ministry for consideration and comment.

३.७.८ ཟིན་བྲིས་བཀོད་ནི་གི་བཀོད་རྒྱ་ཚུ་དང་གཅིག་ཁར་ སྐབས་སུ་བབ་པའི་གནད་དོན་དེའི་སྐོར་ལས་
 རྩོད་དཔོན་ཡོངས་ཁྲབ་ཡིག་ཚང་གི་ཁྲིམས་དོན་གྱི་བསམ་འཆར་གང་རུང་དང་ དེ་བརྒྱུ་སྟེ་
 ཐབས་ལས་དེ་གི་དོན་ལུ་དམངས་གི་མ་དདུལ་ལས་ཟད་སོང་ཐེབས་གཏང་དགོས་ཡོད་ག་མེད་ག་གི་
 སྐོར་ལས་བསམ་འཆར་ཚུ་དང་བཅས་པ་སྟེ་གཏང་དགོ།

३.१ ཟིན་འགོད་པའི་འགན་འཁུར།

३.१.१ ཟིན་འགོད་པའི་འགན་འཁུར་འདི་ དགོས་མཁོ་བཀོད་མི་ཁྲིམས་ཀྱི་ཆོག་དོན་གྱི་སྒྲིག་འབད་ནི་དེ་
 ཡིན། ཟིན་བྲིས་ཀྱི་བྱ་རིམ་འཐབ་པའི་སྐབས་ལུ་ ཟིན་འགོད་པ་གིས་ འཕྲལ་འཕྲལ་ཁྲིམས་བཟོའི་
 གྲོས་འཆར་བཟོ་ནི་ ཡངན་ འགྱུར་བཅོས་འབད་ནི་ནང་ཡང་གཤམ་གཏོགས་འབད་དགོས་འཐོན་འོང་།

३.१.२ ཟིན་འགོད་པ་གི་བྱ་རིམ་རེ་རེ་བཞིན་བྱ་ནང་ ཁྲིམས་བཟོའི་གྲོས་འཆར་དེ་རང་ ཡང་བསྐྱར་བཟོ་
 དགོས་དང་ ཡང་བསྐྱར་བརྟག་ཞིབ་འབད་དགོས་ ལེགས་བཅོས་འབད་དགོས་ བརྟག་དཔྱད་
 འབད་དགོས་ཡང་འཐོན་སྲིད།

३.१.३ ཁྲིམས་ཡིག་དེ་ནང་བཀོད་ནི་ཡིན་པའི་ ཁྲིམས་བཟོའི་གྲོས་འཆར་ལུ་འཕྲི་སྟོན་གང་རུང་ གཤམ་
 གསལ་གྱིས་འབད་དགོས་འདི་ཡང་།

- (ཀ) ལྷན་ཁག་གཉིས་ལས་མངམ་སྟེ་ ཡངན་ སྤྱིར་རྒྱལ་ཡོངས་ལུ་ཕན་གནོད་ཡོད་པའི་གནད་
 དོན་ཅིག་ཡིན་པ་ཅིན་ ལྷན་རྒྱུས་གཞུང་ཆོག་ས།
- (ཁ) གནད་དོན་དེ་གིས་ལྷན་ཁག་གཅིག་ལུ་རྒྱུང་མ་ཅིག་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཅིན་ གློན་པོ་གིས།
- (ག) གནད་དོན་དེ་ དམིགས་བསལ་གྱི་ལས་ཁུངས་ཅིག་གི་དོན་ལུ་ཡིན་པ་ཅིན་ ལས་ཁུངས་ཀྱི་
 འགོ་འཛིན།
- (ང) ཁྱད་རིག་གི་གནད་དོན་རེ་ཡིན་པ་ཅིན་ ཟིན་འགོད་པ་གིས།

३.२ ཟིན་བྲིས་ཕུལ་ནི།

३.२.१ ཟིན་བྲིས་དང་པ་བཀོད་ཚར་ཕ་ད་ བརྩི་འཛིག་དང་བསམ་འཆར་བཀོད་ནིའི་དོན་ལུ་ ཟིན་འགོད་པ་
 གིས་ བཀོད་རྒྱ་བྱིན་མི་ལྷན་ཁག་ལུ་ཕུལ་ཕ་ཡིན།

3.9.2 The instructing Ministry must read and check the draft to ensure it gives effect to the legislative proposal and drafting instructions as intended and to make constructive comments on the draft, pointing out what, if any, concerns it has with the draft.

3.10 Consultation

3.10.1 Consultations can add value to the process, by suggesting ways in which the bill might be developed and improved and offering stakeholders a chance to participate in improving the bill.

3.10.2 The timing of consultation and the identification of stakeholders should be discussed early in the drafting process.

***** ————— *****

३.१.३ བཀོད་ཀྱི་བྱིན་མི་ལྟན་ལག་གིས་ འདི་གིས་ཁྲིམས་བཟོའི་གྲོས་འཆར་དང་ ཟིན་བྲིས་ཀྱི་བཀོད་ཀྱི་
ནང་དམིགས་པ་བསྐྱེད་མི་ལྟར་དུ་འབྱུང་ཚུགས་པ་ངེས་གཏན་བཟོ་ཐབས་དང་ ཟིན་བྲིས་གྲུབ་ཕན་
ཐོགས་ཅན་གྱི་བསམ་འཆར་བཀོད་ནི་དང་ ཟིན་བྲིས་དེ་གི་དོན་ལུ་ཆ་གུང་རེ་ཡོད་པ་ཅིན་དེ་ཚུ་
བཀོད་ནི་གི་དོན་ལུ་ ཟིན་བྲིས་དེ་ལྟག་ཞིན་མ་ལས་ཞིབ་དཔྱད་འབད་དགོ།

३.१० གྲོས་སྟོན།

३.१०.१ གྲོས་སྟོན་དེ་ཚུ་གིས་ དཔྱད་ཡིག་དེ་བཟོ་ཐངས་དང་ ཡར་ཤག་གཏང་ནི་གི་ཐབས་ལམ་ཚུ་འོས་རྒྱུ་
ལས་བསམ་འཆར་བཀོད་ནི་དང་ དཔྱད་ཡིག་ཡར་ཤག་གཏང་ནི་ནང་འབྲེལ་བ་ཡོད་མི་ཚུ་ལུ་བཅའ་
མར་གཏོགས་ནི་གི་གོ་སྐབས་བྱིན་ཐོག་ལས་ བྱ་རིམ་ལུ་ཕན་ཐོགས་འབྱུང་ཚུགས།

३.१०.२ གྲོས་སྟོན་གྱི་དུས་ཚོད་དང་ འབྲེལ་བ་ཡོད་མི་ཚུ་ རོས་འཛིན་འབད་ནི་འདི་ ཟིན་བྲིས་ཀྱི་བྱ་རིམ་
འགོ་བཙུགས་པའི་བསྐྱང་ལས་རང་བསྐྱུན་གྲོས་འབད་དགོཔ་ཨིན།

***** ————— *****

CHAPTER 4

FUNDAMENTAL LEGISLATIVE PRINCIPLES

4.1 Appropriate use of legislation

- 4.1.1 Legislation should be used only when it is most appropriate to do so and there are no other ways to achieve the purpose or objectives effectively.
- 4.1.2 The focus should be on achieving a desired outcome rather than assuming that an Act or regulation will be effective.
- 4.1.3 The use of legislation may be inappropriate if the proposal:
 - a. does not involve any repeal or modification of existing rights or obligations;
 - b. is administrative in character and does not require the degree of permanence that comes with an Act of Parliament; or
 - c. is of insufficient significance to justify it being the subject of a bill that is to be fully debated in Parliament.

4.2 Workability and enforceability

- 4.2.1 Legislation must be workable and be capable of being enforced. It makes no sense if a law is incapable of achieving its purpose or objective.

ལེའུ་བཞི་པ།

གཞི་རྟེན་ཁྲིམས་བཟོའི་གཞི་ཅ།

༤.༡ ཁྲིམས་བཟོ་འོས་འཚམས་དང་ལྷན་སྟེ་ལག་ལེན་འཐབ་ནི།

- ༤.༡.༡ ཁྲིམས་བཟོ་དེ་ འོས་འཚམས་སྟོན་སྟེ་ཡོད་ས་ལུ་དང་ དགོས་དོན་ ཡངན་ དམིགས་ལུ་ཚུ་
དོན་སྤྲོད་ཅན་སྟེ་གྲུབ་ནིའི་ཐབས་ལམ་གཞན་མེད་པ་ཅིན་ རྒྱུ་མ་ཅིག་ལག་ལེན་འཐབ་དགོ།
- ༤.༡.༢ དམིགས་གཏང་དེ་ཡང་ རེ་འདོད་བསྐྱེད་པའི་ གྲུབ་འབྲས་འཛོན་ཐབས་ལུ་ གཙོ་བོར་བསྟན་ནི་མ་
གཏོགས་ བཅའ་ཁྲིམས་ ཡངན་ སྤྱི་གཞི་ཅིག་དོན་སྤྲོད་ཅན་འོང་ནི་གི་ ཚོད་དཔག་ཐོག་ལས་
བཟོ་ནི་མི་འོང་།
- ༤.༡.༣ ཁྲིམས་བཟོ་ལག་ལེན་འཐབ་ཆོག་ནིའི་འོས་འབབ་མེད་པ་དེ་ཡང་ གལ་སྲིད་གྲོས་འཆར་འདི།
- (ཀ) སྤར་ལས་ཡོད་པའི་ཐོབ་དབང་ ཡངན་ འགན་དབང་ཚུ་ཆ་མེད་ ཡངན་
འགྱུར་བཅོས་འབད་དགོཔ་མེད་པ་ཅིན།
 - (ཁ) བྱད་ཆོས་འདི་བདག་སྐྱོང་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་མི་ཨིན་མ་ལས་ སྤྱི་ཆོགས་ལས་བརྩམས་པའི་
བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཐོག་ལས་གཏན་འཇགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་མེད་པ། ཡངན།
 - (ག) འདི་ སྤྱི་ཆོགས་ནང་གོས་བསྐྱར་མཐིལ་ཕྱིན་གནང་དགོ་པའི་དབྱེད་ཡིག་གི་གནད་དོན་ཅིག་
སྟེ་རྒྱ་མཚན་བཀོད་ནི་ལུ་ གལ་གནད་ལངས་སྟེ་མེད་པ།

༤.༢ བཀོལ་སྤྱོད་དང་ བསྟར་སྤྱོད་འབད་རུང་བ།

- ༤.༢.༡ ཁྲིམས་ཡིག་དེ་བཀོལ་སྤྱོད་འབད་རུང་མི་དང་ བསྟར་སྤྱོད་འབད་རུང་གསལ་ཅིག་དགོ། གལ་སྲིད་
ཁྲིམས་དེ་ འདི་གི་དགོས་དོན་ ཡངན་ དམིགས་ལུ་གྲུབ་ནི་གི་འོས་འབབ་མེད་མི་ཅིག་ཨིན་པ་
ཅིན་ བྱངས་མེད་པ་ཨིན།

4.3 Act or subordinate legislation

- 4.3.1 If the decision is made to implement a proposal through the use of legislation, consideration should be given on whether an Act or a subordinate legislation would be appropriate.
- 4.3.2 If the decision is made to use an Act, the consideration that must be taken into account is the level of potential interference with the rights and liberties of individuals. It may be noted that the greater the potential interference, the more appropriate it is that such power should be prescribed by an Act of Parliament and not by subordinate legislation.
- 4.3.3 The following are examples of measures that should be implemented by way of an Act of Parliament rather than by subordinate legislation:
- a. implementation of an important initiative or decision of the Government;
 - b. abrogation or modification of existing legal rights or obligations as conferred by existing Acts;
 - c. provision of invasive powers of enforcement (e.g. powers to enter and search premises or to seize property);
 - d. creation of offences that are punishable with heavy penalties;
 - e. alteration of the jurisdiction of the courts; and
 - f. imposition of taxes and other monetary charges on the public (other than fees for services).
- 4.3.4 Subordinate legislation is made under the authority conferred by an Act and is therefore more suitable for dealing with:
- a. technical matters;
 - b. matters of detail that are necessary for the implementation of the Act; and

༤.༣ བཅའ་ཁྲིམས་ ཡངན་ ཡན་ལག་གི་ཁྲིམས་ཡིག།

༤.༣.༡ གལ་སྲིད་ གྲོས་འཆར་འདི་ཁྲིམས་ཡིག་བཀོལ་སྤྱོད་འབད་ཐོག་ལས་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་སྤྱི་ཐག་བཅད་པ་ཅིན་ བཅའ་ཁྲིམས་ ཡངན་ ཡན་ལག་གི་ཁྲིམས་ཡིག་ཅིག་འོས་འཛམས་ཡོད་ག་མེད་ག་བརྩེ་འཛིག་འབད་དགོ།

༤.༣.༢ གལ་སྲིད་བཅའ་ཁྲིམས་ཅིག་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་སྤྱི་ཐག་ཐག་བཅད་པ་ཅིན་ རྒྱུ་རྒྱུ་གི་ཐོབ་དབང་དང་ འདོད་དབང་ལུ་ཐེ་གཏོགས་འབྱུང་ནི་གི་ཉེན་ཁ་ཆེ་ཆུང་གི་རིམ་པ་ཚུ་ལུ་ བརྟག་ཞིབ་འབད་དགོ། ཐེ་གཏོགས་འབྱུང་ནི་ཉེན་ཁ་མང་སུ་ཡོད་པ་ཅིན་ དེ་བཟུམས་མའི་དབང་ཚད་འདི་ ཡན་ལག་ཁྲིམས་བཅོམ་གི་ཐོག་ལས་མེན་པར་ སྤྱི་ཚོགས་ལས་བརྩམས་པའི་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཐོག་ལས་ཆེད་དུ་བཀོད་དགོཔ་ཨིན་མ་སེམས་ཁར་ངེས་དགོ།

༤.༣.༣ འོག་ལུ་བཀོད་མི་ཚུ་ ཡན་ལག་ཁྲིམས་ཡིག་གི་ཐོག་ལས་མེན་པར་ སྤྱི་ཚོགས་ལས་བརྩམས་པའི་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཐོག་ལས་ལག་ལེན་འཐབ་དགོ་པའི་ཐབས་ལམ་ཚུ་ཡང་ དཔེར་ན།

(ཀ) གལ་ཆེ་བའི་ཐབས་ཤེས་ཅིག་ ཡངན་ གཞུང་གི་གྲོས་ཚད་ཅིག་ལག་ལེན་འཐབ་ནི།

(ཁ) དེ་ཡོད་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱིས་བྱིན་མི་ ཁྲིམས་མཐུན་ཐོབ་དབང་ ཡངན་འགན་དབང་ཚུ་ཆ་མེད་ ཡངན་ བསྐྱར་བཅོས་གཏང་ནི།

(ག) བསྐྱར་སྤྱོད་ཀྱི་བཅའ་ཁྲིམས་ཅན་གི་དགོངས་དོན། རྒྱུ་རྒྱུ་ ས་ཁོངས་ནང་འཛུལ་ཏེ་བཅའ་འཛུལ་འབད་ནི་ ཡངན་ རྒྱུ་རྒྱུ་བཅའ་ཁྲིམས་ལེན་འབད་ནི།

(ང) ཉེས་བྱ་སྤྱོད་ཀྱི་ཐོག་ལས་ ཉེས་ཁྲིམས་བཀལ་ནི་ཨིན་པའི་ གཞོན་འགོལ་ཚུ་བཅོམ་ནི།

(ཅ) ཁྲིམས་འདུན་གི་དབང་ཁུབ་བསྐྱར་བཅོས་འབད་ནི།

(ཆ) མི་དམངས་ལུ་བྱུང་དང་ ཉི་འུམ་ལྷན་གཞན་བཀལ་ནི། རྒྱབས་རྒྱ་གི་འཐུས་མ་ཡིན་པའི་གཞན་།

༤.༣.༤ ཡན་ལག་གི་ཁྲིམས་ཡིག་འདི་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱིས་སྤྱོད་པའི་དབང་ཚད་ཀྱི་ཐོག་ལུ་བཅོམ་ཨིན་མ་ལས་ འབྲེལ་བ་འཐབ་ནི་དོན་ལུ་འོས་འབབ་མང་སུ་ལྷན་མི་དེ་ཡང་།

(ཀ) བྱད་རིག་གི་གནད་དོན་ཚུ།

(ཁ) བཅའ་ཁྲིམས་དེ་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་གི་དོན་ལུ་མཁོ་བའི་ ཁ་གསལ་གི་གནད་དོན་ཚུ་དང་།

- c. issues which are likely to require frequent alteration or updating (e.g. fees).

4.4 Coherence and consistency with existing laws

- 4.4.1 Coherence and consistency are desirable qualities in a legal system. A legal system is coherent if the wide array of laws is logically related to each other and shows no contradictions.
- 4.4.2 As new legislation will override any pre-existing legislation, it is important for every legislative proposal to address how it will affect pre-existing rights, obligations, arrangements or transactions.
- 4.4.3 New legislation should not contradict another existing piece of legislation, unless the existing legislation is to be amended or repealed.
- 4.4.4 In order to avoid conflict between legislation, it is important for the drafter to be aware of existing legislation and consider whether any law need to be displaced or modified or whether the new legislation can coexist with what is already in place.

4.5 Constitutional guidance

- 4.5.1 Article 1 (9) of the Constitution states that it is the supreme law of state and as such all actions on the part of the Government, whether executive, legislative or judicial, must not contradict the Constitution.

(ག) འཕྲལ་འཕྲལ་འགྱུར་བཅོས་ ཡངན་ ཏུས་ཐོག་བཟོ་དགོས་འཕྲོ་སྲིད་པའི་གནད་དོན་ཚུ།
༼དཔེར་ན་ སྤྱ་འཕྲུལ་༽

༤.༤ ལག་ལེན་འཐབ་བཞིན་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་ཚུ་དང་ གཅིག་མཐུན་དང་གཅིག་མཚུངས།

༤.༤.༡ ཁྲིམས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་ནང་ གཅིག་མཐུན་དང་གཅིག་མཚུངས་འདི་ འོས་འབབ་དང་ལྡན་པའི་
ཁྱད་ཆོས་ཅིག་ཡིན། ཁྲིམས་ཀྱི་རིམ་པ་བྱབ་ཆེ་བ་ ཕན་ཚུན་གཅིག་གིས་གཅིག་ རྟགས་མཐུན་
པའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་དང་ རྟགས་མ་མཐུན་མ་མེད་པ་ཅིན་ ཁྲིམས་ཀྱི་ལམ་ལུགས་འདི་ གཅིག་
མཚུངས་ཡོད་པའི་རྟགས་ཡིན།

༤.༤.༢ ཁྲིམས་ཡིག་གསར་པ་གིས་ ཉེ་མ་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་གང་རུང་ཆ་མེད་གཏང་སྲིད་ནི་ཨིན་མ་ལས་
ཁྲིམས་བཟོའི་གྲོས་འཆར་རེ་རེ་བཞིན་དུ་ དེ་གིས་ཉེ་མ་ཡོད་པའི་ཐོབ་དབང་ ཡངན་ འགན་དབང་
བདེ་སྤྱི་ག་ གཏོང་ལེན་ཚུ་ལུ་འགྱུར་བ་ག་དེ་འབད་འབྱུང་ནི་ཨིན་ན་ སེལ་ནི་འདི་གལ་ཆེ།

༤.༤.༣ ལག་ལེན་འཐབ་བཞིན་ཡོད་མི་ཁྲིམས་དེ་ འཕྲི་སྒྲོན་ ཡངན་ ཆ་མེད་གཏང་ནི་ཨིན་ན་མ་གཏོགས་
དེ་མིན་ཁྲིམས་ཡིག་གསར་པ་གིས་ ལག་ལེན་འཐབ་བཞིན་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་གཞན་མི་ཅིག་དང་
རྟགས་མ་མཐུན་མ་སྤྱོད་བཟོ་ནི་མི་འོང།

༤.༤.༤ ཁྲིམས་ཚུ་གི་བར་ན་ མ་མཐུན་མ་མི་འཕྲོ་སྲིད་ཀྱི་དོན་ལུ་ ཟེན་འགོད་པ་གིས་ ཉེ་མ་ཡོད་པའི་
ཁྲིམས་ཚུ་གི་སྒྲིང་ལས་ཏ་གོ་ཞིན་མ་ལས་ ཁྲིམས་གང་རུང་ཅིག་ཆ་མེད་གཏང་དགོས་ ཡངན་
འགྱུར་བཅོས་འབད་དགོས་ཡོད་ག་མེད་ག་ ཡངན་ ཁྲིམས་གསར་པ་དེ་གིས་ ཉེ་མ་ལས་ཡོད་མི་
དང་གཅིག་ཁར་མཐུན་མ་མཐུན་ལྟ་དགོས་འདི་ཁག་ཆེ།

༤.༥ ཕ་ཁྲིམས་ཆེན་མོའི་ལམ་སྟོན།

༤.༥.༡ ཕ་ཁྲིམས་ཆེན་མོའི་ཕ་ཆན་, (༤) པ་ནང་ ཕ་ཁྲིམས་འདི་རྒྱལ་ཁབ་ཀྱི་མངོན་པར་མཐོ་བའི་ཁྲིམས་
ཨིན་ཟེར་བཀོད་དེ་ཡོད་པ་ལས་ འཛིན་སྐྱོང་ལྷན་སྡེ་ ཁྲིམས་བཟོ་ལྷན་སྡེ་ ངང་ཁྲིམས་ལྷན་སྡེ་ག་ཨིན་
རུང་ གཞུང་གི་རྒྱུ་ལས་ ལས་དོན་ཆ་མཉམ་ ཕ་ཁྲིམས་ཆེན་མོ་དང་མ་འགལ་བར་འབད་དགོ།

4.5.2 Article 1(10) provides that the provisions of any law, whether made before or after the coming into force of this Constitution, that are inconsistent with this Constitution, are void. Therefore, the drafter must ensure that a bill does not in any way contradict the provisions of the Constitution.

4.6 Ouster of courts' jurisdiction

4.6.1 The basic premise of the rule of law is that all powers of government are derived from the law. One of the important functions of the judiciary is to keep the executive in check by ensuring that its actions comply with the law and the constitution.

4.6.2 It is inappropriate for a legislative provision to purport to exclude the ordinary jurisdiction of the courts or to displace the prerogative powers of the courts for judicial review.

4.7 Natural justice

4.7.1 Legislation providing for judicial or quasi judicial powers (e.g. the power of a Minister to hear appeals from an administrative decision of an official under his or her charge) or for powers the exercise of which can result in the taking away of vested rights or benefits (e.g. powers to revoke a licence or to vary licence conditions) should satisfy the principles of natural justice.

4.7.2 The rules of natural justice are the minimum standards of fair decision-making imposed on persons or bodies acting in a judicial or quasi-judicial capacity. They include the right to be heard and the rule against bias.

༤.༥.༢ ཙྴ་ཚན་༡ (༡༠) པ་ནང་ ཙྴ་ཁྱིམ་སྐྱོད་མོ་ཆ་འཛིག་གྲུབ་པའི་སྤྱི་ནུམ་རང་བཅུམས་པའི་ཁྱིམ་སྐྱོད་རྒྱུ་གི་དགོངས་དོན་ཚུ་ལས་ ཙྴ་ཁྱིམ་སྐྱོད་མོ་དང་མ་མཐུན་མི་ཚུ་ ལུས་མེད་དང་བདེན་སྟོང་ཡིན་ཟེར་བཀོད་དེ་ཡོད། དེ་འབད་ཨ་ལས་བརྟེན་ཏེ་ ཟིན་འགོད་པ་གིས་ དབྱུད་ཡིག་ཅིག་ག་དེ་འབད་རུང་ ཙྴ་ཁྱིམ་སྐྱོད་མོའི་དགོངས་དོན་ལས་འགལ་ནི་མེད་པ་ངེས་གཏན་བཟོ་དགོ།

༤.༦ ཁྱིམ་སྐྱོད་འདུན་གྱི་དབང་ཁབ་ཕྱིར་དབྱུད།

༤.༦.༡ ཁྱིམ་སྐྱོད་འདུན་གྱི་གཞི་རྒྱུ་ལྟེ་ལོ་ལོ་རྒྱུ་གི་དབང་ཚད་ཚུ་ག་ར་ཁྱིམ་སྐྱོད་ལས་བརྟེན་ཏེ་འབྱུང་དགོ་མི་དེ་ཡིན། དྲང་ཁྱིམ་སྐྱོད་སྤྱི་གཞི་ཚུ་ལས་བརྟེན་ཏེ་གཞི་གཞི་གི་བྱ་སྤྱོད་ཚུ་ཁྱིམ་སྐྱོད་འདུན་ ཙྴ་ཁྱིམ་སྐྱོད་མོ་དང་འབྲེལ་ཏེ་ཡོད་པ་ངེས་གཏན་བཟོ་ཐོག་ལས་ འཛིན་སྐྱོང་ལྟེ་ལྟེ་དགག་བཤེར་གྱི་ཐོག་ལུ་བཞག་ནི་དེ་ཡིན།

༤.༦.༢ ཁྱིམ་སྐྱོད་འདུན་གྱི་སྤྱིར་བཏང་དབང་ཁབ་ཕྱིར་བཏོན་འབད་ནི་ ཡངན་ དྲང་ཁྱིམ་སྐྱོད་བསྐྱར་ཞིབ་གྱི་དོན་ལུ་ཁྱིམ་སྐྱོད་འདུན་གྱི་ཁེ་དབང་གི་དབང་ཚད་ཚུ་ཆ་མེད་གཏན་ནི་གི་ཉེན་ཁ་ཡོད་མི་ ཁྱིམ་སྐྱོད་དགོངས་དོན་འདི་འོས་འཚམས་མེད་པ་ཡིན།

༤.༧ རང་བཞིན་གྱི་དྲང་ཁྱིམ་སྐྱོད།

༤.༧.༡ དྲང་ཁྱིམ་སྐྱོད་ ཡངན་ དྲང་ཁྱིམ་སྐྱོད་དང་ཆ་མཐུངས་གྱི་དབང་ཚད་སྟོན་མི་ཁྱིམ་སྐྱོད་ རྒྱུ་ལྟེ་ལོ་ལོ་རྒྱུ་གི་འགོ་དཔོན་ཅིག་གི་བདག་སྐྱོང་གི་གྲུ་མཐོ་གཏུགས་གྱི་སྤྱི་གཞི་གི་འབད་ནི་གི་དབང་ཚད་བཟུམ་། ཡངན་ ཐོབ་དབང་སྟོན་དེ་ཡོད་མི་ ཡངན་ ཁེ་ཕན་ཚུ་ཆ་མེད་འབྱུང་ནི་ལུ་བཟོ་མི་དབང་ཚད་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་ཚུ་ རྒྱུ་ལྟེ་ལོ་ལོ་རྒྱུ་ ཆོག་ཐམ་ཅིག་ཆ་མེད་གཏན་ནི་ ཡངན་ ཆོག་ཐམ་གྱི་ཆ་ཚུ་ལུ་བཟོ་མི་དབང་ཚད་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་། རང་བཞིན་གྱི་དྲང་ཁྱིམ་སྐྱོད་གཞི་ཙྴ་ཚུ་ལང་སྤྱོད་དགོ་པ་ཡིན།

༤.༧.༢ རང་བཞིན་གྱི་དྲང་ཁྱིམ་སྐྱོད་འདུན་གྱི་འདུན་ལུ་ དྲང་ཁྱིམ་སྐྱོད་ ཡངན་ དྲང་ཁྱིམ་སྐྱོད་དང་ཆ་མཐུངས་གྱི་དབང་ཚད་སྟོན་མི་ མི་དོ་ཚུ་ ཡངན་ འདུས་ཆོགས་ཚུ་ལུ་དྲང་བདེན་གྱི་གྲུ་མཐོ་གཏུགས་པའི་ ཉུང་མཐའི་གནས་ཆུང་དགོ་པ་ཡིན། དེ་ཚུ་གི་གཤམ་ཁར་ སྤྱི་གཞི་གི་ཐོབ་དབང་དང་ རྒྱུ་ལྟེ་ལོ་ལོ་རྒྱུ་འབད་ནི་ཚུ་ཚུད་པ་ཡིན།

4.8 Retrospective effect

- 4.8.1 The laws are expected to be certain and fair. Therefore, there is a general presumption that legislation, whether an Act or subordinate legislation, will operate prospectively.
- 4.8.2 The fundamental principle of legislation regulating human conduct is that it is to govern future acts and should not change the character of past transactions carried out in good faith relying on the state of the law then existing. However, retrospective operation of a beneficial provision may be permitted.
- 4.8.3 A subordinate legislative instrument generally comes into force on the date it is made or, if it is made in anticipation of the coming into force of its enabling Act, when that Act comes into force.
- 4.8.4 A retrospective law should generally be avoided, especially in cases where –
- a. vested rights which have accrued are adversely affected;
 - b. the effect of the law is to deprive a person of a defence available to him;
 - c. higher or new taxes, fees or charges are imposed; or
 - d. the effect of the law is to criminalize past actions.

4.9 Reversal of burden of proof

- 4.9.1 If the proposed legislation intends to provide for the reversal of the onus of proof in criminal proceedings, there must be adequate justification for doing so.

༤. རྒྱལ་ལོག་བསྟར་སྤྱོད།

༤.༡.༡ ཁྲིམས་དེ་ཚུ་ངེས་ཏིག་དང་ བློ་བཟད་ཅི་འདྲ་གོ་པ་ཡིན། དེ་འབད་ལས་བརྟེན་ཏེ་ བཅའ་ཁྲིམས་
ཡིན་རུང་ ཡངན་ ཡན་ལག་གི་ཁྲིམས་ཡིན་རུང་ སྤྱིར་བཏང་ལུ་ཁྲིམས་འདི་ཤུལ་ལས་ ལག་ལེན་
འཐབ་ནི་ཅིག་འབད་བཅིམ་ཡིན།

༤.༡.༢ མི་དེ་ཀུན་སྤྱོད་ལུ་སྟངས་འཛིན་འབད་མི་ཁྲིམས་ཀྱི་གཞི་རྟེན་གཞི་རྩ་འདི་ མ་འོངས་པའི་བྱ་སྤྱོད་ལུ་
ཚད་འཛིན་འབད་ནི་གི་དོན་ལུ་ཡིན་པ་ལས་ ཏེ་མ་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་ཀྱི་གནས་སྟངས་གུར་ཆ་བཞག་
སྟེ་ དད་དམ་གྱི་ཐོག་ལས་འབད་བའི་ འདས་པའི་ལས་སྤྱི་བྱ་རིམ་གྱི་ཁྱད་ཆོས་ལུ་འགྱུར་བཅོས་
འབད་ནི་མི་འོང། ཡིན་རུང་ ཁོ་ཙན་ཙན་གྱི་དགོངས་དོན་ཅིག་ རྒྱལ་ལོག་བསྟར་སྤྱོད་གྱི་ལག་
ལེན་འཐབ་ནི་དེ་ཡང་ ཚོགས་སྡེ་བཀོད་ཆོག།

༤.༡.༣ ཡན་ལག་གི་ཁྲིམས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཚུ་སྤྱིར་བཏང་ལུ་ འདི་ཆ་འཛིན་འབད་བའི་ཆོས་གངས་ལས་བསྟར་
སྤྱོད་འགོ་བཙུགས་པ་ཡིན་པ་དང་ ཡངན་ འདི་ལག་ལེན་འཐབ་ཚུགས་ནི་ལུ་བཟོ་མི་བཅའ་ཁྲིམས་
ཀྱི་བསྟར་སྤྱོད་ལུ་འགྲུག་ནི་གི་དོན་ལུ་བཟོ་བཟོམ་ཡིན་པ་ཅིན་ བཅའ་ཁྲིམས་དེ་བསྟར་སྤྱོད་འགོ་
བཙུགས་ཞིན་པ་ལས་ལག་ལེན་འཐབ་ཡིན།

༤.༡.༤ སྤྱིར་བཏང་ལུ་ རྒྱལ་ལོག་བསྟར་སྤྱོད་གྱི་ཁྲིམས་བཟོ་ནི་འདི་འཛུལ་དགོས་དང་ གཤམ་གསལ་
གནད་དོན་ ངེས་པར་འཛུལ་དགོས་ཚུ་ཡང་།

(ཀ) ཁོ་དབང་ཐོབ་སྟེ་ཡོད་མི་ཚུ་ལུ་ བྱས་ཉེས་ཀྱི་གཞོད་པ་བྱུང་མི།

(ཁ) ཁྲིམས་ཀྱི་ལག་ལེན་འགོ་བཙུགས་ནི་དེ་ མི་ངོ་ཅིག་ལུ་ཐོབ་སྟེ་ཡོད་པའི་ཉེན་སྲོལ་གཞོད་པ།

(ག) ཁྲལ་ ཡངན་ གླ་འཐུས་ གླ་ཡོན་ཚུ་སྤར་ལས་མཐོམ་སྟེ་ ཡངན་ གསར་པ་བཀལ་མི་ ཡངན།

(ང) ཁྲིམས་བསྟར་སྤྱོད་འགོ་བཙུགས་ནི་དེ་ འདས་པའི་བྱ་སྤྱོད་ཚུ་ལུ་ཉེས་ལས་ཀྱི་གངས་སུ་བཙུགས་ནི།

༤.༢ མངོན་རྟགས་འཁྲི་འགན་བསྟར་བཅོས།

༤.༢.༡ གཤམ་སྤྱོད་གོས་འཆར་བཀོད་པའི་ཁྲིམས་དེ་ ཉེས་ཚུད་ནང་མངོན་རྟགས་ཀྱི་འཁྲི་འགན་འགྱུར་
བཅོས་འབད་ནི་གི་དོན་ལུ་བཀོད་ནི་གི་དམིགས་གཏང་བསྐྱེད་པ་ཅིན་ དེ་འབད་ནི་གི་དོན་ལུ་ཚུ་
མཚན་ལངས་སྟེ་དགོ།

4.9.2 Generally, the reversal of the onus of proof is objectionable because of the principle that a person is presumed innocent until proven guilty. However, justification for the reversal is sometimes permitted under the following situations, where:

- a. the matter to be proved by the defendant is peculiarly within his knowledge and would be extremely difficult, or very expensive, for the State to prove; or
- b. the relevant fact is something inherently impractical to test by alternative evidentiary means and the defendant would be particularly well positioned to disprove guilt.

4.10 Power to make subordinate legislation

4.10.1 A bill may provide for the making of subordinate legislation. The power to make subordinate legislation should normally be vested only to persons (e.g. Ministers) or authorities directly accountable to Parliament. Doing so minimizes the risk that the delegation of legislative powers might undermine the authority of Parliament.

4.10.2 If it is found desirable to confer power to make subordinate legislation on a statutory board, the exercise of the power should be subject to the approval of the relevant Minister unless the Minister himself or herself is the chair of the statutory board, or the subject matter of the subordinate legislation to be made is of a purely procedural or technical in nature.

༤.༧.༢ སྤྱིར་བཏང་ལུ་ མངོན་རྟགས་ཀྱི་འཁྲི་འགན་འགྱུར་བཙུག་འབད་ནིའི་ཐད་ མི་ངོ་ཅིག་ཉེས་སྦྱོན་
ཡིན་པར་མ་གྲུབ་ཚུན་ ཉེས་མེད་སྤྱི་བཙུན་གྱི་ཐོབ་དབང་ཡོད་པའི་གཞི་རྩ་ལས་བརྟེན་ཏེ་ དགག་
ཆ་འབད་རུང་མ་ཅིག་ཡིན། ཡིན་རུང་ འགྱུར་བཙུག་འབད་ནི་གི་དོན་ལུ་རྒྱ་མཚན་འདི་ རེ་སྐབས་
གཤམ་གསལ་གནས་སྟངས་ཀྱི་སྟོན་ལུ་འབད་ཆོག་མི་འདི་ཡང་།

(ཀ) བདེན་ཁུངས་བཀལ་དགོ་པའི་གནད་དོན་དེ་ ཁོ་རའི་ཤེས་རྟོགས་ཀྱི་ནང་འཁོད་སྤྱི་དང་མ་
མཐུན་མི་ཅིག་དང་ ལྷག་པར་དུ་ལཱ་ཁག་ཅིག་འོང་ནི་ཡིན་མ་ ཡངན་ མངོན་རྟགས་བརྟེན་
ནི་གི་དོན་ལུ་རྒྱལ་ཁབ་ས་ལུ་ཟད་སོང་སྟོན་གནས་ནི། ཡངན།

(ཁ) འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་དངོས་དོན་འདི་ གནམ་ཁ་ཅན་གཞན་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་སྟོན་ལས་བརྟེན་
དབྱེད་འབད་ནི་ལུ་ རང་བཞིན་གྱིས་འོས་འབབ་མེད་མི་ཅིག་ཡིན་མ་དང་ ཚུད་ཆེན་ཉེས་
མེད་ལུ་བཟོ་ནི་གི་དོན་ལུ་དམིགས་བསལ་གྱིས་ག་སྤྱིག་འབད་སྟོད་འོང།

༤.༡༠ ཡན་ལག་གི་ཁྲིམས་བཟོ་ནིའི་དབང་ཚད།

༤.༡༠.༡ དབྱེད་ཡིག་ཅིག་ནང་ ཡན་ལག་གི་ཁྲིམས་བཟོ་ནི་དོན་ཚན་བཀོད་ཆོག། ཡན་ལག་གི་ཁྲིམས་བཟོ་
ནི་གི་དབང་ཚད་འདི་ སྤྱིར་བཏང་ལུ་ སྤྱི་ཚུགས་ལུ་ཐད་ཀར་དུ་འཁྲི་འགན་ཡོད་མི་ མི་ངོ་ གྲ་དཔེར་
ན་ གློན་པོ་ཚུ་། ཡངན་ དབང་འཛིན་ཚུ་ལུ་སྟོད་པ་ཡིན། དེ་གིས་འབད་ ཁྲིམས་བཟོ་འདི་དབང་
ཚད་སྟོད་མི་གིས་ སྤྱི་ཚུགས་ཀྱི་དབང་ཚད་ལུ་སྟོན་པ་ཉེན་ཁ་མར་ཕབ་འབད་མ་ཡིན།

༤.༡༠.༢ གལ་སྲིད་ཡན་ལག་གི་ཁྲིམས་བཟོ་ནིའི་དབང་ཚད་དེ་ ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་བཀོད་ཆོགས་ཅིག་ལུ་སྟོད་
ནི་ལུ་འོས་འབབ་དང་ཐུན་ཅིག་སྤྱི་མཐོང་པ་ཅིན་ དབང་ཚད་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་དེ་ གློན་པོ་ཁོ་ར་
ཡངན་ མོ་ར་རང་ ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་བཀོད་ཆོགས་དེའི་ཁྲི་འཛིན་ཡིན་མ་ ཡངན་ ཡན་ལག་གི་
ཁྲིམས་བཟོ་ནི་ཡིན་པའི་སྐབས་འབབ་ཀྱི་གནད་དོན་དེ་ བྱ་བའི་གནད་སྟོད་ཁོ་ར་ ཡངན་ ཁྱད་
རིག་གི་རང་བཞིན་ཡིན་པ་ཅིན་མ་གཏོགས་ དེ་ཡིན་པ་ཅིན་ འབྲེལ་ཡོད་གློན་པོ་གི་གནང་བ་གི་
དབང་ལུ་འདྲ་དགོ།

4.11 Limits to making subordinate legislation

4.11.1 Subordinate legislation is made under the authority of an Act. While the process for their making is different, Acts and the subordinate legislation made under their authority are related as they work together to implement the desired objectives.

4.11.2 Subordinate legislation is subject to certain limits which have been provided hereunder:

- a. it must be made under the correct empowering provisions in the parent Act and must not exceed the scope of those provisions;
- b. it must be consistent with the objectives and provisions of the parent Act;
- c. it must not be contrary to the provisions of, or attempt to displace or amend, any other Act;
- d. it must not confer invasive powers of enforcement (e.g. powers of entry, search, seizure or destruction);
- e. it must not alter the rules of evidence (e.g. by creating presumptions or reversing the burden of proof);
- f. it should deal only with matters that are appropriate to subordinate legislation and, in this regard, should not cover important, substantive matters (as this is more properly dealt with by way of an Act);
- g. it must not sub-delegate legislative powers to others, especially to persons who are not accountable to Parliament; and
- h. it must not sub-delegate any other power conferred by the parent Act except in appropriate cases and to appropriate persons provided such sub-delegation is authorized by the parent Act.

CHAPTER 5

TYPES OF LEGISLATION

5.1 Types of legislation

5.1.1 Bills or subordinate legislation may be categorized as free-standing legislation, amending legislation or repealing legislation.

5.2 Free-standing legislation

5.2.1 Free-standing legislation creates legal rules with regard to a specific subject matter. Such a legislation does not directly amend other legislation except consequentially.

5.2.2 A free-standing bill when passed by Parliament and assented to by the Druk Gyalpo gives rise to a new Act that contains mainly substantive provisions dealing with a specific subject matter.

5.2.3 Provisions of all other Acts requiring amendment as a consequence of the proposed Act should be identified.

5.2.4 Refer to Schedule 1 for the elements and layout of a free-standing legislation.

5.2.5 Free-standing subordinate legislation creates ancillary legal rules with regard to a specific subject matter. However, a subordinate legislative instrument should not amend any other subordinate legislation.

5.2.6 Refer to Schedules 2 and 4 for the elements and layout of free-standing subordinate legislation and amending or repealing subordinate legislations as the case may be. It may be noted that there are no recommended formats

ཡེ་ཤུ་པ། ཁྲིམས་བཟོའི་དབྱེ་བ།

༤.༡ ཁྲིམས་བཟོའི་དབྱེ་བ།

༤.༡.༡ དཔུང་ཡིག་ ཡངན་ ཡན་ལག་གི་ཁྲིམས་དེ་ རང་རྒྱུད་གི་ཁྲིམས་ ཡངན་ འཕྲི་སྟོན་གི་ཁྲིམས་
ཆ་མེད་གཏང་ནི་གི་ཁྲིམས་སྡེ་དབྱེ་བ་ཕྱེ་བཏུབ།

༤.༢ རང་རྒྱུད་གི་ཁྲིམས།

༤.༢.༡ རང་རྒྱུད་གི་ཁྲིམས་དེ་གིས་ དམིགས་བསལ་གི་གནད་དོན་ཅིག་གི་སྐོར་ལས་ཁྲིམས་དོན་གི་ལམ་
ལུགས་བཟོས་ཡིན། དེ་བརྒྱུ་མའི་ཁྲིམས་དེ་གིས་ ཞོར་ཁར་བྱུང་ན་མ་གཏོགས་ ཐད་ཀར་དུ་
ཁྲིམས་གཞན་འཕྲི་སྟོན་མི་འབད།

༤.༢.༢ རང་རྒྱུད་གི་དཔུང་ཡིག་ཅིག་ སྤྱི་ཚོགས་ལས་ཆ་འཛིག་གུབ་སྟེ་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་གིས་བཀའ་
གྲོལ་བའི་སྐབས་ལུ་ བཅའ་ཁྲིམས་གསར་པ་གི་མཆོད་གནས་ཐོབ་ཡིན་མ་དང་ འདི་ནང་གཙོ་བོ་
རང་ དམིགས་བསལ་གི་གནད་དོན་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་དངོས་དོན་གི་དགོངས་དོན་ཚུ་
བཀོད་པ་ཡིན།

༤.༢.༣ གྲོས་འཆར་བཀོད་པའི་བཅའ་ཁྲིམས་ལས་བརྟེན་ཏེ་འཕྲི་སྟོན་འབད་དགོ་མི་ བཅའ་ཁྲིམས་གཞན་
ག་ར་གི་དགོངས་དོན་ཚུ་དོས་འཛིན་འབད་དགོ།

༤.༢.༤ རང་རྒྱུད་གི་ཁྲིམས་བཟོའི་ཆ་ཤས་དང་ དེབ་བསྐྱེགས་ཀྱི་དོན་ལུ་བྱུར་དེབ་, པ་ནང་ལྟ།

༤.༢.༥ རང་རྒྱུད་གི་ཡན་ལག་གི་ཁྲིམས་དེ་གིས་ དམིགས་བསལ་གི་གནད་དོན་ཅིག་གི་སྐོར་ལས་ཁ་སྐོར་
གི་ཁྲིམས་དོན་ལམ་ལུགས་བཟོས་ཡིན། ཡིན་རུང་ ཡན་ལག་གི་ཁྲིམས་བཟོའི་ཡིག་ཆ་དེ་གིས་
ཡན་ལག་གི་ཁྲིམས་གཞན་གང་རུང་ལུ་འཕྲི་སྟོན་འབད་ནི་མི་འོང།

༤.༢.༦ རང་རྒྱུད་གི་ཡན་ལག་གི་ཁྲིམས་དང་ སྐབས་ཐོབ་དང་བསྐྱུར་ཏེ་ཡན་ལག་གི་ཁྲིམས་ཚུའི་འཕྲི་སྟོན་
ཡངན་ ཆ་མེད་ཀྱི་ཆ་ཤས་དང་ དེབ་བསྐྱེགས་ཀྱི་དོན་ལུ་ ཟུར་དེབ་, པ་དང་, པ་ནང་ལྟ། ལྟན་
རྒྱས་གཞུང་ཚོགས་ཀྱིས་གནང་མི་ འཛིན་སྐྱོང་བཀའ་རྒྱ་དང་ རྩལ་བསྐྱེགས་ བན་བསྐྱེལ་ཚུ་གི་

for Executive Orders, Circular and Notifications issued by the Lhengye Zhungtshog. However, the instruments must at least state the title of the subordinate legislation the Lhengye Zhungtshog is promulgating.

5.3 Amending legislation

- 5.3.1 An amending bill gives rise to an Act that amends an existing Act. Unlike a free-standing bill, an amending bill does not result in a new Act. An example of an amending Act:

The Penal Code (amendment) Act 2011

- 5.3.2 The provisions of an amending Act directly amend one or more existing Acts. An Act can generally only be amended by another Act.
- 5.3.3 As a general rule, each amending provision amends a single provision of the principal legislation in the order that the provisions to be amended appear in the principal legislation.
- 5.3.4 Refer to Schedule 3 for the elements and layout of amending or repealing legislation.

5.4 Repealing legislation

- 5.4.1 Repealing legislation directly repeals one or more pieces of existing legislation and may make consequential amendments to other existing legislation or include some saving and transitional provisions.
- 5.4.2 Refer to Schedule 3 for the elements and layout of amending legislation.
- 5.4.3 The table below shows the different terminologies used for the repeal of different types of legislative instruments.

དོན་ལུ་གྲོས་འདེབས་འབད་བའི་དཔེ་ཚད་མེད་པ་ཨིན། ཨིན་རུང་ ཡིག་ཆ་ཚུ་ནང་ཉུང་མཐའ་ ལྟན་
ཀྱས་གཞུང་ཚོགས་ཀྱིས་བཟོ་མི་ཡན་ལག་གི་ཁྲིམས་ཀྱི་ མིང་གནས་དེ་བཀོད་དགོ།

༥.༩ འཕྲི་སྟོན་གྱི་ཁྲིམས།

- ༥.༩.༡ འཕྲི་སྟོན་གྱི་དཔུང་ཡིག་ཅིག་གིས་ ཉེ་མ་ཡོད་པའི་བཅའ་ཁྲིམས་ཅིག་འཕྲི་སྟོན་འབད་མི་བཅའ་
ཁྲིམས་ཅིག་བཟོ་ནི་ལུ་གྱུར་མ་ཨིན། རང་རྒྱུ་གི་དཔུང་ཡིག་བཟུམ་མེན་པར་ འཕྲི་སྟོན་གྱི་དཔུང་
ཡིག་དེ་གིས་བཅའ་ཁྲིམས་གསར་པ་བཟོ་དགོཔ་མི་འཐོན། འཕྲི་སྟོན་བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ དཔེར་ན།
ཉེ་མ་འགའ་ཁྲིམས་དེབ་ ༼འཕྲི་སྟོན་༽ བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མ།
- ༥.༩.༢ འཕྲི་སྟོན་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ཚུ་གིས་ ཉེ་མ་ཡོད་པའི་བཅའ་ཁྲིམས་ཅིག་ ཡངན་ དེ་
ལས་མངམ་སྡེ་ཐད་ཀར་དུ་འཕྲི་སྟོན་འབད་མ་ཨིན། བཅའ་ཁྲིམས་ཅིག་སྦྱར་བཏང་ལུ་ བཅའ་
ཁྲིམས་གཞན་མི་ཅིག་གིས་རྒྱུང་ཅིག་འཕྲི་སྟོན་འབད་མ་ཨིན།
- ༥.༩.༣ སྦྱར་བཏང་གི་ལམ་ལུགས་ནང་ འཕྲི་སྟོན་གྱི་དགོངས་དོན་རེ་རེ་བཞིན་དུ་གིས་ ཁྲིམས་གཙོ་བོ་
ནང་ཡོད་པའི་འཕྲི་སྟོན་འབད་ནི་ཨིན་པའི་དགོངས་དོན་ཚུ་འོག་རིམ་དང་འབྲེལ་ཏེ་ ཁྲིམས་གཙོ་
བོའི་དགོངས་དོན་ཅིག་ལུ་ འཕྲི་སྟོན་འབད་མ་ཨིན།
- ༥.༩.༤ འཕྲི་སྟོན་ ཡངན་ ཆམེད་ཀྱི་ཁྲིམས་ཀྱི་ཆ་ཤས་དང་དེབ་སྒྲིག་གྱི་དོན་ལུ་ ཟུར་དེབ་^༣ པ་ནང་ལྟ།

༥.༡༠ ཆམེད་ཀྱི་ཁྲིམས།

- ༥.༡༠.༡ ཆམེད་ཀྱི་ཁྲིམས་ཀྱིས་ ཉེ་མ་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་གཅིག་ ཡངན་ དེ་ལས་མངམ་སྡེ་ཆམེད་གཏང་མ་
ཨིན་པ་དང་ དེའི་ཞེར་ཁར་ཉེ་མ་ཡོད་མི་ཁྲིམས་གཞན་ལུ་ཡང་འཕྲི་སྟོན་བཟོ་ནི་ ཡངན་ སྤར་
བཞིན་བཞག་ནི་དང་བརྩེ་འགྱུར་གྱི་དགོངས་དོན་ཚུ་ཡང་བཟོ་འོང།
- ༥.༡༠.༢ འཕྲི་སྟོན་གྱི་ཁྲིམས་ཀྱི་ཆ་ཤས་དང་ དེབ་སྒྲིག་གྱི་དོན་ལུ་ ཟུར་དེབ་^༣ པ་ནང་ལྟ།
- ༥.༡༠.༣ འོག་གི་ཐོག་ཁྲམ་དེ་གིས་ ཁྲིམས་ཀྱི་ཡིག་ཆའི་དབྱེ་བ་སོ་སོ་ཆམེད་ཀྱི་གཏང་ནི་གི་དོན་ལུ་ལག་
ལེན་འཐབ་མི་ མིང་ཚིག་ཚུ་སྟོན་མ་ཨིན།

LEGISLATIVE INSTRUMENT	TERMS USED FOR REPEAL
Act	repeal
Rules, Regulations, Order	revoke
Notification, Circular	cancel

5.5 General repeals and repeals by implication

5.5.1 A general repealing section should never be used. A general repealing section does not give a bill any effect it would not otherwise have. For example:

Not recommended:

Repeal

2. Any provision in other laws, rules and regulations pertaining to civil servants, so far as they are inconsistent with this Act, are hereby repealed.”

5.5.2 There are at least two reasons why such sections are troublesome: firstly, the principle that later legislation overrides earlier inconsistent legislation already governs the effect of the later legislation; secondly and more importantly, such a section departs from the principle of textual amendments. If there is any existing Act or regulation that needs to be amended or repealed because it is not consistent with the new legislation, the Act or regulation should be expressly so amended or repealed. Using a general repealing provision as illustrated above means that users of existing legislative texts cannot rely on them as they cannot be certain whether or not some provision of the above kind has repealed the text they are reading. The drafter should consider whether the bill requires

ཁྲིམས་ཀྱི་ཡིག་ཀླ	ཆ་མེད་ཀྱི་དོན་ལུ་ལག་ལེན་འཐབ་མི་མིང་ཚིག་།
བཅའ་ཁྲིམས་	ཆ་མེད།
བཅའ་ཡིག་ སྒྲིགས་གཞི་ བཀའ་ཚུ་	ཕྱིས་མེད།
བད་བསྐྱལ་ ལྷན་བསྐྱེད་	གཞི་མེད།

༥.༥ སྤྱི་བཏང་གི་ཆ་མེད་དང་ ཆ་རྒྱུན་ལས་བརྟེན་ཏེ་ཆ་མེད།

༥.༥.༡ སྤྱི་བཏང་གི་ཆ་མེད་དོན་ཚན་འདི་ མ་པ་ལས་རང་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་མི་འོང་། སྤྱི་བཏང་གི་ཆ་མེད་དོན་ཚན་གྱིས་ དཔུང་ཡིག་ལུ་རུས་པ་ཡོད་པ་ཅིག་ག་ནི་ཡང་བཟོ་མི་ཚུགས། དཔེར་ན།

རྒྱབ་སློན་མེད།

ཆ་མེད།

༡. “བཅའ་ཁྲིམས་འདི་དང་འབྲེལ་ཆགས་མེད་པ་ཅིན་ ཞི་གཡོག་པ་ཚུ་གི་དོན་ལུ་ ཁྲིམས་གཞན་དང་ བཅའ་ཡིག་ སྒྲིགས་གཞི་གི་དགོངས་དོན་གང་རུང་ཆ་མེད་ཨིན།”

༥.༥.༢ དོན་ཚན་འདི་ཚུ་སྤྲེལ་མ་བདེཝ་བཟོ་མི་ཨིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཉུང་ཤོས་གཉིས་དེ་ཅིག་ཡོད་མི་དེ་ཡང་དང་པ་ བྱལ་མའི་ཁྲིམས་ཀྱིས་ཆ་མེད་བཏང་མི་ རྟགས་མ་མཐུན་མི་ཏེ་མའི་ཁྲིམས་དེ་གིས་ བྱལ་མའི་ཁྲིམས་ཀྱི་རུས་མན་ལུ་ཏེ་མ་ལས་ལྷབ་སྟེ་ཡོད་པའི་གཞི་རྩ་དང་ གཉིས་པ་ ལྷག་པར་དུ་ཁག་ཆེཝ་ དེ་བཟུམ་མའི་དོན་ཚན་དེ་གིས་ ཆོག་དོན་གྱི་འཕྲི་སློན་གྱི་གཞི་རྩ་དང་ཆ་མ་མཐུངས་མ་འགྱུར་ཨིན། གལ་སྲིད་ཏེ་མའི་བཅའ་ཁྲིམས་ ཡངན་ སྒྲིགས་གཞི་གང་རུང་ ཁྲིམས་གསར་པ་དང་གཅིག་ཁར་རྟགས་མ་མཐུན་མ་ལས་བརྟེན་ཏེ་ འཕྲི་སློན་འབད་དགོཔ་ ཡངན་ ཆ་མེད་གཏང་དགོཔ་ཡོད་པ་ཅིན་ བཅའ་ཁྲིམས་ ཡངན་ སྒྲིགས་གཞི་དེ་ལོགས་སུ་སྟེ་རང་འཕྲི་སློན་ ཡངན་ཆ་མེད་གཏང་དགོ། གོང་ལུ་བཀོད་མི་བཟུམ་ སྤྱི་བཏང་གི་ཆ་མེད་དགོངས་དོན་ལག་ལེན་འཐབ་མི་དེ་ ཏེ་མ་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་ཀྱི་ཆོག་དོན་ཚུ་ལུ་ཆ་གནས་བཞག་མ་ཚུགས་པ་འགྱུ་ནི་ཨིན་མི་འདི་ ཡང་ གོང་གི་དབྱེ་བ་ནང་ཚུད་པའི་དགོངས་དོན་དེ་གིས་ ཁོང་གིས་ལྷག་མི་ཆོག་དོན་ཚུ་ཆ་མེད་བཏང་ཡོད་ག་མེད་ག་ དེས་ཏིག་སྟེ་ཤེས་མ་ཚུགས་པ་ལས་བརྟེན་ཏེ་ཨིན། ཟིན་བྲིས་བཀོད་མི་གིས་

or makes desirable the amendment or repeal of existing law, and, if so, should include in the new legislation whatever amendments or repeals are appropriate, referring to the specific provisions that are being amended or repealed.

5.6 Repeal versus amendment

- 5.6.1 It is a question of judgment whether an existing Act or regulation can be usefully amended or should be replaced by a new one. If the existing legislation as amended will still be clearly organized and readily understood by users, amendment is appropriate. If the legislation would no longer be well-organized and readily understood, it should be replaced with a new well-organized and understandable text.

***** ————— *****

དཔྱད་ཡིག་དེ་གིས་ ཉེ་མ་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་འཕྲི་སྟོན་ ཡངན་ ཆ་མེད་གཏང་དགོས་ ཡངན་ འོས་
 འབབ་ཡོད་ག་མེད་ག་ཞིབ་འཇུག་འབད་དགོས་དང་ གཤམ་སྲིད་འབད་དགོས་ཡོད་པ་ཅིན་ འཕྲི་
 སྟོན་ ཡངན་ ཆ་མེད་ཚུ་འོས་འཛམས་ཡོད་མི་ག་ཅི་རང་ཨིན་རུང་ འཕྲི་སྟོན་ ཡངན་ ཆ་མེད་
 བཏང་ཡོད་མི་དགོངས་དོན་ཚུ་ལོགས་སུ་སྡེ་བཀོད་དེ་ ཁྲིམས་གསར་པ་ནང་བཙུགས་དགོ།

༥.༤ ཆ་མེད་དང་འཕྲི་སྟོན།

༥.༤.༡ ཉེ་མ་ཡོད་མི་བཅའ་ཁྲིམས་ ཡངན་ སྤྲིག་ག་ཞི་ཅིག་ཡན་ཐོགས་ཅན་སྡེ་འཕྲི་སྟོན་འབད་ཚུགས་ནི་
 ཨིན་ན་ ཡངན་ གསར་པ་དེ་གིས་ཚབ་མ་སྡེ་བརྟལ་ནི་ཨིན་ན་ དབྱེ་ཞིབ་འབད་ནི་དེ་ལག་ཆེ།
 གཤམ་སྲིད་ཉེ་མ་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་འཕྲི་སྟོན་འབད་མི་དེ་ གསལ་ཉོག་ཉོ་སྡེ་བདེ་སྤྲིག་འབད་དེ་ ལག་
 ལེན་འཐབ་མི་ཚུ་གིས་འཇམ་ཉོང་ཉོ་ཉོ་གོ་ཚུགས་པ་ཅིན་ འཕྲི་སྟོན་དེ་འོས་འཛམས་ཡོད་པ་ཨིན།
 གཤམ་སྲིད་ཁྲིམས་དེ་བདེ་སྤྲིག་ལེགས་ཤོམ་འབད་མ་ཚུགས་པ་ཐལ་ནི་དང་ ཉོ་གོ་མ་ཚུགས་པ་ཐལ་
 བ་ཅིན་ འདི་བདེ་སྤྲིག་ལེགས་ཤོམ་བཟོ་མི་དང་ ཉོ་གོ་ཚུགས་པའི་ཚོག་དོན་ཅན་གྱི་ཁྲིམས་
 གསར་པ་ཅིག་ཚབ་སྡེ་བཟོ་དགོ།

CHAPTER 6

STANDARD FORMAT FOR LEGISLATION

6.1 Format of the legislation

- 6.1.1 A bill is prepared in the exact form of the Act it is intended to become when enacted by Parliament.
- 6.1.2 Subordinate legislation is also drafted in the exact form in which it will be enacted and published.

6.2 Uniformity in presentation of legislative provisions

- 6.2.1 In order to ensure uniformity in the enacted laws, it is important that every legislative instrument is laid out in the format set out.
- 6.2.2 The following format shall be adopted in making reference to the provisions in an Act:
 - a. section 11;
 - b. subsection 11(1);
 - c. paragraph 11(1)(a); and
 - d. subparagraph 11(1)(a)(i).
- 6.2.3 The fact that Dzongkha has a 30-letter alphabet and English a 26-letter one presents a minor issue with regard to the alphabetic numbering of paragraphs. In the rare instances where more than 26 paragraphs are needed, the numbering should proceed as illustrated in the following table:

ལེབ་བྱུག་པ།

ཁྲིམས་ཡིག་གི་གནས་ཚད་ཅན་གྱི་སྒྲིག་བཀོད།

༤.༡ ཁྲིམས་ཡིག་གི་སྒྲིག་བཀོད།

- ༤.༡.༡ དབྱེད་ཡིག་ཅིག་ སྤྱི་ཚྭ་གསལ་ལས་ཆ་འཛོག་གནང་ཞིན་མ་ལས་བཅའ་ཁྲིམས་ལུ་འགྱུར་ནི་ཡིན་པའི་
དམིགས་གཏང་བསྐྱེད་མི་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྒྲིག་བཀོད་ག་ཡིན་མི་དེ་གི་ཐོག་ལུ་བཟོ་དགོ།
- ༤.༡.༢ ཡན་ལག་གི་ཁྲིམས་འདི་ཡང་ དེ་ཆ་འཛོག་འབད་དེ་པར་བསྐྱུན་འབད་ནི་ཡིན་པའི་སྒྲིག་བཀོད་ག་
ཡིན་མི་བཟུམ་ཟིན་བྲིས་བཀོད་དགོ།

༤.༢ ཁྲིམས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ཚུ་འི་གསལ་སྟོན་ནང་གཅིག་མཚུངས།

- ༤.༢.༡ ཆ་འཛོག་གྲུབ་པའི་ཁྲིམས་ཚུ་ནང་གཅིག་མཚུངས་རེས་གཏན་བཟོ་ཐབས་ལུ་ ཁྲིམས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་རེ་
རེ་བཞིན་དུ་གསལ་བཀོད་འབད་དེ་ཡོད་པའི་སྒྲིག་བཀོད་ཀྱི་ཐོག་ལུ་བཀོད་ནི་དེ་ཁག་ཆེ།
- ༤.༢.༢ བཅའ་ཁྲིམས་ཅིག་ནང་འབྲེལ་གཏུགས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ཚུ་བཀོད་པའི་སྐབས་སུ་ གཤམ་གསལ་
སྒྲིག་བཀོད་ཚུ་ལུ་གནས་དགོ་མི་འདི་ཡང་།
- (ཀ) དོན་ཚན་༡༡ དང་།
(ཁ) རང་གསེས་དོན་ཚན་༡༡ (༡)
(ག) དོན་མཚམས་༡༡ (༡) (ཀ)
(ང) རང་གསེས་དོན་མཚམས་ ༡༡ (༡) (ཀ) (༡)
- ༤.༢.༣ རྫོང་ཁ་ནང་གསལ་བྱེད་^{༣༠} ཐམ་པ་དང་ དབྱིན་སྐད་ནང་གསལ་བྱེད་^{༣༤} ཡོད་པ་ལས་བརྟེན་ཏེ་
དོན་མཚམས་ཚུ་ཀ་རྟགས་ཀྱི་ཨང་གྲངས་བཀོད་ནི་གི་ཐད་ལུ་ བྱ་སྐབས་མ་བདཱེ་སྟོན་ཅིག་རང་
མེད། སྐབས་སུ་འབབ་པའི་དོན་ཚན་ལ་ལོ་ཅིག་ནང་རྒྱང་མ་ཅིག་ དོན་མཚམས་^{༣༤} ལས་ལྷག་སྟེ་
དགོ་ས་ལུ་ ཨང་རྟགས་འདི་འོག་གི་ཐིག་ཁྲམ་ནང་བཀོད་མི་ལྷར་དུ་བཀོད་དགོ།

English
(a) to (z)
(aa)
(bb)
(cc)
(dd)
(ee)
and so on

6.3 Sections

6.3.1 The legislative provisions are set out in sequentially numbered sections with a heading for each section to reflect its contents. For example:

Title

1. This Act is the ABC Act.

Commencement

2. This Act comes into force ...

Application

3. This Act applies

Repeal

4. This Act repeals

6.3.2 The number of a section is set out at the beginning of the text of the section, followed by a full-stop.

ཚྲིང་ལ་
(ཀ) ལས་ (ལ) ཚུན།
(ཀཀ)
(ལལ)
(གག)
(ངང)
ཚྲིང་ལའི་གསལ་བྱེད་ཡི་གུ་དང་པ་ལོག་སྟེ་འབྲི་ནི། (... ...) རིམ་པ་བཞིན་དུ།

༤.༣ རོན་ཚན།

༤.༣.༡ བྲིམས་དགོངས་རོན་ཚུ་ གོ་རིམ་གྱི་ཨང་རྟགས་ཅན་གྱི་རོན་ཚན་ཐོག་ལུ་བཟོཝ་ཨིན་མ་དང་ རོན་ཚན་རེ་རེ་ལུ་ དེ་གི་ནང་རོན་ཚུ་སྟོན་ནི་འོ་རོན་ལུ་ འགོ་བཙུག་དང་བཅས་པ་སྟེ་འོང་མ་ཨིན། དཔེར་ན།

མིང་གནས།

༡. བཅའ་བྲིམས་འདི་ ཀ་ལ་ག་ གི་བཅའ་བྲིམས་ཨིན།

འགོ་འཇུགས།

༢. བཅའ་བྲིམས་འདི་ ... ལས་འགོ་བཙུགས་ཏེ་བསྐྱར་སྤྱོད་འབད་དགོ།

སྦྱར་འཇུག།

༣. བཅའ་བྲིམས་འདི་ ... ལུ་འཇུག་པ་ཨིན།

ཆམེད།

༤. བཅའ་བྲིམས་འདི་གིས་ ཆམེད་གཏང་མ་ཨིན།

༤.༣.༢ རོན་ཚན་གྱི་ཨང་གངས་འདི་ རོན་ཚན་གྱི་ཆོག་རོན་གྱི་ཏེ་མ་བཙུགས་པ་ཨིན་མ་དང་ དེ་གི་བྲལ་མ་ཆོག་ཐོབ་ཨིན།

- 6.3.3 The section is aligned to the left margin with a hanging indent for the text (a hanging indent means that the text of the second and subsequent lines of text do not come back to the left margin but rather align with the text of the first line). For example:

Statutory record and inspection

88. Every company shall keep at its registered office the following registers and enter therein the relevant particulars within seven days of the happening of the event concerned : ...

- 6.3.4 A heading precedes each section. It should indicate concisely the substance of the section's contents. The headings make it easy to look up the required provision.

6.4 Use of elements below section level: subsections, paragraphs, etc.

- 6.4.1 When any section includes more than one item of the same class or category and it would be useful to the reader to see the items presented in visually separate units of text, the drafter should use subsections, paragraphs or subparagraphs to do so. That is, subsections, paragraphs and subparagraphs function as a kind of list of the items that are introduced by the opening words that precede them.
- 6.4.2 Elements below the level of a section must be read with the opening words of the section to be fully understood. Their legal meaning cannot be understood apart from those opening words.

༤.༣.༣ རྟོ་ཚན་འདི་ གཡོན་གྲལ་གྱི་ཐད་ཚྱུགས་ལུ་བཀལ་ཤ་ཨེན་དང་ ཆོག་དོན་ཚུ་རིམ་མཐུད་འབད་
 དེ་འོངས་ཨིན། རྟོ་རིམ་མཐུད་ཟེར་མི་འདི་ ཆོག་དོན་གྱི་གྲལ་གཉིས་པ་དང་ དེ་འོ་ཤུལ་མ་གྱི་གྲལ་
 ཚུ་ལོག་སྟེ་གཡོན་གྲལ་གྱི་ཐད་ཚྱུགས་ལུ་མ་བཀལ་བར་ ཆོག་དོན་གྱི་གྲལ་དང་པ་དང་གཅིག་ཁར་
 བྲང་སྟེ་བཞག་པ་ཨིན། དཔེར་ན།

ཁྲིམས་གྱི་ཐོ་ཡིག་དང་ཞིབ་དཔྱད།

༡. ཆོང་སྟེ་རེ་རེ་བཞིན་དུ་གིས་ རང་སོའི་ཐོ་བཀོད་ཅན་གྱི་ཡིག་ཚང་ནང་ གཤམ་གསལ་ཐོ་དེབ་
 ཚུ་བཞག་སྟེ་ དེ་ནང་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་རིམ་ཚུ་ལག་ལེན་འཐབ་སྟེ་ཉིན་གངས་བདུན་གྱི་ནང་
 འཁོད་ལུ་ འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་དངོས་པོ་ཚུ་ཐོ་བཀོད་དགོ།

༤.༣.༤ འགོ་བརྗོད་ཚུ་དོན་ཚན་རེ་རེ་བཞིན་དུ་ཉེ་མ་འགྲུལ་ཨིན། འདི་ནང་དོན་ཚན་དེའི་ནང་དོན་གྱི་སྟེང་
 དོན་ཚུ་བཅུད་བསྟུ་སྟེ་བཀོད་དགོ། འགོ་བརྗོད་དེ་གིས་འབད་ དགོས་མཁོ་ཅན་གྱི་དགོངས་དོན་ལྟ་
 བློ་འཇམ་ཉོང་ཉོ་བཟོམ་ཨིན།

**༤.༤ དོན་ཚན་གྱི་གོ་རིམ་འོག་ལས་ཆལ་ཆུ་ལག་ལེན་འཐབ་ཐངས་ རང་གསེས་དོན་ཚན་དང་ དོན་
 མཚམས་ལ་སོགས་པ།**

༤.༤.༡ དོན་ཚན་གང་རུང་ཅིག་ནང་ བྱད་པར་ ཡངན་ དབྱེ་བ་གི་རྣམ་གངས་གཅིག་ལས་མངམ་སྟེ་ཚུད་
 པའི་སྐྱབས་ལུ་ ལྷག་མི་ཚུ་གིས་རྣམ་གངས་དེ་ཚུ་ཆོག་དོན་སོ་སོ་སྟེ་ ཁ་གསལ་མཐོང་ཚུགས་པ་
 བཟོ་བ་ཅིན་པན་ཐོགས་ནི་ཨེན་ལས་ འདི་གི་དོན་ལུ་ ཟིན་བྲིས་བཀོད་མི་ཚུ་གིས་རང་གསེས་
 དོན་ཚན་ ཡངན་ དོན་མཚམས་ཚུ་ལག་ལེན་འཐབ་དགོ། དེ་ཡང་ རང་གསེས་དོན་ཚན་དང་
 དོན་མཚམས་ རང་གསེས་དོན་མཚམས་ཚུ་གིས་ དེ་ཚུ་གི་ཉེ་མའི་ཆོག་གིས་འགོ་བཙུགས་མི་
 རྣམ་གངས་ཚུ་འི་ཐོ་གི་དབྱེ་བ་བཟུམ་ཅིག་སྟེ་ལཱ་འབད་ཤ་ཨིན།

༤.༤.༢ དོན་ཚན་ཅིག་གི་གནས་རིམ་འོག་གི་ཆལ་ཆུ་ ཆཚང་སྟེ་ཉ་གོ་ནི་གི་དོན་ལུ་ འགོ་བཙུགས་ཆོག་
 དོན་དང་གཅིག་ཁར་སྟེ་ལྷག་དགོ། ཁོང་གི་ཁྲིམས་དོན་གྱི་གོ་བ་ཚུ་ འགོ་བཙུགས་ཀྱི་ཆོག་དོན་
 དང་སོ་སོ་སྟེ་ལྷག་པ་ཅིན་ཉ་གོ་མི་ཚུགས།

6.5 Subsections

6.5.1 Subsections are the first level of sub-unit within a section. They are numbered using Arabic numerals contained within parentheses and are indented using a hanging indent. For example:

Removal of Chief Administrator

11. The National Judicial Commission may remove the Chief Administrator from the office if:
 - (1) the Administrator is disqualified under section 9 of this Act;
 - (2) the Commission finds that the Administrator is inefficient or incapable of performing his or her duty; or
 - (3) the Commission finds misbehaviour by the Administrator or irregularity in the discharge of his or her functions.

6.6 Paragraphs

6.6.1 Paragraphs are a lower level of listing below that of a subsection. Paragraphs are numbered using a lowercase letter in parentheses, i.e. “(a), (b), (c)” etc. For example:

Grounds for setting award aside

150. An arbitral award may be set aside by the High Court if:
 - (1) the party making the application alleges and proves that:

༤.༥ ནང་གསེས་དོན་ཚན།

༤.༥.༡ ནང་གསེས་དོན་ཚན་ཚུ་ དོན་ཚན་གྱི་ནང་འཁོད་ ནང་གསེས་སྡེ་ཕྱན་གྱི་གནས་ཅིམ་དང་པ་ཡིན།
དེ་ཚུ་གྲག་ཤད་ནང་འཁོད་ལུ་ ཅིམ་ཨང་གི་ཨང་ཡིག་བཀོད་ནི་དང་ གྲུལ་ཅིམ་བཟོ་ཐོག་ལས་
ཅིམ་པ་བསྒྲིགས་ཏེ་འོངམ་ཡིན། དཔེར་ན།

བདག་སྐྱོང་གཙུག་པོ་འཛིན་བཅོམ་གཏང་བཅངས།

༡༡. རྒྱལ་ཡོངས་ཁྲིམས་སྡེ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ བདག་སྐྱོང་གཙུག་པོ་འཛིན་དེ་ གོ་གནས་ལས་བཅོམ་
གཏང་ཚོག་མི་དེ་ཡང་ གཤམ་སྤྲོད།
- (༡) བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འཛིན་དོན་ཚན་ལུ་ པའི་འོག་ལུ་ བདག་སྐྱོང་པ་དེ་ བྱང་ཚད་ལས་འགལ་སོང་
པ་ཅིན།
- (༢) ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ བདག་སྐྱོང་པ་དེ་ ཁོ་ ཡངན་ མོ་རའི་འགན་འཁུར་འཆང་ནི་ནང་ འཛིན་
སྤངས་མེད་པ་ ཡངན་ རྩོགས་གྲུབ་མེད་པ་སྤེལ་མཐོང་པ་ཅིན་ ཡངན།
- (༣) ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ བདག་སྐྱོང་པ་གིས་ཀྱན་སྐྱོད་དན་པ་འབད་ས་མཐོང་ཡོད་པ་ ཡངན་ ཁོ་
ཡངན་ མོ་རའི་བྱ་སྤྱོད་འཐབ་ནི་ནང་ཚུལ་མིན་གྱི་བྱ་སྐྱོད་མཐོང་པ་ཅིན།

༤.༦ དོན་མཚམས།

༤.༦.༡ དོན་མཚམས་ཚུ་ ནང་གསེས་དོན་ཚན་གྱི་འོག་ལུ་ཐོ་གི་འོག་ཅིམ་ནང་བཀོད་པ་ཡིན། དོན་
མཚམས་ཚུ་ གྲག་ཤད་ནང་འཁོད་ལུ་ ཀ་ཉགས་ལག་ལེན་འཐབ་མི་ ཅིམ་ཨང་བཀོད་པ་ཡིན།
དཔེར་ན་ “(༡) (ཁ) (ག)” ལ་སོགས་པ།

དཔེར་ན།

བར་འདུམ་བཅད་ཁ་ཟུར་འདོན་གྱི་གཞི་གནད།

༡༥༠. ཆེ་མཐོ་ཁྲིམས་འདུན་གྱིས་ བར་འདུམ་བཅད་ཁ་ཟུར་འདོན་འབད་ཚོག་ནི་འདི་ཡང་ གཤམ་
སྤྲོད།

- (༡) བཤེར་ཡིག་ཕུལ་མི་རྩ་ཕན་གྱིས་ ཉེས་འཛུགས་བཀོད་དེ་ གཤམ་གསལ་བཅོམ་
ཁྲུངས་བཀལ་ཚུགས་པ་ཅིན།

- (a) a party to the arbitration agreement was under some incapacity to enter the arbitration agreement;
- (b) the arbitration agreement was not valid under the law to which the parties have subjected it or, failing any indication thereon, under the law of the Kingdom of Bhutan;
- (c) a party making an application was not given proper notice of the appointment of an arbitrator or of the arbitral proceedings or was otherwise impeded from presenting his or her case;
- (d) the award deals with a dispute not contemplated by or not falling within the terms of the submission to arbitration, or contains decisions on matters beyond the scope of the submission to arbitration;
- (e) the composition of the arbitral tribunal or the arbitral procedure was not in accordance with the agreement of the parties or with this Act; or

(2) ...

6.6.2 A paragraph is indented a small distance from the unit with which it connects (i.e. the subsection of which it is a part). Although a drafter should try to avoid outlining a provision in paragraphs.

- (ཀ) བར་འདུམ་གན་རྒྱུ་ཅ་པ་ཅིག་ བར་འདུམ་གན་རྒྱུ་བཟོ་ནི་ལུ་འཛོལ་ཚད་
མེད་པ།
- (ཁ) བར་འདུམ་གན་རྒྱུ་འདི་ འབྲུག་གི་ཁྲིམས་ཀྱི་འོག་ལུ་ ཅ་པ་ཅུ་དབང་ལུ་འདུ་
ཡོད་པ་ ཡངན་ དེའི་མངོན་རྟགས་གང་རུང་ལས་འགལ་ཏེ་ ཁྲིམས་འོག་ལུ་ཆ་
གནས་མེད་པ།
- (ག) བཞེར་ཡིག་ལུ་མི་ ཅ་པ་ཅུ་ བར་འདུམ་པ་བསྐྱོ་བཞག་གི་སྐྱོར་ལས་
ཡངན་ བར་འདུམ་གྱི་བྱ་རིམ་སྐྱོར་ལས་ཚུལ་མཐུན་གྱི་བན་བསྐྱུལ་མ་འབད་བ་
ཡངན་ ཁོ་ ཡངན་ མོ་རའི་ཚུད་གཞི་གསལ་བཤད་འབད་ནི་གི་གོ་སྐབས་མ་
བྱིན་པ།
- (ང) བཅད་ཁ་དེ་ བར་འདུམ་ལུ་བཅུགས་མི་གི་ཁ་ཚིག་དང་ཚུ་དང་མཐུན་པའི་ཚུད་
ཉིགས་དང་འབྲེལ་བ་མེད་མི་ ཡངན་ དེ་གི་ནང་འཁོད་ལུ་མ་ཚུད་མི་ ཡངན་
བར་འདུམ་ལུ་བཅུགས་ནི་གི་བྱབ་ཚད་ལས་བརྒལ་བའི་གནད་དོན་སྐྱོར་ལས་
གྲོས་ཚད་ཚུད་དེ་ཡོད་པ་ ཡངན།
- (ཅ) བར་འདུམ་ཁྲིམས་ཞིབ་ཚོགས་སྡེ་ ཡངན་ བར་འདུམ་བྱ་བའི་གནད་སྲོད་གི་
བཀོད་སྒྲིག་དེ་ ཅ་པ་ཅུ་འི་གན་རྒྱུ་ ཡངན་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་དང་འཁྲིལ་ཏེ་
མེད་པ།

(༢) ...

༤.༤.༢ རོན་མཚམས་འདི་ འདི་དང་གཅིག་ཁར་མཐུད་མཚམས་ཀྱི་སྡེ་ཚན་དང་ས་སྟོང་ཆུང་ཀྱི་ཅིག་སྡེ་
གྲུལ་རིམ་བསྒྲིགས་ཏེ་འོངམ་ཨིན། གྲ་ཤེར་ན་ འདི་ཆ་ཤས་སྡེ་ཡོད་སའི་ནང་གསལ་དོན་ཚན་༽
མ་གཞི་ ཟིན་འགོད་པ་གིས་ རོན་མཚམས་ནང་དགོངས་དོན་ཅིག་གི་བར་མཚམས་བཟོ་ནི་དེ་སྤང་
ཐབས་འབད་དགོ།

6.7 Sub-paragraphs

6.7.1 The contents of each paragraph in turn may be further set out in the form of a listing in subparagraphs. These are numbered using lowercase Roman numerals in parentheses, i.e. “(i), (ii), (iii)” etc. For example:

Statutory record and inspection

88. Every company shall keep at its registered office the following registers and enter therein the relevant particulars within seven days of the happening of the event concerned:

- (1) a register of buy-back of shares with particulars as to
 - (a) securities bought under section 29 which shall include buy back
 - (i) from the existing shareholders on a proportionate basis; or
 - (ii) from the open market; or
 - (iii) from odd lots, this is to say, where the lot of securities in a listed company is smaller than such market lot as may be specified by the Securities Exchange; or
 - (iv) by purchasing the securities issued to the employees of the company, pursuant to a scheme of stock option; or
 - (v) in any other manner approved by the Government;
 - (b) the consideration paid for the securities bought back;
 - (c) the date of buy back; and
 - (d) the re-issue of securities, if any, with particulars thereof and the date of re-issue;

༤.༡ ནང་གསེས་དོན་མཚམས།

༤.༡.༡ དོན་མཚམས་ རེ་རེ་བཞིན་དུ་གི་ནང་དོན་ཚུ་ ཡང་བསྐྱར་དུ་ནང་གསེས་དོན་མཚམས་ནང་སློབ་ཡིག་གི་བཟོ་བཀོད་སྟེན་ལུ་བཟོ་བདུབ། འདི་ཚུ་ གྲག་ཤད་ནང་འཁོད་ལུ་ རོ་ལྷན་གྱི་ཨང་གྲངས་ལག་ལེན་འཐབ་སྟེ་ཨང་རྟགས་བཀོད་པ་ཨིན། དཔེར་ན་ “(༡) (༢) (༣)” བཟུམ།

དཔེར་ན།

ཁྲིམས་གྱི་སློབ་ཡིག་དང་ཞིབ་དཔྱད།

༤.༡. ཚོང་སྡེ་རེ་རེ་བཞིན་དུ་གིས་ རང་གི་སློབ་ཀོད་ཅན་གྱི་ཡིག་ཚང་ནང་ གཤམ་གསལ་སློབ་དེབ་བཞག་དགོས་དང་ དེ་ནང་ འབྲེལ་ཡོད་ལས་སྡེ་ཚུ་འབད་དེ་ཉིན་གྲངས་བདུན་གྱི་ནང་འཁོད་ལུ་ འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་རྣམ་གྲངས་ཚུ་སློབ་ཀོད་དགོ།

(༡) བགོ་ཤ་ལོག་ཉེ་ནི་གི་སློབ་ཀོད་གཤམ་གསལ་གྱི་དོན་ལུ་ཁ་གསལ་དང་བཅས་པ།

(༡༡) ལོག་ཉེ་ནི་ཚུད་དགོ་མི་ དོན་ཚན་༤༩ པའི་འོག་ལུ་ གན་ལེན་ཉེ་ཡོད་པ།

(༡) ཉེ་མ་ཡོད་པའི་བགོ་ཤ་འཆར་མི་ཚུ་ལས་ གོ་མཉམ་གྱི་གཞི་རྟེན་སྟེན་ལུ་ ཡངན།

(༢) སྤྱིར་བཏང་ཚོང་འབྲེལ་སྟེན་ལུ་ ཡངན།

(༣) སྤྱི་འགྲོས་མེན་པའི་ཚན་པ་ལས་ འདི་སྤྱབ་དགོ་མི་འདི་ཡང་ སློབ་ཀོད་འབད་བའི་ཚོང་སྡེ་ནང་གི་གན་ལེན་གྱི་ཚན་པ་འདི་ གན་ལེན་བརྗེ་སོར་གྱིས་ཆེད་དུ་བཀོད་མི་ལྟར་དུ་ དེ་ལུགས་གྱི་ཚོང་འགྲམ་གྱི་ཚན་པ་ལས་ ཚུང་སྤྱོད་ཡོད་པ་ ཡངན།

(༤) བགོ་ཤའི་གདམ་ཁ་གི་ལས་འཆར་དང་འཁྲིལ་ཉེ་ ཚོང་སྡེ་གི་ལས་གཞི་གསལ་ཚུ་ལུ་སྤྱོད་མི་གན་ལེན་ཚུ་ཉེ་སྟེན་ལས་ ཡངན།

(༥) གཞུང་གིས་ཆ་འཛིག་གནང་མི་ སྤྱོད་ལམ་གཞན་གང་རུང་སྟེན་ལུ།

(ཁ) གན་ལེན་ལོག་ཉེ་མི་གི་དོན་ལུ་ བརྗེ་འཛིག་སྤྱོད་ཡོད་པ།

(ག) ལོག་ཉེ་བའི་ཆོས་གྲངས།

(ང) གན་ལེན་ལོག་སྤྱོད་ནི་རེ་ཡོད་པ་ཅིན་ དེ་གི་རྣམ་གྲངས་ཚུ་དང་ ལོག་སྤྱོད་པའི་ཆོས་གྲངས་དང་བཅས་པ།

(2) a register of transfers with particulars as to

6.7.2 A sub-paragraph is further indented a small distance from the unit with which it connects (i.e. the paragraph of which it is a part). Drafter should try to avoid outlining a provision in sub-paragraphs,

6.8 Description of legislative provisions and their subdivisions

6.8.1 Although in the past the nomenclature for legislative provisions and their divisions and subdivisions has differed significantly among the different types of legislative instruments, it is proposed that the following simplification be implemented:

***** ————— *****

(੨) སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱི་ཐོ་དེབ་ རྣམ་གྲངས་དང་བཅས་པ་ གཤམ་གསལ་གྱི་དོན་ལུ་

༤.༧.੨ རང་གསེས་དོན་མཚམས་དེ་ ཚིག་དོན་དེ་དང་གོང་འོག་མ་ཐུད་མི་སྡེ་ཚན་ལས་ ཐག་ཐུང་སུ་སྡེ་
ཡང་བསྐྱར་གྱལ་རིམ་བསྒྲིགས་ཏེ་འོང་མ་ཡིན། གྲིད་ཡང་ འདི་ཆ་ཤས་ཡིན་པའི་དོན་མཚམས་
གྱུར་། ཟིན་འགོད་པ་གིས་ རང་གསེས་དོན་མཚམས་ནང་ དགོངས་དོན་ཅིག་གི་བར་མཚམས་
བཟོ་ནི་དེ་སྤྱང་ཐབས་འབད་དགོ།

༤.੨ ཁྲིམས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ཚུ་འཁྲུལ་བཤད་དང་ དེ་ཚུ་འཁྲུལ་ཚན་ཚུ་

༤.੨.੧ ཏེ་མ་འབད་བ་ཅིན་ ཁྲིམས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ཚུ་དང་ དེ་ཚུ་འཁྲུལ་ཚན་དང་ རང་གསེས་སྡེ་ཚན་ཚུ་འི་
དབྱེ་ཁག་འདི་ ཁྲིམས་ཀྱི་ཡིག་ཆའི་དབྱེ་བ་སོ་སོ་གི་བར་ན་ཁྱད་པར་སྤོམ་སྡེ་ཡོད་དེ་རང་འབད་རུང་
གཤམ་གསལ་འཇམ་སངས་དེ་ལག་ལེན་འཐབ་དགོ་པའི་གྲོས་འདེབས་འབད་ནི་འདི་ཡང་།

Numbering of provisions	Bills	Acts	Regulations	Rules	Order, Notifications, Circular
1. 2. 3., etc.	section e.g. section 4 of Contract Bill of Bhutan, 2013	section e.g. section 4 of the Contract Act of Bhutan, 2013	Section e.g. section 23 of the Telecommunications Interconnection Regulations, 2014	rule e.g. Rule 24 of the Supreme Court Rules, 2014	paragraph e.g. paragraph 12 of the ... Notification
(1), (2), etc.	subsection e.g. subsection 2(5) of Contract Bill of Bhutan, 2013	subsection e.g. subsection 4(2) of the Contract Act of Bhutan, 2013	Subsection e.g. subsection 23(3) of the Telecommunications Interconnection Regulations, 2014	rule e.g. rule 24(3) of the Supreme Court Rules, 2014	paragraph e.g. paragraph 12(3) of the ... Notification
(a), (b), etc.	paragraph e.g. paragraph 2(5)(a) of the Contract Bill of Bhutan, 2013	paragraph e.g. paragraph 4(2)(d) of the Contract Act of Bhutan, 2013	Paragraph e.g. paragraph 23(3)(c) of the Telecommunications Interconnection Regulations, 2014	rule e.g. rule 24(3)(c) of the Supreme Court Rules, 2014	paragraph e.g. paragraph 12(3)(a) of the ... Notification
(i), (ii), etc.	subparagraph e.g. subparagraph 2(5)(a)(vi) of the Contract Bill of Bhutan, 2013	subparagraph e.g. subparagraph 4(2)(d)(ii) of Contract Act of Bhutan, 2013	subparagraph e.g. subparagraph 23(3)(c)(iv) of the Telecommunications Interconnection Regulations, 2014	rule e.g. rule 24(3)(c)(i) of the Supreme Court Rules, 2014	paragraph e.g. paragraph 12(3)(a)(ii) of the ... Notification

དོན་ངམ་དོན་གྱི་ མཛད་སྒྲུབ་ བཞིན་ཐངས།	དབྱེད་ཡིག་	བཅའ་ཁྲིམས་	སྒྲིག་པ་ལག་གི་	བཅའ་ཡིག་	བཞུགས་པ་ བཞུགས་པ་
༡. ༡. ༣.	དོན་ཚན་ དཔེར་ན་ འབྲུག་གི་ལུང་འཛིན་ དབྱེད་ཡིག་ ༡༠༡༣ ཙན་མའི་ དོན་ཚན་ ༤ ཡ།	དོན་ཚན་ དཔེར་ན་ འབྲུག་གི་ལུང་འཛིན་ བཅའ་ཁྲིམས་ ༡༠༡༣ ཙན་མའི་ དོན་ཚན་ ༤ ཡ།	དོན་ཚན་ དཔེར་ན་ བརྒྱུད་འབྲེལ་ལ་ཕན་ ཚུན་མཐུན་འབྲེལ་སྒྲིག་པ་ལག་གི་ ༡༠༡༤ ཙན་མའི་དོན་ཚན་ ༡༣ ཡ།	བཅའ་ཡིག་ དཔེར་ན་ མངོན་མཐོའི་ཁྲིམས་ འདུན་གྱི་བཅའ་ཡིག་ ༡༠༡༤ ཙན་མའི་ བཅའ་ཡིག་ ༡༤ ཡ།	དོན་མཚན་ དཔེར་ན་བརྒྱུད་འབྲེལ་གྱི་ དོན་མཚན་ ༡༣ ཡ།
(༡). (༡).	ནང་གསལ་དོན་ཚན་ དཔེར་ན་ འབྲུག་གི་ལུང་འཛིན་ དབྱེད་ཡིག་ ༡༠༡༣ ཙན་མའི་ ནང་གསལ་དོན་ཚན་ ༡(༥)	ནང་གསལ་དོན་ཚན་ དཔེར་ན་ འབྲུག་གི་ལུང་འཛིན་ བཅའ་ཁྲིམས་ ༡༠༡༣ ཙན་མའི་ ནང་གསལ་དོན་ཚན་ ༤(༡)	ནང་གསལ་དོན་ཚན་ དཔེར་ན་ བརྒྱུད་འབྲེལ་ལ་ཕན་ ཚུན་མཐུན་འབྲེལ་སྒྲིག་པ་ལག་གི་ ༡༠༡༤ ཙན་མའི་ནང་གསལ་ དོན་ཚན་ ༡༣ (༣)	བཅའ་ཡིག་ དཔེར་ན་ མངོན་མཐོའི་ཁྲིམས་ འདུན་གྱི་བཅའ་ཡིག་ ༡༠༡༤ ཙན་མའི་ བཅའ་ཡིག་ ༡༤ (༣)	དོན་མཚན་ དཔེར་ན་བརྒྱུད་འབྲེལ་གྱི་ དོན་མཚན་ ༡༣ (༣)
(༡). (༡).	དོན་མཚན་ དཔེར་ན་ འབྲུག་གི་ལུང་འཛིན་ དབྱེད་ཡིག་ ༡༠༡༣ ཙན་མའི་ དོན་མཚན་ ༡(༥) (༡)	དོན་མཚན་ དཔེར་ན་ འབྲུག་གི་ལུང་འཛིན་ བཅའ་ཁྲིམས་ ༡༠༡༣ ཙན་མའི་ དོན་མཚན་ ༤(༡) (༥)	དོན་མཚན་ དཔེར་ན་ བརྒྱུད་འབྲེལ་ལ་ཕན་ ཚུན་མཐུན་འབྲེལ་སྒྲིག་པ་ལག་གི་ ༡༠༡༤ ཙན་མའི་ནང་གསལ་ དོན་ཚན་ ༡༣ (༣) (༡)	བཅའ་ཡིག་ དཔེར་ན་ མངོན་མཐོའི་ཁྲིམས་ འདུན་གྱི་བཅའ་ཡིག་ ༡༠༡༤ ཙན་མའི་ བཅའ་ཡིག་ ༡༤ (༣) (༡)	དོན་མཚན་ དཔེར་ན་བརྒྱུད་འབྲེལ་གྱི་ དོན་མཚན་ ༡༣ (༣) (༡)
(༡). (༡).	ནང་གསལ་དོན་མཚན་ དཔེར་ན་ འབྲུག་གི་ལུང་འཛིན་ དབྱེད་ཡིག་ ༡༠༡༣ ཙན་མའི་ ནང་གསལ་དོན་མཚན་ ༡(༥) (༡) (༥)	ནང་གསལ་དོན་མཚན་ དཔེར་ན་ འབྲུག་གི་ལུང་འཛིན་ བཅའ་ཁྲིམས་ ༡༠༡༣ ཙན་མའི་ ནང་གསལ་དོན་མཚན་ ༤(༡) (༥) (༡)	ནང་གསལ་དོན་མཚན་ དཔེར་ན་ བརྒྱུད་འབྲེལ་ལ་ཕན་ ཚུན་མཐུན་འབྲེལ་སྒྲིག་པ་ལག་གི་ ༡༠༡༤ ཙན་མའི་ནང་གསལ་ དོན་ཚན་ ༡༣ (༣) (༥)	བཅའ་ཡིག་ དཔེར་ན་ མངོན་མཐོའི་ཁྲིམས་ འདུན་གྱི་བཅའ་ཡིག་ ༡༠༡༤ ཙན་མའི་ བཅའ་ཡིག་ ༡༤ (༣) (༡)	དོན་མཚན་ དཔེར་ན་བརྒྱུད་འབྲེལ་གྱི་ དོན་མཚན་ ༡༣ (༣) (༡)

CHAPTER 7

DRAFTING OF LEGISLATIVE PROVISIONS

7.1 Drafting of penal provisions

7.1.1 Elements of penal provisions

7.1.1.1 A penal provision will typically consists of 3 parts:

- a. a statement of the prohibited act, omission or other course of conduct, setting out clearly each element — including in most cases the relevant mental element (purposely, recklessly, knowingly, negligently) — of the offence that needs to be proven;
- b. a statement that the breach of the prohibition is an offence; and
- c. a provision for the sanction that is applies in case of a breach of the prohibition.

7.1.1.2 In some cases, a penal provision may also create or negate a defence, create evidentiary rules such as presumptions, or create other special rules.

7.1.1.3 All penal provisions in the Act should be grouped together in a chapter on Offences and Penalties.

7.2 Avoidance of duplicative penal provisions

7.2.1 If a conduct is already penalized under some other law, it is generally both unnecessary and confusing to deal with the matter again in a new and separate penal provision.

ལེའུ་བརྒྱན་པ།

ཁྲིམས་གྱི་དགོངས་དོན་ཚུ་ཟིན་བྲིས་བཀོད་ཐངས།

ཧྲེས་འགེལ་གྱི་དགོངས་དོན་ཚུ་ཟིན་བྲིས་བཀོད་ཐངས།

ཧྲེས་འགེལ་གྱི་དགོངས་དོན་ཚུ་ཁྲི་ཆ་ཤས།

ཧྲེས་འགེལ་གྱི་དགོངས་དོན་ཚུ་ དམིགས་བསལ་དུ་ ཆ་ཤས་གསུམ་ཡོད་མི་འདི་ཡང་།

(ཀ) བཀག་དམ་ཅན་གྱི་བྱ་སྤྱོད་ ཡངན་ རྒྱུ་རྒྱུར་ ཀྱང་སྤྱོད་ཀྱི་ནུམ་གངས་གཞན་ ཚུ་ཁྲི་ངག་བཟློན་ — གནད་དོན་མང་ཤོས་ཅིག་ནང་འབྲེལ་ཡོད་སེམས་ཁམས་ གྱི་ཆ་ཤས་བཅིས་ཏེ་ རྒྱ་བསམ་སྤྱོད་ཀྱི་སྒྲིལ་ས་ སྤང་མེད་ཀྱི་སྒྲིལ་ས་ཤེས་ བཞིན་དུ་ བག་ཡེངས་ཀྱི་སྒྲིལ་ས་། — མངོན་རྟགས་བཏོན་དགོ་པའི་གཞོན་ འགེལ་གྱི་དོན་ལུ།

(ཁ) བཀག་དམ་ལས་འགེལ་བ་ཅིན་གཞོན་འགེལ་ཨིན་པའི་ངག་བཟློན།

(ག) བཀག་དམ་ལས་འགེལ་མི་ལུ་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་ཨིན་པའི་ ཧྲེས་ཆད་ཀྱི་ དགོངས་དོན།

ཧྲེས་འགེལ་གྱི་དགོངས་དོན་གྱིས་ དགག་ལན་བཟོ་ནི་ ཡངན་ དགག་ལེན་མེད་པ་བཟོ་ནི་དང་ རྗེས་དཔག་ལ་སོགས་པའི་རྒྱུ་བྱེད་ཀྱི་ལམ་ ལུགས་བཟོ་ནི་ ཡངན་ དམིགས་བསལ་གྱི་ལམ་ལུགས་གཞན་ཚུ་ཡང་བཟོ་སྲིད།

ཧྲེས་འགེལ་གྱི་དགོངས་དོན་ཚུ་ག་ར་ གཞོན་འགེལ་དང་ཧྲེས་ཆད་ ཀྱི་ལེའུ་ནང་ སྤེ་ཚན་གཅིག་ཁར་བཟོ་དགོ།

ཧྲེས་འགེལ་གྱི་དགོངས་དོན་ཚུ་སྤྱད་དགོ།

ཧྲེས་འགེལ་གྱི་དགོངས་དོན་ཚུ་ ཁྲིམས་གཞན་ཅིག་གི་འོག་ལུ་ཏེ་མ་ལས་ཧྲེས་ཆད་བཀའ་ཚར་མི་ཅིག་ ཨིན་པ་ཅིན་ སྤྱི་བཟང་ལུ་ དོ་རུང་གནད་དོན་དེ་གི་སྒྲིལ་ས་ གསར་པ་ལོགས་སུ་སྤྱོད་ཧྲེས་ འགེལ་གྱི་དགོངས་དོན་བཀོད་ནི་དེ་ མཁོ་གཤམ་མེད་པའི་ཁར་ མགོ་འཐོམ་ནི་གི་རྒྱ་ཅིག་ཡང་ཨིན།

7.2.2 If the penal code prescribes the appropriate sanction for the conduct penalized under a new law, then the penal provision ought simply to refer to the penal code. This is particularly true for offences for which value-based sentences are provided for in the penal code.

7.3 The actus reus

7.3.1 Every penal provision should set out clearly the specific conduct that is being penalized. A person should be able to know clearly from the text of the penal provision what conduct is prohibited and therefore to be avoided. Law enforcement authorities should be able to know what conduct they need to investigate and deal with. Prosecutors need to know exactly to what elements they must direct the evidence in order to establish that the offence has been committed. Judicial officers need to know what must be proven in order to justify a guilty verdict.

7.4 Mens rea

7.4.1 The same principle of clarity is applicable with regard to the mental element of an offence. A penal provision ought to be clear as to the relevant mental element of the offence. There are four main possible mental elements: the commission of the prohibited conduct purposely, recklessly, knowingly or negligently. The last is not generally appropriate for a true penal provision, though it can be apt for a regulatory type of offence. The drafter ought to ensure that he or she has clear instructions

ཡ.༢.༢ གཤམ་སྤྱིད་ ཉེས་འགོལ་ཁྲིམས་དེབ་ནང་ ཁྲིམས་གསལ་པ་ཅིག་གི་འོག་ལུ་ཉེས་ཆད་བཀའ་མི་བྱ་
 སྤྱོད་ཀྱི་དོན་ལུ་ འོས་འཛམས་ཅན་གྱི་ཉེས་བྱ་ཆད་དུ་བཀོད་དེ་ཡོད་པ་ཅིན་ ཉེས་འགོལ་གྱི་
 དགོངས་དོན་དེ་ཐད་ཀར་དུ་ ཉེས་འགོལ་ཁྲིམས་དེབ་ལུ་གཞི་བཞག་པ་ཅིན་བརྟུབ། འདི་ཡང་
 དམིགས་བསལ་དུ་ ཉེས་འགོལ་ཁྲིམས་དེབ་ནང་བཀོད་དེ་ཡོད་པའི་ རིན་ཐངས་དང་བསྐྱུན་པའི་
 ཁྲིམས་ཆད་ཀྱི་གཞི་འགོལ་ཚུའི་དོན་ལུ་ རེས་ཏིག་འོངམ་ཨིན།

ཡ.༣ ཉེས་ལས་ཀྱི་བྱ་སྤྱོད།

ཡ.༣.༡ ཉེས་ཆད་ཀྱི་དགོངས་དོན་རེ་རེ་བཞིན་དུ་ནང་ ཉེས་བྱ་བཀའ་ནི་ཨིན་པའི་དམིགས་བསལ་གྱི་བྱ་
 སྤྱོད་སྐྱོར་ལས་གསལ་ཏྲིག་ཏྲེ་བཀོད་དགོ། མི་ངོ་ཅིག་གིས་ བྱ་སྤྱོད་ག་འདི་བཀའ་དམ་འབདཱ་
 ཨིན་ན་ཉ་གོ་སྟེ་ དེ་ཚུ་སྤང་ནི་གི་དོན་ལུ་ ཉེས་འགོལ་གྱི་དགོངས་དོན་གྱི་ཆོག་དོན་ཚུ་ལྟ་བུའི་
 བསྐྱང་ལས་རང་ཤེས་ཚུགས་པ་དགོ། ཁྲིམས་བསྟར་སྤྱོད་འབད་མི་དབང་འཛིན་ཚུ་གིས་ ཁོང་གིས་
 ཞིབ་དཔྱད་དང་གཞི་ལེན་འཐབ་དགོ་པའི་བྱ་སྤྱོད་ག་ཅི་ཨིན་ན་ཤེས་ཚུགས་པ་འབད་དགོ། ཉེས་
 འདོགས་པ་ཚུ་གིས་ གཞོད་འགོལ་ཅིག་འཐབ་ཡོད་པའི་མངོན་ཉམས་བཀོད་ནི་གི་དོན་ལུ་ ཁོང་
 གིས་སྤྱོད་དགོཔ་དང་ སྤྱུབ་བྱེད་བཏོན་དགོཔ་ག་ཅི་ཨིན་ན་རེས་ཏིག་སྟེ་ཤེས་དགོ། ཡང་ཁྲིམས་ཀྱི་
 འགོ་དཔོན་ཚུ་གིས་ ཉེས་སྦྱོན་གྱི་འཁྲུན་ཆད་ཀྱི་ར་ཁྲུངས་གསལ་ནི་གི་དོན་ལུ་ བདེན་ཁྲུངས་སྤྱུབ་
 དགོཔ་ག་ཅི་ཨིན་ན་ཤེས་དགོ།

ཡ.༤ ཉེས་ལས་ཀྱི་བསམ་སྦྱོར།

ཡ.༤.༡ ཁ་གསལ་གྱི་གཞི་རྩ་འདི་ གཞོད་འགོལ་གྱི་བསམ་སྦྱོར་ལུ་ཡང་འོས་འབབ་ཅིག་འཐད་པ་སྟེ་
 ཡོད་པ་ཨིན། ཉེས་ཆད་ཀྱི་དགོངས་དོན་གྱིས་ གཞོད་འགོལ་གྱི་འབྲེལ་ཡོད་བསམ་སྦྱོར་སྐྱོར་ལས་
 ཁ་གསལ་སྟེ་བཀོད་དགོ་ བཀའ་དམ་ཅན་གྱི་བྱ་སྤྱོད་ཅིག་བསམ་སྦྱོར་གྱི་སྐོལ་ས་ སྤང་མེད་ཀྱི་སྐོ་
 ལས་ ཤེས་བཞིན་དུ་ བག་ཡེངས་ཀྱི་སྐོལ་ས་འཐབ་ཡོད་པ། མཇུག་གི་འདི་ སྤྱིར་བཏང་ལུ་ ཉེས་
 འགོལ་གྱི་དགོངས་དོན་རེས་ཏིག་སྟེ་བཀོད་ནི་ལུ་འོས་འཛམས་མེད་རུང་ གཞོད་འགོལ་གྱི་སྤྱངས་
 འཛིན་གྱི་དབྱེ་བའི་གངས་སུ་བཀོད་རུང་། ཟིན་འགོད་པ་གིས་ ཁོ་ཡང་རྒྱུ་ལུ་ ག་འདི་ཐད་ཀར་

on what exactly must be intended or known or with regard to what the offender must be reckless or negligent.

Purpose or intention:

Intimidating Parliament or legislature

- x. A person commits an offence if he or she does an act of violence with the purpose of intimidating Parliament.

Recklessness:

Discharging firearm — recklessness

- x. A person commits an offence if he or she intentionally discharges a firearm while being reckless as to the life or safety of another person.

Knowledge:

Traps likely to cause bodily harm

- x. A person commits an offence if he or she is in occupation or possession of a place and knowingly permits a trap, device or other thing that is likely to cause death or bodily harm to a person to remain in that place.

དུ་ཆེད་དམིགས་བསྐྱེད་དེ་འབདཱ་ཨིན་ན་ ཡངན་ ཤེས་བཞིན་དུ་འབདཱ་ཨིན་ན་ ཡངན་
གཞོད་འགེལ་པ་དེ་གིས་སྤང་མེད་ཐོག་ ཡངན་ བག་ཡེངས་ཀྱི་ཐོག་འབདཱ་ཨིན་ན་གི་སྒྲོར་ལས་
བཀོད་རྒྱ་ཁ་གསལ་ཡོད་པ་ངེས་གཏན་བཟོ་དགོ།

དགོས་དོན་ ཡངན་ བསམ་སྦྱོར་:

སྤྱི་ཚུགས་ ཡངན་ ཁྲིམས་བཟོ་ལྷན་སྡེ་ལུ་ འཛིགས་བསྐྱེལ་འབད་ནི།

- x. སྤྱི་ཚུགས་ལུ་འཛིགས་བསྐྱེལ་འབད་ནི་གི་དོན་ལུ་ ཁོ་ ཡངན་ མོ་གིས་ ཁྲིམས་འགེལ་
ཀྱི་བྱ་སྤྱོད་ཅིག་འཐབ་པ་ཅིན་ མི་ངོ་ཅིག་གིས་གཞོད་འགེལ་ཀྱི་ཉེས་སྒྲོན་འཐབ་པའི་གྲངས་
སུ་རྒྱུད་པ་ཨིན།

སྤང་མེད་:

མཚན་ཆ་འཕངས་ནི་ — སྤང་མེད།

- x. མི་ངོ་ཅིག་གིས་ མི་ངོ་གཞན་ཅིག་གི་ཆོ་སྲོག་ ཡངན་ ཉེན་སྲུང་ལུ་སྤང་མེད་ཐོག་ལས་
ཁོ་ ཡངན་ མོ་གིས་བསམ་སྦྱོར་ཐོག་ལས་མཚན་ཆ་ཅིག་འཕངས་པ་ཅིན་ གཞོད་
འགེལ་ཀྱི་ཉེས་སྒྲོན་འཐབ་པའི་གྲངས་སུ་རྒྱུད་པ་ཨིན།

ཤེས་རྟོགས་:

གཞུགས་ཁམས་ལུ་གཞོད་པ་འབྱུང་ཉེན་ཅན་གྱི་ཉིང་།

- x. མི་ངོ་ཅིག་གིས་ ཁོ་ ཡངན་ མོ་གིས་ ས་གནས་ཅིག་ནང་སྤོད་གནས་བཟུང་ནི་ ཡངན་
བདག་བཟུང་ཐོག་ལུ་ཡོད་མི་ནང་ ཤེས་བཞིན་དུ་ མི་ངོ་ཅིག་ས་གནས་དེ་ནང་སྤོད་པ་ད་
ཤི་རྒྱུང་བྱུང་སྤོད་ནང་ ཡངན་ གཞུགས་ཁམས་ལུ་གཞོད་པ་འབྱུང་ནི་གི་ཉེན་ཁ་ཡོད་པའི་
ཉིང་ ཡངན་ འཕྲུལ་ཆ་ ཡངན་ ཅ་ཆས་གཞན་བཙུགས་བཙུག་པ་ཅིན་ གཞོད་འགེལ་
ཀྱི་ཉེས་སྒྲོན་འཐབ་པའི་གྲངས་སུ་རྒྱུད་པ་ཨིན།

Negligence:

Offence – false or misleading information

- x. A person commits an offence if he or she negligently provides false or misleading information to a lawful authority under this Act or the regulations.

Combination:

Murder

- x. A person who causes the death of another human being commits the offence of murder if the person
 - (1) intends to cause the death; or
 - (2) intends to cause bodily harm that the person knows is likely to cause the death and is reckless as to whether death ensues or not.

7.4.2 If the offence is to be one of strict liability (i.e. without any mental element) or if the mental element (e.g. knowledge) is to apply to only some of the related facts, this must be explicitly stated.

7.4.3 Sometimes this may be done by expressly providing for an exception to the mental element. For example:

- x. In any proceedings for an offence under subsection (1), it is not a defence for a defendant to prove that he did not know that.....

བག་ཡེངས་:

གཞོན་འགོལ་ - རྒྱུགས་སམ་ རྩ་ཁྲིད་ཀྱི་གནས་ཚུལ།

- x. མི་ངོ་ཅིག་གིས་ གལ་སྲིད་ ཁོ་ ཡངན་ མོ་གིས་ བག་ཡེངས་ཐོག་ལས་ བཅའ་
ཁྲིམས་ ཡངན་ སྤྱི་གས་གཞིའི་འོག་ལུ་ ཁྲིམས་མཐུན་དབང་འཛིན་ཅིག་ལུ་ བག་
ཡེངས་ཀྱི་ཐོག་ལས་ རྒྱུགས་སམ་ རྩ་ཁྲིད་ཀྱི་གནས་ཚུལ་ རེ་བྱིན་པ་ཅིན་
གཞོན་འགོལ་གྱི་ཉེས་སྦྱོན་འཐབ་པའི་གངས་སུ་རྩྭ་དཔ་ཡིན།

མཉམ་བསྐྱེད་:

སྲོག་གཙོད།

- x. གལ་སྲིད་ མི་ངོ་ཅིག་གིས་ མི་གཞན་ཅིག་གི་ཆེ་སྲོག་འཕྲོག་པ་ཅིན་ སྲོག་གཙོད་ཀྱི་
གཞོན་འགོལ་གྱི་ཉེས་སྦྱོན་འཐབ་པའི་གངས་སུ་རྩྭ་དཔ་འདི་ཡང་ གལ་སྲིད་མི་ངོ་ཅིག་གིས་
(༡) སྲོག་འཕྲོག་ནི་བསམ་སྒྲུབ་བསྐྱེད་མི་ ཡངན།
(༢) མི་ངོ་ཅིག་གིས་ ཆེ་སྲོག་འཕྲོག་ནི་གི་ཉེན་ཁ་ཡོད་པ་ཤེས་ཏེ་ སྲོག་གཙོད་ལུ་ཐུག་ནི་ཡིན་ན་
མེན་ན་ སྤང་མེད་ཐོག་ལས་ གཞུགས་ཁམས་ལུ་གཞོན་པ་བཀལ་ནི་ལུ་དམིགས་པ།

མ.ལ.༡ གལ་སྲིད་གཞོན་འགོལ་དེ་ ཉེས་འཁྲི་དམ་དམ་གཅིག་བཀོད་ནི་ཡིན་པ་ཅིན་ ཁྲོད་ཡང་ བསམ་
སྒྲུབ་ཀྱི་ཆེཤས་མེད་པར་ ཡངན་ བསམ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆེཤས་དེ་ ཁྲོད་པར་ན་ ཤེས་རྟོགས་ འབྲེལ་
ཡོད་དང་སྤོང་ལ་ལོ་ཅིག་ལུ་རྒྱུང་མ་ཅིག་འཇུག་ནི་ཡིན་པ་ཅིན་ འདི་གི་སྒྲོར་ལས་ ལོགས་སུ་སྤྱོད་
བཀོད་དགོ།

མ.ལ.༢ རེ་སྐབས་ འདི་བསམ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆེཤས་ལུ་ཐེ་མིན་པར་ ལོགས་སུ་སྤྱོད་ཐོག་ལས་འབད་བརྟུབ་
ཡིན། དཔེར་ན།

- x. རང་གསེས་དོན་ཆན་ (༡) པའི་འོག་གི་གཞོན་འགོལ་གྱི་དོན་ལུ་ཚུད་རིམ་གང་རུང་ཅིག་
ནང་ ཚུད་ལྷན་གིས་ ཁོ་གིས་.....འདི་གི་སྒྲོར་ལས་མ་ཤེས་པའི་སྒྲོར་ལས་སྐྱབ་བྱེད་
བཀོད་ནི་གི་དོན་ལུ་ དགག་ལན་མེན།

7.4.4 Sometimes one wants only to address the manner of proof of an aspect of the offence by creating a presumption (rebuttable) as to some aspect of the offence. For example:

- x. Any person who, being or having been a public servant.....
 - (1) maintains a standard of living that is not in commensurate with his lawful source of income; or
 - (2) is in control of pecuniary resource or asset disproportionate to his lawful source of income;

is, unless he or she gives a satisfactory explanation to the Commission or the Court, guilty of an offence and liable for value-based sentencing in accordance with the Penal Code of Bhutan.

7.5 Forms of penal provisions

7.5.1 Penal provisions can be expressed either as a declaratory provision or a prohibitory provision followed by a declaration of the criminal liability and the applicable penalty.

Declaratory:

- x. A person who assaults a police officer is guilty of an offence and liable on conviction to....

Prohibitory:

- x. No person shall assault a police officer.
- x+1. A person who contravenes sub-section (1) is guilty of an offence and liable on conviction to....

ཧ.ལ.ལ རེ་སྐབས་ གཅིག་གིས་གནོད་འགོལ་ཅིག་གི་འཆར་སྒྲུང་ལ་ལུ་ཅིག་གྱུར་ རྗེས་དཔག་གི་ཐབས་
ལས་བཟོ་སྟེ་ གནོད་འགོལ་གྱི་འཆར་སྒྲུང་ཅིག་གི་བདེན་ཁྲུངས་ཀྱི་སྟོང་ལས་སེལ་ནི་རྒྱུ་ཅིག་
དགོ་འདོད་བསྐྱེད་པ་ཡིན། དཔེ་འབད་བ་ཅིན་:

- x. མི་ངོ་གང་རུང་ཅིག་ སྤྱི་གཡོག་པ་འབད་ནི་ཨིན་མི་ ཡངན་ འབད་ཡོད་མི་.....
- (༡) ཁོ་རའི་ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་འབབ་ཁྲུངས་དང་ཆོད་སྟོམས་མེད་པའི་ འཚོ་སྦྱང་གི་གནས་
ཆད་གྱུར་སྟོན་ནི། ཡངན།
- (༢) ཁོ་རའི་ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་འབབ་ཁྲུངས་དང་ཆོད་མ་སྟོམས་པའི་ དངུལ་འབྲེལ་འཐོན་
ཁྲུངས་སམ་ རྒྱ་དངོས་བདག་བབྱུང་འབད་དེ་ཡོད་མི།
- འདི་ ཁོ་ ཡངན་ མོ་གིས་ལྷན་ཚོགས་ ཡངན་ ཁྲིམས་འདུན་ལུ་ ཡིད་ཆེས་བྱོངས་པའི་བདེན་ཁྲུངས་
ཕྱིན་ན་མ་གཏོགས་ དེ་མིན་ གནོད་འགོལ་གྱི་ཉེས་སྟོན་གྲངས་སུ་རྒྱུད་པ་ཨིན་མ་ལས་ འབྲུག་གི་ཉེས་
འགོལ་ཁྲིམས་དེ་བ་དང་འཁྲིལ་ཏེ་ རིན་ཐང་དང་བསྐྱུན་པའི་ཁྲིམས་ཆད་ཕོག།

ཧ.ལ ཉེས་འགོལ་གྱི་དགོངས་དོན་ཚུ་འདྲེན་བ།

ཧ.ལ.༡ ཉེས་འགོལ་གྱི་དགོངས་དོན་ཚུ་ གསལ་སྟོན་གྱི་དགོངས་དོན་ ཡངན་ བཀག་དམ་གྱི་དགོངས་
དོན་གང་རུང་ཐོག་བཀོད་ཞིན་མ་ལས་ དེ་གི་རྒྱུ་བདེ་འཇུག་ ཉེས་འགོལ་གྱི་འཁྲི་འགན་དང་ འོས་
འབབ་ཅན་གྱི་ཉེས་ཆད་གསལ་སྟོན་འབད་དེ་བཀོད་པ་ཡིན།

གསལ་སྟོན་:

- x. མི་ངོ་ཅིག་གིས་ འགག་སྤྱེའི་འགོ་དཔོན་ཅིག་ལུ་འཐབ་ཚུད་འབད་མི་དེ་ གནོད་འགོལ་
གྱི་ཉེས་སྟོན་ཨིན་མ་དང་ ཁྲིམས་ཆད་གྲུབ་ཞིན་མ་ལས་.....ཕོག།

བཀག་དམ་:

- x. མི་ངོ་གིས་ཡང་ འགག་སྤྱེའི་འགོ་དཔོན་ལུ་འཐབ་ཚུད་འབད་མི་ཚོགས།
- x+༡. རང་གསེས་དོན་ཆན་ (༡) པ་ལས་འགལ་མི་ མི་ངོ་དེ་ གནོད་འགོལ་གྱི་ཉེས་སྟོན་
ཨིན་མ་དང་ འཁྲུན་ཆད་གྲུབ་ཞིན་མ་ལས་ ཕོག།

- 7.5.2 It must be noted that the mere prohibition of an act is not sufficient to render the act an offence. Express words must always be used to create an offence ('shall be guilty of an offence' or 'commits an offence'.)

7.6 Necessity of penal provisions

- 7.6.1 Not all contraventions of a legislative provision necessitate criminal sanctions. Contraventions relating to failure to comply with a procedural requirement may be dealt with by non-criminal sanctions such as:

- a. cancellation of a licence or permit;
- b. revocation of an appointment;
- c. imposition of a disqualification;
- d. invalidation of an action;
- e. forfeiture of goods;
- f. a claim for compensation; or
- g. imposition of an administrative penalty.

7.7 Drafting of declaration provision

7.7.1 Use of Declaratory Provisions

- 7.7.1.1 Declaratory provisions are provisions that declare the legal forms or statuses of persons or things. Such provisions deal with:

- a. the title and commencement of a piece of legislation;
- b. the application of a piece of legislation; and
- c. the objects of a piece of legislation.

ཧ.ཡ.༥ བྱ་སྤྱོད་ཅིག་ལུ་བཀའ་དམ་འབདཱ་ཙམ་ཅིག་གིས་ བྱ་སྤྱོད་དེ་ལུ་གཞོན་འགོལ་སྤྱེ་བཅི་ནི་གི་ཡིད་
 ཆེས་རྩོད་མ་ཚུགས་པ་ཨིན་མ་མེས་ཁར་ངེས་དགོ། གཞོན་འགོལ་སྤྱེ་བཅི་ནི་གི་དོན་ལུ་ ཆོག་
 དོན་གསལ་ཏྱིག་ཏྱི་བཀོད་ནི་དེ་ ཅུས་རྒྱུན་ཅུ་ལག་ལེན་འཐབ་དགོ། རྒྱ་གཞོན་འགོལ་གྱི་ཉེས་སྦྱོན་
 ཨིན་ ཡངན་ ‘གཞོན་འགོལ་འཐབ་ཨིན་’།

ཧ.༦ ཉེས་འགོལ་གྱི་དགོངས་དོན་ཚུ་འཁོལ་གཤམ།

ཧ.༦.༡ ཁྲིམས་གྱི་དགོངས་དོན་དང་མ་མཐུན་མི་ག་ར་ ཉེས་ལས་གྱི་ཉེས་བྱ་ངེས་པར་དུ་ཕོག་དགོཔ་མེད།
 བྱ་བའི་གནད་སྤྱོད་གྱི་དགོས་མཁོ་དང་འབྲེལ་ནི་ལས་འཐུས་ཤོར་མི་དང་འབྲེལ་བའི་མ་མཐུན་མ་ཚུ་
 ཉེས་ལས་མེན་པའི་ཉེས་བྱ་ཚུ་བཀའ་རུང་མི་འདི་ཡང་།

- (ག) ཆོག་ཐམ་ ཡངན་ གནང་བ་ཆ་མེད་གཏང་ནི།
- (ཁ) བསྐྱོ་བཞག་དབང་ལེན་འབད་ནི།
- (ག) བྱ་ཚད་མ་ཚང་མི་གངས་སུ་བཙུགས་ནི།
- (ང) བྱ་སྤྱོད་དེ་ཆ་གནས་མེད་པ་བཅོ་ནི།
- (ཅ) རྒྱ་དངོས་གཞུང་བཞེས་གཏང་ནི།
- (ཆ) རྒྱ་དམུས་ལེན་ནི་ཡངན།
- (ཇ) བདག་སྦྱོང་གི་ཉེས་བྱ་བཀའ་ནི།

ཧ.༧ གསལ་སྟོན་དགོངས་དོན་ཚུ་ཟིན་ཟིན་བཀོད་ཐངས།

ཧ.༧.༡ གསལ་སྟོན་གྱི་དགོངས་དོན་ཚུ་ལག་ལེན་འཐབ་ནི།

ཧ.༧.༡.༡ གསལ་སྟོན་གྱི་དགོངས་དོན་ཚུ་ མི་ངོ་ ཡངན་ དངོས་པོ་ཚུ་འཁོལ་གྱི་བྱ་ཚུ་
 ཡངན་ གནས་ངེས་ཚུ་གསལ་སྟོན་འབད་མི་དགོངས་དོན་ཨིན། དེ་བཟུམ་མའི་དགོངས་
 དོན་ཚུ་གིས་ གཤམ་གསལ་ལུ་འབྲེལ་བ་ཡོད་མི་འདི་ཡང་

- (ག) ཁྲིམས་ཡིག་ཅིག་གི་ མཚན་གནས་དང་ འགོ་འཇུགས་ཟླ་ཆོས་དང་།
- (ཁ) ཁྲིམས་ཡིག་དེ་འཁྱོད་འཇུག།
- (ག) ཁྲིམས་ཡིག་དེ་འཁྱོད་མིགས་ཡུལ།

7.8 Drafting of amending and repealing provisions

7.8.1 What is an amending provision

7.8.1.1 Amending provisions amend existing legislative provisions. For example:

x. Paragraph 9 (1)(d) is amended as:

“(d) have THREE ~~four~~ Drangpons appointed by the Druk Gyalpo by warrant under His hand and seal in consultation with the National Judicial Commission.”

7.9 Types of amending provisions

7.9.1 Amending provisions can be classified into two types as follows:

- a. Provisions that make substantive amendments to a piece of existing legislation so as to give effect to new legislative proposals; and
- b. Provisions that merely make consequential amendments to one or more pieces of existing legislation so as to ensure coherence between the legislation so amended and some other new or existing legislation in relation to matters like numbering, title or nomenclature.

7.10 Method of amendment

7.10.1 The practice of amending legislation is carried out by textual amendment.

7.10.2 The amending provision spells out the requisite instructions for changing the text of the principal legislation in a way that allows the principal and the new provisions to be read together as a unified text.

ཧ.༤ འཕྲི་སྒྲོན་དང་ ཆམེད་ཀྱི་དགོངས་དོན་ཚུ་ཟིན་བྲིས་བཀོད་ཐངས།

ཧ.༤.༡ འཕྲི་སྒྲོན་གྱི་དགོངས་དོན་ཟེར་མི་འདི་ག་ཅི་སྟོ།

ཧ.༤.༡.༡ འཕྲི་སྒྲོན་གྱི་དགོངས་དོན་ཚུ་གིས་ ཉེ་མ་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ཚུ་འཕྲི་སྒྲོན་
འབདཱ་ཨིན། དཔེར་ན།

x. དོན་མཚམས་^༤ (༡)(ང་) འདི་ག་ཤམ་གསལ་ལྟར་འཕྲི་སྒྲོན་འབད་ཡོད་པ་:

“(ང་) རྒྱལ་ཡོངས་ཁྲིམས་སྡེ་ལྷན་ཚོགས་དང་གོས་བསྐྱུན་ཐོག་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཆོག་
གི་བཀའ་ཐམ་གྱི་འོག་ལུ་ བསྐྱོ་བཞག་གནང་བའི་བླང་དཔོན་བཞི་ གསུམ།”

ཧ.༤ འཕྲི་སྒྲོན་གྱི་དགོངས་དོན་ཚུ་འདི་དབྱེ་བ།

ཧ.༤.༡ འཕྲི་སྒྲོན་གྱི་དགོངས་དོན་ཚུ་ག་ཤམ་གསལ་གྱི་དབྱེ་བ་གཉིས་ནང་དབྱེ་བ་བྱེ་རུང་མི་འདི་ཡང་།

(ཀ) ཁྲིམས་བཟོའི་གོས་འཆར་གསར་པ་གི་གྲུབ་འབྲས་འཐོན་ནིའི་དོན་ལུ་ ཉེ་མ་ཡོད་པའི་
ཁྲིམས་ཅིག་ལུ་ འཕྲི་སྒྲོན་སྒྲོམ་སྒྲེ་འབད་མི་དགོངས་དོན་ཚུ་དང་།

(ཁ) ཨང་རྟགས་ཡངན་ མཚན་གནས་ དབྱེ་རིམ་བཟུམ་མའི་གནད་དོན་ཚུ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་
པའི་ འཕྲི་སྒྲོན་འབད་མི་ཁྲིམས་དང་ ཁྲིམས་གསར་པ་ ཡངན་ ཉེ་མ་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་
གཞན་གྱི་བར་ན་རྟགས་མཐུན་པེས་གཏན་བཟོ་ནིའི་དོན་ལུ་ ཉེ་མ་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་
གཅིག་ ཡངན་ དེ་ལས་མངམ་ལུ་ཞར་འབྱུང་གི་འཕྲི་སྒྲོན་དུམ་བུ་འབད་མི་ དགོངས་
དོན་ཚུ།

ཧ.༡༠ འཕྲི་སྒྲོན་གྱི་ཐབས་ལམ།

ཧ.༡༠.༡ འཕྲི་སྒྲོན་གྱི་ཁྲིམས་ཀྱི་ལག་ལེན་འདི་ ཆོག་དོན་གྱི་འཕྲི་སྒྲོན་ཐོག་ལས་འབདཱ་ཨིན།

ཧ.༡༠.༢ འཕྲི་སྒྲོན་གྱི་དགོངས་དོན་གྱིས་ ཁྲིམས་གཙོ་བོ་དེའི་ཆོག་དོན་འཁྱུར་བཅས་ཀྱི་དོན་ལུ་ དགོངས་
དོན་གཙོ་བོ་དང་ གསར་པ་གཉིས་སྤྱི་མཐུན་གྱི་ཆོག་དོན་སྒྲེ་གཅིག་ཁར་ལྷག་ཚུགས་པའི་ཐབས་
ལམ་ཐོག་ལུ་བཟོ་ནི་གི་དོན་ལུ་ དགོས་མཁོ་ཅན་གྱི་བཀོད་རྒྱ་ཚུ་བྱེན་ཨིན།

7.10.3 This allows the principal legislation to be reprinted with the changes incorporated at the appropriate places and producing a single statute containing the complete legislation on the matter.

7.10.4 The table below illustrates how the textual method of amendment works:

PRINCIPAL PROVISION	AMENDING PROVISION	RESULT
Grading of Rape of a child above twelve years of age 184. The offence of rape of a child above the age of twelve years shall be a felony of the third degree.	18. In the Code, Section 184 is amended as: “184. The offence of rape of a child above the age of twelve years shall be a felony of the third SECOND degree.”	Grading of Rape of a child above twelve years of age 184. The offence of rape of a child above the age of twelve years shall be a felony of the second degree.

7.11 Types of textual amendment

7.11.1 Textual amendment is effected through three ways:

- a. deletion of existing words or provisions;
- b. insertion of new words or provisions;
- c. replacement of existing words or provisions with new words and provisions.

7.11.2 While drafting bills which would amend existing law, it should show the specific changes to be made to existing law in the following manner:

ཧ.༡༠.ན འདི་གིས་འབད་ ཁྲིམས་གཙོ་བོ་དེ་ འོས་འཚམས་ཡོད་པའི་ས་ཁོངས་ནང་བཙུགས་ཏེ་ཡོད་མི་འགྱུར་
བཅོས་ཚུ་དང་བཅས་པ་སྟེ་ གནད་དོན་དེའི་སྐོར་ལས་ཁྲིམས་ཡོངས་ཚུགས་ཚུ་དེ་ཡོད་མི་ཁྲིམས་
ཆོག་གཅིག་བཏོན་ཏེ་ ཡོག་སྟེ་པར་བསྐྱུན་འབད་ཚུགས་པ་ཨིན།

ཧ.༡༠.ལ འོག་གི་ཐིག་ཁྲམ་འདི་གིས་ འཕྲི་སྟོན་གྱི་ཆོག་དོན་བཀོད་ཐངས་ཀྱི་ཐབས་ལམ་གྱིས་ ལཱ་ག་དེ་སྟེ་
འབད་མ་ཨིན་ན་སྟོན་པ་ཨིན།

དགོངས་དོན་གཙོ་བོ།	འཕྲི་སྟོན་གྱི་དགོངས་དོན།	གྲུབ་འབྲས།
སྐྱེས་ལོ་བཙུག་ཉིས་ཡན་ཆད་ཀྱི་ཨ་ལོ་ལུ་ དབང་བཅོང་ལུས་འབྲེལ་གྱི་ ཉེས་ཅིམ། ༡༥. སྐྱེས་ལོ་བཙུག་ཉིས་ཡན་ཆད་ཀྱི་ ཨ་ལོ་ལུ་དབང་བཅོང་ལུས་འབྲེལ་གྱི་ གནོད་འགེལ་འཐབ་པ་ཅིན་ དབྱེ་ཅིམ་ གསུམ་པའི་ཉེས་ཆེན་སྟོན་དགོ།	༡༥. ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་ནང་ དོན་ ཚན་༡༥ པ་གཤམ་གསལ་ལྟར་འཕྲི་ སྟོན་འབད་ཡོད་པ་: “༡༥. སྐྱེས་ལོ་བཙུག་ཉིས་ཡན་ཆད་ཀྱི་ ཨ་ལོ་ལུ་དབང་བཅོང་ལུས་འབྲེལ་གྱི་ གནོད་འགེལ་འཐབ་པ་ཅིན་ དབྱེ་ཅིམ་ གསུམ་ གཉིས་པའི་ཉེས་ཆེན་སྟོན་དགོ།”	Grading of Rape of a child above twelve years of age ༡༥. སྐྱེས་ལོ་བཙུག་ཉིས་ཡན་ཆད་ ཀྱི་ཨ་ལོ་ལུ་དབང་བཅོང་ལུས་འབྲེལ་ གྱི་གནོད་འགེལ་འཐབ་པ་ཅིན་ དབྱེ་ ཅིམ་གཉིས་པའི་ཉེས་ཆེན་སྟོན་དགོ།

ཧ.༡༡ ཆོག་དོན་འཕྲི་སྟོན་གྱི་དབྱེ་བ།

ཧ.༡༡.༡ ཆོག་དོན་འཕྲི་སྟོན་འདི་ གཤམ་གསལ་དབྱེ་བ་གསུམ་གྱི་ཐོག་ལས་འབད་མི་འདི་ཡང་།

(༡) ཉེ་མ་ཡོད་པའི་ཆོག་འབྲུ་ ཡངན་ དགོངས་དོན་ཚུ་བཏོན་གཏང་ནི།

(ཨ) ཆོག་འབྲུ་ ཡངན་ དགོངས་དོན་ཚུ་གསར་པ་བཙུགས་ནི།

(ག) ཉེ་མ་ཡོད་པའི་ཆོག་འབྲུ་ ཡངན་ དགོངས་དོན་ཚུའི་ ཆོག་འབྲུ་དང་དགོངས་དོན་ཚུ་
ཚབ་བཙུགས་ནི།

ཧ.༡༡.༢ ཉེ་མ་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་འཕྲི་སྟོན་འབད་ནི་ཨིན་པའི་དབྱེད་ཡིག་ཟིན་ཟིན་བཀོད་པའི་སྐབས་ལུ་
གཤམ་གསལ་ཁྱད་ཆོས་ཐོག་ལུ་ ཉེ་མ་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་ལུ་བཟོ་ནི་ཨིན་པའི་དམིགས་བསལ་གྱི་
འགྱུར་བཅོས་ཚུ་སྟོན་དགོ་མི་འདི་ཡང་།

- a. new insertions and replacements will have to be capitalized;
- b. deletions from existing law shall be shown in its proper place with strikethroughs;
- c. the printed bill will contain the explanation that ALL CAPS indicate new insertions or replacements to be added to existing statute and ~~strikethrough~~ words indicate deletions from existing statute.

7.12 Repealing provisions

7.12.1 Repealing provisions repeals existing legislative provisions. Examples:

- x. The Rape Act is repealed.
- x. Chapters 1, 2, 3 and 4 of the Law of Bhutan (NGA) Loan Act of 1981, are repealed.

7.13 Drafting of transitional and saving provisions

7.13.1 Transitional provisions

7.13.1.1 As legislation is enacted or amended, provisions are often needed to deal with the transition from the old law to the new law. These are called transitional provisions. They may deal with things such as ensuring people who are licensed under the old law continue to be licensed under the new law. For example:

- x. Notwithstanding anything in this Act, every person who was practicing as a Jabmi immediately before the coming into force of this Act is entitled to continue to practice as

- (ཀ) ཚེག་གསར་པ་བརྩམས་མི་དང་ ཚབ་བརྩམས་མི་ཚུ་ ཚུགས་ཡིག་ཐོག་འབྲི་དགོ།
- (ཁ) ཉེ་མ་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་ནང་ལས་བཏོན་གཏང་ནི་ཚུ་ བཅད་ཐིག་བཀལ་ཐོག་ལས་ས་ ཁོངས་ཚུལ་མཐུན་ནང་སྟོན་དགོ།
- (ག) པར་བསྐྱུན་འབད་པའི་དབྱེད་ཡིག་དེ་ནང་ ཚུགས་ཡིག་ཐོག་ལུ་ཡོད་མི་ཚུ་ག་ར་ ཚེག་གསར་པ་བརྩམས་བརྩམས་པ་ ཡངན་ ཉེ་མ་ཡོད་མི་གི་ཚེག་གི་ཚབ་བརྩམས་པ་ བརྩམས་པ་དང་ བཅད་ཐིག་ཡོད་མི་ཡིག་འབྲུ་ཚུ་ཉེ་མ་ཡོད་མི་ཁྲིམས་ནང་ལས་བཏོན་ བཏང་མ་བཏང་མ་ཡིན་པའི་སྐོར་ལས་གསལ་བཤད་བཞོད་འོང།

ཧ.ཧ.ཨ ཆམེད་ཀྱི་དགོངས་དོན།

ཧ.ཧ.ཨ.ཧ ཆམེད་ཀྱི་དགོངས་དོན་ཚུ་གིས་ ཉེ་མ་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ཚུ་ཆམེད་གཏང་མ་ཡིན། དཔེར་ན།

- x. དབང་བཅོང་ལུས་འབྲེལ་གྱི་བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ཆམེད་གཏང་མ་ཡིན།
- x. འབྲུག་གི་ཁྲིམས་ཡིག་ (ང་) བུ་ལོན་བཅའ་ཁྲིམས་ ༡༩༥༡ ཅན་མའི་ ལེའུ་ ༡ པ་དང་ ༣ པ་ ༣ པ་ ༤ པ་ཆམེད་གཏང་མ་ཡིན།

ཧ.ཧ.ཨ འཕོ་འགྱུར་དང་ རང་འཇགས་གི་དགོངས་དོན།

ཧ.ཧ.ཨ.ཧ འཕོ་འགྱུར་གྱི་དགོངས་དོན།

- ཧ.ཧ.ཨ.ཧ.ཧ ཁྲིམས་ཅིག་ཆ་འཇོག་ ཡངན་ འབྲི་སྟོན་འབད་མ་བཞིན་ཏུ་ དགོངས་དོན་ཚུ་ཡང་མང་ ཞོས་རང་ ཁྲིམས་རྟིང་མ་གྱུ་ལས་ གསར་པ་གྱུར་འཕོ་འགྱུར་འབད་དགོཔ་འཐོན་མ་ཡིན། འདི་ཚུ་ལུ་འཕོ་འགྱུར་གྱི་དགོངས་དོན་ཟེར་སྐབ་ཡིན། དེ་ཚུ་ཡང་ ཁྲིམས་རྟིང་མ་གི་འོག་ ལུ་ཚེག་ཐམ་སྟོན་དེ་ཡོད་པའི་མི་ཚུ་ལུ་ ཁྲིམས་གསར་པ་གི་འོག་ལུ་ཡང་འཕྲོ་མཐུད་དེ་ རང་ཚེག་ཐམ་སྟོན་ནི་ངེས་གཏན་བཟོ་ནི་བཟུམ་ཚུ་ནང་ལག་ལེན་འཐབ་ཡིན། དཔེར་ན།
- x. བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ནང་གི་དགོངས་དོན་ག་ཅི་ལུ་ཡང་མ་ལྟོས་པར་ རྒྱུ་མི་སྟེ་ལུ་འབད་ མི་ མི་ངོག་ར་གིས་ དེ་འཕྲོ་ལས་རང་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་བསྟར་སྟོན་འགོ་མ་བརྩམས་ པའི་ཉེ་མ་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ཆ་འཇོག་མ་མཛད་པ་བཟུམ་སྟེ་རང་ གཤམ་གསལ་གྱི་སྟེ་

a Jabmi as if this Act had not been enacted until the earlier of the following:

- (1) the day that is six months after the day that this Act comes into force; and
- (2) if the person applies for a licence under this Act during that six month period, the end of the day on which the application is granted or refused.

7.14 Saving provisions

7.14.1 Saving provisions except something out of the general things mentioned in the legislation. The provisions ordinarily restrict a repealing act and are intended to save rights, pending proceedings, penalties, etc., from annihilation which would result from an unrestricted repeal. For example:

Repeal and Saving

3. This Act repeals ... However, this Act does not affect any provisions of the Local Government Act and its rules and regulations.”

7.15 Drafting of definitions

7.15.1 What are definitions?

7.15.1.1 Definitions function essentially as short-forms of a concept. They are used for purposes of concision; that is, to avoid repetition of the full concept in a number of places.

7.15.1.2 If a word is used in its ordinary sense, there is no need to define it in legislation. It is only when one has the combination of some lengthier modification to an expression's ordinary meaning

གོང་ཚུན་ འཕྲོ་མཐུད་དེ་རྒྱུ་མི་སྤེལ་འབད་ཆོག་ནི་འདི་ཡང་།

- (༡) བཅའ་ཁྲིམས་འདི་བསྟར་སྤྱོད་འགོ་བཙུགས་ཏེ་ཁྲུལ་རྩལ་གི་རྒྱུ་མི་ཆོས་གངས་དང་།
(༢) ཁྲོ་རྩལ་གི་རྩལ་ཡུན་དེ་གི་སྐབས་ལུ་ མི་ངོ་ཅིག་གིས་བཅའ་ཁྲིམས་འདི་གི་འོག་ལུ་
ཆོག་ཐམ་གྱི་དོན་ལུ་ཁྱུ་ཡིག་ཕུལ་བ་ཅིན་ ཁྱུ་ཡིག་འདི་གི་གནང་བ་སྤྱོད་མི་ ཡངན་
ཕྱིར་འབུད་བཏང་བའི་ཉིན་མ་མཇུག་དེ་གུར།

ཧ.༡༤ རང་འཇགས་ཀྱི་དགོངས་དོན།

ཧ.༡༤.༡ སྤྱིར་བཏང་གི་གནད་དོན་ཚུ་མ་ཡིན་པའི་རང་འཇགས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ཚུ་ ཁྲིམས་ནང་བཀོད་པ་
ཡིན། དགོངས་དོན་དེ་ཚུ་གིས་ སྤྱིར་བཏང་ལུ་ཆ་མེད་ཀྱི་བཅའ་ཁྲིམས་ལུ་བཀག་ཆ་འབད་མ་
ཡིན་མ་དང་ དེ་ཚུ་ཐོབ་དབང་དང་ ཕྱིར་འབྱུངས་ཀྱི་བྱ་རིམ་ ཆད་ལ་སོགས་པ་ བཀག་ཆ་མེད་
པའི་ཆ་མེད་ལས་བརྟེན་ཏེ་བར་ཆད་འབྱུང་ནི་ཡིན་མི་ལས་ རང་འཇགས་གནས་ཐབས་ལུ་དམིགས་
པ་བསྐྱེད་པ་ཡིན། དཔེར་ན།

ཆ་མེད་དང་རང་འཇགས།

༣. བཅའ་ཁྲིམས་འདི་གིས་..... ཆ་མེད་གཏང་མ་ཡིན། ཡིན་རུང་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་གིས་
ས་གནས་གཞུང་གི་བཅའ་ཁྲིམས་དང་ འདི་གི་བཅའ་ཡིག་དང་སྤྱིགས་གཞི་ཚུ་འི་
དགོངས་དོན་གང་རུང་ལུ་གཞོད་པ་མེད།

ཧ.༡༥ དེས་ཆོག་ཚུ་ཟིན་ཐོབ་བཀོད་ཐངས།

ཧ.༡༥.༡ དེས་ཆོག་ཟེར་མི་འདི་ག་ཅི་སྟོ།

ཧ.༡༥.༡.༡ དེས་ཆོག་ཚུ་གིས་ གོ་དོན་གྱི་ཉུང་ཆོག་གི་ཐོག་ལས་ གལ་ཆེ་བའི་བྱ་སྟོ་འཐབ་ཡིན། དེ་
ཚུ་ས་ཁོངས་ལེ་ཤ་ཅིག་ནང་ གོ་དོན་ཡོངས་རྫོགས་བསྐྱར་བསྐྱོས་མེད་ཐབས་ལུ་ བཅུད་
དོན་བཀོད་ཐབས་ལུ་ལག་ལེན་འཐབ་ཡིན།

ཧ.༡༥.༡.༢ གལ་སྲིད་མིང་ཆོག་ཅིག་རང་གི་སྤྱིར་བཏང་གི་ཁྱད་ཆོས་གུར་ལག་ལེན་འཐབ་པ་ཅིན་
ཁྲིམས་ནང་འདི་གི་དོན་ལུ་དེས་ཆོག་བཀོད་དགོངས་མེད། སྤྱིར་བཏང་གི་གོ་དོན་ཅིག་

together with the need to use this concept repeatedly that the concision that a definition permits is useful.

7.15.1.3 A definition can also be useful to:

- a. clarify which of several meanings of the word or expression in question is intended;
- b. allow the use of an abbreviation; and
- c. give the meaning of a word or expression that has no ordinary meaning.

7.15.2 No substantive content

7.15.2.1 A definition should do no more than define a term that is to be used in the legislation. Therefore, a definition should not contain any substantive content, such as an implied power to make an appointment or subordinate legislation.

7.15.3 No unnatural meaning

7.15.3.1 It is misleading to the reader to give a word or expression an artificial or unnatural meaning. For example: “bird” should not be defined to include fish, or “truck” to include an aircraft.

7.15.3.2 It is most helpful to a reader, even when it is necessary to consult the definition to know the details, to use a word or expression that conveys the general meaning established by the definition.

ཡང་བསྐྱར་དུ་ལག་ལེན་འཐབ་མི་དང་གཅིག་ཁར་བཅེད་ཆོག་ཅིག་གི་འགྱུར་བཅོས་ཤིང་
སུ་དང་མཉམ་བསྐྱེད་འབད་དགོཔ་འཐོན་པའི་སྐབས་ལུ་རྒྱུང་མ་ཅིག་ དེས་ཆོག་གིས་
འབད་ཚུགས་པའི་བཅུད་དོན་དེ་ལག་ཆེམ་ཨིན།

ཡ.༡༥.༡.༣ དེས་ཆོག་འདི་ གཤམ་གནད་ཅན་ཅིག་ཨིན་དགོ་མི་ གནད་དོན་གཞན་ཡང་།

(༡༡) ཆོག་དོན་གྱིས་དམིགས་གཏང་བསྐྱེད་པའི་མིང་ཆོག་ ཡངན་ བཅེད་དོན་གྱི་གོ་
བ་ལེ་ཤ་ལས་ག་འདི་ཨིན་ན་ གསལ་བཀོད་འབད་ནི།

(ཁ) བསྐྱེད་ཆོག་ལག་ལེན་འཐབ་ཚུགས་ནི་དང་།

(ག) སྤྱིར་བཏང་གི་གོ་བ་མེད་མི་ མིང་ཆོག་ ཡངན་ བཅེད་ཆོག་གི་གོ་བ་སྤྱོད་ནི།

ཡ.༡༥.༢ གཤམ་ཆེད་ནང་དོན་བཀོད་ནི་མེད་པ།

ཡ.༡༥.༢.༡ དེས་ཆོག་གིས་ ཁྲིམས་ནང་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་ཨིན་པའི་ ཆོག་གི་དེས་ཆོག་བཀོད་ནི་
ལས་ལྷག་སྟེ་གཞན་འབད་ནི་མེད། དེ་འབད་མ་ལས་བརྟེན་ཏེ་ དེས་ཆོག་ནང་ གཤམ་
ཆེད་ནང་དོན་དཔེར་ན་ བསྐྱེད་བཞག་ ཡངན་ཡན་ལག་གི་ཁྲིམས་བཟོ་ནི་བཟུམ་ལྷགས་
བསྐྱེད་གྱི་དབང་ཚད་གང་རུང་བཅུགས་ནི་མི་འོང།

ཡ.༡༥.༣ རང་བཞིན་མེན་པའི་གོ་བ་བཀོད་ནི་མེད་པ།

ཡ.༡༥.༣.༡ མིང་ཆོག་ ཡངན་ བཅེད་ཆོག་ཅིག་གྱུར་དངོས་མིན་ ཡངན་ རང་བཞིན་མེན་པའི་གོ་
བ་བཀོད་པ་ཅིན་ ལྷག་མི་ལུ་གོ་བ་བན་ལོག་སྟེ་སྤྱོད་འོང། དཔེར་ན། “བྱ” ཟེར་མི་
འདི་ ཉེ་ཡང་དེ་གི་གངས་སུ་བཅུགས་ནི་གི་དོན་ལུ་ ཡངན་ ཡངན་“སྐྱམ་འཁོར་ཀླག”
ཟེར་མི་འདི་གནམ་གྱུ་ཡང་དེ་གི་གངས་སུ་བཅུགས་ནི་གི་དོན་ལུ་དེས་ཆོག་བཀོད་ནི་མི་
འོང།

ཡ.༡༥.༣.༢ དེས་ཆོག་གིས་སྟོན་པའི་སྤྱིར་བཏང་གི་གོ་བ་སྤྱོད་མི་ མིང་ཆོག་ ཡངན་ བཅེད་ཆོག་
ཅིག་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་དོན་ལུ་ ཁ་གསལ་ཤེས་ཐབས་ལུ་དེས་ཆོག་དེ་དེས་པར་དུ་ལྟ་
དགོཔ་ཨིན་རུང་ ལྷག་མི་ལུ་ཕན་ཐོགས་ཤོས་ཅིག་ཨིན།

7.15.4 Wording used with different types of definitions

7.15.4.1 The verb that is generally appropriate for a particular kind of definition is set out in the following table:

Function	Appropriate verb
setting out the entire meaning of the expression (an exhaustive definition)	<i>Means</i> E.g. “NDMA” means the National Disaster Management Authority.
specifying which of several meanings of an expression is intended	<i>Means</i> E.g. “cattle” means animals of the genus <i>Bos</i> .
adding detail to modify the ordinary meaning of the expression	<i>Means</i> E.g. “child” means a person who is below 18 years of age.
extending the meaning of the expression to include content not ordinarily or clearly covered by it	<i>Includes</i> E.g. “appoint” includes re-appoint. E.g. “purchase” includes the acquisition of an interest in property as a result of foreclosure or any other process to enforce a security interest.
reducing the ordinary meaning of the expression to exclude part of its ordinary meaning	<i>does not include</i> E.g. “automobile” does not include any vehicle that is used exclusively on racecourses.

7.15.4.2 A definition can combine some of the above functions. See the following examples:

“aircraft” means any machine capable of deriving support in the atmosphere from reactions of the air, other than a machine

ཡ.༡༥.༤ དེས་ཚིག་གི་དབྱེ་བ་སོ་སོ་དང་གཅིག་ཁར་ལག་ལེན་འཐབ་མི་མིང་ཚིག།

ཡ.༡༥.༤.༡ དམིགས་བསལ་གྱི་དེས་ཚིག་གི་དབྱེ་བ་ཅིག་གི་དོན་ལུ་ སྤྱིར་བཏང་འོས་འཚམས་ཡོད་
པའི་བྱ་ཚིག་ གཤམ་གསལ་ཐིག་ཁྲམ་ནང་བཀོད་དེ་ཡོད་པ་ཡིན་།

བློ།	འོས་འཚམས་ཅན་གྱི་བྱ་ཚིག།
ཚིག་དོན་གྱི་གོ་བ་ཡོངས་ཚོགས་ཅིག་བཀོད་ནི། (ཀུན་ཚང་གི་དེས་ཚིག་)	ཟེར་མི་འདི་ དཔེར་ན། “ཨེན་ཏི་ཨེམ་ཨེ” ཟེར་མི་འདི་ རྒྱལ་ཡོངས་ ཀྱིན་དན་འཛིན་སྐྱོང་དབང་འཛིན་ལུ་གོ།
བརྗོད་ཚིག་གི་དམིགས་པ་བསྐྱེད་མི་གོ་བ་ལེ་ཤ་ལས་ གསལ་ བཀོད་འབད་ནི་	ཟེར་མི་འདི་ དཔེར་ན། “སློ་ཞོར་” ཟེར་མི་འདི་ བྱིམ་ནང་འཚོ་སྐྱོང་ འཐབ་མི་སེམས་ཅན་ཚུ་ལུ་གོ།
བརྗོད་ཚིག་གི་སྤྱིར་བཏང་གོ་བ་འགྱུར་བཅོས་འབད་ནི་གི་དོན་ལུ་ ཁ་གསལ་ཐེབས་བཀལ་ནི།	ཟེར་མི་འདི་ དཔེར་ན། “ཨ་ལོ་” ཟེར་མི་འདི་ སྤྱེས་ལོ་, མན་ཆད་ འབད་མི་ མི་ངོ་ཅིག་ལུ་གོ།
བརྗོད་ཚིག་གི་གོ་བ་དེ་ སྤྱིར་བཏང་ལུ་ ཡངན་ གསལ་ཏྲག་ཏྲ་ སྤྱོད་ནང་མ་ཚུད་མི་ནང་དོན་བཅུགས་ནི་གི་དོན་ལུ་འཇུག་ནི།	ཚུད་པ་ཡིན་ དཔེར་ན། “བསྐྱོ་བཞག་འབད་ནི” ཟེར་མི་ནང་ ལོག་སྟེ་ བསྐྱོ་བཞག་འབད་ནི་ཡང་ཚུད་པ་ཡིན། དཔེར་ན། “ཉོ་སྤྱོད་” ཟེར་མི་ནང་ གཏང་མ་སྟོན་འགོག་ ལས་བརྟེན་ཏེ་ ཡངན་ གན་ལེན་གྱི་བསྐྱེད་དུལ་བསྐར་ སྤྱོད་འབད་ནི་གི་དོན་ལུ་བྱ་ཐེམ་གང་རུང་ལས་བྱུང་མི་རྒྱ་ དངོས་ནང་གི་ ཁེ་ཕན་ཉོ་སྤྱོད་འབད་ནི་ཡང་ཚུད་པ་ཡིན།
འདི་གི་སྤྱིར་བཏང་གོ་བ་ཆ་ཤས་ཅིག་ཕྱིར་བཏོན་འབད་ནི་གི་དོན་ ལུ་ བརྗོད་ཚིག་གི་སྤྱིར་བཏང་གོ་བ་མར་ཕབ་འབད་ནི།	མི་ཚུད། དཔེར་ན། “སྤྱུམ་འཁོར་” ཟེར་མི་ནང་མཁྱོགས་འགྲན་ ནང་རྒྱང་མ་ཅིག་ལག་ལེན་འཐབ་མི་ སྤྱུམ་འཁོར་གང་རུང་ མི་ཚུད།

ཡ.༡༥.༤.༢ དེས་ཚིག་གིས་ གོང་གི་འཇུག་ཚུལ་ལ་ལོ་གཅིག་ཁར་བསྐབ་བརྟུབ་པའི་དཔེ་ཚུ་ཡང་།
“གནམ་གྱུ” ཟེར་མི་འདི་ ས་སྤྱོད་གི་ས་ཐོག་ལས་རྒྱང་གི་ཁུས་པ་ལས་བརྟེན་ཏེ་མེན་

designed to derive support in the atmosphere from reactions against the earth's surface of air expelled from the machine, and includes a rocket.

“wages” includes every form of remuneration for work performed but does not include tips and other gratuities.

- 7.15.4.3 It is not appropriate to use “means” and “includes” together in a single expression, providing that “[the defined expression] means and includes ...”

7.15.5 Format for definitions

- 7.15.5.1 The word or expression to be defined is set in between quotation marks. For example:

“child” means a person who has not yet attained 18 years of age.
(equivalent defined expression in the other language version)

- 7.15.5.2 The definition is formatted with a hanging indent so that it is easier for the reader to quickly see the defined word or expression.

- 7.15.5.3 Definitions are to be arranged in alphabetical order in each language version.

- 7.15.5.4 The order of definitions in the two language versions will generally be different (each language version using its own alphabetic order), it is useful to provide a cross-reference between language versions by giving the defined expression in the other language version in italics enclosed in parentheses at the end of the definition. See the definition of “child” above for an example.

པའི་ རྒྱུ་གི་རྒྱས་པ་ལས་བརྟེན་ཏེ་ བར་སྐྱང་ལུ་འབྱམ་ཚུགས་པའི་འཕྲུལ་ཆ་ཅིག་ལུ་གོ་
ནི་དང་ དེ་ནི་བའི་མཁའ་འགྲུལ་རྒྱུ་ཆ་ཅིག་གི་དོན་ལུ་གོ་དགོས་ཨིན་པ་དང་ དེ་ནང་མེ་
ཤུགས་མཁའ་འགྲུལ་ཡང་རྟུན་པ་ཨིན།

ཧ.ཉལ.ལ.ན “སྤྲ་ཆ” ཟེར་མི་ནང་ ལུ་འབད་མི་གི་དོན་ལུ་ སྤྲ་ཡོན་གྱི་ནམ་གངས་ག་ར་རྟུན་པ་ཨིན་
རུང་ འདི་ནང་ གསོལ་རས་དང་ གནང་སྦྱིན་གཞན་ཚུ་མི་རྟུན།
བརྟུན་ཆོག་ག་ཅིག་གི་ནང་ལུ་ “[ངེས་ཆོག་བཀོད་པའི་བརྟུན་ཆོག་]དེ་ལུ་གོ་ནི་
དང་དེ་ནང་རྟུན་པ་མ་གཏོགས་ “ཟེར་མི་འདི” དང་ “རྟུན་པ་ཨིན” གཉིས་ག་ཅིག་ཁར་
བརྟུགས་ནི་ལུ་འོས་འཆོམས་མེད་པ་ཨིན།

ཧ.ཉལ.ལ ངེས་ཆོག་གི་སྦྱིག་བཀོད།

ཧ.ཉལ.ལ.ཉ ངེས་ཆོག་བཀོད་ནི་ཨིན་པའི་ མིང་ཆོག་ ཡངན་ བརྟུན་ཆོག་དེ་ མཚན་རྟགས་གྱི་བར་
ན་བཀོད་པ་ཨིན། དཔེར་ན།

“ཨ་ལོ” ཟེར་མི་འདི་ ད་ལྟོ་སྤྱི་ལོ་༡༥ མ་ལོན་མི་ མི་ངོ་ཅིག་ལུ་གོ། (སྐད་ཡིག་
གཞན་ནང་ ཆ་མཚུངས་གྱི་ངེས་ཆོག་བཀོད་པའི་བརྟུན་ཆོག་)

ཧ.ཉལ.ལ.མ ངེས་ཆོག་འདི་ གྲུལ་རིམ་བསྐྱགས་ཏེ་བཀོད་དགོ་མི་འདི་ཡང་ ལྷག་མི་རྩ་གིས་ ངེས་
ཆོག་བཀོད་པའི་མིང་ཆོག་ ཡངན་ བརྟུན་ཆོག་དེ་འཕྲོ་ལས་ལྷ་རྩ་གས་ནི་གི་དོན་ལུ་ཨིན།

ཧ.ཉལ.ལ.ན ངེས་ཆོག་རྩ་ སྐད་ཡིག་སོ་སོ་ནང་ གསལ་བྱེད་ཀྱི་རིམ་པ་བསྐྱགས་ཏེ་བཀོད་པ་ཨིན།

ཧ.ཉལ.ལ.ལ སྐད་ཡིག་གཉིས་ནང་གི་ངེས་ཆོག་གི་གོ་རིམ་འདི་ སྤྱིར་བཏང་ལུ་སོ་སོ་སྤོངས་ལས་
བརྟེན་ཏེ་ (སྐད་ཡིག་རང་སོའི་གསལ་བྱེད་ཀྱི་རིམ་པ་ལག་ལེན་འཐབ་སྟེ་) ངེས་ཆོག་གི་
མཐུག་ལུ་ སྐད་ཡིག་གཞན་མི་དེ་གྲུག་ཤད་ནང་ ཡི་གུ་གསེག་ག་ཅན་མ་ནང་བརྟུགས་ཏེ་
ངེས་ཆོག་བཀོད་པའི་བརྟུན་ཆོག་བྱིན་ཐོག་ལས་ སྐད་ཡིག་སོ་སོའི་མཐུད་འབྲེལ་གྱི་ཁྲུངས་
གཏུགས་བྱིན་དགོས་འདི་ཁག་ཆེ། དཔེར་ན། གོང་གི་ “ཨ་ལོ” གི་ངེས་ཆོག་ལུ་ལྷ།

7.15.6 Location of definitions

- 7.15.6.1 In general, definitions applicable to the entire legislative text are located at the end of the text in the Miscellaneous Chapter (see the section of the manual on organization and structure).
- 7.15.6.2 Sometimes words or expressions are defined for the purposes of only a Part, chapter or section. Under such circumstances, the definition(s) should appear in the relevant Part, chapter or section to which they apply.

***** ————— *****

ཡ.༡༥.༤ དེས་ཚིག་གི་ས་ཁོངས།

ཡ.༡༥.༤.༡ སྤྱིར་བཏང་ལུ་ ཁྲིམས་ཀྱི་ཚིག་དོན་ཡོངས་རྫོགས་ལུ་འོས་འབབ་ཡོད་པའི་ དེས་ཚིག་ཚུ་
སྤྱ་ཚོགས་དགོངས་དོན་ནང་མཇུག་ལུ་བཀོད་པ་ཡིན། རྒྱུ་ལག་དེབ་ཀྱི་དེབ་བསྐྱིགས་དང་
གཞི་བཀོད་ཀྱི་དོན་ཚན་ནང་བལྟ།

ཡ.༡༥.༤.༢ རེ་སྐབས་མིང་ཚིག་ ཡངན་ བརྗོད་ཚིག་ཚུ་ བམ་ཚན་ཅིག་ ཡངན་ ལེའུ་ དོན་ཚན་
ཅིག་ཀྱང་མ་ཅིག་གི་དོན་ལུ་དེས་ཚིག་བཀོད་པ་ཡིན། དེ་བཟུམ་མའི་གནས་སྟངས་
སྐབས་ལུ་ཡིན་པ་ཅིན་ དེས་ཚིག་རྒྱ་ཚུ་ ཁོང་ར་སྦྱོར་འཇུག་འབད་སའི་ འབྲེལ་བ་
ཡོད་པའི་བམ་ཚན་ ཡངན་ ལེའུ་ དོན་ཚན་ནང་མཐོང་མ་ཡིན།

CHAPTER 8

SCHEDULES

8.1 What is a schedule?

8.1.1 A Schedule appended to the legislation forms a part of such legislation and is construed to have effect as part of the legislation.

8.2 Purpose of schedules

8.2.1 Schedules are used to improve readability by removing certain minor administrative or technical matters to schedules thereby allowing the substantive provisions to be presented with greater clarity.

8.3 Matters which may be placed in schedules

8.3.1 There are no fixed rules about what may and what may not be presented in schedules, and material varies considerably from legislation to legislation.

8.3.2 The following material may be generally arranged in a schedule:

- a. tabulated material such as fees;
- b. forms (e.g. oath or affirmation of office in the Constitution of Bhutan);
- c. lists of matters to which the legislation applies (e.g. classification of drugs, precursor and controlled substances in medicines in the Narcotic Drugs, Psychotropic Substances and Substance Abuse Act);

ལེའུ་བརྒྱུད་པ། ཟུར་དེབ།

༡.༡ ཟུར་དེབ་ཟེར་མི་འདི་ག་ཅི་སྟོན་?

༡.༡.༡ ཁྲིམས་ཡིག་དང་གཅིག་ཁར་སྒྲགས་ཏེ་ཡོད་པའི་ཟུར་དེབ་འདི་ ཁྲིམས་ཡིག་དེའི་ཆ་ཤས་ཅིག་
ཨིན་པ་དང་ འདི་ཡང་ ཁྲིམས་དེའི་ཆ་ཤས་སྡེ་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་གི་དོན་ལུ་བཟོས་ཨིན།

༡.༢ ཟུར་དེབ་གྱི་དགོས་དོན།

༡.༢.༡ ཟུར་དེབ་ཚུ་ ཁག་ཆེ་བའི་དགོངས་དོན་ཚུ་ ལྷག་པར་དུ་ གསལ་ཏོག་ཏོ་སྡེ་གསལ་སྟོན་འབད་
ཚུགས་ནི་གི་དོན་ལུ་ ཟུར་དེབ་ནང་ དམིགས་བསལ་གྱི་བདག་སྟོང་ ཡངན་ ཟུང་རིག་གི་གནད་
དོན་ཚུང་ཀུ་ཚུ་བཏོན་བཏང་ཞིན་པ་ལས་ ལྷག་དགོ་བདེ་ཏོག་ཏོ་བཟོ་ནི་གི་དོན་ལུ་ལག་ལེན་འཐབ་
ཨིན།

༡.༣ ཟུར་དེབ་ནང་བརྩགས་ཆོག་པའི་གནད་དོན་ཚུ།

༡.༣.༡ ཟུར་དེབ་ནང་བརྩགས་ཆོག་པ་དང་ བརྩགས་མ་ཆོག་པ་ག་ཅི་ཨིན་ན་ལས་ལུགས་གཏན་འཁེལ་སྡེ་
བཟོ་བཟོས་ཅིག་མེད་པ་དང་ ཁྲིམས་སོ་སོ་གི་དགོས་མཁོ་དང་བསྟུན་ཏེ་ ཡིག་ཆ་ཚུ་ཡང་དབྱེ་བ་མ་
འབྲས་སྡེ་འོང་མ་ཨིན།

༡.༣.༢ གཤམ་གསལ་ཡིག་ཆ་ཚུ་ སྤྱིར་བཏང་ཟུར་དེབ་ནང་བདེ་སྤྱི་ག་འབད་དེ་འོང་མི་འདི་ཡང་།

(གཤམ་) སྤྱི་འབྲུག་ལ་སོགས་པའི་ ཐིག་ཁྲམ་ཅན་གྱི་ཡིག་ཆ་དང་།

(ཁམ་) འབྲི་ཤོག་ཚུ། རྒྱུ་ལེན་ན་ འབྲུག་གི་རྩ་ཁྲིམ་ཆེན་མོ་ནང་ གོ་གནས་གྱི་དམ་བཅའ་དང་
གསལ་བའི་དམ་བཅའ་།

(གཤམ་) ཁྲིམས་དེགས་སྤྱིར་འབྲུག་འཐབ་མི་ གནད་དོན་ཚུ་འོ་ཤོ། རྒྱུ་ལེན་ན། སྤྱི་ཚུ་དང་
སེམས་ཁམས་འབྲུགས་ཚུ་ ཚུ་རིགས་ལོག་སྤྱོད་གྱི་བཅའ་ཁྲིམས་ནང་ སྤྱི་རིགས་གྱི་
སྤྱི་ཚུ་དང་ སྤྱི་ཚུ་ ཆད་འཛིན་གྱི་ཚུ་ཚུ་འོ་ཤོ་བ་།

- d. text of an external document, such as an international convention or a contract;
- e. technical material such as a map or plan of an area referred to in the statute; and
- f. material for the purposes of information only.

8.4 Drafting of schedules

8.4.1 Drafting a schedule requires similar care as drafting the body of the legislation to which the schedule is attached, and it is important to ensure that there is consistency of wording between the body of the legislation and the schedule.

8.5 Link between schedule and provision

8.5.1 A schedule should be linked to a provision in the legislation. It is the linking section in the body of the legislation that can give the schedule the force of law, and it may provide an explanation of the purpose and content of the schedule. For example:

4. This Act applies to each of the plants, drugs and substances listed in schedule 1 in which it appears under its international non-proprietary name or lacking such a name, under its scientific name.

8.6 Numbering of schedules

8.6.1 If there is more than one schedule to a legislative text, they should be arranged and numbered according to the order in which they appear in the Act. Use simple arabic numerals for each one (i.e. Schedule 1).

- (ང) རྒྱལ་སྤྱིའི་མཐུན་གྲོས་ ཡངན་ འགན་འཛིན་བརྒྱུ་མའི་ ཕྱིའི་ཡིག་ཆ་གི་དེབ་བསྐྱེགས།
- (ཅ) ཁྲིམས་དེན་འབྲེལ་གཏུགས་འབད་བའི་ ས་གནས་ཅིག་གི་ས་ཁྲ་ ཡངན་ འཆར་གཞི་
བརྒྱུ་མའི་ ལུང་རིག་གི་ཡིག་ཆ།
- (ཆ) བད་དོན་རྒྱུམ་ཅིག་གི་དོན་ལུ་ཨིན་པའི་ཡིག་ཆ།

༡.༤ ཟུར་དེབ་ཟིན་ཟིན་བཀོད་ཐངས།

- ༡.༤.༡ ཟུར་དེབ་ཅིག་འབྲི་ནི་གི་དོན་ལུ་ ཟུར་དེབ་དེ་སྐྱར་སའི་ཁྲིམས་ཀྱི་གཞི་ཟིན་ཟིན་བཀོད་དོ་བརྒྱུ་སྟེ་
རང་ གྲན་ཚར་གྱི་ཐོག་ལུ་འབད་དགོཔ་དང་ ཁྲིམས་ཀྱི་གཞི་དེ་དང་ཟུར་དེབ་ཀྱི་བར་ན་རྟགས་
མཐུན་སྟེ་ཡོད་པ་ངེས་གཏན་བཟོ་དགོཔ་གཤམ་ཆེ།

༡.༥ ཟུར་དེབ་དང་དགོངས་དོན་གྱི་བར་ན་འབྲེལ་བ།

- ༡.༥.༡ ཟུར་དེབ་ཅིག་ ཁྲིམས་དེན་གི་དགོངས་དོན་དང་གཅིག་ཁར་མཐུད་འབྲེལ་འབད་དགོ། ཟུར་དེབ་
ལུ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྩ་ས་པ་བྱིན་མི་དེ་ ཁྲིམས་ཀྱི་གཞི་དེན་གི་མཐུད་འབྲེལ་གྱི་དོན་ཚན་འདི་ཨིན་ས་
དང་ འདི་ནང་ཟུར་དེབ་ཀྱི་དགོས་དོན་དང་ནང་དོན་གྱི་འབྲེལ་བཤད་བཀོད་དེ་འོང། དཔེར་ན།
- ༤. བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ འདི་གི་རྒྱལ་སྤྱིའི་བདག་དབང་མེན་པའི་མིང་ ཡངན་ འདི་གི་ཚན་
རིག་གི་མིང་གི་འོག་ལུ་དེ་བརྒྱུ་མའི་མིང་མེད་མི་ནང་མཐོང་མི་ ཟུར་དེབ་༡ པའི་ནང་ཐོ་
བཀོད་དེ་ཡོད་པའི་ སྟེ་ཤིང་གི་རིགས་དང་ སྤྲོན་རིགས་ རྩམ་རིགས་རེ་རེ་བཞིན་དུ་ལུ་
འཇུག་པ་ཨིན།

༡.༦ ཟུར་དེབ་ཀྱི་ཨང་བཀོད་ཐངས།

- ༡.༦.༡ ཁྲིམས་ཀྱི་དེབ་སྐྱིག་ཅིག་ནང་ ཟུར་དེབ་གཅིག་ལས་མངམ་སྟེ་ཡོད་པ་ཅིན་ དེ་རྩུ་བཅའ་ཁྲིམས་
ནང་འཐོན་མི་གི་གོ་རིམ་དང་འབྲེལ་ཏེ་གོ་རིམ་སྐྱིགས་ཞིན་མ་ལས་ཨང་རྟགས་བཀོད་དགོ། རེ་རེ་
བཞིན་དུ་ལུ་ ཐང་ཀར་གྱི་ཨང་ཡིག་ལག་ལེན་འཐབ། ༼དེ་ཡང་ ཟུར་དེབ་ ༡༽

8.6.2 If some person or entity other than Parliament is to have the power to amend a schedule to an Act, or some person or entity other than the maker of subordinate legislation is to have such a power, the main legislative text needs to specify clearly that this is the case and to identify clearly who is to have such a power. For example:

Power to alter Schedules

137. The Minister may, by order alter any of the regulations, rules, tables, forms and other provisions contained in any of the Schedules to this Act.

***** ————— *****

༤.༤.༣ སྤྱི་ཚྭ་གསུམ་ཡིན་པའི་ ལས་སྡེ་ཅིག་ ཡང་ན་ མི་ཅིག་ ལུ་ བཅའ་ཁྲིམས་ནང་གི་ཟུར་དེབ་ལུ་
འབྲི་སྒྲོན་འབད་ནི་གི་དབང་ཚད་ཡོད་དགོ་པ་ཅིན་ ཡང་ན་ ཡན་ལག་ཁྲིམས་ཡིག་བཟོ་མི་མེན་པའི་
མི་ངོ་ཅིག་ ཡང་ན་ ལས་སྡེ་ཅིག་ལུ་དེ་བཟུམ་མའི་དབང་ཚད་ཡོད་དགོ་པ་ཅིན་ ཁྲིམས་ཀྱི་དབ་
བསྐྱེགས་ངོ་མ་དེ་ནང་ གནད་དོན་དེ་གི་སྒྲོར་ལས་གསལ་ཏྲོག་ཏྲོ་སྤྱོད་བཀོད་དགོ་པའི་ཁར་ དེ་བཟུམ་
མའི་དབང་ཚད་ག་ལུ་ཡོད་པ་ཨིན་ན་གསལ་ཏྲོག་ཏྲོ་སྤྱོད་ངོ་མ་འཛིན་འབད་དགོ། དཔེར་ན།

ཟུར་དེབ་བསྐྱར་བཅོས་འབད་ནི་དབང་ཚད།

༡༣༧. རྒྱུན་པེ་གིས་ བཀའ་རྒྱ་གི་ཐོག་ལས་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འི་ཟུར་དེབ་གང་རུང་ནང་བཀོད་
དེ་ཡོད་པའི་སྤྱིགས་གཞི་དང་ བཅའ་ཡིག་ ཐིག་ཁྲམ་ འབྲི་ཤོག་ དགོངས་དོན་གཞན་
གང་རུང་བསྐྱར་བཅོས་འབད་ཆོག།

CHAPTER 9

STRUCTURAL FRAMEWORK OF LEGISLATIVE INSTRUMENTS

9.1 Nature and order of elements of bills

9.1.1 Preamble

9.1.1.1 A preamble is an introductory statement in a legislation that explains the context for its making, including often the reason why its enactment is considered desirable.

9.1.1.2 A preamble is not, strictly speaking, part of the Act, as it precedes the enacting words, and therefore it cannot supply a provision not appearing in the Act itself. However, it provides context for its making and, for that reason, can be considered by the courts as part of the entire context for the legislation when the court interprets it.

9.1.1.3 Preamble generally take the form of a series of factual statements, each one usually beginning with a word or expression such as “Whereas”. The facts in a preamble may include factual descriptions of the situation to which the Act is responding as understood by Parliament, other facts relevant to the decision to enact the legislation, or of Parliament’s intention in enacting it. In general, the facts are related to useful background information relating to the Act and its objects.

ལེའུ་དགུ་པ།
ཁྲིམས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཚུ་འི་བཀོད་སྒྲིག་གི་གཞི་བཀོད།

༡.༡ དཔྱད་ཡིག་གི་ཆ་ཤས་ཚུ་འི་རང་བཞིན་དང་ གོ་ཤིམ།

༡.༡.༡ རྫོསྒྲིད།

༡.༡.༡.༡ རྫོསྒྲིད་འདི་ ཁྲིམས་ཅིག་ནང་ མང་ཤོས་རང་འདི་ཆ་འཛོག་མཛད་དགོ་པའི་བརྩི་འཛོག་འབད་ནི་གི་འོས་འབབ་ག་ཅི་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ཨིན་ན་གི་རྒྱ་མཚན་བརྩིས་ཏེ་ འདི་བཟོ་དགོ་པའི་ཁྲུངས་ཚུ་གསལ་བཤད་འབད་མི་ རྫོསྒྲིད་ཀྱི་བཛུད་དོན་ཅིག་ཨིན།

༡.༡.༡.༢ རྫོསྒྲིད་འདི་ ཁྲིམས་ཆ་འཛོག་འབད་ནི་གི་ཆོག་དོན་ཀྱི་ཏེ་མ་ལས་འོངམ་ལས་བརྟེན་ཏེ་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཆ་ཤས་གྲུར་དམ་དམ་གནས་དགོ་པའི་ཆོག་དོན་ཅིག་མེནམ་ལས་བརྟེན་ འདི་གིས་བཅའ་ཁྲིམས་དེ་ནང་རང་མེད་པའི་དགོངས་དོན་ཅིག་སྤྱོད་མི་ཚུ་གསལ་ཨིན་རུང་ རྫོསྒྲིད་འདི་གིས་ ཁྲིམས་དེ་བཟོ་དགོ་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་ དེ་ལས་བརྟེན་ཏེ་ ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་དོན་འགྲེལ་འབད་བའི་སྐབས་ལུ་ ཁྲིམས་དེ་འགཞི་གནད་ ཡོངས་ཚོགས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ཅིག་སྤེ་བརྩི་འཛོག་འབད་བརྟེན།

༡.༡.༡.༣ རྫོསྒྲིད་དེ་སྤྱིར་བཏང་ལུ་ དོན་ཁྲུངས་ཀྱི་བཛུད་དོན་ཚུ་ རིམ་པ་བསྒྲིགས་ཏེ་བཀོད་ཐོག་ལས་འོངམ་ཨིནམ་དང་ བཛུད་ཆོག་རེ་རེ་བཞིན་དུ་ མང་ཤོས་རང་ “འདི་ཡང་” ཟེར་མི་ཆོག་འབྲུ་ ཡངན་ བཛུད་ཆོག་གིས་འགོ་བཙུགས་པ་ཨིན། རྫོསྒྲིད་ནང་གི་དོན་ཁྲུངས་ཀྱི་གངས་སུ་ སྤྱི་ཆོགས་ཀྱིས་གོ་དོན་ལེན་མི་ལྟར་དུ་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱིས་དང་ལེན་འབད་སའི་གནས་སྐབས་ ཡངན་ ཁྲིམས་དེ་ཆ་འཛོག་མཛད་ནི་གི་གྲོས་ཆོད་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་དོན་ཁྲུངས་གཞན་ ཡངན་ དེ་ཆ་འཛོག་མཛད་ནི་གི་དོན་ལུ་སྤྱི་ཆོགས་ཀྱི་ཐུགས་བཞེད་ཀྱི་དོན་ཁྲུངས་འགྲེལ་བཤད་ཚུ་བཙུགས་པ་ཨིན། སྤྱིར་བཏང་ལུ་ དོན་ཁྲུངས་ཚུ་བཅའ་ཁྲིམས་དང་ འདི་གི་དམིགས་ལུ་ཚུ་དང་འབྲེལ་བའི་རྒྱུ་ཁྲུངས་ཀྱི་བཅད་དོན་གལ་ཅན་ཚུ་ལུ་འབྲེལ་བ་འོངམ་ཨིན།

9.1.2 Enacting words

- 9.1.2.1 The words of enactment in a bill state that what follows is being enacted. For example:

The Parliament of the Kingdom of Bhutan hereby enacts as follows:

9.1.3 Title, commencement and application

- 9.1.3.1 The Title is the name for the proposed Act that a bill is intended to become. Upon enactment the legislation is referred to by this name.

- 9.1.3.2 The title initially bears the year of the introduction of the bill, but if the bill is assented to by the Druk Gyalpo in a later year (i.e. it becomes law in a later year), the year in the title is replaced with the year in which assent was given.

- 9.1.3.3 The words of the title should be carefully chosen having regard to its purpose and to the subject matter of the legislation.

- 9.1.3.4 Where the bill is an amendment bill or a repealing bill, its title is derived from the title of the principal Act with the words“(Amendment)” or “(Repeal)”, as appropriate, being included.

For example:

Penal Code (Amendment) Act of Bhutan 2011

- 9.1.3.5 Commencement refers to the time at which the legislation begins to have legal effect. If the commencement date is intended to be some date other than the date of assent, then

༡.༡.༢ ཆ་འཛོག་གི་ཚིག་དོན།

༡.༡.༢.༡ དཔུང་ཡིག་ཅིག་ནང་ ཆ་འཛོག་གི་ཚིག་དོན་གྱིས་ གཤམ་གསལ་ལུ་ག་ཅི་ཆ་འཛོག་
མཛད་ནི་ཡིན་ན་གི་སྒྲིབ་ལས་བཀོད་པ་ཡིན། དཔེར་ན།
འབྲུག་གི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་ གཤམ་གསལ་ལྟར་ཆ་འཛོག་མཛད་མི་འདི་ཡང་།

༡.༡.༣ མཚན་གནས་དང་ འགོ་འཇུགས་ལྗོངས་ སྦྱར་འཇུག།

༡.༡.༣.༡ མཚན་གནས་འདི་ དཔུང་ཡིག་འདི་གྲུབ་ནི་གི་དམིགས་གཏང་བསྐྱེད་མི་ གྲོས་འཆར་
བཀོད་པའི་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་མིང་ཡིན། ཆ་འཛོག་མཛད་ཞིན་མ་ལས་ ཁྲིམས་འདི་ལུ་
མིང་འདི་འཆང་མ་ཡིན།

༡.༡.༣.༢ མཚན་གནས་འདི་ལུ་ དཔུང་ཡིག་དོ་སྦྱོར་འབད་བའི་གནས་ལོ་དེ་བཀོད་དེ་འོང་མ་ཡིན་
རུང་ གལ་སྲིད་དཔུང་ཡིག་དེ་འབྲུག་རྒྱལ་པོ་མཚོག་གིས་ བྱལ་མའི་ལོ་ནང་བཀའ་གྲོལ་
གནང་པ་ཅིན་ ༼དེ་ཡང་ འདི་བྱལ་མའི་ལོ་དེ་ནང་ཁྲིམས་ལུ་གྱུར་མ་ཡིན། མཚན་
གནས་ནང་ཡོད་པའི་གནས་ལོ་དེ་གི་ཚབ་ལུ་ བཀའ་གྲོལ་གནང་བའི་གནས་ལོ་དེ་
བཀོད་པ་ཡིན།

༡.༡.༣.༣ མཚན་གནས་ཀྱི་མིང་ཚིག་ཚུ་ ཁྲིམས་དེ་གི་དགོས་དོན་དང་ འདི་གི་སྐབས་སུ་འབབ་
པའི་གནད་དོན་ཚུ་ལུ་བཅུ་འཛོག་འབད་དེ་ ངམ་ཤེས་ཀྱི་ཐོག་ལས་གདམ་ཁ་རྒྱབ་དགོ།

༡.༡.༣.༤ དཔུང་ཡིག་འདི་ འཕྲི་སྒྲོན་གྱི་དཔུང་ཡིག་ཅིག་ ཡང་ན་ ཆ་མེད་ཀྱི་དཔུང་ཡིག་ཅིག་
ཡིན་པ་ཅིན་ འདི་གི་མཚན་གནས་འདི་ཡང་ བཅའ་ཁྲིམས་མ་དེ་གི་མིང་ཚིག་གྲུ་ལས་ཏྲ་
ངས་ཏེ་ མིང་ཚིག་ “(འཕྲི་སྒྲོན་)” ཡང་ན་ (ཆ་མེད་)” ཟེར་འོས་འཆམས་དང་བསྐྱུན་
ཏེ་བཅུགས་ཞིན་མ་ལས་འབྲི་དགོ།

དཔེར་ན།

འབྲུག་གི་ཉེས་འགེལ་ཁྲིམས་དེབ་ (འཕྲི་སྒྲོན་) བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡ ཅན་མ།

༡.༡.༣.༥ འགོ་འཇུགས་ལྗོངས་ཟེར་མི་འདི་ ཁྲིམས་དེ་ ཁྲིམས་མཐུན་གྱི་ཐོག་ལས་ལག་ལེན་
འཐབ་ནི་འགོ་བཅུགས་པའི་དུས་ཚོད་ལུ་སྒྲུབ་ཡིན། གལ་སྲིད་འགོ་འཇུགས་ཚེས་
གངས་འདི་ བཀའ་ཡི་གནང་བ་གྲོལ་བའི་ཚེས་གངས་མེན་པའི་ཚེས་གངས་གཞན་གྱུར་

a separate provision is required in the bill or Act setting out when the Act comes into force. This provision is to be located immediately after the title provision.

- 9.1.3.6 An application provision indicates the persons and matters to which the Act relates. This provision is necessary if the Act is to apply to a certain persons or subject matter only rather than being one of general application.

9.1.4 Extent

- 9.1.4.1 By default, an Act extends to the entire Kingdom of Bhutan. However, if some lesser extent is intended, the Extent section is required to make this clear. Therefore, the use of the Extent section is optional in a bill or Act.

9.1.5 Objects of the act

- 9.1.5.1 The objects of the Act illustrate the general aims or principles that help the reader to interpret the detailed provisions of the legislation.
- 9.1.5.2 While a preamble can, in a limited way, be useful for interpretation, it is located outside of the Act itself. Therefore, if the drafter wishes to enable users of the Act to be able to rely fully on the purposes of the legislation in interpreting it, he or she should use an objects section.

བཀལ་ནི་གི་རེ་འདོད་ཡོད་པ་ཅིན་ དཔུང་ཡིག་ཡངན་བཅའ་ཁྲིམས་ནང་ བཅའ་ཁྲིམས་
འདི་བསྟར་སྦྱོང་ནམ་ལས་འགོ་བཙུགས་ནི་ཡིན་ན་བཀོད་ཐོག་ལས་ དགོངས་དོན་སོ་སོ་
ཅིག་དགོངས་ཡིན། དགོངས་དོན་འདི་ མཚན་གནས་ཀྱི་དགོངས་དོན་གྱི་ཉིང་བདའ་སྟེ་
རང་བཀོད་དགོ།

༩.༡.༣.༤ སྦྱར་འཇུག་གི་དགོངས་དོན་འདི་གིས་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འབྲེལ་བ་ཡོད་སའི་མི་ངོ་དང་
གནད་དོན་ཚུ་གི་སྐོར་ལས་སྟོན་མ་ཡིན། གལ་སྲིད་བཅའ་ཁྲིམས་དེ་ སྦྱར་བཏང་གི་སྦྱར་
འཇུག་གཅིག་གི་དོན་ལུ་མེན་པར་ དམིགས་བསལ་གྱི་མི་ངོ་ ཡངན་ སྐབས་སུ་འབབ་
པའི་གནད་དོན་རྒྱུ་ཅིག་གི་དོན་ལུ་སྦྱར་འཇུག་འཐབ་ནི་ཡིན་པ་ཅིན་ དགོངས་དོན་
འདི་ངེས་པར་དུ་དགོཔ་ཡིན།

༩.༡.༤ རྒྱབ་ཚད།

༩.༡.༤.༡ བཅའ་ཁྲིམས་ཅིག་ རང་བཞིན་གྱིས་རང་འབྲུག་རྒྱལ་ཁབ་ཡོངས་རྫོགས་ལུ་བྱབ་ཡིན།
ཡིན་རུང་ རྒྱབ་ཚད་ཉུང་སུ་ཅིག་ལུ་བཀལ་ནི་གི་རེ་འདོད་ཡོད་པ་ཅིན་ རྒྱབ་ཚད་ཀྱི་དོན་
ཚན་ནང་ འདི་གི་སྐོར་ལས་གསལ་ཉོག་ཉོ་སྟེ་བཀོད་དགོ། དེ་འབདཝ་ལས་བརྟེན་ཏེ་
དཔུང་ཡིག་ཡངན་བཅའ་ཁྲིམས་ནང་ རྒྱབ་ཚད་ཀྱི་དགོངས་དོན་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་འདི་
གནམ་ཁ་ཅན་ཅིག་ཡིན།

༩.༡.༥ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དམིགས་ཡུལ།

༩.༡.༥.༡ བཅའ་ཁྲིམས་དམིགས་ཡུལ་དེ་གིས་ ལྷག་མི་ཚུ་གིས་ ཁྲིམས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ཁ་
གསལ་འབྲེལ་བཤད་རྒྱབ་ནི་འདོད་ལུ་ཕན་ཐོགས་མི་ སྦྱར་བཏང་གི་དམིགས་དོན་
ཡངན་ གཞི་རྩ་ཚུ་གི་སྐོར་ལས་གསལ་བཤད་འབདཝ་ཡིན།

༩.༡.༥.༢ རོ་སྦྱོང་གིས་ ཚད་འཛིན་གྱི་ཐབས་ལམ་ཐོག་ འབྲེལ་བཤད་རྒྱབ་ནི་གི་དོན་ལུ་ཕན་
ཐོགས་ནི་ཡིན་རུང་ འདི་བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འཕྱི་ཁ་ལུ་བཀོད་པ་ཡིན། དེ་འབདཝ་ལས་
བརྟེན་ཏེ་ ཟིན་བྲིས་བཀོད་མི་གིས་ བཅའ་ཁྲིམས་ལག་ལེན་འཐབ་མི་ཚུ་ལུ་ ཁྲིམས་ཀྱི་
འབྲེལ་བཤད་རྒྱབ་ནི་གི་དོན་ལུ་ དེ་གུར་ཆ་གནས་ཤིལ་བུམ་བཞག་ཚུ་གསལ་བཟོ་ནི་གི་
དང་འདོད་ཡོད་པ་ཅིན་ ཁོ་མོ་གིས་དམིགས་ཡུལ་ཀྱི་དོན་ཚན་ལག་ལེན་འཐབ་དགོ།

For example:

Objects

6. The objects of this Act are to provide for:

- (1) the establishment and strengthening of institutional capacity for disaster management;
- (2) mainstreaming of disaster risk reduction;
- (3) an integrated and coordinated disaster management focusing on community participation; and
- (4) matters incidental thereto.

9.1.6 Consequential amendments and repeals

9.1.6.1 If the adoption of the bill has implications for other existing legislation, this is where any amendments or repeals that are required to implement the desired proposal and to maintain a coherent statute book are located.

9.1.7 Transitional and saving provisions

9.1.7.1 The purpose of a transitional provision is to ensure an appropriate transition from the situation before the Act takes effect to the time when it is in effect. There may be existing entities or rights, pending processes, or similar situations that require special provisions to ensure that the transition to the new legal regime is smoothly and fairly made.

དཔེ་ན།

དམིགས་ཡུལ།

༤. བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་དམིགས་ཡུལ་ཚུ་ གཤམ་གསལ་བཀོད་ནི་གི་དོན་ལུ་ཨིན་
མི་འདི་ཡང་:

- (༡) རྒྱལ་པོ་འཛིན་སྐྱོང་གི་དོན་ལུ་ གཙུག་སྡེ་གཞི་བཙུགས་འབད་ནི་དང་
ཚུགས་གྲུབ་གོང་འཕེལ་གཏང་ནི་གི་དོན་ལུ་དང་།
- (༢) རྒྱལ་པོ་ཉེན་ལ་མར་ཕབ་མཉམ་བསྐྱེད་འབད་ནི།
- (༣) མི་སྡེ་གཤམ་གཏོགས་ལུ་དམིགས་གཏང་བསྐྱེད་པའི་ སྤྱི་བསྐྱེད་ས་དང་
མཉམ་འབྲེལ་ཅན་གྱི་རྒྱལ་པོ་འཛིན་སྐྱོང་།
- (༤) དེ་གི་བྱང་རྒྱུ་ལས་བརྟེན་པའི་གནད་དོན་ཚུ་གི་དོན་ལུ།

༩.༡.༤ ཞར་འབྲུང་གི་འཕྲི་སྒྲོན་དང་ཆ་མེད།

༩.༡.༤.༡ དཔྱད་ཡིག་ཅིག་ཆ་འཛོག་མཛད་པ་ད་ ཉེ་མ་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་གཞན་ཚུ་ལུ་འགྱུར་བ་
འཐོན་པ་ཅིན་ འདི་གི་སྐབས་ལུ་ རེ་འདོད་བསྐྱེད་པའི་གྲོས་འཆར་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་
དང་ མཐུན་སྒྲིག་ཅན་གྱི་ཁྲིམས་ཀྱི་ཆོག་དོན་ཚུ་རྒྱུན་སྐྱོང་འཐབ་ནི་གི་དོན་ལུ་ འཕྲི་སྒྲོན་
ཡངན་ ཆ་མེད་གང་རུང་དགོ་པ་འཐོན་མ་ཨིན།

༩.༡.༥ འཕྲོ་འགྱུར་དང་རང་འཇགས་ཀྱི་དགོངས་དོན།

༩.༡.༥.༡ འཕྲོ་འགྱུར་གྱི་དགོངས་དོན་གྱི་དགོས་དོན་འདི་ཡང་ བཅའ་ཁྲིམས་ཅིག་ལག་ལེན་
འཐབ་ནི་འགོ་མ་བཙུགས་པའི་ཉེ་མ་གི་གནས་སྤངས་ལས་ ལག་ལེན་འཐབ་ནི་འགོ་
བཙུགས་པའི་དུས་ཚོད་གྲར་ འོས་འཆམས་ཀྱི་འཕྲོ་འགྱུར་ངེས་གཏན་བཟོ་ནི་གི་དོན་ལུ་
ཨིན། ཁྲིམས་གསར་བ་གྱི་ལམ་ལུགས་གྲར་འཕྲོ་འགྱུར་ སྐབས་མ་བདེཝ་ག་ནི་ཡང་
མེད་པར་ རྒྱང་བདེན་ཐོག་འབད་ཚུགས་པ་ངེས་གཏན་བཟོ་ནི་དོན་ལུ་ དམིགས་
བསལ་གྱི་དགོངས་དོན་དགོ་མི་ ཉེ་མ་ཡོད་པའི་ལས་སྡེ་ ཡངན་ ཐོབ་དབང་ རྩེ་
འབྲུངས་སྡེ་ལུས་མི་བྱ་རིམ་ ཡངན་ དེ་བརྩམ་མའི་གནས་སྤངས་ཚུ་འོང་སྟེ།

9.1.7.2 The purpose of a savings provision is to preserve or ‘save’ a law, a right, a privilege or an obligation which otherwise would be repealed or cease to have effect.

9.1.7.3 The necessity for transitional or saving provisions is a consequence of change in the law, whether the change is caused by new law or by repeal of existing statute law.

9.1.8 Main provisions

9.1.8.1 These are the provisions that carry out the main purpose of the Act, whatever that is, whether to create criminal offences, to create a right of action, to create legal duties or powers, to establish a new public entity or something else.

9.1.9 Penal provisions

- a. Any provisions creating offences should be located at this point in a bill.
- b. If any special evidentiary or procedural rules are required relating to offences, they should generally follow the provision(s) creating the offences.

9.1.10 Regulation-making powers

9.1.10.1 If powers authorizing the making of subordinate legislation are contemplated, they should be placed here.

9.1.10.2 In general, regulation-making powers should not be drafted in broader terms than what can reasonably be expected to be required to carry out the Act in support of which they are to

༩.༡.༡.༢ རང་འཇགས་དགོངས་དོན་གྱི་དགོས་དོན་འདི་ ལག་ལེན་འཐབ་ནི་ལས་ཆེད་ ཡངན་
མཚམས་འཇོག་འབད་འགྱུ་ནི་ཨིན་པའི་ ཁྲིམས་ ཡངན་ ཐོབ་དབང་ ཁེ་དབང་ འགན་
དབང་ཅིག་ བདག་སྤྱད་འབད་ནི་ ཡངན་ ‘རང་འཇགས་’ གྲེ་བཞག་ནི་གི་དོན་ལུ་ཨིན།

༩.༡.༡.༣ འཕྲོ་འགྱུར་ ཡངན་ རང་འཇགས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ཚུ་ འགྱུར་བཅོས་དེ་ཁྲིམས་
གསར་པ་ ཡངན་ ཉེ་མ་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་ཆེད་གཏང་མི་ལུ་བརྟེན་ཉེ་ ཁྲིམས་ལུ་
འགྱུར་བཅོས་འབད་བའི་ཞོར་ཁར་འཐོན་ཨིན།

༩.༡.༢ དགོངས་དོན་གཙོ་བོ་ཚུ།

༩.༡.༢.༡ འདི་ཚུ་ ཉེས་ལས་ཀྱི་གཞོད་འགེལ་བཟོ་ནི་ཨིན་རུང་ བྱ་སྤྱོད་ཀྱི་ཐོབ་དབང་ཅིག་བཟོ་ནི་
ཨིན་རུང་ ཁྲིམས་མཐུན་ཀྱི་འགན་འཁུར་ ཡངན་ དབང་ཚད་བཟོ་ནི་ཨིན་རུང་ མི་
དམངས་ཀྱི་ལས་སྡེ་ ཡངན་ ག་ཅི་འབད་རུང་ཅིག་གཞི་བཙུགས་འབད་ནི་ཨིན་རུང་ ག་
ཅི་རང་ཨིན་རུང་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་དགོས་དོན་ངོ་མ་ལག་ལེན་འཐབ་མི་དགོངས་དོན་ཨིན།

༩.༡.༢ ཉེས་འགེལ་གྱི་དགོངས་དོན།

༩.༡.༢.༡ དཔྱད་ཡིག་ནང་ གཞོད་འགེལ་བཟོ་མི་དགོངས་དོན་གང་རུང་ ས་ཁོངས་འདི་ནང་
བཙུགས་དགོ།

༩.༡.༢.༢ གཞོད་འགེལ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ དམིགས་བསལ་གྱི་སྒྱུབ་བྱེད་ ཡངན་ བྱ་བའི་
གནད་སྤྱོད་ཀྱི་བཅའ་ཡིག་གང་རུང་དགོ་པ་ཅིན་ དེ་ཚུ་སྤྱིར་བཏང་གིས་ གཞོད་འགེལ་
བཟོ་མི་ དགོངས་དོན་། རྒྱ་ཉིད་བདའ་སྟེ་འོང་ཨིན།

༩.༡.༡༠ སྒྲིགས་གཞི་བཟོ་ནིའི་དབང་ཚད།

༩.༡.༡༠.༡ ཡན་ལག་ཁྲིམས་བཟོ་ཚུག་པའི་དབང་ཚད་ཚུ་སྤྱོད་ནི་གི་རེ་འདོད་ཡོད་པ་ཅིན་ དེ་ཚུ་ས་
ཁོངས་འདི་ནང་བཙུགས་དགོ།

༩.༡.༡༠.༢ སྤྱིར་བཏང་ལུ་ སྒྲིགས་གཞི་བཟོ་ནི་གི་དབང་ཚད་ཚུ་ དེ་ཚུ་བཟོ་ནི་གི་དོན་ལུ་ཀླབ་སྒྲུབ་
སྟེ་བཅའ་ཁྲིམས་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་གི་དོན་ལུ་ རྒྱ་མཚན་དང་ལྷན་སྟེ་རེ་འདོད་བསྐྱེད་
མི་མེན་པའི་ ཁྱབ་ཆེ་བའི་ཚུག་དོན་གྱི་ཐོག་ལུ་ཟིན་བྲིས་བཞུག་ནི་མི་འོང་། སྒྲིགས་གཞི་

be made. A good reference with regard to the drafting (and interpretation) of regulation-making powers is Keyes, John Mark, *Executive Legislation*, 2nd Edition, LexisNexis Canada (2010).

9.1.11 Interpretation provisions (including definitions)

9.1.11.1 If the document contains only definitions (i.e. no other interpretation provisions) the relevant heading preceding them should be “Definitions”. If there are any other interpretation provisions, the heading should refer to “Interpretation”.

9.1.11.2 All definitions applicable to the entire Act are located here. In addition, non-definitional interpretive provisions are also located here. An example of a non-definition interpretation provision:

Occurrences as a consequence of death

144. For the purpose of this Act, a transfer, distribution or acquisition of property as a consequence of the terms of the will of a taxpayer is considered to be a transfer, distribution or acquisition of the property as a consequence of the death of the taxpayer.

9.1.12 Schedules

9.1.12.1 Schedules help in clearer presentation and more efficient communication of the content of the legislation. The general practice is for matters of principle to remain in the sections of the statute while material of secondary or incidental importance may be arranged in Schedules.

བཟོ་ནི་གི་དབང་ཚད་ཀྱི་ཟིན་བྲིས་བཀོད་ནི་གི་ རྒྱ་དོན་འགྲེལ་ ། སྒྲིལ་ལས་ རྒྱབ་རྟེན་
ལེགས་ཤོམ་ཅིག་ ཀེ་ཡེས་ རྫོན་མར་ཀ་གིས་བྲིས་མི་ བཀོད་བྱལ་ཁྲིམས་བཟོ་ འཐོན་
ཟེས་^༢ ཡ། ལེག་སིས་ནེག་སིས་ ཀེ་ན་ང་ (༢༠༡༠) འདི་ཡིན།

༩.༡.༡༡ གོ་དོན་ལེན་ཐངས་ཀྱི་དགོངས་དོན། རྒྱ་དོན་ཚིག་ཚུ་བཅུ་ཉེ་ །

༩.༡.༡༡.༡ ཡིག་ཆ་ནང་དེས་ཚིག་ཚུ་རྒྱུ་མ་ཅིག་ཡོད་པ་ཅིན་ རྒྱ་དོན་ལེན་ཐངས་ཀྱི་
དགོངས་དོན་གཞན་མེད་པ་ ། དེ་གི་རྟེ་མ་འགོ་ཡིག་དེ་ “དེས་ཚིག་” ཟེར་བཀོད་དགོ།
ག་དེམ་ཅིག་འབད་ གོ་དོན་ལེན་ཐངས་ཀྱི་དགོངས་དོན་གཞན་གང་ལུ་ཡོད་པ་ཅིན་
འགོ་ཡིག་དེ་ “གོ་དོན་ལེན་ཐངས་” ཟེར་བཀོད་དགོ།

༩.༡.༡༡.༢ བཅའ་ཁྲིམས་ཡོངས་རྫོགས་ལུ་འོས་འབབ་ཡོད་པའི་དེས་ཚིག་ཚུ་ག་ར་ འདི་ནང་
བཀོད་པ་ཡིན། དེ་ལ་ལུ་ དེས་ཚིག་མེན་པའི་གོ་དོན་ལེན་ཐངས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ཚུ་ཡང་
འདི་ནང་བཀོད་པ་ཡིན། དེས་ཚིག་མེན་པའི་གོ་དོན་ལེན་ཐངས་ཀྱི་དགོངས་དོན་གི་དཔེ།

ཤི་རྒྱུན་ལས་བརྟེན་པའི་འབྲུང་རྒྱུན།

༡༤༤. བཅའ་ཁྲིམས་འདི་གི་དོན་ལུ་ ཁྲལ་བཏབ་མི་ཅིག་གི་ལ་ཆེམས་ཀྱི་གནས་
ཚིག་ཚུ་ལས་བརྟེན་ཏེ་ རྒྱ་དངོས་ སྤྱོད་མེད་ ཡང་ན་ བཀྲམ་སྤེལ་ བསྐྱུ་སྐྱུབ་
འབད་ནི་ཅིག་ ཁྲལ་བཏབ་མི་ཤི་རྒྱུན་བྱུང་མི་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ རྒྱ་དངོས་སྤྱོད་མེད་
ཡང་ན་ བཀྲམ་སྤེལ་ བསྐྱུ་སྐྱུབ་འབད་ནི་ལུ་བཅི་འཛུགས་འབད་མ་ཡིན།

༩.༡.༡༢ ཟུར་དེ་བ།

༩.༡.༡༢.༡ ཟུར་དེ་བ་ཚུ་གིས་ ཁྲིམས་ཀྱི་ནང་དོན་གི་བརྟེན་དོན་ཚུ་འི་གསལ་བཤད་ཉིང་སངས་དང་
འཛུགས་ཚད་ཅན་སྤྱོད་ནི་ལུ་ཕན་ཐོགས་པ་ཡིན། ཟུར་བཏང་གི་ལག་ལེན་འདི་ གནད་
དོན་གཙོ་བོ་ཚུ་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་ཚུ་ནང་བཞག་ནི་དང་ ཡན་ལག་ ཡང་ན་ ཞར་
འབྲུང་གི་གསལ་ཅན་ཚུ་ཟུར་དེ་བ་ནང་བཀོད་ནི་གི་དོན་ལུ་ཡིན།

9.1.13 Statement of object and reasons

9.1.13.1 The Statement of Object and Reasons provided to Parliament with the bill is meant to give a brief explanation of the objects and purpose of the bill. It is appended immediately after the last section or schedule where it exists.

9.1.13.2 The Statement of Object and Reasons will not form part of the Act once the bill is enacted.

9.1.14 Financial memorandum

9.1.14.1 The instructing Ministry has to instruct the drafter whether the bill will involve any financial expenditure of public funds.

9.1.14.2 The Memorandum contains an estimate of the recurring and non-recurring expenditure involved in case the bill is passed into law.

9.1.14.3 A bill would usually involve the Government in extra financial expenditure if it requires the Ministry in charge of the bill to appoint staff or procure equipment for the administration and enforcement of the bill, or to make any sort of payments out of the Consolidated Fund.

9.1.14.4 It should be noted that any Money Bill or Financial Bill must be introduced in the National Assembly under Article 13(2) of the Constitution. This would include any bill that is accompanied by a Financial Memorandum reporting that it will involve an expenditure of public funds.

9.1.14.5 The Financial Memorandum will not form part of the Act once the bill is enacted.

༩.༡.༡༣ དམིགས་ཡུལ་དང་ རྒྱ་མཚན་ཚུའི་བརྗོད་དོན།

༩.༡.༡༣.༡ སྤྱི་ཚོགས་ལུ་དབྱད་ཡིག་དང་གཅིག་ཁར་ཕུལ་མི་ དམིགས་ཡུལ་དང་ རྒྱ་མཚན་གྱི་
བརྗོད་དོན་འདི་ དབྱད་ཡིག་གི་དམིགས་ཡུལ་དང་ དགོས་དོན་གྱི་འབྲེལ་བཤད་མདོར་
བསྟུས་རེ་བྱིན་ནི་གི་དོན་ལུ་ཨིན། འདི་མཇུག་གི་དོན་ཚན་ ཡངན་ ཟུར་དེབ་ཡོད་པ་
ཅིན་དེ་གི་རྟིང་ལས་རང་སྒྲགས་ཏེ་སྤུལ་ཤ་ཨིན།

༩.༡.༡༣.༢ དམིགས་ཡུལ་དང་རྒྱ་མཚན་གྱི་བརྗོད་དོན་འདི་ དབྱད་ཡིག་ཆ་འཛོག་མཛད་ཚར་ཞིན་མ་
ལས་ བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ནང་མི་ཚུད།

༩.༡.༡༤ དངུལ་འབྲེལ་གྱི་ཟིན་ཐོ།

༩.༡.༡༤.༡ བཀོད་རྒྱ་བཏང་མི་ལྟན་ཁག་གིས་ ཟིན་བྲིས་བཀོད་མི་ལུ་ དབྱད་ཡིག་དེ་ནང་ མི་
དམངས་གི་མ་དངུལ་ལས་དངུལ་འབྲེལ་གྱི་ཟད་སོང་གཏང་དགོཔ་ཡོད་ག་མེད་ག་ལྟ་ནི་གི་
བཀོད་རྒྱ་བྱིན་དགོ།

༩.༡.༡༤.༢ ཟིན་ཐོ་དེ་ནང་ དབྱད་ཡིག་དེ་ཁྲིམས་སྤྱི་ཆ་འཛོག་མཛད་པ་ཅིན་ རྒྱ་སྐྱོང་དང་ རྒྱ་
སྐྱོང་མེན་པའི་ཟད་སོང་གི་སྤོང་ཕྱིས་བཙུགས་པ་ཨིན།

༩.༡.༡༤.༣ དབྱད་ཡིག་ཅིག་གིས་ སྤྱིར་བཏང་ལུ་ དབྱད་ཡིག་དེའི་འགོ་འཛིན་པ་ལྟན་ཁག་གིས་
དབྱད་ཡིག་དེའི་བདག་སྐྱོང་དང་བསྟར་སྤྱོད་ཀྱི་དོན་ལུ་ལྷ་གཡོག་པ་བསྐྱོ་བཞག་འབད་ནི་
ཡངན་ ཅ་ཆས་མཁོ་སྒྲུབ་འབད་ནི་ ཡངན་ རྩོགས་བསྟུས་མ་དངུལ་ལས་དངུལ་སྤྱོད་
ཀྱི་རིགས་གང་རུང་འབད་དགོཔ་འཐོན་པ་ཅིན་ གཞུང་གིས་དངུལ་འབྲེལ་གྱི་ཟད་སོང་
ཐེབས་གཏང་དགོཔ་འཐོན་པ་ཨིན།

༩.༡.༡༤.༤ འབྲུག་གི་རྩ་ཁྲིམས་ཆེན་མོའི་རྩ་ཚན་༡༣ (༡) ཀྱི་འོག་ལུ་ ཏི་རུའི་དབྱད་ཡིག་ ཡངན་
དངུལ་འབྲེལ་གྱི་དབྱད་ཡིག་ག་ཅི་རང་ཨིན་རུང་ རྒྱལ་ཡོངས་ཚོགས་འདུ་ནང་རྩོད་
འབད་དགོཔ་ཨིན་མ་མེས་ཁར་ངེས་དགོ། འདི་ནང་ མི་དམངས་གི་མ་དངུལ་ལས་ཟད་
སོང་བཏང་དགོཔ་འདི་ དངུལ་འབྲེལ་གྱི་ཟིན་ཐོ་སྟན་ཏུ་དང་སྒྲགས་ཏེ་ཡོད་པའི་ དབྱད་
ཡིག་གང་རུང་ཚུད་པ་ཨིན།

༩.༡.༡༤.༥ དངུལ་འབྲེལ་གྱི་ཟིན་ཐོ་འདི་ དབྱད་ཡིག་ཆ་འཛོག་མཛད་ཚར་ཞིན་མ་ལས་ བཅའ་
ཁྲིམས་ཀྱི་ཆ་ཤས་ནང་མི་ཚུད།

9.2 Organization and structure of subordinate legislation

9.2.1 Elements and order of subordinate legislation

9.2.1.1 Subordinate legislation consists of the following elements in the order set out:

- a. the heading, setting out the Title of the parent Act;
- b. the enacting statement;
- c. the title of the subordinate legislation;
- d. any consequential amendments or repeals;
- e. any required transitional (including saving) provisions;
- f. the substantive provisions;
- g. any provisions creating regulatory offences or subjecting conduct to administrative penalties;
- h. any interpretation provisions including definitions; and
- i. the enactment date and signature block.

9.3 Use of parts, chapters and headings

9.3.1 Division into parts and chapters

9.3.1.1 A lengthy or complicated bill should be divided into Parts. Each Part may be further divided into chapters if the size and complexity of the bill warrants it. The purpose of arranging the text into such divisions is to achieve clarity of presentation and ease of reference. For example: the Income Tax Act of Bhutan, 2001.

༧.༢ ཡན་ལག་ཁྲིམས་ཀྱི་ གོ་རིམ་དང་ གཞི་བཀོད།

༧.༢.༡ ཡན་ལག་གི་ཁྲིམས་ཀྱི་ཆ་ཤས་དང་ གོ་རིམ།

༧.༢.༡.༡ ཡན་ལག་གི་ཁྲིམས་ཚུ་ནང་ གཤམ་གསལ་གོ་རིམ་བཀོད་མི་ཐོག་གི་ཆ་ཤས་ཚུ་འོངམ་ཨིན་:

(༡) བཅའ་ཁྲིམས་མ་གི་མཚན་གནས་བཀོད་པའི་ འགོ་བརྗེད།

(༢) ཆ་འཛུགས་གི་བརྗེད་ཆོག།

(༣) ཡན་ལག་གི་མ་ཁྲིམས་ཀྱི་མཚན་གནས།

(༤) ཞུ་འབྲུག་གི་འཕྲི་སྒྲོན་ ཡངན་ ཆམེད་གང་རུང་།

(༥) དགོས་མཁོ་ཅན་གྱི་འཕོ་འགྱུར་གྱི་ རྒྱ་རང་འཇགས་བཅུས་ཏེ། དགོངས་དོན།

(༦) དགོངས་དོན་གཙོ་ཅན་ཚུ།

(༧) ཚད་འཛིན་གྱི་གཞི་འགལ་ ཡངན་ བདག་སྐྱོང་གི་ཉེས་ཆད་ཀྱི་དབང་ལུ་འབྱུ་
དགོ་པའི་བྱ་སྤྱོད་ཚུ་བཟོ་མི་དགོངས་དོན་གང་རུང་།

(༨) དེས་ཆོག་ཚུ་བཅུས་ཏེ་ གོ་དོན་ལེན་ཐངས་ཀྱི་དགོངས་དོན་གང་རུང་དང་།

(༩) ཆ་འཛུགས་གི་ཆོས་གངས་དང་ ལག་གྲིས།

༧.༣ བམ་ཚན་དང་ ལེའུ་ འགོ་བརྗེད་ཚུ་ལག་ལེན་འཐབ་ཐངས།

༧.༣.༡ བམ་ཚན་དང་ ལེའུ་ནང་ཁ་དབྱེ་ནི།

༧.༣.༡.༡ རིང་མོ་ ཡངན་ མགྱུ་རྒྱལ་སྤྱུགས་ཡོད་མི་དབྱེད་ཡིག་དེ་ བམ་ཚན་ནང་ཁ་དབྱེ་དགོ།
བམ་ཚན་རེ་ནང་ དབྱེད་ཡིག་དེའི་རྒྱ་ཚད་དང་དཀའ་གནད་ལས་བརྟེན་ཏེ་དགོས་མཁོ་
འཕྲོན་པ་ཅིན་ ལེའུ་ནང་ཁ་དབྱེ་བཏུབ། དེབ་བསྐྱིགས་དེ་ སྤེ་ཚན་ནང་ཁ་དབྱེ་དགོ་མི་
འདི་ཡང་ གསལ་སྒྲོན་ལེགས་ཤོམ་འབད་ཚུགས་ནི་དང་ འབྲེལ་གཏུགས་འབད་མ་ད་
འཇམ་ནི་གི་དོན་ལུ་ཨིན། དཔེར་ན། འབྲུག་གི་འབབ་ཁུངས་བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༡
ཅན་མ།

9.3.1.2 As to numbering of Parts and Chapters, both are numbered consecutively using arabic numerals. That is, the numbering of Chapters does not begin over at Chapter 1 after a new Part Heading, but the numbering continues from the preceding Chapter.

9.3.2 Headings

9.3.2.1 There are four levels of headings that may be used in a bill. They are illustrated here:

Part heading:

PART 3
CALCULATION OF INCOME

Chapter heading:

CHAPTER 2
CALCULATION OF BUSINESS INCOME

Level three heading:

Deductions from Business Income

Section heading:

Deductions related to interest

9.3.2.2 The formatting for the various headings is as follows:

- a. **Part heading** – if an Act is divided into Parts, this heading begins each Part. A Part heading has two lines. The first

line is the word “PART” followed by the number of the Part in arabic numerals. The second line is the title of the Part. Both lines are centered. They are set out in ALL UPPERCASE and bold.

- b. Chapter heading** – if an Act is divided into Chapters, this heading begins each Chapter. A Chapter heading has two lines. The first line is the word “CHAPTER” followed by the number of the Chapter in arabic numerals. Note that Chapter numbering is sequential from the beginning of the Act whether or not the Chapters are contained in Parts. The second line is the title of the Chapter. Both lines are centered. They are set out in INITIAL UPPERCASE SMALL CAPS and bold.
- c. Level three heading** – This heading is used within a Part or Chapter. It is useful, for example, if the drafter wants to group together some sections in the Part or Chapter under a common theme. This heading has a single line, centered. It is set out in Initial Uppercase Bold Italic.
- d. Section heading** – This heading precedes every section. It has a single line, left aligned. It uses a single initial uppercase letter and is presented in Bold.

ཟེར་མི་འདི་ཡིན་མ་དང་ འདི་གི་རིང་བདའ་སྟེ་ཨང་ཡིག་གི་ཐོག་ལས་བཅ་ཚན་
 གྱི་ཨང་གྲངས་བཀོད་པ་ཡིན། གྲུལ་གཉིས་པ་འདི་བཅ་ཚན་གྱི་མཚན་གནས་
 ཡིན། གྲུལ་གཉིས་ཆ་ར་སྟུག་ཐིག་ནང་བཅུགས་པ་ཡིན། ཡིག་འབྲུ་དེ་ཚུ་ག་ར་
 འབྲུར་ཡིག་གི་ཐོག་ལུ་བཀོད་པ་ཡིན།

(ཁ) **ལེའུ་གི་འགོ་བརྗོད་** - བཅའ་ཁྲིམས་ཅིག་ལེའུ་ནང་ཁ་དབྱེ་སྟེ་ཡོད་པ་ཅིན་
 འགོ་བརྗོད་འདི་གིས་ལེའུ་རེ་རེ་བཞིན་དུ་འགོ་བཅུགས་པ་ཡིན། ལེའུ་གི་འགོ་
 བརྗོད་ལུ་གྲུལ་གཉིས་ཡོད། ལེའུ་གི་འགོ་བརྗོད་ནང་གྲུལ་གཉིས་ཡོད། གྲུལ་
 དང་པ་འདི་ཡིག་འབྲུ་ “ལེའུ་” ཟེར་མི་འདི་ཡིན་མ་དང་ འདི་གི་རིང་བདའ་སྟེ་
 ཨང་ཡིག་གི་ཐོག་ལས་ལེའུ་གི་ཨང་གྲངས་བཀོད་པ་ཡིན། ལེའུ་ཚུ་བཅ་ཚན་
 ནང་ཚུད་དེ་ཡོད་རུང་མེད་རུང་ ལེའུ་གི་ཨང་གྲངས་འདི་ འགོ་ལས་མར་རིམ་པ་
 བཞིན་དུ་བཀོད་པ་ཡིན། གྲུལ་གཉིས་པ་འདི་ལེའུ་གི་མཚན་གནས་ཡིན། གྲུལ་
 གཉིས་ཆ་ར་སྟུག་ཐིག་ནང་བཅུགས་པ་ཡིན། དེ་ཚུ་ཡིག་འབྲུ་དང་པ་འབྲུར་
 ཚུགས་ཀྱི་ཚུགས་ཚུང་གི་འབྲུར་ཡིག་གི་ཐོག་ལུ་བཀོད་པ་ཡིན།

(ག) **གནས་རིམ་གསུམ་པའི་འགོ་བརྗོད་**- འགོ་བརྗོད་འདི་ བཅ་ཚན་ ཡངན་ ལེའུ་
 གི་ནང་འཁོད་ལུ་ལག་ལེན་འཐབ་ཡིན། དཔེར་ན། ཟིན་འགོད་པ་གིས་ སྤྱིར་
 བཏང་གི་བརྗོད་དོན་འོག་ལུ་ བཅ་ཚན་ ཡངན་ ལེའུ་ནང་དོན་ཚན་ལ་ལོ་ཅིག་
 སྟེ་ཚན་གཅིག་ཁར་བཟོ་ནི་གི་མནའ་བསམ་ཡོད་པ་ཅིན་ འདི་ཁག་ཆེ་ཏྲག་ཏྲ་ཅིག་
 ཡིན། འགོ་བརྗོད་འདི་གྲུལ་གཅིག་སྟེ་སྟུག་ནང་བཀོད་པ་ཡིན། འདི་ཡང་ ཡིག་
 འབྲུ་དང་པ་ཚུགས་ཡིག་སྟེ་འབྲུར་ཡིག་གསལ་ག་ཅན་སྟེ་འབྲིམ་ཡིན།

(ང) **དོན་ཚན་གྱི་འགོ་བརྗོད་** - འགོ་བརྗོད་འདི་དོན་ཚན་རེ་རེ་གི་ཉེ་མ་འོང་མ་ཡིན།
 འདི་གྲུལ་གཅིག་སྟེ་གཡོན་གྲུལ་ལུ་བཀོད་པ་ཡིན། འདི་ཡིག་འབྲུ་དང་པ་ཚུགས་
 ཡིག་ཐོག་ལུ་ འབྲུར་ཡིག་སྟེ་བཀོད་པ་ཡིན།

- 9.3.2.3 If a drafter considers that an Act does not require Parts and Chapters but that some headings would still be useful, the drafter may use the title lines from Part headings and Chapter headings and level three headings in a descending hierarchy of headings (as many of them as are useful). To illustrate:

CALCULATION OF INCOME FOR INDIVIDUALS

CALCULATION OF BUSINESS INCOME

What is Included in Business Income

Section heading

33. Text of first section under heading “What is Included in Business Income”.

Section heading

34. Text of next section ...

...

Deductions from Business Income

Section heading

44. Text of next section (now beginning to deal with deductions from business income).

Section heading

45. Text of next section (still dealing with deductions from business income).

...

༧.༣.༡-༣ ཟིན་བྲིས་བཀོད་མི་གིས་ བཅའ་ཁྲིམས་ཅིག་ནང་བཅ་ཚན་དང་ ལེའུ་ཚུ་མ་དགོ་རུང་
 འགོ་བརྒྱུད་ལ་ལོ་ལྷན་ཆེན་སྡེ་མནོ་བསམ་གཏང་པ་ཅིན་ ཟིན་བྲིས་བཀོད་མི་གིས་འགོ་
 བརྒྱུད་ཀྱི་གོང་འོག་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ བཅ་ཚན་འགོ་བརྒྱུད་དང་ ལེའུ་གི་འགོ་བརྒྱུད་
 གནས་རིམ་གསུམ་པའི་འགོ་བརྒྱུད་ཚུ་ལས་མིང་གནས་ཀྱི་གྲུལ་རིམ་ལག་ལེན་འཐབ་
 བཏུབ། ། གྲུལ་ཆེ་ཉིང་དང་བསྐྱུན་གང་མང་། ། གསལ་བཤད་འབད་བ་ཅིན་

རྩྭ་ཆེན་གྱི་འབབ་ཁུངས་ཕྱིས་རྩྭ་བ་ཐངས།

ཆོང་གི་འབབ་ཁུངས་ཕྱིས་རྩྭ་བ་ཐངས།

ཆོང་གི་འབབ་ཁུངས་ནང་ག་ཅི་རང་བཟུགས་པ་ཡིན་ན།

དོན་ཚན་འགོ་བརྒྱུད།

༣༣. འགོ་བརྒྱུད་འོག་གི་དོན་ཚན་དང་པའི་ཆོག་དོན་ “ཆོང་གི་འབབ་ཁུངས་ནང་ག་ཅི་རང་བཟུད་པ་ཡིན་ན་”

དོན་ཚན་འགོ་བརྒྱུད་

༣༤. བྱལ་མའི་དོན་ཚན་གྱི་ཆོག་དོན་...

...

ཆོང་གི་འབབ་ཁུངས་ལས་མར་ཕབ།

དོན་ཚན་འགོ་བརྒྱུད།

༤༤. བྱལ་མའི་དོན་ཚན་གྱི་ཆོག་དོན་ ། ཆོང་གི་འབབ་ཁུངས་ལས་མར་ཕབ་གྱི་སྐོར་ལས་བཀོད་ནི་གི་
 འགོ་བཟུགས་པ་ཡིན། །

དོན་ཚན་འགོ་བརྒྱུད།

༤༥. བྱལ་མའི་དོན་ཚན་གྱི་མིང་ཆོག་ ། རྩྭ་ཆོང་གི་འབབ་ཁུངས་ལས་མར་ཕབ་གྱི་སྐོར་ལས་རང་
 བཀོད་མི་།

...

CALCULATION OF EMPLOYMENT INCOME

What is Included in Employment Income

Section heading

69. Text of first section under heading “What is Included in Employment Income”.

Section heading

70. Text of first section under heading “What is Included in Employment Income”.

...

Deductions from Employment Income

CALCULATION OF INCOME FOR CORPORATIONS

...

etc.

***** ————— *****

ལཱ་གཡོག་གི་འབབ་ཁྲུངས་ཅིས་རྒྱབ་ཐངས།
ལཱ་གཡོག་གི་འབབ་ཁྲུངས་ནང་ག་ཅི་རང་ཚུད་པ་ཡིན་ན།

དོན་ཚན་འགོ་བརྗོད།

༤༩. འགོ་བརྗོད་འོག་ལཱ་དོན་ཚན་དང་པའི་ཆོག་དོན་ “ལཱ་གཡོག་གི་འབབ་ཁྲུངས་ནང་ག་ཅི་རང་ཚུད་པ་
 ཡིན་ན་”

དོན་ཚན་འགོ་བརྗོད།

༥༠. འགོ་བརྗོད་འོག་ལཱ་དོན་ཚན་དང་པའི་ཆོག་དོན་ “ལཱ་གཡོག་གི་འབབ་ཁྲུངས་ནང་ག་ཅི་རང་ཚུད་པ་
 ཡིན་ན་”

...

ལཱ་གཡོག་གི་འབབ་ཁྲུངས་ལས་མར་ཕབ།
ལས་འཛིན་ཚུའི་འབབ་ཁྲུངས་ཅིས་རྒྱབ་ཐངས།

...

ལ་སོགས་པ་

***** ————— *****

CHAPTER 10

STYLE

10.1 Use of simple language and grammar

- 10.1.1 This section will explain the use of grammar and language commonly used in drafting legislative instruments.
- 10.1.2 The meaning of legislation should be clear and easily understood by using proper grammar as suggested in this manual.
- 10.1.3 It is advisable to draft short sections, subsections and paragraphs as lengthy sentences are difficult to follow.

10.2 Locate the sentence subject and related verb near the beginning

- 10.2.1 The readers look for the structure of a sentence in order to organize the information it contains, it is easier for readers to understand a legislative sentence if its subject and verb are given early and in close proximity to each other. Compare the following:

Long wait for subject and separation from verb:

25. Where a person is convicted of an offence under this Act or of an offence under paragraph 19(1)(b) of the ABC Act and sentenced to a term of imprisonment of five years or more, the convicting court may, if the person's property was seized under subsection 23(1), in addition to any other penalty imposed, order that the seized property or any part

ལེའུ་བཙུ་པ། འབྲི་ཐངས།

༡༠.༡ སྐད་ཡིག་དང་ ཡི་གཱའི་སྦྱོར་བ་འཇམ་ཏྲོང་ཏྲོ་ལག་ལེན་འཐབ་ནི།

- ༡༠.༡.༡ རྟོན་ཚན་འདི་གིས་ ཁྲིམས་ཀྱི་ཡིག་ཆ་ཚུ་ཟིན་ཟིན་བཀོད་པའི་སྐབས་ལུ་ སྦྱོར་བཏང་ལག་ལེན་འཐབ་མི་ ཡི་གཱའི་སྦྱོར་བ་དང་སྐད་ཡིག་ཆུ་ལག་ལེན་འཐབ་ཐངས་ཀྱི་སྐོར་ལས་གསལ་བཤད་འབད་འོང།
- ༡༠.༡.༢ ཁྲིམས་ཀྱི་གོ་བ་ཚུ་ ལག་དེབ་འདི་ནང་གོས་འདེབས་འབད་དོ་བཟུམ་ ཡི་གཱའི་སྦྱོར་བ་ཚུ་ཚུལ་མཐུན་ལག་ལེན་འཐབ་སྟེ་ གསལ་ཏྲོག་ཏྲོ་དང་ འཇམ་ཏྲོང་ཏྲོ་ཏྲ་གོ་ཚུ་གསལ་སྟེ་དགོ།
- ༡༠.༡.༣ བརྫོང་ཆེག་རིང་མོ་ཚུ་གོ་བ་ལེན་ནང་ལཱ་ཁག་གཏང་དོ་ཡོད་པ་ལས་ རྟོན་ཚན་དང་ ནང་གསེས་རྟོན་ཚན་ རྟོན་མཚམས་ཚུ་ཐུང་ལྷན་སྟེ་བཟོ་བ་ཅིན་ལེགས་ཤོམ་ཨིན།

༡༠.༢ བརྫོང་ཆེག་གི་རྟོན་ཚན་དང་ འབྲེལ་ཡོད་བྱ་ཆེག་འདི་འགོ་བཙུགས་ཀྱི་ཉེ་འདབས་ལུ་བཀོད།

- ༡༠.༢.༡ འདི་ནང་ཡོད་པའི་བདེ་དོན་ཚུ་གོ་རིམ་བསྒྲིག་ནི་གི་དོན་ལུ་ ལྷག་མི་ཚུ་གིས་ བརྫོང་ཆེག་གི་གཞི་བཀོད་ལུ་ལྟ་དོ་ཡོད་པ་ལས་ རྟོན་ཚན་དང་བྱ་ཆེག་ཚུ་ མཁྲུ་ལས་འཚམས་ཅིག་དང་ ཡན་ཚུན་ཐག་ཉེ་སྟེ་བཙུགས་པ་ཅིན་ ལྷག་མི་ཚུ་གིས་ ཁྲིམས་ཀྱི་བརྫོང་ཆེག་ཚུ་ཏྲ་གོ་ནི་ལུ་འཇམ་ཨིན། གཤམ་གསལ་བཀོད་མི་གཉིས་ག་བསྐྱར་འབད།

རྟོན་ཚན་ནམ་ཡང་འཐོན་ནི་མེད་མི་དང་ བྱ་ཆེག་ལས་སོ་སོ་སྟེ་ཡོད་མི་

༢༥. མི་ངོ་ཅིག་གིས་བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ ཡངན་ ཀྱུ་ཁ་ག་གི་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་རྟོན་མཚམས་
- ༡༩ (༡) (ཁ) པའི་འོག་ལུ་གཞོན་འགའ་ཅིག་འབད་དེ་ ལོ་ངོ་ལྷ་ ཡངན་ དེ་ལས་མང་བའི་གནས་ཡུན་ཐོག་ལུ་བཙོན་ཁྲིམས་ཐོག་པ་ཅིན་ འབྲུན་ཆོད་བཏོན་མི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ ཉེས་ཆད་གཞན་གང་རུང་བཀལ་མི་གི་ཐོག་ལུ་ མི་ངོ་དེའི་རྒྱ་དངོས་གང་རུང་ ནང་གསེས་རྟོན་ཚན་༢༣ (༡) པའི་འོག་ལུ་བཙོན་ལེན་འབད་བ་ཅིན་ བཙོན་ལེན་འབད་བའི་རྒྱ་དངོས་ ཡངན་ དེ་གི་ཆ་ཤས་གང་རུང་ གཞུང་བཞེས་གཏང་དགོ་པའི་

thereof be forfeited and, on the making of the order, the property or part thereof are or is forfeited to the state.

Better structure:

25. The convicting court may order that any property seized under subsection 23(1) be forfeited to the state if the person whose property was seized is convicted of an offence under this Act or of an offence under paragraph 19(1)(b) of the ABC Act and is sentenced to a term of imprisonment of five years or more. The forfeiture is in addition to any other penalty imposed. On the making of the order, the property is forfeited to the state.

10.3 Use of active voice in sentences

10.3.1 Legislative sentences should be drafted in the active voice wherever possible to identify the actor of the sentence. For example:

Passive voice (actor absent): The budget shall be prepared in accordance with the Government's Budget Policy.

Active voice (actor present): The Budgetary Body shall prepare the budget in accordance with the Government's Budget Policy.

བཀའ་ཀློག་གནང་ཆོག་ནི་དང་ བཀའ་ཀློག་གནང་ཞེན་ལས་ རྒྱ་དངོས་དེ་ ཡངན་ དེ་གི་
ཆ་ཤས་ཚུ་ ཡངན་ འདི་ རྒྱལ་ཁམས་ལུ་གཞུང་བཞེས་འབད་ཕྱ་ཡིན།

གཞི་བཀོད་ལེགས་ཤོམ།

༢༥. འཁྲུག་ཚད་བཏོན་མི་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་ས་ལས་ གཤམ་སྤྱད་རྒྱ་དངོས་བཙན་ལེན་འབད་དེ་
ཡོད་པའི་མི་ངོ་དེ་ བཙན་ཁྲིམས་འདི་ ཡངན་ ཀ་ཁ་ག་གི་བཙན་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་
མཛམས་^{༡༩} (༡) (ཁ) པའི་འོག་ལུ་གཞོན་འགོལ་གྱི་ཁྲིམས་གཙོད་གྲུབ་སྟེ་ བཙན་
ཁྲིམས་ལོ་ངོ་ལུ་ ཡངན་ དེ་ལས་མངམ་སྟེ་ཕོག་པ་ཅིན་ ནང་གསེས་དོན་ཚན་^{༢༣} (༡)
པའི་འོག་ལུ་བཙན་ལེན་འབད་མི་རྒྱ་དངོས་གང་རུང་ རྒྱལ་ཁམས་ལུ་གཞུང་བཞེས་
གཏང་དགོ་པའི་བཀའ་ཀློག་གནང་ཆོག། གཞུང་བཞེས་འདི་ ཉེས་ཆད་གཞན་གང་རུང་
བཀའ་མི་གི་ཁ་སྐོང་ལུ་ཡིན། བཀའ་ཀློག་དེ་གནང་ཞེན་ལས་ རྒྱ་དངོས་དེ་རྒྱལ་ཁམས་
ལུ་གཞུང་བཞེས་ཡིན།

༡༠.༩ བཙོད་ཆོག་ནང་ ཐུང་སྒྲིལ་ལག་ལེན་འཐབ་ནི།

༡༠.༩.༡ ཁྲིམས་ཀྱི་བཙོད་ཆོག་ཚུ་ བཙོད་ཆོག་དེའི་ཐུང་པ་པོ་ངོས་འཛིན་འབད་ནི་གི་དོན་ལུ་ ག་རྟེ་རང་འོས་
འབབ་ཡོད་རུང་ ཐུང་སྒྲིལ་གི་ཕོག་ལུ་ཟིན་བྱིས་བཀོད་དགོ།

དཔེར་ན།

བྱ་བའི་ཡུལ་ རྒྱུང་པ་པོ་མེད་པར་ འཆར་དུལ་འདི་ གཞུང་གི་འཆར་དུལ་གྱི་སྤྱད་བྱུས་
དང་འཁྲིལ་རྟེ་བཙོད་དགོ།

ཐུང་སྒྲིལ་ རྒྱུང་པ་པོ་ཡོད་མི་ འཆར་དུལ་གྱི་འདུས་ཚོགས་ཀྱིས་ འཆར་དུལ་འདི་གཞུང་གི་
འཆར་དུལ་གྱི་སྤྱད་བྱུས་དང་འཁྲིལ་རྟེ་བཙོད་དགོ།

10.4 Use of present tense

10.4.1 Verbs should generally be in the present tense, where possible as legislation is drafted for the present. The law speaks as of the time it is being read, not merely as of the time it was enacted.

10.4.2 Drafting in the future tense should be avoided unless it is specifically intended that as of the time in question, some event was future. For example:

x. An police officer may seize [present tense] the product if the officer has reasonable grounds to believe that the owner will destroy [future tense — future in relation to the inspector’s action of seizing] it.

10.5 Words of authority

10.5.1 Words of authority are verbs that mandate, prohibit, permit or impose conditions. These words of authority viz. May, shall, and must, should be used correctly and consistently.

10.5.2 The test below will help the drafter determine whether words of authority are used correctly. If the words in quotes from the column on the right convey the intended meaning, then use the word from the column on the left.

༡༠.༤ ད་ལྟ་བའི་ཚིག་ལག་ལེན་འཐབ་ནི།

༡༠.༤.༡ ཁྲིམས་འདི་ ད་ལྟ་བའི་དོན་ལུ་ཟིན་བྱིས་བཀོད་པ་ཡིན་མ་ལས་ ག་ཉེ་རང་འོས་འབབ་ཡོད་རུང་ བྱ་
ཚིག་ཚུ་མང་ཤོས་རང་ད་ལྟ་བའི་ཚིག་ནང་བཀོད་དགོ། ཁྲིམས་དེ་ ཆ་འཛིག་འབད་བའི་དུས་ཚོད་དེ་
གུར་བཟུམ་མེན་པར་ ད་ལྟོ་ལྟག་པའི་བསྐང་གི་དུས་ཚོད་གུར་བཟུམ་སྟོན་མ་ཡིན།

༡༠.༤.༢ སྐབས་སུ་འབབ་པའི་དུས་ཚོད་དེ་ནང་ དུས་རིམ་ལ་ལོ་མ་འོངས་པ་སྟེ་བཀོད་ནི་གི་དོན་ལུ་
དམིགས་བསལ་གྱི་རེ་འདོད་ཡོད་ན་མ་གཏོགས་ དེ་མིན་པ་ཅིན་ མ་འོངས་པའི་ཚིག་བཀོད་ནི་འདི་
སྤང་དགོ།

དཔེར་ན།

x. འགོ་དཔོན་ཅིག་གིས་ རྫོང་བདག་གིས་དེ་ མེད་པ་གཏང་འོང་ གྲུ་མ་འོངས་པའི་ཚིག་ — ཞིབ་
དཔྱད་པའི་བཅན་ལེན་གྱི་བྱ་སྤྱོད་དང་འབྲེལ་བའི་མ་འོངས་པ་། ཟེར་ཡིད་ཆེས་བསྐྱེད་ནི་གི་དོན་ལུ་
རྒྱ་མཚན་ལྷན་པའི་གཞི་གནད་ཡོད་པ་ཅིན་ ཐོན་སྐྱེད་དེ་བཅན་ལེན་འབད་ཆོག། གྲ་ལྟ་བའི་
ཚིག་།

༡༠.༥ དབང་ཚད་ཅན་གྱི་ཚིག་།

༡༠.༥.༡ དབང་ཚད་ཅན་གྱི་ཚིག་ཚུ་ ཆ་རྒྱེན་གྱི་འགན་དབང་བཀལ་ནི་ ཡངན་ བཀལ་ཆ་འབད་ནི་ གནང་
བ་བྱིན་ནི་ བཀལ་མི་གི་བྱ་ཚིག་ཡིན། དབང་ཚད་ཅན་གྱི་བྱ་ཚིག་ ཚོག་ དང་ དགོ་ དགོཔ་ཡིན་
འདི་རྒྱ་མ་འོངས་བར་གཅིག་མཚུངས་སྟེ་ལག་ལེན་འཐབ་དགོ།

༡༠.༥.༢ འོག་གི་དབྱེད་བྱེད་འདི་གིས་ ཟིན་བྱིས་བཀོད་མི་གིས་ དབང་ཚད་ཅན་གྱི་ཚིག་ཚུ་མ་འོངས་བར་
ལག་ལེན་འཐབ་མ་འཐབ་གཏན་འཁེལ་བཟོ་ནི་ལུ་ཕན་ཐོགས་འོང་། གཡོན་གྲལ་གྱི་ཐིག་ཁྲམ་ནང་
ཡོད་མི་བརྗོད་དོན་གྱི་ཚིག་དེ་གིས་ དམིགས་གཏང་བསྐྱེད་མི་གོ་བ་སྤྱོད་རྒྱུགས་པ་ཅིན་ གཡོན་
གྲལ་གྱི་ཐིག་ཁྲམ་ནང་ཡོད་པའི་ཚིག་ལག་ལེན་འཐབ།

Shall	A person “has a duty to”
shall not	A person “has a duty not to”; or “is not permitted to”
may	A thing or person “is permitted to” or a person “has discretion to” or “has authority to”
must	A thing or person “is required to” meet a condition for a consequence to apply. Do not use “must” to impose obligations or duties on persons.

10.5.3 A drafter should attach shall only to a person or entity, not an inanimate thing. Whatever duty shall creates, someone must be accountable for performing it. Will and must should not be used as a substitute for shall.

10.5.4 A drafter should use words of authority consistently.

10.5.5 Shall may be used if all of the following conditions are satisfied:

- a. the statement imposes a duty or prohibition;
- b. the subject of the sentence is a human being or entity; and
- c. the duty or prohibition is imposed in the active voice.

10.5.6 If not all the conditions are met, use must to create a requirement, status, or condition.

10.5.7 Reserve the use of “shall” for the purpose of imposing an obligation or duty. Do not use “shall” in the way or for the purposes illustrated in the left column of the following table; instead, use the approach in the corresponding row in the right column.

དགོ་	མི་ངོ་ཅིག་ལུ་ “འབད་ནི་གི་འགན་འཁུར་ཡོད་”
མི་ཚོག་	མི་ངོ་ཅིག་ལུ་ “མི་འབད་ནི་གི་འགན་འཁུར་ཡོད་” ཡངན་ “འབད་མ་ཚོགས་”
ཚོག་	དངོས་པོ་ ཡངན་ མི་ངོ་ “དེ་འབད་ཚོག་” ཡངན་ མི་ངོ་ཅིག་ལུ་ “འབད་ནི་གི་དབང་ཚད་ཡོད་” ཡངན་ “འབད་ནི་དབང་འཛིན་ཡོད་”
དགོ་པ་ཨིན།	དངོས་པོ་ ཡངན་ མི་ངོ་ཅིག་གིས་ སྤྱིར་འཕྲུག་འཐབ་མི་ལུ་བརྟེན་ཏེ་ཆ་རྒྱུན་གྱི་ “དགོ་པ་ཨིན་” མི་ངོ་མ་ཚུ་ལུ་ འགན་དབང་ ཡངན་ འགན་འཁུར་བཀའ་ཉི་གི་དོན་ལུ་ “དགོ་པ་ཨིན་” ལག་ལེན་མ་འཐབ།

༡༠.༥.༣ ཟིན་བྲིས་བཀོད་མི་གིས་ དགོ་ འདི་ མི་ངོ་ ཡངན་ ལས་སྡེ་ཅིག་སྤྱིར་ནི་མ་ཏྲིགས་ དངོས་མེད་ལུ་སྤྱིར་ནི་མི་འོང། དགོ་གིས་ འགན་འཁུར་ག་ཅི་རང་བཟོ་རུང་ འདི་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་གི་དོན་ལུ་འགན་འཁུར་འཆང་མི་ཅིག་དགོ་པ་ཨིན། འོང་ དང་ དགོ་པ་ཨིན་ འདི་ དགོ་ གི་ཚབ་མ་སྡེ་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་མི་འོང།

༡༠.༥.༤ ཟིན་བྲིས་བཀོད་མི་གིས་ དབང་ཚད་ཅན་གྱི་ཚིག་ཚུ་ག་ཅིག་མཚུངས་སྡེ་ལག་ལེན་འཐབ་དགོ།

༡༠.༥.༥ དགོ་འདི་ གཤམ་གསལ་ཆ་རྒྱུན་ཚུ་ག་ར་ཚང་པ་ཅིན་ལག་ལེན་འཐབ་རུང་མི་འདི་ཡང།

- (ག) འགན་འཁུར་ ཡངན་ བཀག་དམ་བཀའ་མི་བཟོ་དོན་དང།
- (ཁ) བཟོ་དེ་ཚིག་གི་བཟོ་དབྱ་དེ་ མི་ ཡངན་ ལས་སྡེ་ཅིག་ཨིན་མི།
- (ག) འགན་འཁུར་ ཡངན་ བཀག་དམ་དེ་ བྱེད་སྤྱོད་གི་ཐོག་ལུ་བཀའ་མི།

༡༠.༥.༦ ཆ་རྒྱུན་ཚུ་ག་ར་ཚང་མ་ཚུགས་པ་ཅིན་ དགོས་མཁོ་ ཡངན་ གནས་ཚད་ ཆ་རྒྱུན་བཟོ་ནི་གི་དོན་ལུ་ དགོ་པ་ཨིན་ ཟེར་མི་འདི་ ལག་ལེན་འཐབ།

༡༠.༥.༧ འགན་དབང་ ཡངན་ འགན་འཁུར་ཅིག་བཀའ་ཉི་གི་དོན་ལུ་ཨིན་པ་ཅིན་ “དགོ་” རེས་པར་དུ་ ལག་ལེན་འཐབ་དགོ། གཤམ་གསལ་ཐིག་ཁྲམ་གྱི་གཡོན་གྱལ་ནང་གསལ་བཀོད་འབད་མི་གི་ ཐོག་ལུ་ ཡངན་ དོན་ལུ་ “དགོ་” ལག་ལེན་མ་འཐབ་པར་ དེ་གི་ཚབ་ལུ་ འདི་གི་ཐད་ཚུགས་ གྱི་གཡམས་གྱལ་གྱི་ཐིག་ཁྲམ་ནང་ཡོད་མི་ཐབས་ལམ་གྱི་ཚིག་ཚུ་ལག་ལེན་འཐབ།

Do not use “shall”	Instead, draft as follows:
to create an entity: “there <i>shall</i> be a body...”	The [name of body] is hereby established.
to confer powers: “The Minister <i>shall</i> prescribe forms ...” (unless it is intended that the power is coupled with a duty to exercise it)	The Minister may prescribe forms ...
for application provisions: “This Act <i>shall</i> apply to ...”	This Act applies to ...
for commencement provisions: “This Act <i>shall</i> come into force ...”	This Act comes into force ...
to create rights: “An applicant <i>shall be</i> entitled to ...”	An applicant is entitled to ...
to negate liability: “No action <i>shall</i> arise for ...”	No action arises for ...
to create a legal fiction: “This Act <i>shall</i> be deemed to have come into force on [a date in the past]...”	This Act is deemed to have come into force on ...
to define words: “Minister” <i>shall</i> mean ...”	“Minister” means ...
in conditional sections: “whenever an accident <i>shall</i> happen...”	whenever an accident happens ...

“དགོ” ལག་ལེན་མ་འཐབ་	འདི་གི་ཚབ་ལུ་ གཤམ་གསལ་ལྟར་དུ་བྱེས་:
ལས་སྡེ་ཅིག་བཟོ་ནི་གི་དོན་ལུ་ “འདུས་ཚོགས་ཅིག་ཡོད་དགོ་མི་འདི་ཡང་”	༼འདུས་ཚོགས་ཀྱི་མིང་༽ འདི་གཞི་བཙུགས་འབད་མ་ཡིན།
དབང་ཚད་སྤྱོད་ནི་གི་དོན་ལུ་ “སློན་པོ་གིས་ འབྲི་ཤོག་ཚུ་ཆེད་དུ་བཀོད་དགོ” ༼དབང་ཚད་འདི་ ལག་ལེན་འཐབ་ནི་གི་འགན་འཁུར་ག་ཅིག་ཁར་སྤྲུགས་ཏེ་སྤྱོད་ནི་གི་རེ་འདོད་ཡོད་ན་མ་གཏོགས་༽	སློན་པོ་གིས་.....འབྲི་ཤོག་ཚུ་ཆེད་དུ་བཀོད་ཆོག་
སྦྱར་འཇུག་གི་དགོངས་དོན་གྱི་དོན་ལུ་ “བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ལུ་འཇུག་དགོ”	བཅའ་ཁྲིམས་འདི་.....ལུ་འཇུག་པ་ཡིན།
འགོ་འཇུགས་ལྷེ་ཚས་ཀྱི་དགོངས་དོན་གྱི་དོན་ལུ་ “བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ འགོ་བཙུགས་ཏེ་བསྟར་སྤྱོད་འབད་དགོ”	བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ ལས་བསྟར་སྤྱོད་འགོ་བཙུགས་པ་ཡིན།
ཐོབ་དབང་བཟོ་ནི་དོན་ལུ་ “ཞུ་ཡིག་ཕུལ་མི་ལུ་ ཐོབ་ལམ་ཡོད་དགོ”	ཞུ་ཡིག་ཕུལ་མི་ལུ་..... ཐོབ་ལམ་ཡོད།
འཁྲི་བ་མེད་པ་བཟོ་ནི་དོན་ལུ་ “...དོན་ལུ་ གདོང་ལེན་འཐབ་མི་དགོ”	འདི་གི་དོན་ལུ་...གདོང་ལེན་འཐབ་ནི་མེད།
ཁྲིམས་ཀྱི་སློན་དཔག་བཟོ་ནི་ “བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ [ཉེ་མའི་ཚེས་གངས་ཅིག་ནང་]... ལས་བསྟར་སྤྱོད་འགོ་བཙུགས་ཡོད་པ་སྡེ་ཡོད་པ་སྡེ་བཟུང་དགོ”	བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ བསྟར་སྤྱོད་འགོ་བཙུགས་ཡོད་པ་སྡེ་བཟུང་ཡིན།
ཆོག་གི་ངེས་ཆོག་བཀོད་ནི་དོན་ལུ་ “སློན་པོ་” ཟེར་མི་འདི་...གོ་དགོ”	“སློན་པོ་” ཟེར་མི་འདི་ ལུ་གོ།
ཆ་རྒྱུན་གྱི་དོན་ཚན་ཚུ་ནང་: “སྤྲུག་རྒྱུན་ཅིག་ནམ་རང་འབྱུང་དགོ་རུང་ ...”	སྤྲུག་རྒྱུན་ཅིག་ནམ་རང་འབྱུང་རུང་ ...

10.6 Use of the singular instead of plural

- 10.6.1 The use of singular instead of plural produces a clearer style and facilitates simpler constructions. Also the use of plurals can give rise to ambiguity in the provision. For example:

If employees enter a restricted area of a factory without the permission of their supervisors ...

The question arises whether more than one employee must enter the restricted area before the provision can take effect. The law becomes much clearer if the same provision is drafted in the singular, as follows:

If an employee enters a restricted area of a factory without the permission of his or her supervisor, ...

10.7 Avoid the use of redundant phrases

- 10.7.1 Use of redundant phrases such as ‘null and void’; ‘full and complete’; ‘true and correct’ is to be avoided. Use “void” for ‘null and void’; use “shall take effect” for ‘shall be in force and effect’.

10.8 Consistency in choice of words

- 10.8.1 A drafter should be consistent in the choice of words, both within the legislation and, to the extent possible, with the other existing laws relating to the same or similar subject matter. This will require the drafter to check to see what terms are already used in existing legislation.

༡༠.༤ མངཙིག་གི་ཚབ་ལུ་གཅིག་ཚིག་ལག་ལེན་འཐབ་ནི།

༡༠.༤.༡ མངཙིག་གི་ཚབ་ལུ་གཅིག་ཚིག་ལག་ལེན་འཐབ་མི་དེ་གིས་ འཇུག་ཐངས་གསལ་ཏྲིག་ཏྲི་འགྲེལ་
མ་ཚད་ བཟླ་ཚིག་འཇམ་ཏྲིང་ཏྲི་བཟོ་ནི་ལུ་ཡང་ཕན་ཐོགས་པ་ཡིན། དེ་མ་ཚད་ མངཙིག་ལག་
ལེན་འཐབ་མི་དེ་གིས་ དགོངས་དོན་ནང་མགོ་འཐོམས་སི་སི་བཟོ་ནི་གི་ཉེན་ཁ་ཡོད། དཔེར་ན།

གལ་སྲིད་ ལཱ་གཡོགས་ཚུ་ གིས་ཁོང་རའི་ ལྷ་རྟོག་པ་ཚུ་ ལས་གནང་བ་མེད་པར་ འཕུལ་ཁང་གི་བཀག་དམ་ཅན་
གྱི་ས་ཁོངས་ནང་འཇུལ་བ་ཅིན་.....

དེ་ནང་ དགོངས་དོན་འདི་ལག་ལེན་མ་འཐབ་པའི་རྟེ་མ་ བཀག་དམ་ཅན་གྱི་ས་ཁོངས་ནང་ ལཱ་
གཡོགས་པ་གཅིག་ལས་མངས་སྡེ་འཇུལ་དགོས་ཡིན་ན་མེན་ན་མཚོ་བའི་དོགས་པ་བཙུགས་པ་ཡིན།
དགོངས་དོན་ཅིག་འཐད་པ་འདི་གཅིག་ཚིག་གི་ཐོག་ལུ་སྡེ་འབྲི་བ་ཅིན་ ཁྲིམས་དེ་རྒྱང་སངས་ལུ་
འགྱུར་མི་འདི་ཡང་ འོག་ལུ་བཀོད་མི་བཟུམ་ཡིན།

གལ་སྲིད་ ལཱ་གཡོགས་ཅིག་ གིས་ཁོང་རའི་ ལྷ་རྟོག་པ་ ལས་གནང་བ་མེད་པར་ འཕུལ་ཁང་གི་བཀག་དམ་ཅན་གྱི་
ས་ཁོངས་ནང་འཇུལ་བ་ཅིན་.....

༡༠.༥ དགོས་མཁོ་མེད་པའི་ཚིག་ཚུ་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་སྤང་དགོས།

༡༠.༥.༡ དགོས་མཁོ་མེད་པའི་ཚིག་ ‘ཅུས་མེད་དང་བདེན་སྟོང་’ ‘མིལ་བུམ་དང་ཡོངས་རྫོགས་’ ‘བདེན་པ་
དང་ངེས་ཏིག་’ བཟུམ་ཚུ་སྤང་དགོས་ཡིན། ‘ཅུས་མེད་དང་བདེན་སྟོང་’ གི་དོན་ལུ་ “བདེན་སྟོང་”
ཟེར་མི་འདི་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་དང་ ‘བསྟར་སྟོད་འབད་ནི་དང་ལག་ལེན་འགོ་བཙུགས་དགོ’ ཟེར་
མི་གི་དོན་ལུ་ “ལག་ལེན་འཐབ་དགོ” ཟེར་བྲིས།

༡༠.༦ ཚིག་ཚུ་གཅིག་མཚུངས་གདམ་ཁ་རྒྱབ་ནི།

༡༠.༦.༡ ཟིན་འགོད་པ་གིས་ ཚིག་ཚུ་གདམ་ཁ་རྒྱབ་པའི་སྐབས་ལུ་ ཁྲིམས་དེ་གི་ནང་འཁོད་དང་ རབ་ཏུ་
འབྱུང་བ་ཅིན་ གནད་དོན་ཅིག་ཐད་པ་དང་ ཆམ་ཚུངས་མི་ཚུ་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་རྟེ་མ་ཡོད་མི་
ཁྲིམས་ཚུ་དང་གཅིག་ཁར་གཅིག་མཚུངས་དགོ། འདི་གི་དོན་ལུ་ ཟིན་འགོད་པ་གིས་ རྟེ་མ་ཡོད་
པའི་ཁྲིམས་ཚུ་ནང་ལག་ལེན་འཐབ་བཞིན་དུ་ཡོད་མི་ མིང་ཚིག་ཚུ་ག་ཅི་ཡིན་ན་ཞིབ་དཔྱད་འབད་
དགོས་འཐོན་འོང།

10.8.2 If a word or phrase is defined in the legislation, the word or phrase should be used exactly as defined and only when the meaning given by the definition is intended. If some other meaning is intended, the drafter should ideally look for other words to express the intended concept, or at a minimum, must specifically state that the defined meaning does not apply and clarify what meaning is to apply.

10.8.3 Consistency also requires that the drafter uses the same expression for the same concept every time it appears in the legislative text. Legislation is not a form that benefits from variety. For example:

Avoid using “minor” in one sentence and “child” in another.

10.9 Express provisions positively

10.9.1 If possible, express provisions positively rather than negatively. For example:

Negative: The commission may not reject a renewal application if the application is complete and the applicant has not been convicted of any crime.

Positive: The commission shall approve a renewal application if the application is complete and the applicant has not been convicted of any crime.

10.10 Avoidance of gender-specific terms

10.10.1 Legislation should be drafted with gender-neutral language by avoiding male and female gender terms except in those instances in which a gender-specific term is applicable only to members of one sex.

༡༠.༡.༢ གལ་སྲིད་ ཚིག་ཅིག་ ཡངན་ ཚིག་མཚམས་ཅིག་ཁྲིམས་ནང་ངེས་ཚིག་བཀོད་པ་ཅིན་ ཚིག་ ཡངན་ ཚིག་མཚམས་དེ་ ངེས་ཚིག་བཀོད་མི་ག་ཡིན་མི་དེ་དང་ ངེས་ཚིག་དེ་གིས་གོ་བ་སྟོན་མི་ལུ་ དམིགས་གཏང་བསྐྱེད་པའི་སྐབས་ལུ་རྒྱུང་མ་ཅིག་ལག་ལེན་འཐབ་དགོ། གལ་སྲིད་གོ་བ་གཞན་ ཅིག་དམིགས་གཏང་བསྐྱེད་པ་ཅིན་ ཟེན་ཟེས་བཀོད་མི་གིས་ དམིགས་གཏང་བསྐྱེད་མི་འཆར་ སྤང་དེ་བརྟེན་ནི་གི་དོན་ལུ་ ཚིག་གཞན་འཛོལ་ནི་གི་ཐབས་ཤེས་བརྟེན་ནི་ ཡངན་ ཉུང་མཐའ་ དམིགས་བསལ་དུ་ངེས་ཚིག་བཀོད་དེ་ཡོད་མི་གོ་བ་དེ་ འདི་ནང་མི་འཇུག་ནི་དང་ གོ་བ་ག་ཅི་ལུ་ འཇུག་ནི་ཡིན་ན་ཁ་གསལ་ཏེ་བཀོད་དགོ།

༡༠.༡.༣ ཁྲིམས་ཀྱི་དབ་སྒྲིག་ནང་གོ་དོན་ཅིག་འཐད་པ་ནམ་རང་འཐོན་རུང་ ཟེན་འགོད་པ་གིས་བརྟེན་ཚིག་ ཅིག་འཐད་པ་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་གི་དོན་ལུ་ཡང་གཅིག་མཚུངས་འདི་དགོཔ་ཡིན། ཁྲིམས་འདི་ མིང་ཚིག་སྟོ་ཚོགས་ལས་ཁེ་ཕན་ཐོབ་མི་འབྲི་ཤོག་ཅིག་མེན། དཔེར་ན།
བརྟེན་ཚིག་གཅིག་ནང་ “ན་ཚོད་མ་སྤྲོ་མི” དང་ གཞན་མི་ནང་ “ཨ་ལོ” ཟེར་ལག་ལེན་མ་ འཐབ།

༡༠.༢ དགོངས་དོན་ཚུ་སྐབ་ཚིག་གི་ཐོག་ལུ་བཀོད།

༡༠.༢.༡ ག་དེ་འབད་ཚུགས་ཚུགས་ཅིག་ དགོངས་དོན་ཚུ་ དགག་ཚིག་གི་ཐོག་ལུ་མེན་པར་ སྐབ་ཚིག་གི་ ཐོག་ལུ་བཀོད། དཔེར་ན།

དགག་ཚིག་ ཞུ་ཡིག་ཆ་ཚང་སྟེ་ཡོད་པའི་ཁར་ ཞུ་ཡིག་ཕུལ་མི་དེ་ཉེས་ལས་གང་རུང་གི་ཁྲིམས་ཚོད་མ་གྲུབ་པ་ཅིན་ ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ བསྐྱར་གསོའི་ཞུ་ཡིག་ཕྱིར་འབྱུང་འབད་ནི་མི་འོང།

སྐབ་ཕྱོགས་: ཞུ་ཡིག་ཆ་ཚང་སྟེ་ཡོད་པའི་ཁར་ ཞུ་ཡིག་ཕུལ་མི་དེ་ཉེས་ལས་གང་རུང་གི་ཁྲིམས་ཚོད་མ་གྲུབ་པ་ཅིན་ ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ བསྐྱར་གསོའི་ཞུ་ཡིག་དེ་ཆ་འཛོག་འབད་དགོ།

༡༠.༡༠ ཐོ་མོ་ལོགས་སུ་སྟེ་བཀོད་མི་མིང་ཚིག་ཚུ་སྤང་དགོཔ།

༡༠.༡༠.༡ ཁྲིམས་ཡིག་ནང་ ཐོ་མོ་གི་དབྱེ་བ་གཅིག་རྒྱུང་མ་ཅིག་གི་དོན་ལུ་འོས་འབབ་ཡོད་པའི་ ཐོ་མོ་ དམིགས་བསལ་གྱི་མིང་ཚིག་ལག་ལེན་འཐབ་དགོ་པའི་གནས་སྟངས་ནང་མ་གཏོགས་ དེ་མེན་པ་ ཅིན་ ཐོ་ཚིག་དང་ མོ་ཚིག་སོ་སོ་མ་བཀོད་པར་ ཐོ་མོ་དབྱེར་མེད་ཀྱི་ཐོག་ལུ་འབྲི་དགོ།

The phrases “his or her” or “he or she” may sometimes be used to avoid lengthy repetition of a noun.

Use of nouns that are gender-specific should be avoided in favour of the use of substitutes that are generally accepted.

***** ————— *****

ཚོག་དོན་ “ཁོ་གི་ ཡངན་ མོ་གི་” ཡངན་ “ཁོ་ ཡངན་ མོ་” ཚུ་རེ་སྐབས་ མིང་རྒྱང་རིང་མོ་
ལོག་ཅི་རང་འབྲི་མི་དགོ་ནི་གི་དོན་ལུ་ ལག་ལེན་འཐབ་བརྟུབ།

སྤྱིར་བཏང་ལུ་ངོས་ལེན་ཅན་གྱི་ མིང་རྒྱང་ཚུ་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་གི་ཚབ་ལུ་ སོ་མོ་དམིགས་བསལ་
གྱི་མིང་རྒྱང་ཚུ་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་དེ་སྤང་དགོཔ་ཨིན།

CHAPTER 11

SPECIFIC VOCABULARY

11.1 “and” and “or”

11.1.1 The word “and” is used to connect two or more phrases, conditions, events, etc. all of which must occur.

11.1.2 The word “or” is used to connect two or more phrases, events, conditions, etc. when only one or more, but not all, need occur.

11.1.3 Never use the phrase “and” or “or”. Instead, find ways to make the logical relationship between or among the elements clear. Examples:

... A or B or both

... A, B, C or D, or any of them

.... is liable to either or both of the following:

(a) cancellation of the licence and seizure of goods;

(b) a fine equivalent to a national daily wage for a maximum of 5 years.

11.1.4 In the case of any list, including a list composed of a series of paragraphs, “and” is generally used to indicate the joint nature of the link between the list elements and “or” is used to stress the alternative nature of the link between them.

ལེའུ་བརྩ་གཅིག་པ། དམིགས་བསལ་གྱི་མིང་ཆོག།

༡༡.༡ “དང” དང་ “ཡངན”

༡༡.༡.༡ ཆོག་ “དང” འདི་ ཆོག་མཆམས་དང་ ཆ་རྒྱུན་ ཏུས་རིམ་ལ་སོགས་པ་གཉིས་ ཡངན་ དེ་ལས་
མངས་ག་ར་འབྱུང་དགོ་མི་རྩ་གཅིག་ཁར་མཐུད་ནི་གི་དོན་ལུ་ལག་ལེན་འཐབ་ཨིན།

༡༡.༡.༢ ཆོག་ “ཡངན” འདི་ ཆོག་མཆམས་ ཏུས་རིམ་ ཆ་རྒྱུན་ལ་སོགས་པ་ ག་ར་གཅིག་ཁར་འབྱུང་
མ་དགོ་པར་ གཅིག་ ཡངན་ དེ་ལས་མངས་སྟེ་འབྱུང་དགོ་པའི་སྐབས་ལུ་ གཅིག་ཁར་མཐུད་ནི་
གི་དོན་ལུ་ལག་ལེན་འཐབ་ཨིན།

༡༡.༡.༣ ཆོག་མཆམས་ “དང་ཡངན” འདི་མ་པ་ལས་རང་ལག་ལེན་མ་འཐབ། འདི་གི་ཆབ་ལུ་ ཆ་ཤས་
ཚུའི་བར་ན་ ཡངན་ ནང་འཁོད་ལུ་རང་བཞིན་གྱི་མཐུན་འབྲེལ་གསལ་ཏྲོག་ཏྲོ་བཟོ་ནི་གི་ཐབས་
ལམ་གཞན་འཆོལ། དཔེར་ན།

... ཀ་ ཡངན་ ཁ་ ཡངན་ གཉིས་ཆར།

... ཀ་ ཡངན་ ཁ་ ག་ ང་ ཡངན་ དེ་རྩ་ལས་གང་རུང་ཅིག།

... ག་ཤས་གསལ་ལས་ག་འབད་རུང་གཅིག་ ཡངན་ གཉིས་ཆར་

(ཀ) ཆོག་ཐམ་ཆ་མེད་གཏང་ནི་དང་ ཅ་ཆས་བཙན་ལེན་འབད་ནི།

(ཁ) མཐོ་ཤོས་ལོ་ངོ་ལྷ་གི་རྒྱལ་ཡོངས་ལས་མིའི་གྲྭ་ཆ་དང་འབྲེལ་མཉམ་གྱི་ཉེས་མཚན་ཆད།

༡༡.༡.༤ དོན་མཆམས་ལེ་ཤ་ཅིག་གཅིག་ཁར་བསྟུ་མི་ཐོ་བཟིས་ཏེ་ ཐོ་གང་རུང་ཅིག་གི་ཐད་ལུ་ཨིན་པ་ཅིན་
“དང” འདི་སྤྱིར་བཏང་ལུ་ ཐོ་གི་ཆ་ཤས་རྩ་གི་བར་ན་མཐུད་འབྲེལ་འབད་བའི་མཉམ་འབྲེལ་གྱི་
རང་བཞིན་སྟོན་ནི་གི་དོན་ལུ་ལག་ལེན་འཐབ་ཨིནམ་དང་ “ཡངན” འདི་དེ་རྩ་གི་བར་ན་གདམ་
ཁའི་རང་བཞིན་གྲུར་གཙོ་བོར་བཏོན་ནི་གི་དོན་ལུ་ལག་ལེན་འཐབ་ཨིན།

11.2 “that” and “which”

- 11.2.1 It is important to ensure the correct usage of words “that” and “which”. The word “that” is used for a restrictive clause and “which” is used for a non-restrictive clause.

“That” indicates a restrictive clause that restricts and defines the word modified and that is necessary to identify the word modified. A restrictive word, clause, or phrase is necessary to the meaning of a sentence and is not set off by commas.

Example restrictive clause: The court shall retain the weapon that was used in the alleged offense until the conclusion of the trial“.

“Which” indicates a non-restrictive clause that does not restrict the word modified; it provides additional or descriptive information about the word modified. A non-restrictive word, clause, or phrase is not essential to the meaning of a sentence and is set off by commas.

Example non-restrictive clause:

The commission shall establish the hearing date, which may be changed upon the request of either party.

11.3 “all”, “each”, “every”

- 11.3.1 The words “all”, “each”, and “every” are often used where they would be better omitted or replaced by “a”, “an”, or “the”.

༡༡.༡ “དེ” ནང་ “ཨིན་མི”

༡༡.༡.༡ ཚོག་ “དེ” ནང་ “ཨིན་མི” གཉིས་མ་འཛོལ་བར་ལག་ལེན་འཐབ་ཡོད་པ་ངེས་གཏན་བཟོ་དགོས་འདི་ལག་ཆེ། ཚོག་ “དེ” ཟེར་མི་འདི་ བཀག་ཆ་ཅན་གྱི་དོན་ཚན་གྱི་དོན་ལུ་ལག་ལེན་འཐབ་ཨིན་མི་དང་ “ཨིན་མི” འདི་བཀག་ཆ་མེན་པའི་དོན་ཚན་ཅིག་གི་དོན་ལུ་ལག་ལེན་འཐབ་ཨིན།

“དེ” གིས་ཚོག་ལེགས་བཅོས་འབད་མི་དེ་ལུ་བཀག་བཀག་དང་ གསལ་བཀོད་འབད་མ་ཨིན་མི་དང་ ཚོག་ལེགས་བཅོས་འབད་མི་དེ་ངེས་འཛིན་འབད་ནིའི་དོན་ལུ་མཁོ་གལ་ཅན་གྱི་ བཀག་ཆ་ཅན་གྱི་དོན་ཚན་ཅིག་སྟོན་མ་ཨིན། བཀག་ཆ་ཅན་གྱི་ཚོག་ ཡངན་ དོན་ཚན་ ཚོག་མཚམས་ཅིག་ བཟོ་དེ་ཚོག་ཅིག་གི་གོ་བ་གི་དོན་ལུ་ངེས་པར་དུ་དགོས་དང་ འདི་ལུ་བར་ཆག་བཀག་ཏེ་མེད་པ་ཨིན།

བཀག་ཆ་ཅན་གྱི་དོན་ཚན་འདི་དཔེར་ན།

ཁྲིམས་འདུན་གྱིས་ ཉེས་འཛུགས་བཀོད་པའི་གཞི་དུ་འགོལ་ནང་ལག་ལེན་འཐབ་སྟེ་ཡོད་མི་མཚོན་ ཆ་དེ་ཚུ་དག་གི་མཇུག་མ་བསྟུ་ཚུན་བདག་བབྱུང་འབད་དེ་བཞག་དགོ།

“ཨིན་མི” ཟེར་མི་དེ་གིས་ ཚོག་ལེགས་བཅོས་འབད་མི་དེ་ལུ་བཀག་ཆ་མེད་མི་དོན་ཚན་ཅིག་ སྟོན་མ་ཨིན་ འདི་གིས་ ལེགས་བཅོས་འབད་བའི་ཚོག་དེ་གི་སྒྲིབ་ལས་བརྟེན་དོན་ཐེབས་ ཡངན་ འགྲེལ་བཤད་བྱེད་མ་ཨིན། བཀག་ཆ་མེད་པའི་ཚོག་ ཡངན་ དོན་ཚན་ ཡངན་ ཚོག་མཚམས་ འདི་ གོ་བ་ལུ་གལ་ཅན་མེན་མ་ལས་ འདི་གུ་བར་ཆག་བཀག་ཏེ་འོང་མ་ཨིན།

བཀག་ཆ་མེད་པའི་དོན་ཚན་འདི་དཔེར་ན།

ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ ཅུ་ཕན་ག་འབད་རུང་ཅིག་གིས་ཁུ་བསྐྱལ་འབད་བའི་སྐབས་ལུ་ འགྱུར་བཅོས་ འབད་ནི་ཨིན་མི་ ལྷན་གསལ་གྱི་ཆོས་གྲངས་གཞི་བཙུགས་འབད་དགོ།

༡༡.༢ “ག་ར” “རེ་རེ” “རེ་རེ་བཞིན་དུ”

༡༡.༢.༡ ཚོག་ “ག་ར” ནང་ “རེ་རེ” “རེ་རེ་བཞིན་དུ” ཚུ་མང་ཤོས་རང་མ་འབྲི་བར་བཞག་རུང་བདུབ་སར་ ཡངན་ དེ་ཚུ་གི་ཆབ་ལུ་ “ཅིག” ཡངན་ “འདི” འབྲི་རུང་བདུབ་ས་ལུ་ལག་ལེན་འཐབ་ཨིན།

11.3.2 The use of “all”, “each” and “every” should be restricted to contexts in which their core meaning is needed. “All” may be appropriate where the emphasis is on the collective, and “each” or “every” where the emphasis is more on the individual (but avoid using “each” and “every” together).

11.4 “deem”

11.4.1 The purpose of this word is to create a legal fiction. It has a defining function and should be used only if something is to be what it is not, or if something is not to be what it is. For example:

A person who has received an offer of compensation is deemed to have accepted the offer unless the person registers an objection within 30 days of receiving the offer.

11.4.2 Avoid using “deem” if it bears the meaning of “think” or “consider”. For example:

Avoid: x. The Registrar may issue a licence subject to such conditions as he deems fit to impose.

Use: x. The Registrar may issue a licence subject to such conditions as he thinks fit to impose.

11.5 “notwithstanding”, “subject to”

11.5.1 If provisions in one or more enactments are or may be inconsistent with each other, the drafter must clarify which provision is to prevail.

༡༡.༣.༡ “ག་ར” དང་ “རེ་རེ” “རེ་རེ་བཞིན་དུ” ལག་ལེན་འཐབ་ནི་དེ་ དེ་ཚུ་གི་གོ་བ་ངོ་མ་དགོ་ས་ལུ་
 རྒྱུང་མ་ཅིག་ལག་ལེན་འཐབ་དགོ། “ག་ར” འདི་སྤྱི་བསྐྱེམས་ཀྱི་གོ་དོན་ལུ་གཙོ་བོར་བཏོན་ས་ལུ་
 འོས་འབབ་ཡོད་པ་དང་ “རེ་རེ” ཡང་ན་ “རེ་རེ་བཞིན་དུ” འདི་རྒྱུང་གི་དོན་ལུ་གཙོ་བོར་བཏོན་
 ས་ལུ་འོས་འཚམས་ཡོད་པ་ཡིན། །དེ་འབད་མ་ད་ “རེ་རེ” དང་ “རེ་རེ་བཞིན་དུ” གཅིག་ཁར་
 ལག་ལེན་འཐབ་ནི་དེ་སྤྲུང་དགོ།

༡༡.༤ “བཙུན་མི”

༡༡.༤.༡ ཆོག་འདི་གི་དགོས་དོན་ ཁྲིམས་ཀྱི་སྒྲིལ་དབྱེ་ཅིག་བཟོ་ནི་གི་དོན་ལུ་ཡིན། འདི་ལུ་དོན་འགྲེལ་གྱི་
 བྱ་སྒྲིལ་ཅིག་ཡོད་པ་དང་ འདི་ཡང་ག་ཅི་འབད་རུང་ཅིག་མེན་མི་དེ་ཡིན་མ་ལུ་འགྱུར་ནི་ ཡང་ན་ ཡིན་
 མི་དེ་མེན་མ་ལུ་འགྱུར་ནི་ཡིན་པ་ཅིན་རྒྱུང་མ་ཅིག་ལག་ལེན་འཐབ་དགོ། དཔེར་ན།

མི་ངོ་ཅིག་གིས་འབྲུལ་བ་ཐོབ་སྟེ་ཉིན་གྲངས་^{༣༠} གི་ནང་འཁོད་ལུ་ ཉེག་ས་བཤད་ཐོབ་ཀོད་འབད་ན་མ་གཏོགས་ དེ་
 མིན་པ་ཅིན་ རྒྱུང་འབྲུལ་གྱི་འབྲུལ་བ་ཐོབ་མི་ མི་ངོ་དེ་ འབྲུལ་བ་ངོས་ལེན་འབད་ཡོད་པ་སྟེ་བཙུན་མི་དགོ།

༡༡.༤.༢ “མཐོ་བསམ་མ་གཏང་ནི” ཡང་ན་ “བཙུན་མི་འཛོག་འབད་ནི” གི་གོ་དོན་ཡོད་པ་ཅིན་ “བཙུན་མི” ཟེར་
 མི་འདི་མ་བྲིས། དཔེར་ན།

སྤང་དགོ་པ་: x. ཐོ་དེབ་འགོ་དཔོན་གྱིས་ བཀའ་ནི་གི་དོན་ལུ་འོས་འབབ་ཡོད་པ་སྟེ་བཙུན་མི་ ཆུན་ཚུ་གི་དབང་ལུ་
 འདུ་དགོ་པའི་ ཆོག་ཐམ་སྤྲོད་ཆོག།

འབྲི་དགོ་པ་: x. ཐོ་དེབ་འགོ་དཔོན་གྱིས་ བཀའ་ནི་གི་དོན་ལུ་འོས་འབབ་ཡོད་པ་སྟེ་མཐོ་བསམ་མ་གཏང་པ་ཅིན་ ཆ་དེ་
 ཚུའི་དབང་ལུ་འདུ་དགོ་མི་ཆོག་ཐམ་སྤྲོད་ཆོག།

༡༡.༥ “མ་ལྟོས་པར་” “དབང་ལས་མ་འགལ་བར་”

༡༡.༥.༡ ཆ་འཛོག་གཅིག་ ཡང་ན་ དེ་ལས་མང་མི་གི་དགོངས་དོན་ཚུ་ ཕན་ཚུན་རྟགས་མ་མཐུན་མ་ཡོད་པ་
 ཡང་ན་ རྟགས་མ་མཐུན་མ་འོང་ནི་ཡིན་པ་ཅིན་ ཟིན་བྲིས་བཀོད་མི་གིས་ དགོངས་དོན་ག་འདི་ལུ་
 ཆ་གནས་བཟུང་ནི་ཡིན་ན་གསལ་བཀོད་འབད་དགོ།

11.5.2 The phrase “subject to this section” is generally unnecessary because a section will be construed as a whole unit. “Subject to” should not be used when the intended meaning is “in accordance with”; these phrases do not have the same meaning: the first denotes a conditional relationship, and the second denotes compliance.

11.5.3 It is not incorrect to use both “notwithstanding” and “subject to” to connect the provisions. But, used excessively, they impair readability and indicate that each provision should be more carefully drafted. Problems arise when either phrase is used without a specific reference. If there is no inconsistency, the phrases should not be used.

11.6 “pursuant to”

11.6.1 The expression “pursuant to” is somewhat vague and can usually be replaced with a more precise expression such as “under the authority of” (or the even simpler “under”) or “in accordance with”.

11.7 “Contradictions”

11.7.1 Words such as “can’t”, “don’t”, “won’t”, “wouldn’t” are not to be used in drafting legislation.

***** ————— *****

༡༡.༥.༢ ཚིག་མཚམས་ “དོན་ཚན་འདི་གི་དབང་ལས་མ་འགལ་བར་” འདི་སྒྱུར་བཏང་ལུ་མཁོ་གལ་མེད་
མི་འདི་ཡང་ དོན་ཚན་ཅིག་སྟེ་ཚན་ཡོངས་རྫོགས་ཅིག་སྟེ་གྲུབ་ནི་དེ་གིས་ཡིན། “དབང་ལས་མ་
འགལ་བར་” འདི་རེ་འདོད་བསྐྱེད་པའི་གོ་དོན་ “འབྲིལ་ཏེ་” ཟེར་ཡིན་པ་ཅིན་ ལག་ལེན་འཐབ་
ནི་མི་འོང་། ཚིག་མཚམས་འདི་ཚུ་གོ་དོན་ཅིག་འཐད་པ་མེན་ ཏེ་མམ་གི་འདི་ ཆ་རྒྱུན་ཅན་གྱི་
འབྲེལ་བ་ཡིན་མ་དང་ གཉིས་པ་འདི་གནས་དགོ་པའི་དོན་སྟོན་མ་ཡིན།

༡༡.༥.༣ དགོངས་དོན་ཚུ་གཅིག་ཁར་མཐུད་ནི་གི་དོན་ལུ་ “མ་ལྟོས་པར་” དང་ “དབང་ལས་མ་འགལ་
བར་” གཉིས་གཅིག་ཁར་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་ལུ་འཛོལ་བ་མེད། དེ་འབད་མ་ད་ དེ་ཚུ་ལེ་ཤ་ལག་
ལེན་འཐབ་པ་ཅིན་ ལྷག་ངོ་མ་བདེ་ཁག་ཁག་འགྱུ་ནི་ཡིན་པའི་ཁར་ དགོངས་དོན་རེ་རེ་སྟེ་མང་སུ་
རིག་པ་བསྐྱེམ་སྟེ་འབྲི་དགོ་པའི་བདེ་མཚོན་སྟོན་མ་ཡིན། ཚིག་ག་འབད་རུང་ཅིག་ དམིགས་བསལ་
གྱི་འབྲེལ་གཏུགས་མེད་པར་ལག་ལེན་འཐབ་ད་ ལྷབས་མ་བདེ་མ་འཐོན་མ་ཡིན། ག་དེ་མ་ཅིག་
འབད་ ཏུགས་མ་མཐུན་མ་མེད་པ་ཅིན་ ཚིག་མཚམས་ཚུ་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་མི་འོང་།

༡༡.༦ “བསྐྱུན་ཏེ་”

༡༡.༦.༡ མིང་ཚིག་ “བསྐྱུན་ཏེ་” ཟེར་མི་འདི་གསལ་ཏྲིག་ཏྲི་མེད་པ་བཟུམ་ཅིག་ཡིན་མ་ལས་ འདི་ཚུ་གི་
ཚབ་ལུ་མང་ཤོས་རང་ ཐད་ཀར་གྱི་མིང་ཚིག་ “གི་དབང་ཚད་ཐོག་ལུ་” ༼ཡངན་ འདི་བ་ཡང་
འངས་སུ་“འོག་ལུ་”༽ ཡངན་ “དང་འབྲིལ་ཏེ་” ཟེར་མི་ཚུ་འབྲི་བ་ཅིན་ཏུག།

༡༡.༧ སྒྱུབ་འགལ།

༡༡.༧.༡ “མི་རུང་” “མ་འབད་” “མི་འབད་” “མི་འོང་” ལ་སོགས་པའི་ཚིག་ཚུ་ བྲིམས་གྱི་བེན་བྲིས་ནང་
ལག་ལེན་འཐབ་ནི་མི་འོང་།

***** ————— *****

CHAPTER 12

PUNCTUATION

12.1 Introduction

12.1.1 Punctuation marks reinforce the sentence structure and correct usage of the punctuation marks enhances the clarity of the legislative sentence. It also aides in interpretation of the law.

12.1.2 Punctuation should be used as a means to clarify the sentence structure and the relationship of the sentence components.

12.2 Full-stop

12.2.1 A full stop is used to

- a. mark the main number of a legislative section at the beginning of the section.
- b. end a sentence.

12.3 Comma

12.3.1 A comma is used to

- a. separate items in a series.
- b. separate 2 long independent sections in a sentence that are joined by a conjunction to enhance clarity.
- c. separate an introductory section (E.g. Notwithstanding section 100, a person may....)

ལེའུ་བརྩ་གཉིས་པ། ཚག་ཤད་གྱི་རིགས།

༡༢.༡ རྫོསྣ།

༡༢.༡.༡ ཚག་ཤད་གྱི་བད་རྟགས་ཚུ་གིས་ བཛྲོད་ཚིག་གི་གཞི་བཀོད་ཅ་བརྟན་བཟོམ་ཨིན་པ་དང་ ཚག་ཤད་གྱི་བད་རྟགས་ཚུ་མ་འཛོལ་བར་ལག་ལེན་འབབ་པ་ཅིན་ ཁྲིམས་གྱི་བཛྲོད་ཚིག་གི་གོ་བ་ཡང་གསལ་རྟག་རྟ་གོ་ནི་ཡང་ཡར་བྲག་གཏང་མ་ཨིན། འདི་གི་ཁྲིམས་གྱི་གོ་དོན་ལེན་ནི་ལུ་ཡང་ཕན་ཐོགས་པ་ཨིན།

༡༢.༡.༢ ཚག་ཤད་ཚུ་ བཛྲོད་ཚིག་གི་གཞི་བཀོད་དང་ བཛྲོད་ཚིག་གི་ཆ་ཤས་ཚུ་འཐུན་འབྲེལ་གསལ་རྟག་རྟ་བཟོ་ནི་གི་ཐབས་ལམ་སྟེ་ལག་ལེན་འབབ་ཨིན།

༡༢.༢ ཚག་ཤད།

༡༢.༢.༡ ཚག་ཤད་འདི་ག་ཤམ་གསལ་གྱི་དོན་ལུ་ལག་ལེན་འབབ་ཨིན།

(ཀ) དོན་ཚན་འགོ་བརྩམས་པ་ད་ ཁྲིམས་གྱི་དོན་ཚན་གྱི་ཨང་གྲངས་རོམ་འི་རྟགས་བཀལ་ནི་འདི་དོན་ལུ།

(ཁ) བཛྲོད་ཚིག་ཅིག་མཐུག་བསྟུ་ནི་འདི་དོན་ལུ།

༡༢.༣ འབྲེལ་ཚག།

༡༢.༣.༡ འབྲེལ་ཚག་འདི་ག་ཤམ་གསལ་གྱི་དོན་ལུ་ལག་ལེན་འབབ་ཨིན།

(ཀ) གོ་རིམ་ཐོག་ཡོད་མི་ གནད་དོན་སོ་སོ་ཕྱེ་ནི་གི་དོན་ལུ།

(ཁ) གསལ་རྟག་རྟ་བཟོ་ནི་གི་དོན་ལུ་ འབྲེལ་ཚིག་གིས་གཅིག་ཁར་མཐུད་དེ་ཡོད་པ་འདི་ བཛྲོད་ཚིག་ཅིག་ནང་གི་རང་དབང་གི་དོན་ཚན་རིང་མོ་^༢ སོ་སོ་ཕྱེ་ནི་གི་དོན་ལུ།

(ག) རྫོསྣ་གྱི་དགོངས་དོན་སོ་སོ་ཕྱེ་ནི་གི་དོན་ལུ། རྒྱུ་ལྡན་ དོན་ཚན་^{༡༠༠} པ་ལུ་མ་གྲོམ་པར་ མི་ངོ་ཅིག་གིས་..... ཚག།༽

12.4 Serial comma

12.4.1 The serial comma is the last comma in a list before the conjunction ‘and’ or ‘or’. It eliminates ambiguity or guesswork as to the legislator’s intent.

12.4.2 In drafting legislation, it is important to place a comma before the conjunction in order to bring clarity to the legislative sentence and omitting the comma may result in ambiguity. For example:

Real estate is classified as vacant, residential, farm, commercial and industrial.

Here, it is not clear whether there are 4 or 5 categories. “Commercial and industrial” could be interpreted to mean one category or it could be interpreted to mean two separate categories – “commercial” and “industrial”. Adding the serial comma after “commercial” more clearly indicates that 5 categories are intended.

12.5 Quotation marks

12.5.1 Quotation marks are used to enclose the word being defined in the definition provision.

12.6 Semi-colon

12.6.1 A semi-colon is used to

- a. link sections in a compound sentence;
- b. mark the end of each paragraph or subparagraph in a series of paragraphs or sub-paragraphs.

14.3 གྲལ་རིམ་གྱི་འབྲེལ་ཚགས།

14.3.1 གྲལ་རིམ་གྱི་བར་ཚགས་འདི་ འབྲེལ་ཚིག་ ‘དང་’ ཡངན་ ‘ཡངན་’ གི་ཉེ་ཐོ་གི་མཚུགས་གི་བར་ཚགས་ འདི་ཡིན། འདི་གིས་ཁྲིམས་བཟོ་མི་གི་དམིགས་དོན་གྱི་ཐད་ལུ་ དེས་མེད་ ཡངན་ རྟོགས་གཞི་ མེད་པ་བཟོ་ཤིང་ཡིན།

14.3.2 ཁྲིམས་ཡིག་ཟིན་བྲིས་བཀོད་པའི་སྐབས་ལུ་ ཁྲིམས་གྱི་བརྗོད་ཚིག་ལུ་གསལ་ཏྲག་ཏྲ་བཟོ་ནི་གི་ དོན་ལུ་ འབྲེལ་ཚིག་གི་ཉེ་མ་བར་ཚགས་བཀལ་ནི་གི་ཁག་ཆེ་ནི་དང་ བར་ཚགས་མ་བཀལ་བ་ཅིན་ དེས་མེད་ལུ་འགྱུར་ནི་གི་ཉེན་ཁ་ཡོད། དཔེར་ན།

ཁང་གཞི་དེས་སྟོང་དང་ སྟོང་བྱིས་, སོ་ནམ་ས་ཞིང་, ཚོང་འབྲེལ་, བཟོ་གྲུའི་གྲངས་སུ་དབྱེ་བ་ བཀོད་པ་ཡིན།

འདི་ནང་ དབྱེ་བ་ ༤ ཡོད་པ་ཡིན་ན་ ༥ ཡིན་ན་གསལ་ཏྲག་ཏྲ་མིན་འདུག། “ཚོང་འབྲེལ་དང་བཟོ་ གྲུ” འདི་དབྱེ་བ་གཅིག་སྟེ་གོ་བ་ལེན་རུང་བརྟུབ་ནི་དང་ ཡང་ཅིན་ “ཚོང་འབྲེལ་” དང་ “བཟོ་ གྲུ” སྟེ་དབྱེ་བ་གཉིས་ནང་སོ་སོ་སྟེ་གོ་བ་ལེན་རུང་བརྟུབ་ཡིན་པས། -Adding the serial comma after “ཚོང་འབྲེལ་” གྱི་རྒྱུ་བདེ་འཇགས་ཀྱི་གྲལ་རིམ་གྱི་བར་ཚགས་བཀལ་མི་དེ་གིས་ དབྱེ་བ་ལྔ་སྟེ་རེ་འདོད་བསྐྱེད་པའི་བདེ་སྟོན་མང་སུ་གསལ་ཏྲག་ཏྲ་སྟེ་བཏོན་མ་ཡིན་པས།

14.4 ལུང་འབྲེན་གྱི་རྟགས།

14.4.1 ལུང་འབྲེན་གྱི་རྟགས་ཚུ་ དེས་ཚིག་གི་དགོངས་དོན་ནང་ དེས་ཚིག་བཀོད་ནི་ཡིན་པའི་ཚིག་ བརྟུགས་ནི་གི་དོན་ལུ་ལག་ལེན་འཐབ་ཡིན།

14.5 གཅད་མཚམས།

14.5.1 གཅད་མཚམས་འདི་ གཤམ་གསལ་གྱི་དོན་ལུ་ལག་ལེན་འཐབ་ཡིན།

(ཀ) རྩོགས་བསྐྱབས་གྱི་བརྗོད་ཚིག་ནང་གི་དོན་ཚན་ཚུ་མཐུད་ནི་གི་དོན་ལུ།

(ཁ) དོན་མཚམས་ ཡངན་ ནང་གསལ་དོན་མཚམས་གྱི་གྲལ་རིམ་ནང་ དོན་མཚམས་ ཡངན་ ནང་གསལ་དོན་མཚམས་རེ་རེ་རྫོགས་རྟགས་བཀོད་ནི་གི་དོན་ལུ།

12.7 Colon

12.7.1 A colon is used to

- a. conclude the enacting words in a bill or subordinate legislation; and
- b. mark the introduction of a list of paragraphs at the end of an independent section.

12.8 Parenthesis

12.8.1 Parenthesis are used

- a. to enclose the numbers or letters denoting sub-sections, paragraphs and subparagraphs;
- b. to enclose certain words in a title of legislation (e.g. Amendment); and
- c. at the end of each definition, to enclose the equivalent defined expression in the other language version.

12.9 Bold and italic fonts

12.9.1 Headings are written in bold letters.

12.9.2 Italics are used to indicate

- a. Latin terms; and
- b. Dzongkha terms.

***** ————— *****

༡༥.༡ འབྲེད་རྟགས།

༡༥.༡.༡ འབྲེད་རྟགས་འདི་གཤམ་གསལ་གྱི་ལག་ལེན་འཐབ་ཡིན།

- (༡) དབྱད་ཡིག་ ཡངན་ ཡན་ལག་གི་ཁྲིམས་ཡིག་ཅིག་ནང་ ཆ་འཛོག་གི་ཆོག་ཚུ་བཙུགས་ནི་
གི་དོན་ལུ་དང།
- (ཁ) རང་དབང་གི་དོན་ཚན་ཅིག་གི་མཇུག་ལུ་ དོན་མཚམས་གྱི་ཐོ་ཅིག་དོ་སྤྱད་འབད་བའི་
རྟགས་བཀོད་ནི་འདི་དོན་ལུ།

༡༥.༢ གྲུག་ཤད།

༡༥.༢.༡ གྲུག་ཤད་ཚུ་གཤམ་གསལ་གྱི་དོན་ལུ་ལག་ལེན་འཐབ་ཡིན།

- (༡) ནང་གསེས་དོན་ཚན་དང་ དོན་མཚམས་ ནང་གསེས་དོན་མཚམས་ཚུ་འི་བན་མཚོན་སྟོན་
མི་ ཡང་གྲངས་ ཡངན་ ཡི་འབྲུ་ཚུ་བཙུགས་ནི་གི་དོན་ལུ་དང།
- (ཁ) ཁྲིམས་གྱི་མིང་གནས་ནང་དམིགས་བསལ་གྱི་ཆོག་ཚུ་བཙུགས་ནི་གི་དོན་ལུ་ ཁྱད་པེར་ན་
འཕྲི་སྟོན་ཏེ།
- (ག) དེས་ཆོག་ཅེ་ཅེ་གི་མཇུག་ལུ་ རྟེན་ཡིག་གཞན་ནང་ འང་མཉམ་གྱི་དེས་ཆོག་བཀོད་པའི་
ཆོག་དོན་བཙུགས་ནི་འདི་དོན་ལུ།

༡༥.༣ འབྲུར་ཡིག་དང་ ཡི་གུ་གསེག་ག་ཅན་མ།

༡༥.༣.༡ འགོ་བརྗོད་ཚུ་འབྲུར་ཡིག་ནང་འབྲིམ་ཡིན།

༡༥.༣.༢ ཡི་གུ་གསེག་ག་ཅན་མ་ཚུ་ གཤམ་གསལ་སྟོན་ནི་གི་དོན་ལུ་འབྲིམ་ཡིན།

- (༡) ལེ་གྲིན་གྱི་མིང་ཆོག་ཚུ་དང།
- (ཁ) རྗོང་ཁའི་མིང་ཆོག་ཚུ།

SCHEDULE 1 – ELEMENTS AND LAYOUT OF A FREE-STANDING BILL

ELEMENTS AND LAYOUT OF A FREE STANDING BILL	
...BILL WHEREAS the law in Bhutan relating to contracts is currently based on customary law; WHEREAS the customary practices differ from region to region and there is no standard practice; WHEREAS the Parliament of Bhutan considers it expedient to consolidate and codify the law relating to contracts so that the people of Bhutan may more readily know their obligations, rights, and remedies arising out of contracts; The Parliament of the Kingdom of Bhutan hereby enacts as follows: Title 1. This Act is the <i>Contract Act of the Kingdom of Bhutan 2013</i>. Commencement 2. This Act comes into force on the 3rd Day, of the 2nd Month of the Water Female Snake Year corresponding to the 14th Day of the 3rd Month of 2013. Extent 3. This Act extends [only] to.....	Bill Heading This is the heading that appears at the very beginning of a bill: Preamble A preamble is an introductory statement in a legislation that explains the reason why its enactment is considered desirable. Enacting Words This is the short paragraph appearing immediately after the Preamble of the bill. Title section The Title is the name for the Act that a bill is intended to become when it is passed by Parliament. The first section of a bill relates to this. Commencement (if needed) The default rule for coming into force is the date of assent by the Druk Gyalpo; it will be recorded as a fact on the face page of the Act when it is assented to. If some other date is intended for the Act to come into force, a provision is required expressly setting out the date or the manner of determining the date of its coming into force.

ཟུར་དེབ། པ་- རང་དབང་གི་དཔུང་ཡིག་ཅིག་གི་ཆ་ཤས་དང་ བཅོ་བཀོད།

རང་དབང་གི་དཔུང་ཡིག་ཅིག་གི་ཆ་ཤས་དང་བཅོ་བཀོད།	
..... དཔུང་ཡིག་ འདི་ཡང་ འབྲུག་ལུ་གན་འཛིན་དང་འབྲེལ་བའི་ཁྲིམས་དེ་ ད་ལྟོ་ སྤར་འབྲུན་གྱི་ཁྲིམས་ལུ་གཞི་བཞག་སྟེ་ཡོད་པ་དང་། འདི་ཡང་ སྤར་འབྲུན་གྱི་ལག་ལེན་འདི་ ལུང་ཕྱོགས་དང་ལུང་ ཕྱོགས་ཀྱི་བར་ན་སོ་སོ་སྟེ་ཡོད་པ་ལས་ གནས་ཚད་ ཅན་གྱི་ལག་ལེན་ཅིག་མེད་པ་ཡིན། འདི་ཡང་ འབྲུག་གི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་ འབྲུག་པའི་མི་སེར་ཚུ་གིས་ གན་འཛིན་ལས་བརྟེན་ཏེ་འབྲུང་མི་ ཁོང་རའི་འགན་ དབང་དང་ ཐོབ་དབང་ བཅོ་ཐབས་ཚུ་གི་སྐོར་ལས་ ག་སྒྲིག་སྟེ་ཤེས་ནི་གི་དོན་ལུ་ གན་འཛིན་དང་འབྲེལ་ བའི་ཁྲིམས་ཚུ་ ཕྱོགས་བསྐྱུས་འབད་དེ་ཁྲིམས་ཅིག་ ནང་བཅོ་ནི་དེག་ལ་ཅན་སྟེ་བཅུ་འཛོག་འབད་དེ། འབྲུག་གི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་གཤམ་གསལ་ལྟར་ཆ་འཛོག་མཛད་གྲུབ། མཚན་གནས། ༡. བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ འབྲུག་གི་གན་འཛིན་བཅའ་ཁྲིམས་ ༡༠༡༩ ཅན་མ་ཡིན། འགོ་འཇུག་སྒྲ་ཆོས། ༡. བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ རང་ལུགས་གནས་ལོ་རྒྱུ་སྤྱུལ་ལོ་ ཟླ་༡ པའི་ཆོས་༩ ལུ་འམ་ སྤྱི་ལོ་༢༠༡༩ ཟླ་༩ པའི་ ཆོས་༡༤ ལས་འགོ་བབྱུང་སྟེ་བསྐྱར་སྤྱོད་འབད་དགོ། ཁྱབ་ཚད། ༣. བཅའ་ཁྲིམས་འདི་གིས་..... རྒྱ་རྒྱུ་ཅིག་ཀྱི་ ཁྱབ་ཚད་ ཡོད་པ་ཡིན།	དཔུང་ཡིག་གི་འགོ་བཙུན་ འདི་དཔུང་ཡིག་ཅིག་མཁུ་ལུ་རང་མཐོང་མི་ འགོ་བཙུན་ཡིན། རྒྱུ་དོན། རྒྱུ་དོན་འདི་ ཁྲིམས་ནང་ འདི་ཆ་འཛོག་མཛད་དགོ་མི་རྒྱ་མཚན་ག་ ཅི་ཡིན་གསལ་བཤད་འབད་མི་ རྒྱུ་དོན་གྱི་བཙུན་དོན་ཅིག་ཡིན། ཆ་འཛོག་གི་ཆོག་ འདི་དཔུང་ཡིག་གི་རྒྱུ་དོན་གྱི་མཁུ་ལུ་ལས་རང་མཐོང་མི་ དོན་ མཚན་མུང་ཁྱུ་འདི་ཡིན། མཚན་གནས་ཀྱི་དོན་ཚན། མཚན་གནས་འདི་ དཔུང་ཡིག་འདི་གྲུབ་ནི་གི་དམིགས་གཏད་ བསྐྱེད་མི་ གོས་འཆར་བཀོད་པའི་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་མིང་ཡིན། དཔུང་ཡིག་གི་དོན་ཚན་འགོ་ཐོག་འདི་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་ཡིན། འགོ་འཇུག་སྒྲ་ཆོས། རྒྱ་དགོ་པ་ཅིན། སྤྱིར་བཏང་ལུ་ བསྐྱར་སྤྱོད་འགོ་བཙུགས་ནི་དེ་ འབྲུག་རྒྱལ་པོ་ མཚོག་གིས་བཀའ་ཡི་གནང་བ་གོ་ལ་བའི་ཆོས་གངས་འདི་གྲུ་ཡིན་མ་ ལས་ བཀའ་ཡི་གནང་བ་གོ་ལ་བའི་སྐབས་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་གཏོང་ ཤོག་གུར་ དངོས་དོན་སྟེ་ཟེན་ཐོ་བཀོད་འོང་། ག་དེམ་ཅིག་འབད་ བཅའ་ཁྲིམས་འདི་བསྐྱར་སྤྱོད་འགོ་བཙུགས་ནི་ གི་དོན་ལུ་ ཆོས་གངས་གཞན་ཅིག་བཀོད་ནི་གི་མེ་འདོད་ཡོད་པ་ ཅིན་ བསྐྱར་སྤྱོད་འགོ་བཙུགས་ནི་གི་ཆོས་གངས་ ཡང་ན་ སྤྱོད་ ལམ་གསལ་བཀོད་འབད་ནི་གི་དོན་ལུ་དགོངས་དོན་ལོགས་སུ་སྟེ་ དགོ་པ་ཡིན།

Application 4. This Act applies to: (1) domestic arbitration and international commercial arbitration and negotiated settlements conducted within the Kingdom of Bhutan; (2) recognition and enforcement of arbitral awards including foreign arbitral awards; and (3) any other matter connected with or incidental to arbitration and negotiated settlements. 12.1.3 Objects 6. The objects of this Act are to provide for: (1) the establishment and strengthening of institutional capacity for disaster management; (2) mainstreaming of disaster risk reduction; (3) an integrated and coordinated disaster management focusing on community participation; and (4) matters incidental thereto. Repeal 4. The ABC Act is repealed.	Extent (if needed) By default, an Act extends to the entirety of Bhutan. If some lesser extent is intended, a provision is required to make this clear. Application/ Scope (if needed) This is an optional section and is sometimes included to specify or limit the scope of the application of the proposed Act. Objects (optional) Illustrates the general aims or principles of the Act. Repeal (if needed) Transitional and saving provisions (if needed) Substantive provisions The substantive sections of a free-standing bill consist of those provisions that are required for giving effect to the legislative intent of the bill. See elsewhere in the Manual for details relating to the organization or order of these provisions.
--	--

སྦྱར་འཇུག།

- ཅ. བཅའ་ཁྲིམས་འདི་གཤམ་གསལ་ལུ་སྦྱར་འཇུག་འཐབ་ནི་
འདི་ཡང།
- (༡) འབྲུག་ཀྲུལ་ཁབ་ནང་འཁོད་འགོ་འདྲན་འཐབ་མི་
ནང་འཁོད་བར་འདུམ་དང་ ཀྲུལ་སྤྱི་འཛོལ་བར་
འདུམ་དང་ ཁ་འཆམས་ཏེ་ཡོད་པའི་བདེ་སྤྱི་ག་ཚུ།
 - (༢) བྱ་ཀྲུལ་གྱི་བར་འདུམ་གྲོས་ཚད་ཚུ་བཅུས་ཏེ་ བར་
འདུམ་གྱི་གྲོས་ཚད་ཀྱི་ངོས་འཛིན་དང་ བསྟར་སྤྱོད།
 - (༣) བར་འདུམ་དང་ ཁ་འཆམས་མི་བདེ་སྤྱི་ག་ཚུ་ལས་
བརྟེན་ཏེ་བྱུང་མི་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་གནད་དོན་
གཞན་གང་རུང་།

༡༩.༩.༩ དམིགས་ལུལ།

- ཁ. བཅའ་ཁྲིམས་འདི་འདི་དམིགས་ལུལ་ཚུ་ཡང་ གཤམ་གསལ་
བཀོད་ནི་གི་དོན་ལུ།
- (༡) རྒྱུ་རྒྱ་འཛིན་སྦྱང་གི་དོན་ལུ་ གཙུག་སྡེ་གཞི་
བཙུགས་འབད་ནི་དང་ རྒྱུགས་བྱུབ་གོང་འཕེལ་
གཏང་ནི་གི་དོན་ལུ་དང།
 - (༢) རྒྱུ་རྒྱ་ཉེན་ཁ་མར་ཕབ་མཉམ་བསྐྱེད་འབད་ནི།
 - (༣) མི་སྡེ་གཞི་གཏོགས་ལུ་དམིགས་གཏང་བསྐྱེད་པའི་
སྤྱི་བསྐྱེད་སྤྱོད་འཛུགས་འབྲེལ་ཚན་གྱི་རྒྱུ་རྒྱ་
འཛིན་སྦྱང།
 - (༤) དེ་གི་བྱུང་རྒྱུ་ལས་བརྟེན་པའི་གནད་དོན་ཚུ་གི་
དོན་ལུ།

ཆེམད།

- ཅ. ཀ་ཁ་ག་གི་བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ཆེམད་ཨིན།

ཁབ་ཚད། གྲྲ་ཞོ་པ་ཅིན།

བཅའ་ཁྲིམས་ཅིག་ རང་བཞིན་གྱིས་རང་འབྲུག་ཀྲུལ་ཁབ་ཡོངས་
རྫོགས་ལུ་ཁབ་ཨིན། ཨིན་རུང་ ཁབ་ཚད་ཉུང་སྤྱི་ག་ལུ་བཀལ་
ནི་གི་ལཱ་འདོད་ཡོད་པ་ཅིན་ ཁབ་ཚད་ཀྱི་དོན་ཚན་ནང་ འདི་གི་
སྒྲིལ་ལས་གསལ་ཏོག་ཏོག་སྤྱོད་བཀོད་དགོ།

སྦྱར་འཇུག་ཡང་ན་ཁབ་དབང། གྲྲ་ཞོ་པ་ཅིན།

འདི་གཤམ་ཁ་ཚན་གྱི་དོན་ཚན་ཅིག་ཨིན་མ་དང་ རེ་སྐབས་གྲོས་
འཆར་བཀོད་པའི་བཅའ་ཁྲིམས་དེའི་སྦྱར་འཇུག་གི་ཁབ་དབང་ཁ་
གསལ་བཀོད་ནི་ ཡང་ན་ ཚད་འཛིན་འབད་ནི་གི་དོན་ལུ་
བཙུགས་པ་ཨིན།

དམིགས་ལུལ། གྲྲ་ཞོ་པ་ཅིན།

བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་སྤྱིར་བཏང་གི་དམིགས་དོན་དང་ གཞི་ཅ་ཚུ་གི་
སྒྲིལ་ལས་གསལ་བཀོད་འབད་མ་ཨིན།

ཆེམད། གྲྲ་ཞོ་པ་ཅིན།

འཕྲོ་འབྲུར་དང་རང་འཇུགས།
དགོངས་དོན་ཚུ། གྲྲ་ཞོ་པ་ཅིན།

དགོངས་དོན་གཙོ་བོ་ཚུ།

རང་རད་བང་གི་དཔྱད་ཡིག་གི་དོན་ཚན་གཙོ་བོ་ཚུ་ནང་ དཔྱད་ཡིག་
དེའི་ཁྲིམས་ཀྱི་དམིགས་དོན་གྱུབ་ནི་གི་དོན་ལུ་དགོ་པའི་དགོངས་
དོན་དེ་ཚུ་ཚུད་པ་ཨིན། དགོངས་དོན་འདི་ཚུ་འོ་བཀོད་སྤྱི་ག་ཡང་ན་
གོ་རིམ་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་ཁ་གསལ་གྱི་དོན་ལུ་ ལག་དེབ་
འདི་གོང་འོག་ག་ར་ནང་ལྟ།

Transitional and saving 5. Any pending proceeding whose trial has not begun at the coming into force of this Act shall be dealt with under this Act with any adaptations that the circumstances require but any pending proceeding whose trial has begun at the coming into force of this Act shall continue as if this Act had not been enacted. [Substantive provisions] (sections) [Miscellaneous Provisions] (sections) [Schedule(s)] STATEMENT OF OBJECT AND REASONS The object and purpose of the bill is to..... FINANCIAL MEMORANDUM This bill [will not or will] involve the Government in any financial expenditure. [If yes, state the estimated amount if possible.]	Miscellaneous provisions This commonly contains provisions relating to what is the authoritative text and interpretive provisions (particularly definitions in alphabetic order). Schedules (if needed) One or more schedules may be included after the last section of a bill to contain matters of detail that are related to the provisions of the sections of the bill. Statement of Object and Reasons This is appended to a bill after the last section or, if there are schedules to the bill, after the very last of such schedules. This statement contains a brief explanation of the objects and purpose of the bill. Financial Memorandum Financial Memorandum is a statement indicating whether a bill involves expenditure of public money, and if so, the estimated amount thereof.
---	--

***** ————— *****

འཕོ་འགྱུར་དང་རང་འཇགས།

ལ. བཅའ་ཁྲིམས་འདི་བསྟར་སྒྲིག་འགོ་བཙུགས་པའི་སྐབས་ལུ་
 ཚུད་གཞི་འགོ་མ་བཙུགས་པར་ཡོད་མི་ཕྱིར་འགྱུར་གྱི་ཚུད་རིམ་
 གང་རུང་གནས་སྐབས་ནང་དགོས་མཁོ་འཛོན་མི་བྱུང་པར་དང་
 བཅས་པ་སྟེ་བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་འོག་ལུ་དང་ལེན་འབད་དགོ་པ་
 ཡིན་རུང་བཅའ་ཁྲིམས་འདིའི་བསྟར་སྒྲིག་འགོ་མ་བཙུགས་པའི་ཉེ་
 མ་ཚུད་གཞི་འགོ་བཙུགས་ཚར་མི་ཚུད་རིམ་གང་རུང་བཅའ་
 ཁྲིམས་འདི་ཆ་འཛོགས་མ་མཛད་པ་བཟུམ་སྟེ་འཕྲོ་མཐུད་དེ་རང་ལག་
 ལེན་འཐབ་དགོ།

༼དགོངས་དོན་གཙོ་བོ་ཚུ༽
 ༼དོན་ཚན་ཚུ༽

༼སྒྲ་ཚིགས་དགོངས་དོན༽
 ༼དོན་ཚན་ཚུ༽

༼ཟུར་དེབ་ཚུ༽

དམིགས་ལུལ་དང་རྒྱ་མཚན་གྱི་གསལ་བཤད།
 དཔྱད་ཡིག་འདིའི་དམིགས་ལུལ་དང་དགོས་དོན་འདི་ཡང་.....

དངུལ་འབྲེལ་ཟིན་ཐོ།
 དཔྱད་ཡིག་འདི་གིས་གཞུང་ལུ་དངུལ་འབྲེལ་གྱི་ཟད་སྤོང་
 ༼གནས་འོང་ཡང་ན་མི་གནས༽ ༼གལ་སྲིད་གནས་ནི་ཡིན་པ་
 ཅིན་འབད་རྒྱུགས་པ་ཅིན་སྒྲིན་ཅིས་གྱི་དངུལ་བསྡུམས་བཀོད།༽

སྒྲ་ཚིགས་དགོངས་དོན།

འདི་ནང་སྒྱུར་བཏང་ལུ་དབང་ཚད་ཅན་གྱི་ཚིག་དོན་དང་གོ་དོན་
 ལེན་ཐངས་གྱི་དགོངས་དོན་ཚུ་དང་འབྲེལ་བའི་དགོངས་དོན་ཚུ་
 ཚུད་པ་ཡིན། ༼དམིགས་བསལ་ལུ་ཀ་རྟགས་གྱི་རིམ་པ་
 བསྒྲིགས་ཏེ་ངེས་ཚིག་ཚུ༽

ཟུར་དེབ་ཚུ། ༼དགོ་པ་ཅིན༽

དཔྱད་ཡིག་གི་དོན་ཚན་ཚུའི་དགོངས་དོན་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་པའི་
 གནད་དོན་ལ་གསལ་བཀོད་ནི་གི་དོན་ལུ་དཔྱད་ཡིག་གི་མཇུག་གི་
 དོན་ཚན་གྱི་ཤུལ་ལས་ཟུར་དེབ་གཅིག་ཡང་ན་དེ་ལས་མངས་
 བཙུགས་བཏུབ།

དམིགས་ལུལ་དང་རྒྱ་མཚན་གྱི་གསལ་བཤད།

འདི་མཇུག་གི་དོན་ཚན་གྱི་ཤུལ་ལས་ཡང་ན་དཔྱད་ཡིག་ལུ་ཟུར་
 དེབ་ཡོད་པ་ཅིན་མཇུག་གི་ཟུར་དེབ་ཤུལ་ལས་དཔྱད་ཡིག་
 དང་གཅིག་ཁར་སྒྲགས་ཏེ་གཏང་མ་ཡིན། གསལ་བཤད་འདི་ནང་
 དཔྱད་ཡིག་གི་དམིགས་ལུལ་དང་དགོས་དོན་ཚུའི་གསལ་བཤད་
 བཅུད་དོན་བཀོད་པ་ཡིན།

དངུལ་འབྲེལ་ཟིན་ཐོ།

དངུལ་འབྲེལ་ཟིན་ཐོ་འདི་དཔྱད་ཡིག་འདི་གི་དོན་ལུ་མི་དམངས་
 གི་མ་དངུལ་ལས་ཟད་སྤོང་གནས་ནི་ཡིན་ན་མེན་ན་གི་སྒྲིན་མི་
 ངག་བརྗོད་ཅིག་ཡིན་པ་དང་གནས་ནི་ཡིན་པ་ཅིན་སྒྲིན་ཅིས་གྱི་
 དངུལ་བསྡུམས་དང་བཅས་པ་སྟེ།

SCHEDULE 2 - ELEMENTS AND LAYOUT OF FREE STANDING SUBORDINATE LEGISLATION

ELEMENTS AND LAYOUT OF FREE STANDING SUBORDINATE LEGISLATION	
In exercise of the powers conferred by section Title 1. These regulations are the Tobacco Control Regulations of Bhutan, 2016. Commencement 2. These regulations come into force on ... Application 3. These regulations [apply to or do not apply to] ... Revocation or Cancellation (provisions)	Enacting Words This is a short paragraph that immediately precedes the provisions of the delegated legislation. Title The Title is the name for the delegated legislation to be adopted. It appears immediately after the enacting words. The year of making is included in the title for regulations or other subordinate instruments expected to have ongoing legislative effect. Commencement (if needed) The default rule for coming into force is the date of the making of the subordinate legislation. If some other date is intended for the subordinate legislation to come into force, a provision is required expressly setting out the date or the manner of determining the date of its coming into force. Application or Scope (if needed) This is an optional section and is sometimes included to specify or limit the scope of the application of the subordinate legislation.

ཟུར་དེབ་༥ པ་ - རང་དབང་གི་ཡན་ལག་ཁྲིམས་ཀྱི་ཆ་ཤས་དང་བཟོ་བཀོད།

རང་དབང་གི་ཡན་ལག་ཁྲིམས་ཀྱི་ཆ་ཤས་དང་བཟོ་བཀོད།	
དོན་ཚན་ པའི་ནང་སྤྱོད་དེ་ཡོད་མི་དབང་ཚད་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་གི་དོན་ལུ་” མིང་གནས། ༡. སྤྲིགས་གཞི་འདི་ཚུ་ འབྲུག་གི་ཏམ་ཁུ་ཚད་འཛིན་གྱི་ སྤྲིགས་གཞི་ ༢༠༡༤ ཅན་མ་ཡིན། འགོ་འཇུགས་སྒྲ་ཆོས། ༡. སྤྲིགས་གཞི་འདི་ ... ལས་འགོ་བཟུང་སྟེ་བསྟར་སྤྱོད་འགོ་བཙུགས་པ་ཡིན་ སྦྱར་འཇུག་ ༣. སྤྲིགས་གཞི་..... གྲུ་འཇུག་ནི་ཡང་ན་མི་འཇུག་། སྦྱར་བྱུང་ཡང་ན་ཆ་མེད། །དགོངས་དོན་ཚུ་།	ཆ་འཛིན་གི་ཆོས། དབང་ཚད་སྤྱོད་པའི་ཁྲིམས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ཚུ་ཉེ་མ་རང་ཡོད་མི་ དོན་མཚམས་བྱུང་ཀྱང་འདི་ཡིན། མིང་གནས། མིང་གནས་འདི་ དབང་ཚད་སྤྱོད་དེ་ཡོད་པའི་ཁྲིམས་ཡིག་ཆ་འཛིན་འབད་ནི་ཡིན་མི་དེ་འདི་མིང་ཡིན། འདི་ཆ་འཛིན་གི་ཆོས་གི་ཉིང་བདེ་འཇུག་རང་འོང་མ་ཡིན། འདི་བཟོ་བའི་ལོ་འདི་སྤྲིགས་གཞི་ ཡང་ན་ ཁྲིམས་སྟེ་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་གི་རེ་འདོད་ཡོད་པའི་ཡན་ལག་གི་ཡིག་ཆ་གཞན་གྱི་དོན་ལུ་ མིང་གནས་ནང་བཙུགས་པ་ཡིན། འགོ་འཇུགས་སྒྲ་ཆོས། གྲུ་འཇུག་ཅིན་། སྦྱར་བྱུང་ལུ་ བསྟར་སྤྱོད་འགོ་བཙུགས་ནི་དེ་ ཡན་ལག་གི་ཁྲིམས་ཡིག་དེ་བཟོ་བའི་ཆོས་གྲངས་འདི་ལག་ལེན་འཐབ་ཡིན། ག་དམ་ཅིག་འབད་ ཡན་ལག་གི་ཁྲིམས་ཡིག་དེ་ བསྟར་སྤྱོད་འགོ་བཙུགས་ནི་གི་དོན་ལུ་ ཆོས་གྲངས་གཞན་ཅིག་བཀོད་ནི་གི་རེ་འདོད་ཡོད་པ་ཅིན་ བསྟར་སྤྱོད་འགོ་བཙུགས་ནི་གི་ཆོས་གྲངས་ ཡང་ན་ སྤྱོད་ལམ་གསལ་བཀོད་འབད་ནི་གི་དོན་ལུ་དགོངས་དོན་ལོགས་སུ་སྤྱོད་གོ་པ་ཡིན། སྦྱར་འཇུག་ཡང་ན་ཁྱབ་དབང། གྲུ་འཇུག་ཅིན་། འདི་ག་དམ་ཁ་ཅན་གྱི་དོན་ཚན་ཅིག་ཡིན་མ་དང་ རེ་སྐབས་ཡན་ལག་གི་ཁྲིམས་དེ་འདི་སྦྱར་འཇུག་གི་ཁྱབ་དབང་ཁ་གསལ་བཀོད་ནི་ ཡང་ན་ ཚད་འཛིན་འབད་ནི་གི་དོན་ལུ་བཙུགས་པ་ཡིན།

Transitional and saving provisions (provisions) Substantive provisions (provisions) Made this... day of 2015 <u>(Signature of maker of subordinate legislation (e.g. a minister))</u> Title (and, if relevant, capacity) of person signing	Revocation or Cancellation Sometimes a delegated legislation may revoke or cancel an existing piece of subordinate legislation. Transitional and saving provisions (if needed) Substantive Provisions The substantive sections of free-standing subordinate legislation consist of those provisions that are required for giving effect to the legislative intent of the instrument. Date of Enactment Signature Block
--	--

***** ————— *****

འཕོ་འགྱུར་དང་རང་འཇགས་ཀྱི་དགོངས་དོན། རྒྱུ་མཐུན་དོན་ཚུ་། དགོངས་དོན་གཙོ་བོ་རྩུ། རྒྱུ་མཐུན་དོན་ཚུ་། སྤྱི་ལོ་ ༢༠༡༥..... ཟླ་.....པ་འཛམ་..... ལུ་བཅོས་གྲུབ། (ཡན་ལག་ཁྲིམས་བཅོམ་གི་ལག་ཁྲིས། རྒྱུ་མཐུན་ན། རྩོན་ བོ་། ལག་ཁྲིས་བཀོད་མི་གི་གོ་གནས་ རྒྱུ་མཐུན་ལ་བ་ཡོད་པ་ ཅིན་ འགན་འཁུར་།	ཕྱིར་དབྱུང་ཡང་ཆ་མེད། རེ་སྐབས་ དབང་ཚད་སྤྱོད་པའི་ཁྲིམས་ཀྱིས་ ཉེ་མ་ཡོད་པའི་ ཡན་ལག་ཁྲིམས་ཅིག་ ཕྱིར་དབྱུང་ ཡང་ཆ་ ཆ་མེད་གཏང་ དགོཔ་འཐོན་འོང། འཕོ་འགྱུར་དང་རང་འཇགས་ཀྱི་དགོངས་དོན། རྒྱུ་མཐུན་ཅིན་། དགོངས་དོན་གཙོ་བོ་རྩུ། རང་དབང་གི་ཡན་ལག་ཁྲིམས་ཀྱི་དོན་ཚན་གཙོ་བོ་རྩུ་ནང་ ཡིག་ཆ་དེའི་ཁྲིམས་ཀྱི་དམིགས་དོན་གྲུབ་ནི་གི་དོན་ལུ་དགོ་ པའི་དགོངས་དོན་དེ་རྩུ་རྩུ་དཔ་ཨིན། ཆ་འཛོག་གི་ཆེས་གྲངས། ལག་ཁྲིས།
---	--

***** ————— *****

SCHEDULE 3 – ELEMENTS AND LAYOUT OF AN AMENDING OR REPEALING BILL

ELEMENTS AND LAYOUT OF AN AMENDING OR REPEALING BILL	
....BILL An Act to amend the Penal Code of Bhutan 2004 The Parliament of the Kingdom of Bhutan hereby enacts as follows: Title 1. This Act is the Civil and Criminal Procedure Code of Bhutan, 2001 (Amendment) Act, 2016. Commencement 2. This Act comes into force ... [Substantive (i.e. amending or repealing) provisions] (sections) For example: 1. In the Civil and Criminal Procedure Code of Bhutan, 2001, paragraph 9(1) (d) is amended as: “(d) have FOUR such number of <i>Drangpons</i> APPOINTED BY as His Majesty the Druk Gyalpo BY WARRANT UNDER HIS HAND AND SEAL IN CONSULTATION WITH may appoint upon the recommendation of the National Judicial Commission.”	Bill Heading Same as in a free-standing bill Long title Placed immediately after the bill heading and is usually rather brief and straightforward. [Please note there is no need for a preamble in an amendment bill. The long title will suffice this requirement.] Enacting Words Same as in a free-standing bill Title section Same as in a free-standing bill except that “(Amendment) Act, [YEAR]” is added after the name of the Act to be amended, or, in case all that is being done is repeal, the word (Repeal) where (Amendment) appears in the example. Commencement (if needed) Same as in a free-standing bill Substantive provisions The amending sections follow exactly the sequence of the provisions of the principal Act that are being amended.

ཟུར་དེབ་ ༥ - འཕྲི་སྟོན་ཡངན་ཆམེད་དཔུང་ཡིག་གི་ཆ་ཤས་དང་བཅོ་བཀོད།

འཕྲི་སྟོན་ཡངན་ཆམེད་དཔུང་ཡིག་གི་ཆ་ཤས་དང་བཅོ་བཀོད།	
...དཔུང་ཡིག། འབྲུག་གི་ཉེས་འགལ་ཁྲིམས་དེབ་ ༢༠༠༥ ཅན་མ་འཕྲི་སྟོན་གྱི་བཅའ་ཁྲིམས། འབྲུག་གི་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱིས་གཤམ་གསལ་ལྟར་ཆ་འཛོག་མཛད་གྲུབ་ མཚན་གནས། ༡. བཅའ་ཁྲིམས་འདི་ འབྲུག་གི་ཞི་ཙྰུང་དང་ཉེས་ཙྰུང་བའི་གནད་སྟོང་གི་ཁྲིམས་དེབ་ ༢༠༠༡ ཅན་མ་འདི་ ་་་ འཕྲི་སྟོན་ ་་་ བཅའ་ཁྲིམས་ ༢༠༡༤ ཅན་མ་ཡིན། འགོ་འཇུག་སྒྲ་ཆེས། ༡. བཅའ་ཁྲིམས་འདི་..... ལས་བསྟར་སྟོང་འགོ་བཙུགས་པ་ཡིན། །དགོངས་དོན་གཙོ་བོ་ དཔེར་ན་ འཕྲི་སྟོན་ ཡངན་ ཆམེད་། །དོན་ཚན་ཚུ་། དཔེར་ན། ༡. འབྲུག་གི་ཞི་ཙྰུང་དང་ཉེས་ཙྰུང་བའི་གནད་སྟོང་གི་ཁྲིམས་དེབ་ ༢༠༠༡ ཅན་མ་འདི་ དོན་མཚན་མས་ ༩༡(༥) པ་འདི་གཤམ་གསལ་ལྟར་འཕྲི་སྟོན་འབད་ཡོད་པ་ : “(༥) འབྲུག་ཁྱུལ་པོ་མཚོག་གིས་ ཁྱུལ་ཡོངས་ཁྲིམས་སྡེ་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་གྲོས་འདེབས་ཐོག་གོས་བསྟར་མཛད་དེ་ མི་དབང་མངའ་བདག་པོ་འཇམ་པོ་ཆེ་གིས་ སྤྱི་ཉིད་ཀྱི་ཕྱག་རྟགས་དང་ཕྱག་དམ་ཅན་མའི་བཀའ་རྒྱ་ཐོག་ལུ་བསྐོ་བཞག་གནང་བའི་ དེ་ལུགས་ཀྱི་བྱངས་ལ་ཅན་གྱི་དང་དཔོན་ཚུ་བཞེ་ཡོད།”	དཔུང་ཡིག་གི་འགོ་བརྒྱུད། རང་དབང་གི་དཔུང་ཡིག་ནང་དང་ཅོག་འཐད་པ། མཚན་གནས། དཔུང་ཡིག་གི་འགོ་བརྒྱུད་ཀྱི་རྟེན་བདེ་ལྟེ་རང་བཀོད་པ་ཡིན་པ་དང་ མང་ཤོས་རང་མདོར་བསྐྱུས་དང་ཐད་ཀར་བྱ་བཀོད་པ་ཡིན། ་་་ འཕྲི་སྟོན་གྱི་དཔུང་ཡིག་ནང་དོ་སྟོན་དགོས་མེད། མཚན་གནས་རྒྱས་པ་གིས་ དགོས་མཁོ་འདི་འབྲུག་པ་ཡིན། ་་་ ཆ་འཛོག་གི་ཆོག། རང་དབང་གི་དཔུང་ཡིག་ནང་བཀོད་མི་དང་ཅོག་འཐད་པ། མཚན་གནས་ཀྱི་དོན་ཚན། “་་་ འཕྲི་སྟོན་ ་་་ བཅའ་ཁྲིམས་ ་་་ སྤྱི་ལོ་ ་་་” འདི་མ་གཏོགས་གཞན་རང་དབང་གི་དཔུང་ཡིག་དང་ཅོག་འཐད་པ་ཡིན་པ་དང་ འདི་ འཕྲི་སྟོན་འབད་ནི་ཡིན་པའི་བཅའ་ཁྲིམས་ཀྱི་མིང་གི་རྟེན་ལས་བཀོད་པ་ཡིན་ ཡང་ཅིན་ དེ་འབད་མི་དེ་ཆམེད་ཡིན་པ་ཅིན་ ་་་ཆམེད་་་་ ཟེར་མི་ཆོག་འདི་ ་་་ འཕྲི་སྟོན་ ་་་ ཟེར་མི་ཆོག་ཡོད་ས་ལུ་བཙུགས་དགོ། འགོ་འཇུག་སྒྲ་ཆེས། ་་་ དགོ་པ་ཅིན་་་་ རང་དབང་གི་དཔུང་ཡིག་དང་ཅོག་འཐད་པ་ཡིན། དགོངས་དོན་གཙོ་བོ་ཚུ། འཕྲི་སྟོན་གྱི་དོན་ཚན་ཚུ་ འཕྲི་སྟོན་འབད་ནི་ཡིན་པའི་བཅའ་ཁྲིམས་མ་དེ་གི་དགོངས་དོན་ཚུ་འགོ་མེས་ག་ཡིན་མི་དེ་གི་ཐོག་ལུ་བཀོད་པ་ཡིན།

2. In the Code, section 14.1 is repealed. 3. In the Code, section 16 is amended as: “16. The jurisdiction of the Supreme Court shall extend to the whole of Bhutan, all persons therein, and all persons with an established legal relationship to Bhutan. The Jurisdiction shall be exercised in accordance with this CODE Act.” 4. In the Code, paragraph 42(2)(b) is amended as : “(b) daily allowance at the prevailing rate prescribed by the minimum wage”. OR 1. The Civil and Criminal Procedure Code of Bhutan, 2001, is repealed. [Schedule(s)] STATEMENT OF OBJECT AND REASONS The object and purpose of the bill is to..... FINANCIAL MEMORANDUM This bill [will not or will] involve the Government in any financial expenditure. [If yes, state the estimated amount if possible.]	If only certain provisions are being repealed, the repeal provisions also follow the sequence of the principal Act. Schedules (if needed) One or more schedules may be included after the last section of a bill to contain matters of detail that are related to the provisions of the sections of the bill. Statement of Object and Reasons This is appended to a bill after the last section if there are schedules to the bill, after the very last of such schedules. This statement contains a brief explanation of the objects and purpose of the bill. Financial Memorandum Financial Memorandum is a statement indicating whether a bill involves expenditure of public money, and if so, the estimated amount thereof.
---	--

***** ————— *****

༡. ཁྲིམས་དེབ་ནང་གི་དོན་ཚན་༡༤༡ འདི་ཆ་མེད་ཡིན།

༢. ཁྲིམས་དེབ་ནང་གི་དོན་ཚན་༡༤ པ་གཤམ་གསལ་
ལྟར་འཕྲི་སྟོན་འབད་ཡི་:

“༡༤. མངོན་མཐོ་ཁྲིམས་ཀྱི་འདུན་མའི་དབང་བྱུང་འདི་
འབྲུག་གི་ས་ཁྱུལ་ཡོངས་རྫོགས་དང་ དེའི་ནང་
འཁོད་ཀྱི་སྐྱེ་ཁྱུ་མཐའ་དག་ འབྲུག་དང་ཁྲིམས་
མཐུན་གྱི་འབྲེལ་བ་ཡོད་མི་ག་ར་ དབང་བྱུང་དེས་
བསྐུལ་ལས་ བཅའ་ཁྲིམས་ཁྲིམས་དེབ་འདི་དང་
འཁྲུལ་ཏེ་བསྟར་སྟོན་འབད་དགོ།”

༣. ཁྲིམས་དེབ་ནང་གི་དོན་མཚན་ས་ ༤༩(༩)(ང) པ་
འདི་གཤམ་གསལ་ལྟར་འཕྲི་སྟོན་འབད་ཡི་:

“(ང) ཆེད་དུ་བཀོད་པའི་ལས་མའི་ཐོབ་ཚད་ཉུང་
ཤོས་ལྟར་ ཉིན་ལྟར་གྱི་སྒྲི་ཆ།”

ཡངན་

༡. འབྲུག་གི་ཞི་ཙོང་དང་ཉེས་ཙོང་བའི་གནད་སྟོན་གྱི་
ཁྲིམས་དེབ་ ༢༠༠༡ ཅན་མ་འདི་ཆ་མེད་གཏང་མ་ཡིན།

༼ཟུར་དེབ་(ཚུ་)༽

དམིགས་ཡུལ་དང་རྒྱ་མཚན་གྱི་གསལ་བཤད།
དཔུང་ཡིག་འདི་དེ་དམིགས་ཡུལ་དང་ དགོས་དོན་འདི་ཡང་

.....

དངུལ་འབྲེལ་ཟིན་ཐོ།

དཔུང་ཡིག་འདི་གིས་ གཞུང་ལུ་ དངུལ་འབྲེལ་གྱི་ཟད་སྟངས་
༼གནས་འོང་ཡངན་མི་གནས་༽ ོག་ལ་སྲིད་གནས་ནི་
ཡིན་པ་ཅིན་ འབད་རྒྱུགས་པ་ཅིན་སྟོན་རྩིས་ཀྱི་དངུལ་
བསྐྱེམས་བཀོད། ༽

ག་དེམ་ཅིག་འབད་ དམིགས་བསལ་གྱི་དགོངས་དོན་ཚུ་
རྒྱང་མ་ཅིག་ཆ་མེད་གཏང་པ་ཅིན་ ཆ་མེད་གཏང་མི་དགོངས་
དོན་ཚུ་ཡང་ བཅའ་ཁྲིམས་མ་དེ་གི་གོ་རིམ་དང་འཁྲུལ་དགོ།

ཟུར་དེབ་ཚུ་ ༼དགོ་པ་ཅིན༽

དཔུང་ཡིག་གི་དོན་ཚན་ཚུ་འདི་དགོངས་དོན་དང་འབྲེལ་བ་ཡོད་
པའི་གནད་དོན་ཁ་གསལ་བཀོད་ནི་གི་དོན་ལུ་ དཔུང་ཡིག་
གི་མཇུག་གི་དོན་ཚན་གྱི་ཤུལ་ལས་ ཟུར་དེབ་གཅིག་
ཡངན་ དེ་ལས་མངམ་བཅུགས་བལྟཔ།

དམིགས་ཡུལ་དང་རྒྱ་མཚན་གྱི་གསལ་བཤད།

འདི་མཇུག་གི་དོན་ཚན་གྱི་ཤུལ་ལས་ ཡངན་ དཔུང་ཡིག་
ལུ་ཟུར་དེབ་ཡོད་པ་ཅིན་ མཇུག་གི་ཟུར་དེབ་ཀྱི་ཤུལ་ལས་
དཔུང་ཡིག་དང་གཅིག་ཁར་སྒྲགས་ཏེ་གཏང་མ་ཡིན། གསལ་
བཤད་འདི་ནང་ དཔུང་ཡིག་གི་དམིགས་ཡུལ་དང་དགོས་
དོན་ཚུ་འདི་གསལ་བཤད་བཅུད་དོན་བཀོད་པ་ཡིན།

དངུལ་འབྲེལ་ཟིན་ཐོ།

དངུལ་འབྲེལ་ཟིན་ཐོ་འདི་ དཔུང་ཡིག་འདི་གི་དོན་ལུ་ མི་
དམངས་གི་མ་དངུལ་ལས་ ཟད་སྟངས་གནས་ནི་ཡིན་ན་མེན་ན་
གི་སྟོན་མི་ ངག་བརྗོད་ཅིག་ཡིན་མ་དང་ གནས་ནི་ཡིན་པ་
ཅིན་ སྟོན་རྩིས་ཀྱི་དངུལ་བསྐྱེམས་དང་བཅས་པ་སྟེ།

SCHEDULE 4 - ELEMENTS AND LAYOUT OF AMENDING OR REPEALING SUBORDINATE LEGISLATION

ELEMENTS AND LAYOUT OF AMENDING OR REPEALING SUBORDINATE LEGISLATION	
In exercise of the powers conferred by section Title 1. These regulations are the Tobacco Control Regulations of Bhutan, 2016 (Amendment) Regulations, 2017. Commencement 2. These regulations come into force on ... Transitional and saving provisions (provisions) Substantive (i.e. amending or repealing) provisions (provisions) Made this... day of 2015 <u>(Signature of maker of subordinate legislation (e.g. a minister)</u> Title (and, if relevant, capacity) of person signing	Enacting Words This is a short paragraph that immediately precedes the provisions of the delegated legislation. Title Same as in a free-standing subordinate legislation except that “(Amendment) [type of instrument], [YEAR]” is added after the name of the Act to be amended or, in case all that is being done is repeal, the word (Repeal) where (Amendment) appears in the example. Commencement (if needed) The default rule for coming into force is the date of the making of the subordinate legislation. If some other date is intended for the subordinate legislation to come into force, a provision is required expressly setting out the date or the manner of determining the date of its coming into force. Transitional and saving provisions (if needed) Substantive Provisions The amending sections follow exactly the sequence of the provisions of the subordinate legislation being amended. If only certain provisions are being repealed, the repeal provisions also follow the sequence of the subordinate legislation.. Date of Enactment Signature Block

***** ————— *****

ཟུར་དེབ ༥ - འཕྲི་སྟོན་ཡངན་ཆམེད་ཀྱི་ཡན་ལག་གྲིམས་ཀྱི་ཆ་ཤས་དང་བཟོ་བཀོད།

འཕྲི་སྟོན་ཡངན་ཆམེད་ཀྱི་ཡན་ལག་གྲིམས་ཀྱི་ཆ་ཤས་དང་བཟོ་བཀོད།	
དོན་ཚན་ པའི་ནང་སྟོང་དེ་ཡོད་མི་དབང་ཚད་ལག་ལེན་འཐབ་ནི་གི་དོན་ལུ་” མིང་གནས། ༡. རྒྱལ་ས་གཞི་འདི་ཚུ་ འབྲུག་གི་ཏམ་ཁྱེད་འཛིན་གྱི་རྒྱལ་ས་གཞི་༢༠༡༤ ཅན་མའི་ གྲྭ་འཕྲི་སྟོན་གྱི་རྒྱལ་ས་གཞི་༢༠༡༧ ཅན་མ་ཡིན། འགོ་འཇུག་སྒྲ་ཆེས། ༡. རྒྱལ་ས་གཞི་འདི་..... ལས་བསྟར་སྟོང་འགོ་བཙུགས་པ་ཡིན། འཕྲི་སྟོན་དང་རང་འཇགས་ཀྱི་དགོངས་དོན། གྲྭ་འཕྲི་སྟོན་དོན་ཚུ་ དགོངས་དོན་གཙོ་བོ་ གྲྭ་འཕྲི་སྟོན་ ཡངན་ཆམེད་ (དོན་ཚན་ཚུ་) སྤྱི་ལོ་༢༠༡༥..... ཟླ་.....པའི་ཆེས་..... ལུ་བཟོས་གྲུབ། <u>ཡན་ལག་གྲིམས་བཟོ་མི་གི་ལག་བྲིས། གྲྭ་འཕྲི་སྟོན་གྱི་ཆ་ཤས་</u> ལག་བྲིས་བཀོད་མི་གི་གོ་གནས་ གྲྭ་འཕྲི་སྟོན་ལ་བཞུགས་པ་ཅིན་ འགན་འཁུར་	ཆ་འཛིན་གི་ཆོག་ཀྱི། དབང་ཚད་སྟོང་པའི་གྲིམས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ཚུ་དེ་ཉེ་མ་རང་ཡོད་མི་ རོན་མཆོས་སྤང་ལུ་འདི་ཡིན། མིང་གནས། “གྲྭ་འཕྲི་སྟོན་གྱི་ ཡན་ལག་གི་གྲིམས་ གྲྭ་འཕྲི་སྟོན་” འདི་མ་གཏོགས་གཞན་རང་དབང་གི་ཡན་ལག་གྲིམས་དང་ཅིག་འཐབ་པ་ཡིན་པ་དང་ འདི་འཕྲི་སྟོན་འབད་ནི་ཡིན་པའི་ཡན་ལག་གྲིམས་ཀྱི་མཚན་གནས་ཀྱི་རྟེན་ལས་བཀོད་པ་ཡིན་ ཡང་ཅིན་ དེ་འབད་མི་དེ་ཆམེད་ཡིན་པ་ཅིན་ གྲྭ་འཕྲི་སྟོན་ཀྱི་ཟུང་མི་ཆོག་འདི་ གྲྭ་འཕྲི་སྟོན་གྱི་ཟུང་མི་ཆོག་ཡོད་ས་ལུ་བཙུགས་དགོ། འགོ་འཇུག་སྒྲ་ཆེས། གྲྭ་འཕྲི་སྟོན་ཀྱི་ སྤྱི་རབས་ལུ་ བསྟར་སྟོང་འགོ་བཙུགས་ནི་དེ་ ཡན་ལག་གི་གྲིམས་ཡིག་དེ་བཟོ་བའི་ཆེས་གྲངས་འདི་ལག་ལེན་འཐབ་ཡིན། ག་དམ་ཅིག་འབད་ ཡན་ལག་གི་གྲིམས་ཡིག་དེ་ བསྟར་སྟོང་འགོ་བཙུགས་ནི་གི་དོན་ལུ་ ཆེས་གྲངས་གཞན་ཅིག་བཀོད་ནི་གི་རེ་འདོད་ཡོད་པ་ཅིན་ བསྟར་སྟོང་འགོ་བཙུགས་ནི་གི་ཆེས་གྲངས་ ཡངན་ སྟོང་ལས་གསལ་བཀོད་འབད་ནི་གི་དོན་ལུ་དགོངས་དོན་ལོགས་སུ་སྤྱོད་གོ་པ་ཡིན། འཕྲི་སྟོན་དང་རང་འཇགས་ཀྱི་དགོངས་དོན། གྲྭ་འཕྲི་སྟོན་གྱི་ དགོངས་དོན་གཙོ་བོ་ཚུ། འཕྲི་སྟོན་གྱི་དོན་ཚན་ཚུ་ འཕྲི་སྟོན་འབད་ནི་ཡིན་པའི་ཡན་ལག་གི་གྲིམས་མ་དགི་དགོངས་དོན་ཚུ་དེ་གི་རིམ་ག་ཡིན་མི་དེ་གི་ཐོག་ལུ་བཀོད་པ་ཡིན། ག་དམ་ཅིག་འབད་ དམིགས་བསལ་གྱི་དགོངས་དོན་ཚུ་རྒྱུང་མ་ཅིག་ཆམེད་གཏང་པ་ཅིན་ ཆམེད་གཏང་མི་དགོངས་དོན་ཚུ་ཡང་ ཡན་ལག་གི་གྲིམས་མ་དགི་གི་རིམ་དང་འབྲེལ་དགོ། ཆ་འཛིན་གི་ཆོས་གྲངས། ལག་བྲིས།

ACKNOWLEDGMENT

The Legislative Drafting Manual of Bhutan was supported by the Royal Norwegian Ministry of Foreign Affairs executed by International Institute for Democracy and Electoral Assistance with technical support from Parliamentary Centre, Canada.

***** ————— *****

བཀའ་འདྲི་དགའ་ཆོར།

འབྲུག་གི་ཁྲིམས་བཟོའི་ཟིན་འགོད་ལག་དབང་འདི་ མོ་མེ་གཞུང་གི་ཕྱི་འབྲེལ་ལྷན་ཁག་གི་རྒྱབ་སྐྱོར་ཐོག་
ལས་ ཀེ་ན་ཏུ་སྤྱི་ཚོགས་ལྟེ་བ་ལས་ཁུད་རིགས་རྒྱབ་སྐྱོར་དང་བཅས་ རྒྱལ་སྤྱིའི་དམངས་གཙོ་དང་བཅས་
འཕྲུའི་གོ་གསལ་རམ་གཞུག་སྡེ་གིས་བཟོ་ཡོད་པ་ཡིན།
